Verişoarele din Carolina • 3

Niciodată nu e prea târziu

MICHAEL PHILLIPS

Traducere de Mihaela Tocuț-Addy

CASACĂRȚII
Oradea, 2018

Michael Phillips

Seria Verişoarele din Carolina * 3

Niciodată nu e prea târziu

Traducerea: Mihaela Tocuţ-Addy

Editura Casa Cărţii
Oradea, 2017

Michael Phillips
Cartea a fost publicată în limba engleză cu titlul *Never Too Late,* 2007

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României PHILLIPS, MICHAEL
Niciodată nu e prea târziu

Tinerilor de la gimnaziul Winship şi liceele Eureka şi Fortuna, cărora am avut privilegiul să le fiu profesor de atletism. Voi mi-aţi îmbogăţit viaţa în fel şi chip şi vă mulţumesc pentru plăcutele amintiri ale prieteniilor legate de-a lungul anilor şi ale minunatelor experienţe trăite împreună.

Prolog

Tare-i năstruşnic cum, despre cei pe care crezi că îi cunoşti cât se poate de bine, ştii, de fapt, mai puţine decât ţi-ai închipui.

În adâncul sufletului, fiecare nutreşte bunăoară mai multe gânduri şi simţăminte decât îţi dai tu seama. Fiecare are un trecut, o întreagă existenţă de care nu ai habar şi nici nu apuci să afli vreodată dacă nu îţi dai silinţa să încerci.

De aceea-i, bag seama, aşa de interesant – o adevărată aventură, s-ar putea zice – s-ajungi a cunoaşte pe cineva. Căci nu se află pe lumea asta poveste mai captivantă decât povestea de viaţă pe care o are de spus un om – despre sine, despre întâmplările prin care a trecut, locurile pe unde l-au purtat paşii, ce a văzut şi ce a învăţat de-a lungul drumului. Nu degeaba se spune că despre viaţa fiecăruia s-ar putea scrie o carte. Totul e să ştii cum s-o faci.

Pasămite de-aia mi-a plăcut mie să spun poveşti încă din copilărie, când început-am a-nşira la mărgăritare frăţiorului meu Samuel. Pe atunci eram sclavi şi născoceam fel şi fel de istorioare ca să ne treacă timpul. Pe lângă snoavele plăsmuite de mine, îi mai spuneam ălui mic şi poveşti ştiute din bătrâni – preferatele mele erau cele despre cumătrul Iepurilă şi cumătrul Vulpoi. Mai apoi însă, crescând, am descoperit că poveştile cele mai frumoase sunt despre oameni – poveşti adevărate despre ceea ce li s-a întâmplat lor în viaţă. Hm, deşi atunci poate că nu sunt, de fapt, „poveşti”...

Orişicum, poveşti ori ba, ele sunt de-a dreptul fascinante, iar mie mi-e drag să le depăn.

1
Incendiul

Henry Patterson nu avea niciun duşman. Aşa credea, cel puţin, lumea.

De ce l-ar fi pândit primejdia pe un om atât de paşnic şi de blajin n-a înţeles-o cu adevărat nimeni din Greens Crossing, în afară de cei implicaţi. Iar aceştia n-aveau, vezi bine, niciun interes să vorbească.

Ziua din ajun nu fusese una ieşită din comun. Doi necunoscuţi veniseră la grajdul cu chirie să întrebe de proprietar. Când Henry le spuse că patronul nu este acolo, aceştia aruncară o privire piezişă în jur, apoi se îndepărtară călare. La început, Henry nu dădu mare importanţă faptului, dar straniul schimb de cuvinte îi zăbovi în minte vreme îndelungată, tulburându-i somnul din noaptea aceea.

A doua zi se trezi, ca de obicei, la revărsatul zorilor. La micul dejun, servit împreună cu toată familia de la Rosewood, ceilalţi se puseră de acord să facă la rându-le o vizită în oraş. Cum însă Henry şi feciorul său, Jeremiah, trebuiau să ajungă la lucru devreme, ei fură primii care părăsiră călare plantaţia pe la şapte şi jumătate.

După Războiul dintre State, organizaţia clandestină cunoscută sub numele de Ku Klux Klan, dedicată menţinerii supremaţiei rasei albe şi conservării tradiţiilor sudiste, se răspândise rapid în întregul Sud. Membrii organizaţiei considerau că este de datoria lor sfântă, în calitate de sudişti devotaţi, să îi pedepsească pe albii care îmbrăţişau noua ordine... şi pe negrii care nu îşi ştiau lungul nasului.

Deşi nu era singura grupare rasistă care năpăstuia comitatele din Sud, torturându-i şi ucigându-i pe „negrii cu nasul pe sus”, Ku Klux Klan era, fără doar şi poate, cea mai

puternică şi cea mai temută. Membrii săi, înveşmântaţi în robe albe, cu glugi înspăimântătoare pe cap, călare pe cai cu copitele căptuşite ca să nu facă zgomot, atacau neauziţi pe timp de noapte, stârnind panică şi groază.

Klanul folosea, la alegere, trei tipuri de arme: puşca, torţa sau ştreangul.

În orăşelele Greens Crossing şi Oakwood, aflate la douăzeci de mile de Charlotte, în statul Carolina de Nord, vreo douăzeci de localnici, printre care nu puţini cetăţeni de vază, fuseseră iniţiaţi în tainele Klanului. Cu excepţia unei spânzurări nereuşite, până acum faptele lor reprobabile nu se soldaseră cu moartea nimănui. Dar în scurtă vreme asta avea, pare-se, să se schimbe.

Într-o zi din toamna anului 1869, membrii Klanului hotărâră bunăoară să schimbe tactica. Aveau să atace în plină zi, ca să-i vadă tot oraşul şi s-o ţină minte. Ţinta lor era un negru pe care îl cunoşteau cu toţii de ani de zile. La drept vorbind, niciunul dintre ei nu avea vreo răfuială personală cu Henry Patterson. Acesta îşi ştia lungul nasului, vorbea respectuos şi, de când îl cunoşteau, nu făcuse necazuri nimănui. Problema era că trăia alături de anumite persoane care nu păreau a şti să facă diferenţa între albi şi negri.

Şi-apoi, era vorba de ceea ce reprezenta el. Henry Patterson era primul negru liber care se stabilise în ţinut înainte de război, iar acum că aveau loc atâtea schimbări îngrijorătoare pretutindeni, mai că totul părea să fi început din cauza lui. Având în vedere că de la o vreme trăia pe plantaţia fraţilor Daniels, asasinarea lui era cea mai uşoară cale de răzbunare împotriva întregii şlehte de la Rosewood – albi şi negri deopotrivă.

Şi uite aşa, cu puţin înainte de amiază, vreo cincisprezece indivizi înveşmântaţi în robe albe se năpustiră călare spre Greens Crossing. Torţele aprinse din

mâinile lor nu erau menite să le lumineze calea, cum s-ar fi întâmplat dacă atacul ar fi avut loc în miez de noapte.

Nu, de astă dată aveau de gând să dea focului o altă întrebuinţare.

Mary Ann, Templeton şi Ward Daniels, Kathleen Clairbome şi Josepha Black ajunseseră cu toţii în Greens Crossing pe la ora unsprezece şi se împrăştiaseră care pe unde. Fraţii Daniels aveau treabă la bancă, Josepha se afla în prăvălia coanei Hammond să ridice corespondenţa şi oarece provizii, iar Mayme şi Katie se duseseră la cizmărie.

La început, vuietul de copite ce răzbea din capătul oraşului, unde se afla grajdul cu chirie, ultima clădire de pe stradă, nu atrase atenţia nimănui.

În interiorul grajdului, de cum le auzi însă răcnetele, Henry ştiu că el era ţinta furiei lor. Dădu să păşească afară, dar o salvă de gloanţe îi ateriză numaidecât la picioare, tăindu-i calea.

— Înapoi, Patterson, că de nu, eşti un om mort! îi strigă unul dintre călăreţii mascaţi.

Încă o răpăială fulgerătoare de gloanţe veni să întărească ameninţarea.

Cât ai clipi, călăreţii împresurară grajdul. Nu era Cale de scăpare. Prima torţă ateriză pe acoperiş înainte ca ecoul ultimei detunături să se stingă, iar alte zece îi urmară, incendiind pereţii. Peste doar câteva secunde, clădirea era deja înconjurată de un cerc de foc.

Henry auzi pârâitul flăcărilor de îndată ce fu aruncată prima torţă şi se repezi să scoată din boxe cei trei-patru cai care, simţind în nări mirosul de fum, începuseră deja a necheza şi a se cabra speriaţi.

Cu chiu, cu vai, Henry scoase patrupedele din boxe, după care ridică zăvorul uşii din dos şi izbi uşa cu piciorul, deschizând-o larg. Afară, limbile de foc se înălţau, dogoritoare, cât un stat de om. Henry făcu şocat câţiva

paşi înapoi şi, strigând din străfundul bojocilor, se apucă a plesni înnebunit caii cu cravaşa până ce, într-un sfârşit, forăind îngroziţi şi buimaci, aceştia se năpustiră afară prin perdeaua de flăcări şi fum.

— Păzea! ţipară o seamă de călăreţi, dându-şi repede la o parte propriii cai.

— Nu-l lăsaţi să scape! strigă un altul. Strângeţi rândurile... iar, de încearcă să fugă, împuşcaţi-l!

De îndată ce caii din grajd trecură în galop nebun pe lângă ei, călăreţii îşi reluară locurile, formând iarăşi un cerc impenetrabil în jurul clădirii.

La auzul împuşcăturilor, urmate rapid de fuiorul de fum ce se înălţa deasupra grajdului cu chirie – un butoi cu pulbere încropit din paie şi lemn uscat – toată lumea se repezi afară din prăvălii şi din case să vadă care era pricina zarvei. Unul dintre primii bărbaţi care dădură fuga în stradă fu domnul Watson. Aruncând o privire spre grajd, acesta strigă numaidecât după brigada de pompieri. Peste doar câteva secunde, o duzină de bărbaţi alergau deja spre locul incendiului.

— A luat foc grajdul cu chirie! strigă cineva la bancă.

Auzind la rându-i ţipetele, Jeremiah Patterson, slujbaşul domnului Watson, care lucra în depozit, ieşi în stradă imediat după şeful său. Ward şi Templeton veneau în fugă spre el dinspre bancă. Jeremiah nu stătu însă să-i aştepte. De cum văzu de unde venea fumul, se năpusti spre grajd.

De acum strada era plină de oameni ce alergau, strigând, din toate direcţiile.

Înăuntrul clădirii incendiate, Henry nu vedea nimic prin fumul gros şi înecăcios. Totul în jur era negru. Înşfăcă o găleată pe jumătate plină de lângă nicovală şi îşi turnă apa în cap şi pe cămaşă, după care se trânti la podea, cât mai departe de fum, încercând să inspire puţinul aer ce

reuşea să pătrundă pe sub flăcări. Nu mai exista nicio cale de scăpare.

Vâlvătăile care cuprinseseră faţada se înălţau deja trosnind spre cer. Incendiul era prea avansat ca brigada de pompieri amatori să mai spere că ar mai putea salva clădirea. Bărbaţii din întregul oraş alergau într-acolo strigând, dar o privire asupra grajdului a fost de ajuns ca să ştie că era prea târziu. Orice ar fi încercat să facă altminteri, când se apropiară şi dădură cu ochii de călăreţii mascaţi ce încercuiau pârjolul, mai toţi încetiniră intimidaţi pasul. Niciun grajd cu chirie nu merita riscul să fii ucis de către o poteră a *Klanului* – la cât erau de bezmetid, indivizii aceia probabil că n-ar fi ezitat să deschidă focul asupra orişicui ar fi încercat să intervină. Tot ce puteau face acum era să încerce a împiedica răspândirea incendiului.

Oamenii veneau mai departe din toate direcţiile, dar niciunul dintre ei nu nutrea mari speranţe că, după stingerea focului, se va mai găsi chiar şi o urmă de viaţă înăuntru.

*

Bag seama că negrii din Statele Unite ale Americii n-or fi nicicând în stare să se gândească la ei înşişi fără a se gândi la sclavie.

Chiar mai mult decât culoarea pielii, sclavia a fost cea care ne-a definit – ca indivizi şi ca rasă. Unii dintre noi aveam pielea mai închisă, iar alţii mai deschisă la culoare (ca mine, bunăoară, care eram pe jumătate albă). Oricare ne-ar fi fost însă nuanţa pielii, înainte de Războiul dintre State am fost cu toţii sclavi şi am ştiut ce înseamnă să fii vândut şi cumpărat.

Fireşte că se găseau şi negri liberi în Statele Unite, cei mai mulţi în Nord, iar câţiva chiar şi în Sud. Unii dintre ei avuseseră stăpâni albi mărinimoşi care îi eliberaseră din

proprie iniţiativă, alţii izbutiseră să îşi răscumpere libertatea, iar câţiva, precum Henry – deşi mă îndoiesc că s-au găsit mulţi ca el – îşi câştigaseră slobozenia în urma unui rămăşag. Când Henry a izbutit bunăoară să strunească un armăsar ce era socotit de neîmblânzit, stăpânul lui s-a făcut foc şi pară, gândind că negrul îl trăsese în piept, dar, cum făcuse pariul de faţă cu un megieş alb, n-a avut încotro şi a trebuit să se ţină de cuvânt. Aşa că Henry şi-a căpătat libertatea şi, până la urmă, paşii l-au purtat la Greens Crossing.

Ci nici măcar negrii liberi din ţara asta nu cred că se pot gândi la propria lor persoană fără a se gândi la sclavie – asta voiam eu să spun. A fi negru în vremurile acelea însemna fie să fii sclav tu însuţi, fie să suferi pentru restul rasei tale înrobite. Acum, la câţiva ani după război, eram cu toţii liberi, mulţumită lui Abraham Lincoln. Dar amintirile ne dureau încă pe toţi.

Amintirea sclaviei îi va mistui pasămite mereu pe negrii din Statele Unite, oricât timp s-ar scurge. Poate că sclavia va rămâne mereu o parte a ceea ce însemna să fii un american de culoare.

În toată viaţa mea am cunoscut doar un singur om de culoare care n-a fost niciodată sclav. Se numea Micah Duff şi venise din Nord. De curând, Micah se însurase cu prietena noastră, Emma, şi cei doi se îndreptau acum spre Vest. Spre deosebire de Micah, care nu cunoscuse niciodată lanţurile robiei, proaspăta lui soaţă le cunoscuse. Şi tocmai din pricina sclaviei îl pierduseră pe micul William, copilaşul Emmei. Iată deci că până şi un negru liber precum Micah Duff avea să cunoască pentru totdeauna durerea sclaviei.

Întrucât în copilărie fusesem sclavă, nu învăţasem să citesc decât cu câţiva ani în urmă – mulţumită prietenei şi verişoarei mele, Katie Clairbome – şi încă tot nu citeam

foarte bine. Nu avusesem parte de cine ştie ce educaţie, căci sclavii nu erau învăţaţi mai nimic în afară de a munci pe rupte. Tot ce ştiam despre lumea de dincolo de Rosewood (aşa se numea plantaţia unde trăiam eu şi Katie) am învăţat din cărţi sau de la Katie sau de la Templeton Daniels, tatăl meu. Dar încă tot nu ştiam mare lucru despre istorie, ţări străine şi nici măcar despre celelalte state americane.

Ci în curând aveam să aflu povestea cuiva care copilărise într-un loc îndepărtat, la fel de îndepărtat de Carolina de Nord cum era Chicago, unde crescuse Micah Duff, dar în direcţia opusă. Fiinţa cu pricina se trăgea, vezi bine, de undeva de lângă New Orleans, unde fluviul Mississippi se varsă în Golful Mexic – un loc unde vremea face câteodată prăpăd.

2
Cu mult înainte de război

Era o noapte de toamnă. Focul de tabără mocnea, gata să se stingă, sub cerul Louisianei.

Ultimii tăciuni scânteiau roşietici în maldărul de cenuşă. Credincioşii negri din satul sclavilor de pe plantaţia de Seille care se adunaseră să înalţe cântări de slavă se împrăştiaseră mai toţi pe la colibe.

O negresă de vreo şase-şapte ani şedea fixând focul ce ardea înăbuşit, cu spatele rezemat de un copac şi ochii aproape închişi, într-o piroteală plină de pace. Cuvintele ultimei cântări îi răsunau încă în minte.

Când la sălaşu ăl sfânt om ajunge
Lacrimi pe-obraji nu ne-or mai curge
Şi slobozi om fi.

Frunzişul foşni, trezind-o din amorţeală. Când deschise ochii, văzu un băiat înalt, cu vreo trei-patru ani mai mare decât ea, care se furişă până la foc şi, ghemuindu-se, se apucă a scormoni cu un băţ în jăratic.

— Ce faci acol', mă Mose? întrebă fetiţa.

Băiatul tresări şi privi în jur.

— Tot acilea eşti, Seffie?

— M-a furat somnu'.

— Iaca, adus-am niscaiva nuci să le coc pe jar. Nu vrei şi tu una? o întrebă, întinzându-i o nucă pecan rotofeie, în coajă.

Fata scutură din cap.

— Mâncat-am deja pe săturate.

— Atunci fă bine şi te du acas', că te cată mamă-ta, o îndemnă băiatul pe nume Mose.

Fata se ridică încet şi se apropie de foc.

— Chiar ai de gând să coci nucile celea?

— De ce nu le-aş coace?

— E prea târziu.

— Nu şi pentru mine. Focu-i numa’ bun pentru copt.

Băiatul scoase trei-patru nuci din buzunar şi le azvârli în cenuşa de pe margine, învârtindu-le cu băţul să nu ia foc.

— De un’ le ai? îl iscodi fetiţa.

— Le-am găsit pe jos, un’ or căzut din pomii ceia.

— Găseşte-mi un băţ, Mose, că vreau să mă joc şi io cu focu’.

— Io coc nuci, Seffie, nu mă joc. Ş-apoi, tu eşti prea mică să te joci cu un foc din ăsta. Focu-i periculos, nu-i joacă de copii.

Seffie se aşează şi pironi tăciunii roşietici, vrăjită de scânteierea lor, în vreme ce Mose răscolea mai departe cu băţul grămăjoara de nuci de pe margine, a căror coajă începea de acum să se înnegrească şi să fumege.

După încă un minut, două, le rostogoli spre el cu vârful nuielei, după care aşteptă nerăbdător să se răcească.

— Sigur nu vrei şi tu o nucă de-asta frumoasă? o întrebă el, luând o nucă pecan în căuşul palmelor şi săltând-o dintr-o mână într-alta să nu se ardă.

Prea somnoroasă ca să-i poată măcar răspunde, fetiţa pe nume Seffie se ridică şi se îndepărtă încet, lăsându-l singur cu focul mocnit şi mica-i comoară de nuci.

Când ajunse la şirul de cocioabe, o negresă voinică tăbărî valvârtej asupra ei şi o hâşâi spre una dintre colibe.

— Pe unde-mi umblaşi, mă copilă? o luă la rost mamă-sa. Căutatu-te-am peste tot! Hai, treci repejor înăuntru, că trecut-a de mult ora de culcare.

Fetiţa se cuibări într-un colţ, lângă fraţii şi surorile ei mai mari, şi adormi cât ai bate din palme. Ci peste nici două ceasuri fu trezită din somn de vacarmul din jur.

Când deschise ochii, umbre pâlpâitoare dănţuiau pe

pereţi şi coliba era năpădită de o scânteiere stranie. Fumul îi înţepa ochii şi gâtlejul.

— Mămucă! Mămucă! strigă ea speriată. Ce se petrece?

— Hai fuguţa, copilă, sări în picioare şi vin’ cu mine, o zori maică-sa înfrigurată, trăgând-o de mână.

Coliba era plină de lume. Cei mai mici dintre copilaşi, doi ţânci de-o şchioapă şi un sugaci, plângeau speriaţi, în vreme ce mama lui Seffie şi o bătrână şchioapă şi fără dinţi căreia toţi îi ziceau „mătuşa Phoebe” încercau să salveze puţinele lucruşoare pe care le aveau, în caz că focul mistuia cocioaba.

Pricina agitaţiei fu limpede de îndată ce se năpustiră afară în aerul rece al nopţii. Magazia de lemne şi grămada de butuci uscaţi din faţa ei luaseră foc, iar flăcările se înălţau deja la peste douăzeci de picioare, scuipând bucăţele de tăciuni aprinşi care, purtate de vântul de miazăzi, pluteau ameninţător spre satul sclavilor. Toţi bărbaţii de culoare, înarmaţi cu găleţi umplute la pârâu, stropeau cu apă pereţii şi acoperişurile aflate cel mai aproape de pârjol. Stăpânul şi mai mulţi slujbaşi de-ai săi de la conac, cu cizmele trase peste nădragii de noapte, dădeau răstit ordine, îngrijoraţi să nu cumva să se extindă incendiul.

A doua zi dis-de-dimineaţă, în vreme ce rămăşiţele magaziei şi a grămezii de lemne ce fusese în faţa ei încă mai fumegau, vechilul le strigă sclavilor să iasă cu toţii din colibe.

— Pârjolu de azi-noapte nu s-a pornit din întâmplare, începu el încruntat de cum se adunară. Stăpânu’ v-a dat voie să faceţi foc de tabără şi să vă cântaţi cântările ş-acu’, din pricina voastră, uite că s-a ales scrumu şi de magazie, şi de lemnele pentru iarnă. Aşa că n-aveţi decât să ne tăiaţi şi să ne-aduceţi altele, şi asta după ce-ţi fi

isprăvit treaba ce-o aveţi de făcut peste zi. Stăpânu'-i mânios tare pe voi toţi şi mi-a zis să vă biciuiesc de la primu' pân' la ultimu de nu mi-ţi spune cin' lăsat-a focu' să se răspândească, fiindcă ştie, vezi bine, că totu' s-a petrecut din pricina afurisitului cela de foc de-l aprinserăţi voi.

Pironi cele treizeci-patruzeci de chipuri tăcute cu o privire care dădea de înţeles că, în secret, nădăjduia să nu vorbească nimeni, ca să poată avea satisfacţia de a-i biciui pe fiecare în parte.

După o tăcere îndelungă şi grea, un băiat negru de vreo 11–12 ani numai ce făcu un pas în faţă.

— Dă-i drumu', Dominique-zi ce ai de zis! se răsti la el vechilul.

Băiatul se foi de pe un picior pe altul.

— Vorbeşte odată, de nu vrei să-mi simţi gârbaciu pe spinare! se zborşi la el supraveghetorul.

— Ăia doi or fost, Mose şi fata ceea, Seffie a lu' mătuşa Phoebe, răspunse Dominique, arătând cu degetul spre ei. Azi-noapte i-am văzut furişându-se p-acol' după ce-or plecat toţi ăilalţi. S-or pus a scormoni-n jar pân' ce-or sărit scântei.

Vechilul îi fixă pe cei doi pârâţi cu o privire ucigătoare.

— Vasăzică voi sunteţi făptaşii!

— Nu, stăpâne, nu io răspândit-am focu'! strigă Mose printre lacrimi. Dominique minte!

Vechilul se apropie de fetiţă şi o sfredeli cu privirea.

— Te jucai cu focu'?

— Nu, dom' vechil, răspunse ea, privind în sus cu ochii măriţi de groază.

— Atunci ce făceai?

— Numa' mă uitam, dom' vechil.

— *Da' el* se juca cu focu'? întrebă vechilul, arătând

spre băiat.

— Cocea doar colo, niscaiva nuci.

— Şi-a scormonit în foc?

— Niţel – doar cât să scoată nucile din jăratic.

— Cu băţu'?

— Da, da' era un băţ mic. N-avea cum să işte ditai focu' cu nuieluşa ceea.

Dar pe vechil nu îl interesa atât adevărul, cât pedeapsa pe care era de acum chitit s-o administreze. *Cineva* – nu conta prea mult cine – trebuia să plătească pentru orice abatere, fie ea cât de mică. Aceasta era regula numărul unu a stăpânului său în ceea ce îi privea pe sclavi. Nu avea nicio importanţă dacă era pedepsit chiar adevăratul făptaş. Până şi într-un caz ca acesta, care era probabil un simplu accident, cineva trebuia să fie pedepsit. Nu conta decât pedeapsa, nu şi dreptatea – *cineva* trebuia să sufere în văzul tuturor celorlalţi sclavi. Doar aşa aveau să ştie de frica stăpânului.

Vechilul îi fixă pe toţi în tăcere vreme de câteva secunde, parcă nesfârşite, apoi se răsti la fată:

— Ridică-te!

Tremurând de groază, Seffie se sculă în picioare.

— Mose, treci aici şi-ţi primeşte pedeapsa ca un bărbat, mârâi vechilul la băiat. Oţi primi amândoi câte cinşpe bice pe spinare.

Îl înşfăcă pe băiat de braţ şi întinse mâna spre copilă.

— Fie-ţi milă, dom' vechil! strigă mama fetei, croindu-şi înfrigurată cale spre bărbat. Fie-ţi milă, că nu ştia ce face. îi doar o copilă zăpăcită. N-a făcut-o cu gând rău. Pân-acu' n-a făcut necazuri la nime'.

Vechilul căzu o clipă pe gânduri, apoi dădu încet din cap.

— Ai dreptate. Câteva lovituri de gârbaci colo nu-s nicidecum o pedeapsă pe măsura unei asemenea fapte.

Mai ştii? Azi, mâine poate li s-o năzări să dea foc la conac.

— Ce-ai de gând să faci? întrebă cu glas deznădăjduit femeia, agăţându-se strâns de fetiţă, brusc mai înfricoşată decât fusese cu câteva clipe în urmă.

Vechilul o smulse cu brutalitate pe Seffie din braţele mamă-sii şi, trăgând-o după el în timp ce copila ţipa speriată, porni spre casa stăpânului.

— L-oi lăsa pe stăpân să hotărască, spuse el. După toate necazurile pe care le-au făcut negroteii ăştia afurisiţi, nu m-aş mira să mă pună să-i vând.

— Nu! se tângui femeia după ei, privindu-i neajutorată. Mose îi urmă, ascultător şi totodată îngrozit de ceea ce avea să vină.

3
Grace

Niciun copil de vârsta lui Seffie n-ar trebui să aibă inima frântă în chipul acesta.

Smulsă de lângă mama ei şi din singurul cămin pe care îl cunoscuse vreodată, avea oare să rămână marcată pe viaţă? Sau inima ei avea să se vindece, învăţând să iubească din nou?

Mose o povăţui să stea lipită de el. Avea să spună că e sora lui şi că ar munri mai cu spor pentru orice stăpân dacă ar rămâne împreună.

Totuşi, când Pete Meisner, un imigrant german cu stare, îi văzu la târgul de sclavi din New Orleans, fetiţa fu cea care îi atrase prima dată atenţia. Părea să aibă vârsta potrivită şi, chiar dacă era limpede că-i înfricoşată, avea nişte ochi luminoşi şi inteligenţi.

Când se apropie de cei doi copii, fetiţa îşi aţinti ochii în pământ, însă băiatul îi susţinu privirea.

— E surioara ta?

— Da, domnu', răspunse Mose.

— Cum te cheamă? întrebă Meisner, întorcându-se spre ea.

— O cheamă Seffie, răspunse Mose în locul ei. Iară io mă pricep la cai.

— Câţi ani ai, Seffie?

Fata ridică privirea spre Mose, prea speriată să deschidă gura.

— Răspunde-mi la întrebare, stărui bărbatul.

— Cred că vreo şapte, îngăimă copila.

Bărbatul îngenunche în dreptul ei.

— Ştii să citeşti, Seffie?

Fetiţa se uită din nou, şovăielnică, la Mose.

— N-avea nicio grijă, adăugă Meisner, n-am să te iau

de lângă fratele tău. Dacă hotărăsc să te cumpăr, am să vă cumpăr pe amândoi. Vasăzică... ştii să citeşti?

— Nu, domnu', răspunse Seffie sfioasă.

— Şi nu ţi-ar plăcea să înveţi?

Seffie căută iar privirea lui Mose, întrebându-se ce să răspundă. Băiatul înclină aproape imperceptibil din cap, deja convins că bărbatul acela ar fi un stăpân bun pentru amândoi.

— Ba da, domnu', răspunse Seffie.

— Bine, atunci – am să văd ce pot face.

Niciunul dintre cei doi copii n-o ştia încă, dar Peter Meisner venise la târgul de sclavi în speranţa că va găsi o mică însoţitoare pentru fiica lui în vârstă de opt ani. La scurt timp după ce el şi soţia lui se mutaseră în Louisiana, în urmă cu doi ani, Grace, fetiţa lor, se îmbolnăvise de scarlatină, iar îndelungata luptă cu boala slăbise inima copilei şi o lăsase oarbă. Însă Grace ştia să citească şi era însetată de cunoaştere. Chiar dacă nu putea citi singură, îi putea citi altcineva. Aşa că soţii Meisner au angajat o guvernantă, dar femeia, chit că se pricepea destul de bine la predat, nu avea compasiunea necesară în lucrul cu un copil suferind. Cu timpul, Grace a devenit din ce în ce mai tăcută, guvernanta tot mai distantă, iar sala de studiu, deprimantă. Tatăl copilei se dusese aşadar la târgul de sclavi cu gândul să găsească o mică negresă ageră la minte care să se joace şi să înveţe împreună cu Grace, nădăjduind că noua însoţitoare va readuce un strop de voioşie în viaţa fiicei sale.

În scurtă vreme, părinţii lui Grace şi-au dat seama că făcuseră o alegere înţeleaptă. Cum ar fi stat lucrurile dacă Grace ar fi putut vedea faţa brună a noii sale prietene, n-aveau s-o ştie niciodată. Cert e că fetiţele s-au împrietenit numaidecât. Capacitatea lui Seffie de a învăţa s-a dovedit a fi la fel de benefică pentru guvernantă cum era prezenţa

ei pentru starea de spirit a lui Grace. Chiar dacă guvernanta nu fusese angajată să predea unei sclave, atunci când îi citea lui Grace, li se alătura şi Seffie. Şi uite aşa, în decurs de şase luni, spre imensa bucurie a prietenei sale albe, mica negresă ajunse să îi citească ea însăşi lui Grace. Încercând să îşi modeleze vorbirea după felul în care vorbea Grace – corectată fiind când şi când de celelalte două – încet-încet, Seffie a început să se exprime din ce în ce mai corect. Ascultând cu atenţie şi punând întrebări în timp ce domnişoara Walker îi preda lui Grace materiile solicitate de părinţii fetei, peste încă un an Seffie ştia deja să scrie şi începuse să înveţe matematică.

— Ei bine, fetelor, spuse guvernanta într-o dimineaţă, astăzi vom face câteva exerciţii de adunare. Grace, crezi că poţi vizualiza numerele în minte, aşa cum am făcut ieri?

— Am să încerc, domnişoară Walker.

— Io poci şi le scriu... începu Seffie.

— Eu pot să le scriu, o corectă Grace.

— Mulţumesc, domnişoară Grace. Eu pot să le scriu pe foaia asta de hârtie, domnişoară Walker? reluă Seffie întrebarea.

— Sigur că poţi. Tu vei trece adunările pe foaie şi vei încerca să le rezolvi în scris în vreme ce Grace le va rezolva în minte. Dar Grace este cea care trebuie să spună prima rezultatul. Iar apoi vei putea să vezi dacă ţi-a dat şi ţie aceeaşi sumă.

— Am înţeles, domnişoară Walker.

— Atunci să începem. Cât fac... 16 plus 3 plus 8?

— O, dar asta-i uşor! râse Grace. Ia să vedem... 27.

— Foarte bine. Atât ţi-a dat şi ţie, Seffie?

— Io încă n-am apucat să le-adun.

— Hai să mai facem un exerciţiu. De astă dată, Grace, te rog să aştepţi până rezolvă şi Seffie adunarea. 11 plus 13 plus 10.

Se lăsă tăcerea vreme de un minut. Seffie trecu cele trei numere pe hârtie, după care începu prin a aduna cifrele unităţilor, aşa cum o învăţase domnişoara Walker. Când obţinu rezultatul, ridică privirea.

— Gata.

— Să vedem întâi care este răspunsul lui Grace, spuse guvernanta.

— 34.

— Şi mie tot atâta mi-a dat! exclamă Seffie.

— Bravo, fetelor. Vom mai face câteva adunări, după care am o surpriză pentru voi.

— Ce surpriză, domnişoară Walker? întrebă Grace entuziasmată.

— Am să vă spun după ce mai facem câteva exerciţii.

Peste un sfert de ceas, guvernanta dădu foaia cu exerciţiile de aritmetică la o parte şi anunţă:

— Surpriza pe care v-am promis-o constă în faptul că părinţii dumitale, Grace, doresc să începi a studia o limbă străină.

— Ce limbă?

— Au zis că hotărârea îţi aparţine. Întrucât, în afară de engleză, cunosc doar două alte limbi, ai posibilitatea să alegi între latină şi franceză.

— Spuneţi, vă rog, câte ceva în fiecare dintre ele ca să aud cum sună.

— În regulă... Hm, ia să vedem... Salve – şi vales optime valeo. Meum nomen est Marie Walker. Şi în cealaltă limbă... Enchanté de faire votre connaissance. Je m’appelle Marie Walker.

— Ce a fost în latină şi ce a fost în franceză? chicoti Grace. Mie mi-a plăcut mai mult ce aţi spus în ultima parte. A sunat dulce şi melodios.

— Cuvintele acelea au fost în limba franceză.

— Atunci vreau să învăţ franceza.

— Parcă aşa vorbeau ăi de pe plantaţia unde-am crescut, comentă Seffie.

— Foloseau probabil franceza cajună, spuse domnişoara Walker. O vorbesc mulţi în Louisiana.

— Franceza cajună? se miră Grace. Asta ce mai e?

— E un dialect al limbii franceze, adus aici în sec. XVIII de către francezii acadieni deportaţi din patria lor, care acum este o provincie a Canadei.

— Putem începe lecţiile chiar azi, domnişoară Walker? întrebă Grace entuziasmată. Aş vrea să învăţ să zic ce aţi spus dumneavoastră adineauri.

— Vom începe în curând, draga mea. Acum însă te văd cam palidă şi cred că ar trebui să te odihneşti puţin. Hai, Seffie, ajută-mă s-o conduc pe domnişoara Grace până în dormitor.

Din nefericire, febra o slăbise pe Grace în mai mare măsură decât o realizase medicul, iar încet-încet efectele ei au început să revină. După nici trei luni de învăţat franceza, pentru care Seffie părea mai înzestrată decât Grace, lecţiile au trebuit suspendate timp de două săptămâni.

Lui Seffie nu i s-a spus decât că Grace era bolnavă şi că o vreme nu se va mai ţine nicio lecţie. Între timp, i s-au dat de făcut alte treburi prin casă. Când domnişoara Walker s-a întors şi au reluat cursurile, Grace părea mai firavă şi mai palidă decât înainte. Abia se putea ridica în capul oaselor în pat.

Lecţiile nu au ţinut decât o săptămână, după care au fost întrerupte iar.

Lui Seffie nu i s-a spus nimic nici de astă dată. Totuşi, judecând după vorbele şoptite, expresiile îngrijorate şi tăcerile din casă, vizitele tot mai dese ale medicului şi tristeţea de pe chipul doamnei Meisner, înţelese că situaţia

era gravă.

Apoi veni o zi când din spatele uşilor închise se auziră hohote de plâns, şi oameni pe care nu îi mai văzuse niciodată se adunară în casa familiei Meisner. Toţi aveau un aer solemn şi trist.

A doua zi sosi un car drapat în negru şi o seamă de bărbaţi purtară pe braţe înăuntru o cutie lungă şi îngustă. Stăpâna şi mai toţi sclavii plângeau. Şi, în momentul acela, Seffie înţelese în sfârşit că n-avea s-o mai revadă niciodată pe Grace.

Inima i se frânse pentru a doua oară, lăsând încă o rană adâncă.

4
Prietenie

O sclavă de vreo zece ani ieşi din bucătăria conacului şi porni încet spre grădina de zarzavaturi aflată pe marginea unui câmp cultivat. Ducea în mână un coş mare, pe care trebuia să îl umple cu morcovi şi fasole.

În depărtare, la capătul opus al câmpului, vreo 25 de bărbaţi şi femei de culoare trudeau aplecaţi sub razele dogoritoare ale soarelui de august, prăşind cu sapa buruienile ce creşteau în pământul afânat, între şirurile nesfârşite de bumbac. Aruncând din mers o privire spre ei, fata nu simţi niciun sentiment de apartenenţă. Nu avea nici mamă, nici tată, nici fraţi, nici surori, nici unchi şi nici mătuşi pe această mare plantaţie unde muncea ca sclavă de trei ani încoace. Nu avea decât un singur prieten. Iar acel prieten făcuse dezrădăcinarea ei dacă nu uşoară – ce putea fi numit uşor în viaţa unui sclav? – măcar suportabilă. Nu se văzuseră decât arar de-a lungul anilor, căci ea trăia la conac, iar el, în satul sclavilor. Totuşi, faptul că se aflau împreună acolo era un adevărat miracol. Niciunul dintre cei pe care îi zări muncind pe câmp nu îi stârni însă vreun simţământ de fraternitate sau afecţiune.

Din mila Domnului, după moartea lui Grace fusese trecută la munca de bucătărie, sarcina ei fiind îndeosebi spălatul vaselor. Chiar dacă nu trebuise aşadar să îndure muncile câmpului sub soarele zăpuşitor, de curând ajunsese a se deprinde cu munca grea, năduşitoare, nesfârşită şi neapreciată a unei sclave de bucătărie, trudind astfel încât o mână de indivizi privilegiaţi să primească pe tavă orice mâncare pofteau, fără ca ei să fie nevoiţi a ridica un deget. Deşi Seffie nu avea decât 10 ani, talentul ei intuitiv la gătit începea deja să se manifeste. Când şi când, i se cerea să facă pâine sau chiar şi o oală

de supă de una singură şi, până acum, niciunul dintre cei care gustaseră din bucatele pregătite de ea nu fusese dezamăgit.

Ajungând în dreptul grădinii, deschise portiţa de sârmă, păşi înăuntru şi începu să culeagă legumele după care fusese trimisă.

Peste douăzeci de minute, cu coşul plin, părăsi grădina, închise cu grijă portiţa în urma ei şi porni înapoi spre casă. Nu era ea o fire visătoare, dar stând mai tot timpul tăcută, dădea adesea impresia că ar fi pierdută în visuri. Adevărul era că nu îşi revenise niciodată pe de-a-ntregul după ce fusese smulsă atât de brutal din sânul familiei la frageda vârstă de doar şapte ani, şi nici după moartea tinerei sale stăpâne, survenită câţiva ani mai târziu. De atunci, ducea o viaţă mecanică şi monotonă, făcând o muncă de care era prea puţin interesată, printre oameni la care nu ţinea şi n-avea să ţină vreodată şi care, la rându-le, nu ţineau nici cât negru sub unghie la ea. Unii erau mai binevoitori decât alţii, dar nu se găsea printre ei nici măcar unul căruia să-i pese cu adevărat de soarta ei. Ataşamentul aducea suferinţă în viaţa unui sclav. Deşi nu-şi luase niciodată răgazul să cugete la asta, şi era oricum prea tânără ca s-o facă, durerea pe care o suferise deja o rănise prea profund ca să fie în stare să se mai ataşeze de cineva. Aşa că stătea retrasă. Nici măcar ameninţarea biciului, pe care îl simţise pe spinare la cealaltă plantaţie, unde îşi avusese casa părintească, nu era îndeajuns să o scoată din letargie. Fusese smulsă de lângă mama ei. Iar apoi moartea o smulsese pe Grace de lângă ea.

Nu îi mai păsa de nimic şi de nimeni... în afară de singurul prieten care îi mai rămânea.

Pierdută în plictisul indiferent al ceasurilor ce se scurgeau mereu la fel, zi după zi, nu auzi tropotul de copite. Chiar dacă ar fi ridicat privirea şi ar fi văzut calul,

nebănuind că animalul scăpase din grajd, n-ar fi sesizat numaidecât primejdia.

Totuşi, auzind într-un sfârşit vuietul, se opri şi privi într-acolo. Pe drumul îngust dintre conac şi câmpuri un cal galopa direct spre ea. Trei bărbaţi alergau în urma lui, strigând din toţi bojocii. Or *fi strigând la mine*, se gândi ea.

Înlemni, cuprinsă de aceeaşi groază pe care o simţise la târgul de sclavi sau când fusese biciuită. I se uscă gâtlejul şi nu putu scoate nici măcar un sunet.

În cele din urmă, îi ajunseră însă la urechi vorbele bărbaţilor.

— La o parte... Dă-te la o parte, proasto!

Dar la fel cum i se legase limba, fetei i se înmuiaseră şi picioarele şi rămase ţintuită locului în vreme ce armăsarul cu ochi scăpărători gonea drept spre ea. Din ziua aceea de după incendiu, frica o transforma de fiece dată în stană de piatră.

Coşul îi căzu din mână, dar ea rămase nemişcată.

Zări ceva cu coada ochiului. Nu îndrăzni să întoarcă privirea într-acolo, dar sesiză vag mişcarea. O siluetă alerga mâncând pământul. Era doar un băieţandru, dar gonea mai rapid decât orice om, alb sau de culoare, de pe plantaţie.

Când calul se năpusti cu ochii bulbucaţi spre ea, gata-gata s-o calce în picioare, o nălucă neagră ţâşni de pe pajişte şi, aruncându-se spre fată, o împinse de pe drum şi o trânti la pământ. Peste o clipă, calul goni vijelios pe lângă ei, zdrobind coşul şi legumele sub copitele-i uriaşe.

Bărbaţii o ţinură la fugă după el, zeflemisind-o în treacăt pe cea care mai că se lăsase ucisă de patruped. Nu pierdură însă multă vreme cu batjocura, căci aveau, vezi bine, un cal de prins – de care le păsa mai mult decât le păsa de fată.

Băiatul se ridică de jos, apoi o ajută şi pe ea să se

ridice.

— De ce nu te dăduşi la o parte, mă Seffie? o întrebă el. Afurisitu cela de cal te putea omorî.

— Nu ştiu, răspunse ea. Îngheţat-am, pur şi simplu, de frică. Câteodat' cân' mi-e frică, nu mă mai pot urni din loc.

— Bine că te-am zărit io la timp.

— Mulţam, Mose. M-ai salvat şi de data asta. Nu ştiu ce m-aş face de n-ai fi tu să-mi sari mereu în ajutor.

— Las', că ştii tu să-ţi porţi şi singură de grijă! râse Mose. La bucătărie, bunăoară, n-ai nevoie de ajutor de la nime'.

— Asta-i altceva. Acol' ştiu ce fac. Că veni vorba – adusu-ţi-am ceva.

Zicând acestea, fata îşi vârî mâna în buzunarul rochiei şi scoase un pumn de nuci pecan.

— Îs gata curăţate, spuse ea, întinzându-i-le.

— Mulţam, Seffie! exclamă băiatul. Chiar tăte-s pentru mine?

— Pentru tine le-am adus.

— Nu s-a supăra, oare, careva?

— Nu ştiu. Da era un castron întreg plin cu nuci şi socotit-am că n-a fi foc de ţi-oi aduce şi ţie câteva.

Mose îi mulţumi iar, după care muşcă dintr-o nucă uriaşă, cu ochii strălucind de satisfacţie.

— Of, da uite ce s-a ales de coş şi de zarzavaturi! se căină Seffie. Ce-or să mă mai certe!

— Le-oi zice io ce s-a-ntâmplat cu calu' şi tăte alea. Până una, alta, hai să strângem acilea şi să mai culegem niscaiva fasole şi morcovi în locu ăstora de le-a făcut zob calu' sub copite, ş-apoi te-oi însoţi pân' la conac. Nu-i, orişicum, cine ştie ce pocinog.

Seffie însă nu vru ca Mose să intre şi să le spună celor din casă cele petrecute, de teamă să nu păţească el

ceva. Aşa că intră singură şi, drept pedeapsă pentru că a întârziat cu legumele şi a rupt coşul, nu fu biciuită, ci doar admonestată. Cei de la conac erau înţelegători cu ea – ştiau cât suferise după moartea lui Grace şi aşteptau răbdători să îşi redobândească voioşia de odinioară. Seffie nu pomeni niciun cuvânt despre Mose şi, în scurtă vreme, în afară de cei doi prieteni, toată lumea dădu uitării incidentul.

5
Jack Chioru’

Un an mai târziu, într-o zi zăpuşitoare de vară, toţi păreau prea sleiţi chiar şi să mişte un deget, darămite să dea cu sapa în lanul de bumbac. Întrucât era duminică şi sclavii erau liberi să îşi petreacă timpul aşa cum poftesc, mare parte din ei – mai cu seamă copiii – se duseră la râu să se răcorească. Pe la jumătatea după-amiezii strigătele şi râsetele de la scăldătoare prinseră a se stinge, înlocuite fiind de moleşeala resimţită după ore întregi de joacă.

Mose, care se scăldase la rându-i împreună cu ceilalţi, era acum călare pe un bătrân cal de arat pe care vechilul îl lăsa să-l călărească atunci când n-avea trebuinţă nici de animal, nici de băieţandru. Mose se dovedise a fi folositor în lucrul cu caii, devenind mai priceput decât mulţi alţi grăjdari de vârsta lui. Azi, băiatul încerca să-l convingă pe Jack Chioru’, poreclit astfel din pricina faptului că nu vedea cu un ochi, să treacă râul înot cu el în spinare, ispravă la care nu se încumetase până atunci niciunul dintre ei. Cu toate îndemnurile, loviturile, ameninţările şi promisiunile lui Mose, din care calul nu înţelegea orişicum o iotă, Jack refuza să păşească în apă.

— Ce faci acol’, mă, Mose? îi strigă Seffie, acum în vârstă de 11 ani, apropiindu-se desculţă pe malul râului, prin apa care îi ajungea până la glezne. Între timp îşi recăpătase aproape pe de-a-ntregul graiul de odinioară – dialectul sclavilor. Nu de alta, dar privirile piezişe pe care i le aruncaseră celelalte sclave de la bucătărie îi dăduseră iute de înţeles că o negresă cu ifose le era şi lor la fel de nesuferită precum albilor. Cu Grace fusese altfel. Dar vremurile acelea se duseseră şi acum trebuia să se poarte ca orice altă sclavă.

— Cât să-l înduplec pe afurisitu ăsta de cal să mă

treacă râu’, răspunse Mose ofuscat.

— Şi de ce nu vrea?

— Habar n-am. Pen’ c-aşa i s-a căşunat lui, bag seama. Tu de ce nu te scalzi laolaltă cu ăilalţi?

— Îs prea grasă ca să înot.

— Ei aş, oricine poa’ să ’noate! Şi nu eşti defel grasă.

— Atunci tu de ce nu te duci să înoţi?

— Fost-am deja. Nu vezi că-s tăt ud? Ci apoi mi s-a năzărit a trece râu’ călare pe Jack, da se vede treaba că n-oi izbuti în grabă.

Făcu o pauză, după care numai ce descălecă şi exclamă entuziasmat:

— Hei, mi-o venit o idee! Urcă tu pe Jack, Seffie, şi io l-oi trage de frâu în apă. Iară când a ajunge-n apa mai adâncă, tu sări jos de pe el şi l-oi încăleca io.

— Nu ştiu io să călăresc, mă Mose. Nu m-am suit de când îs pe un cal. Şi nici de ’notat, nu ştiu să-not.

— Îi floare la ureche şi una, şi alta. Nu tre’ decât să te sui şi să te-aşezi pe spinarea lu’ Jack.

— Şi de ce m-oi ţine, dacă ţii tu frâiele?

— De coama lu’ Jack.

— Ştiu şi io, Mose... Mi-e cam frică să stau cocoţată aşa de sus. Dac-o ia la goană?

— N-o s-o ia, că l-oi ţine io de frâie.

— Da aşa că nu mi-i pune să mă scufund în apa adâncă?

— Ai putea să te dai jos de pe Jack acol’ un’ poţi atinge fundu’ cu picioarele.

— Da să nu fie apa prea adâncă... Că mi-a fi frică.

— Fie cum vrei tu... Hai atuncea, suie-te pe spinarea lui Jack.

— Cum?

— Hai să-ţi arăt... Ţinte de coama lui şi de curele... Aşa. Io l-oi ţine de zăbală.

— Da’ cum să mă salt io pân-acol’?? îi prea sus!

— Uite, m-oi aşeza io într-un genunchi... Tu pune picioru’ pe genunchiu meu... aşa... ş-acu’ saltă-te s-ajungi cu burta pe spinarea lui.

Seffie încercă şovăielnică să facă aşa cum i-a spus Mose, dar de fiece dată ajungea doar până la jumătatea flancului lui Jack şi apoi aluneca înapoi. Calul nechează uşor şi fremătă din picioare.

— Nu pot, Mose! Prea-i înalt!

— Ba poţi, Seffie. Haide – nu tre’ decât să-ţi iei mai mult avânt şi să te tragi în sus. Mai încearcă o dat’... De astă *dat’* te-oi împinge şi io.

— Of, Mose, de ce ţii morţiş?...

— Hai, că poţi, Seffie. Oricine se poate sui pe-un cal.

Slobozind un geamăt, Seffie se apropie din nou, îşi încleştă degetele pe frâie şi pe coama lui Jack, apoi puse piciorul pe genunchiul lui Mose şi făcu un salt. În acelaşi moment, Mose se ridică şi o împinse peste crupa calului.

— Aoleo, strigă ea, acu’ ce mă fac??

— Trece-ţi un picior peste spinarea lui şi ridică-te-n fund.

Fata se conformă cu stângăcie. Peste câteva secunde, stătea călare pe spinarea lui Jack, cu o expresie triumfătoare pe chip, chit că degetele, cu care se ţinea de coamă şi de curele, îi cam tremurau.

— Bravo, Seffie! Ştiam io că poţi! o lăudă Mose. Acu’ dă-mi mie frâiele, iar tu ţine-te de coama lui Jack, adăugă el, ridicând mâna şi luându-i blajin hăţurile. Înainte să intrăm în râu n-ai vrea să călăreşti puţin pe el, ca să vezi cum e?

— Crezi c-aş fi în stare?

— Cum să nu fii? îi floare la ureche. Apleacă-te niţel în faţă, lipeşte-ţi picioarele de spinarea lu’ Jack şi... ţinte bine. Io l-oi conduce.

Mose se duse încet în faţa calului, după care, ţinând de frâie, îl trase cu blândeţe departe de apă, pornind cu el de-a lungul malului.

Seffie slobozi un ţipăt de spaimă amestecată cu încântare. Mose se întoarse spre ea zâmbind cu gura până la urechi.

— Iacă, Seffie, mergi călare pe cal. Ţi-am zis io că-i floare la ureche!

— Îi niţel înspăimântător, Mose! Dacă Jack se ridică-n două picioare sau o ia la galop?

— Atuncea bag seama că te-ai duce de-a berbeleacu. Da Jack n-are să facă pozne de-astea, că-i un cal bătrân şi obosit care nu voieşte decât să meargă la pas, cât mai încet cu putinţă.

Merseră mai departe – aşa cum zisese Mose – încet de tot. În cele din urmă, când Seffie se obişnui cu mersul călare, Mose îi întinse frâiele.

— Nu... nu pot! ţipă fata îngrozită.

— Ba poţi... Hai, ia-le!

Cu ochii măriţi de groază, Seffie preluă frâiele.

— Stai pe-aproape, Mose – să nu care cumva să pleci!

— Oi merge în faţa voastră ca Jack să mă vază – cu ochiu’ ăl bun – şi să vie după mine.

Înaintară aşa câţiva paşi.

— Vezi, Seffie? Călăreşti de una singură! Nu trage de curele, să nu se sperie Jack. Dă-i frâu slobod să meargă la pas.

Mose se dădu încet la o parte, lăsându-l pe Jack să înainteze cu Seffie în spinare.

— Mose! strigă ea.

— Îs acilea, stai liniştită.

— Cum îl fac să se-ntoarcă?!

— Trece-i frâiele de-o parte a grumazului – uşurel,

făr’ să tragi de ele.

Seffie încercă să aşeze curelele aşa cum o instruise el, iar Jack făcu un ocol larg şi porni încet înapoi spre Mose.

— Ura! exclamă Seffie fericită. Face întocmai ce ziseşi tu!

— Păi, vezi? Un’ că te poartă-n spinare, se şi-ntoarse pen’ c-aşa-i zisăşi tu. Zisu-ţi-am io că poţi! Ş-acu’ hai să-l băgăm în apă, adăugă el, luând frâiele din mâinile lui Seffie. Haide, Jack, îndemnă el calul, ducându-l spre malul râului.

— Nu cred că pot! exclamă Seffie.

— Sigur că poţi. Uite şi tu ce călăreaţă pricepută eşti. De cum l-om băga-n apă, te-i şi putea coborî de pe el.

— Of, Mose, da’…

Jack plescăia deja cu copitele în apa de pe mal. Acum că Mose era în faţa lui şi îl trăgea încet de frâu, calul intră în râu fără să şovăie. Apa îi trecu repede de genunchi, ajungându-i până sub burtă. De acum Seffie avea picioarele şi tivul rochiei ude, dar Mose, scufundat la rându-i în apă până la brâu, îl conducea mai departe pe Jack spre mijlocul râului.

— Mose, prea-i adâncă apa! ţipă Seffie.

— Încă un pic, să pot încăleca… Aşa… Acu’ dă-te jos, Seffie.

— Mi-e frică să mă scufund în apa ceea adâncă!

— Nu-i adâncă. Uite, io stau în picioare şi nici măcar nu-mi trece de piept.

— Da’ tu eşti mai înalt ca mine!

— Sări, Seffie!

Crispată, Seffie îşi trecu un picior peste spinarea lui Jack, apoi închise ochii şi, slobozind un ţipăt, se scufundă în apă.

— Mose, ajută-mă, mi-e…

Încă înainte să deschidă ea gura, băiatul o luă de mână şi o ţinu până când Seffie atinse cu picioarele fundul nisipos al râului.

— Ăi putea ajunge singură ’napoi la mal? o întrebă el.

— Acu’ bag de seamă că da, răspunse ea, înaintând încet spre apa mai puţin adâncă.

— Bine, atuncea io m-oi sui pe cal. Haide, Jack! Noi doi om trece-mpreună râu’ ăsta bătrân.

Seffie ajunse la marginea apei şi ieşi pe mal, şiroind toată. Oftând din rărunchi, se aşeză şi privi spre mijlocul râului unde Mose înainta nici călare, nici înot pe spinarea lui Jack. Când ajunseră în apa mai adâncă, unde calul era nevoit să înoate, băiatul slobozi un chiot de bucurie. Seffie zâmbi, însufleţită atât de satisfacţia propriei sale realizări, cât şi de voioşia lui Mose.

Trecu încă un an. Mose se transformă într-un adolescent vânjos, iar Seffie se mai rotunji un pic, fără a creşte şi în înălţime şi, încet-încet, chipul ei căpătă feminitatea apropiatei maturităţi. Nu mulţi băgară însă de seamă schimbarea, căci prea puţini o băgau în seamă pe fată. După moartea lui Grace, Seffie devenise doar una dintre fetele de la bucătărie. Ştia să gătească şi să îşi servească stăpânii albi, şi asta era tot ce conta. Nu era genul de fată pe care stăpânul să fi vrut s-o mărite de tânără. Atâta vreme cât făcea ce i se cerea şi nu dădea altora bătăi de cap, viaţa mergea înainte fără ca lumea din jur să observe rotunjimile feminine pe care le căpăta trupul tinerei sclave.

Mose şi Seffie, acum în vârstă de 15, respectiv 12 ani, erau în continuare cei mai buni prieteni. Între timp, Seffie învăţase să călărească şi în două rânduri, când fuseseră scutiţi de muncă în acelaşi timp, călăriseră împreună pe Jack Chioru’.

6
O cană cu zahăr şi doi biscuiţi

Veni în cele din urmă şi sfârşitul verii, frunzele copacilor începură să-şi schimbe culoarea, iar culturile dădeau în pârgă. Când şi când, o adiere rece şi înmiresmată vestea apropiata toamnă şi iarna ce avea să-i urmeze.

Se apropia vremea culesului. Şi, odată cu ea, sărbătoarea recoltei, cu muzică şi dans. Până şi sclavii, dacă erau norocoşi, puteau lua parte la distracţie. Fireşte că nu erau niciodată invitaţi la conac sau îndeajuns de aproape cât să arunce măcar o *privire* în întinsele grădini unde se dădeau petrecerile albilor. Iar orchestra angajată pentru eveniment nu cânta, desigur, muzică de-a negrilor. Ei, dar sclavii n-aveau nevoie de orchestră pentru a se bucura de muzică. Gurile lor şi simţămintele pe care le purtau în inimă, laolaltă cu o scripcă, erau toate instrumentele de care aveau trebuinţă.

Şi, chiar dacă muzica lor putea fi cântată oricând şi oriunde, vestea că stăpânul şi stăpâna aveau să dea o petrecere cu muzică, dans şi voie bună, îi însufleţi pe toţi sclavii la gândul serii festive pe care o vor avea la rândule. Ş-apoi, aveau să fie scutiţi de la muncă o jumătate de zi, ca să se pregătească pentru propria lor sărbătoare a recoltei.

În zilele de dinaintea petrecerii vântul se înteţi, iar spre sfârşitul săptămânii sufla deja în rafale. Totuşi, era un vânt cald şi înmiresmat, dinspre golf şi nu părea să fie aducător de ploaie, aşa că nimeni nu îi acordă mare atenţie. Pe măsură ce se apropia seara petrecerii, principala grijă era ca felinarele de afară să fie fixate bine.

Animalele fremătau neliniştite din pricina vântului, dar la vremea când aveau să sosească invitaţii, ele aveau

să fie la adăpost în coteţe, ţarcuri, grajduri şi şuri.

Toate sclavele care nu lucrau la conac se îndeletniciră întreaga după-masă cu jumulitul găinilor, curăţatul porumbului de pe ştiuleţi, tăiatul cartofilor, bârnelor şi morcovilor şi cu pregătitul aluatului pentru găluşti. Bărbaţii şedeau pe prispe cu pipa-n gură, cântând la muzicuţă şi depănând poveşti. Căci într-o zi ca aceasta până şi un sclav, dacă avea temperamentul potrivit, găsea că, fie ea cât de grea, viaţa e frumoasă şi nepreţuită. Sclavii se aveau bunăoară unii pe alţii, aveau familii, îşi aveau demnitatea şi stima de sine şi niciun stăpân alb nu putea să le răpească toate astea.

Doar unii, puţini la număr, fuseseră smulşi de lângă familiile lor.

Mose, în vârstă de 15 ani, dormea de regulă într-o colibă de-ale burlacilor. Seffie îşi petrecea nopţile încovrigată pe o rogojină, într-un colţ al odăiţei lui Mammy, alăturată bucătăriei de la conac.

— Hei, Mose, îi strigă o femeie, ieşind pe prispa unei colibe şi ştergându-şi mâinile de şorţul murdar.

— Da, coană, răspunse el, lăsându-i pe băieţii cu care se juca şi alergând la ea.

— Dă o fugă pân’ la conac şi adu-mi oleacă de zahăr în asta, zise femeia, întinzându-i o cană. Da vezi să te duci la uşa din dos, la bucătărie. Ştii de care zic?

— Da – uşiţa a maronie.

— Întocmai. Caut-o pe Mammy. Vezi să nu te zărească stăpâna sau ăi din casă. Noi n-avem voie să cerem una, alta, da’

Mammy o să-ţi dea niscaiva zahăr – numa’ să-i spui că te-a trimis Mabel.

Mose se făcu numaidecât nevăzut. Înainte să ajungă la bucătărie îşi vârî cana în cămaşă, în caz că îi deschidea vreuna dintre slujbaşele albe.

Bătu la uşă, iar peste câteva clipe veni să îi deschidă o negresă durdulie.

— Ziua bună, Seffie.

— Mose, ce cauţi tu acilea?

— M-o trimis cineva să-i cer oarece lu’ Mammy.

— Ce să-i ceri?

— Nişte zahăr, răspunse Mose, scoţând cana din sân. Da’ nime’ din casă nu tre’ să ştie.

— Cu cin’ vorbeşti, copilă? se auzi o voce din bucătărie, după care silueta masivă a unei negrese apăru în cadrul uşii, umplându-l.

— Il Mose, Mammy.

— Asta o văz şi io.

— Venit-a să-i dai nişte zahăr.

— Psst – vorbeşte mai încet, copilă! o mustră Mammy, aruncând precaută o privire îndărăt.

— Mabel m-a trimis, spuse Mose.

Mammy privi iar în jur, apoi îi luă cana din mână.

— Seffie, tu du-te de frământă aluatu’ cela, iară tu, Mose, aşteaptă acilea.

Zicând acestea, Mammy închise uşa, iar Seffie se întoarse în bucătărie.

Peste vreo două-trei minute, uşa se deschise iar.

— Iacătă zahăru’ pentru Mabel, zise Mammy. Ş-acu’ şterge-o repejor pân’ nu te vede careva.

Mose luă cana, se întoarse pe călcâie şi o zbughi din loc.

— Mose... aşteaptă! numai ce se auzi o voce în urma lui.

Băiatul se opri şi întoarse privirea. Seffie alerga spre el. Când ajunse în dreptul lui, se uită înfrigurată îndărăt. În mână strângea un şervet.

— Ăştia-s pentru tine, Mose.

Când Seffie desfăcu şervetul, băiatul făcu ochii mari

şi luă pofticios cei doi biscuiţi.

— Îs încă fierbinţi!

— Păi numa’ ce-i scosei din cuptor.

— Tu i-ai făcut?

— Io, da.

Mose nici că se mai răbdă să aştepte şi muşcă din primul biscuit.

— Mm, ce bun e! Orice găteşti tu îi gustos tare!

— Tre’ să mă-ntorc că, de nu, Mammy are să-mi mănânce urechile.

Îşi vârî şervetul gol în rochie şi o luă la fugă spre bucătărie.

— Mulţam, Seffie, îs tare buni biscuiţii! strigă Mose după ea, după care porni agale înapoi spre satul sclavilor, molfăind satisfăcut. Cea mai bună cale de a păstra doar pentru sine bunătate de biscuiţi era să-i halească înainte să ajungă în sat.

7
Menuet

Seara, începură să sosească invitaţii din târgurile şi de pe plantaţiile megieşe.

Vântul se domoli cu totul şi se aşternu un calm desăvârşit. La lăsatul întunericului, de departe, din satul sclavilor, răzbătea nedesluşit zvon de scripcă şi de palme lovite la unison. În grădinile de la conac, pe de altă parte, muzica sofisticată interpretată de mica orchestră începea să ispitească doamnele gătite în rochii multicolore cu acorduri de menuet şi o selecţie de dansuri germane compuse de Mozart.

După ce a fost servită cina şi toate vasele au fost spălate, şterse şi puse la loc, Mammy le spuse ajutoarelor sale că sunt libere să se ducă în satul sclavilor, dacă poftesc, deşi era deja trecut de ora zece şi se făcuse cam frig.

Cu toate că îi era somn, Seffie nu voia să rateze petrecerea, aşa că le urmă prin noapte pe celelalte trei-patru fete de la bucătărie, toate mai vârstnice decât ea. Treptat, muzica rafinată a albilor se estompă, lăsând loc bine cunoscutelor voci ale sclavilor, râsetelor, acordurilor de scripcă şi cântecelor cu armonii bogate ale negrilor. În satul sclavilor, chiar în mijloc, ardea un foc uriaş de tabără.

Îngrozită şi totodată vrăjită de foc, Seffie nu îndrăzni să se apropie. Totuşi, n-avea cum să nu se simtă captivată de muzica, dansul şi voia bună a semenilor săi de culoare care, deşi săraci lipiţi pământului, tot mai ştiau să se bucure şi să petreacă.

— Hei, Seffie, ce faci tu acilea? se auzi un glas lângă ea. Era Mose.

— După ce-am gătat de spălat vasele, Mammy ne-a

dat voie să venim încoa. Da’ pe mine mă ia deja cu somn.

— Tare buni or fo’ biscuiţii ceia.

— Ţi-aş mai fi adus, da’ n-a mai rămas niciunu.

— Atâta bai să fie. Mâncat-am oricum pe săturate.

— Vai, Mose, de-ai vedea şi de-ai auzi ce-i la conac! Femeile îs toate gătite cu dichis, în rochii care mai de care, şi se dansează aşa de frumos! exclamă ea, scuturându-şi nişte făină de pe rochia sărăcăcioasă de lucru, din material cadrilat, cu două buzunare mari.

— Ş-acilea se dănţuieşte, ripostă băiatul.

— Da’ nu-i la fel.

— De ce? Nu tot aşa se joacă ş-acol’? întrebă el, aruncând o privire spre foc, unde vreo 15–20 de bărbaţi şi femei stârneau nori de praf dănţuind pe ritmurile săltăreţe ale scripcii, în vreme ce privitorii băteau cadenţat din palme.

— Nu, acol’ se dansează domol şi graţios, fără tropăieli şi râsete. Bărbaţii şi femeile se ţin gingaş de mână şi, în afar’ de muzică, n-auzi decât foşnetu de-l fac rochiile lor înfoiate şi mândre când se-nvârt. Ţi-e mai mare dragu să te uiţi.

— Hai să-mi arăţi. Vreau şi io să văz, zise Mose şi niciuna, nici două o luă din loc.

— Acum? făcu Seffie mirată.

— Da... de ce nu? Hai, Seffie – să mergem!

O luară la fugă prin întuneric spre conac.

În apropiere de locul unde se ţinea petrecerea albilor, încetiniră pasul.

— Hai s-o luăm p-acilea, spuse Mose, făcând un ocol larg prin spatele afumătorii, după care se furişă prin noapte spre cei care dansau pe gazon, în cealaltă parte a casei.

— Şi dacă ne văd? întrebă Seffie speriată.

— Ce-or să ne facă?

— Mai ştii? Poate-or să puie să fim biciuiţi.

— N-ar face ei una ca asta numa’ pen’ c-am venit s-aruncăm şi noi o privire.

Zicând acestea, Mose îi înşfăcă mâna şi o trase după el. Cum teama de a rămâne singură în întuneric era mai mare decât cea de a înainta, Seffie îl urmă.

Peste câteva minute, stăteau ghemuiţi aproape pe marginea cercului de lumină proiectat de cele douăzeci şi ceva de felinare ce atârnau în jurul grădinii unde se dansa pe acordurile intonate de orchestră. Umbrele aruncate în toate direcţiile de mişcările pline de graţie ale dansatorilor de menuet se împleteau cu lumina, sporind şi mai abitir misterul spectacolului în ochii celor doi privitori de culoare.

— Avut-ai dreptate, Seffie, şopti Mose. Tare-i frumos. Şi n-aduce cu niciun dans de-a nost, asta-i sigur.

O rafală de vânt străbătu brusc grădina, legănând felinarele, ridicând rochiile câtorva doamne până la genunchi şi stârnind exclamaţii alarmate.

— Ptiu, că iar se porni vântu’ ăsta afurisit! comentă Mose, ridicându-şi privirea spre cerul nopţii.

Cufundaţi în tăcere, mai urmăriră vrăjiţi dansul vreme de câteva minute.

— Crezi că noi am putea să dănţuim aşa? întrebă Mose într-un sfârşit.

— Aşa cum dănţuiesc ei?

— Da.

— Am putea, bag seama, de-am şti cum.

— Ce-ar fi să-ncercăm?

— Adicătelea... noi doi?

— Noi, da. Haide!

O luă hotărât de mână şi o conduse prin întuneric ceva mai încolo pe iarbă. Vântul începuse să sufle iar aşa cum suflase de dimineaţă. Se mai auziră niscaiva ţipete speriate şi câteva doamne, biciuite de rafale, părăsiră

grăbite peluza, refugiindu-se spre casă. Orchestra cânta însă mai departe şi, în întuneric, departe de ochii tuturor, un băiat de 15 ani şi o fată de 12 dansau ţinându-se de mână, apropiindu-se şi îndepărtându-se unul de altul, străduindu-se să ţină ritmul şi să imite paşii făcuţi de dansatorii de menuet.

Amuzaţi de propria lor stângăcie, se opriră chicotind, dar apoi reluară numaidecât dansul. De acum Seffie gusta la fel de mult aventura precum Mose. Vreme de câteva secunde, îşi aţinti privirea spre puţinii dansatori rămaşi pe peluză, urmărindu-le cu atenţie paşii.

— Acu’ cred că m-am prins, spuse ea entuziasmată. Tu, Mose, întinde picioru-ntr-o parte... Aşa. În timp ce vorbea, îi luă iar mâinile într-ale sale. Bravo! Uite, dănţuim întocmai ca dânşii!

Dansară mai departe în noapte. În răstimpuri, când lumina vreunui felinar se întâmpla să cadă înspre ei, sub părul negru al lui Mose şi basmaua de pe capul lui Seffie, chipurile amândurora radiau de veselie. Seffie avea să repete acei paşi în gând pentru tot restul vieţii sale.

8
Furtună şi foc

La cât de bine se simţeau, Seffie şi Mose nici că băgară în seamă vântul ce bătea tot mai năprasnic. În mai puţin de zece minute, vuietul acoperi acordurile orchestrei şi muzicienii fură nevoiţi să se oprească din cântat. În beznă însă, cei doi tineri de culoare dansau mai departe, păşind înainte şi înapoi, apoi la dreapta, după care la stânga.

— Tare-i distractiv! Oare de ce nu dănţuiesc şi negrii aşa?

— Habar n-am, Seffie. Poate pen’ că nu ştiu.

Câţiva stropi mari de ploaie le şfichiuiră obrajii, punând capăt dansului improvizat.

— Asta ce-a mai fost?! exclamă Mose, ridicându-şi iar ochii spre cerul întunecat.

O rafală aprigă îi acoperi glasul.

Ultimii dansatori rămaşi pe gazon se lăsară în sfârşit păgubaşi şi o ţâşniră spre casă, urmaţi de membrii orchestrei. Stropii de ploaie, învârtindu-se în toate direcţiile, cădeau acum cu repeziciune.

— E timpul să mă-ntorc la conac, spuse Seffie. îi târziu şi Mammy m-a jupui de mai zăbovesc mult, adăugă ea, pornind spre casă.

— Nu poţi merge pe-acol’, interveni Mose. Or să te vază. Hai cu mine. Ne-om întoarce pe un am venit şi tu ăi intra prin bucătărie. Albii nu vor să vadă nicio faţă neagră când petrec.

O luă de mână şi ocoliră afumătoarea.

— Iacătă-l pe Robert! exclamă Mose, arătând spre un tânăr alb îmbrăcat la costum.

— Cine-i Robert?

— Fecioru’ cela neisprăvit a vechilului – uite-l că se

duce-n şură cu fata ceea. Au oarece gânduri necurate, bag seama. Hai să ne luăm după ei!

Tânărul mergea împleticindu-se spre unul dintre hambarele mai mici, ţinând pe după umăr o adolescentă îmbrăcată într-o rochie elegantă, care chicotea voioasă.

— Mose, nu cred că-i lucru cuvenit. Tre’ să mă-ntorc pân’ nu se-nfurie Mammy.

— Las’, că n-a şti ea cân’ te-ai întors.

— Mammy ştie tot ce mişcă.

— Şi dacă ăştia doi au de gând să...

— Tre’ să mă-ntorc.

— Ei, zău aşa!

Fără să-i mai asculte protestele, o luă iar de mână şi o trase spre acareturi. De acum ploua torenţial şi vântul se prefăcuse în vijelie. Bărbaţii forfoteau de colo colo, ducând scaunele în casă, priponind trăsurile, dând fuga la cele trei-patru grajduri unde sforăiau speriaţi caii invitaţilor. Între timp, femeile adunau felinarele ce se clătinau primejdios afară, de teamă să nu ia foc ceva.

Mai mulţi negri veniră într-un suflet din satul sclavilor să dea o mână de ajutor. În doar câteva minute, rafalele ca de uragan smulseră acoperişul de pe un coteţ, şi altele păreau să îi urmeze în curând. Parcă se dezlănţuise iadul, nu alta. Animalele cotcodăceau, guiţau, mugeau şi răgeau, iar oamenii alergau care pe unde, încercând să ia toate precauţiunile necesare.

La cei 19 ani ai săi, Robert McCarty trăsese aşa de vârtos la măsea de-a lungul serii, că abia se mai ţinea pe picioare, darămite să ia seama la ce se petrece în jur. Însoţitoarea lui, fiica în vârstă de 16 ani a unui plantator megieş, băuse iarăşi pe furiş mai mult lichior de mentă decât i-ar fi îngăduit oricare dintre părinţii ei. Cei doi dispărură clătinându-se într-unul dintre grajdurile mai mici, felinarul din mâna lui Robert bălăbănindu-se şi mai abitir

odată ce ajunseră la adăpost de vânt.

— Ai grijă! chicoti fata, poticnindu-se în faţă în vreme ce Robert închidea uşa în urma lor. Câh, miroase a cai aici!

— Dar a ce ai vrea să miroasă? ripostă el cu un râs de beţiv. Aici n-o să le treacă prin cap să ne caute.

Aşează felinarul jos şi aruncă o privire în jur.

— Oricum, caii nu ocupă tot grajdul. Om găsi noi nişte fân uscat pe care să ne-ntindem.

— Robert! exclamă fetişcana, râzând din nou. Ţine-ţi mâinile acasă!

— N-am venit aici să-mi ţin mâinile acasă!

— Chiar *eşti* un băiat obraznic!

Habar nu aveau ei că patru ochi negri îi urmăreau între timp prin două crăpături din perete.

Deodată, un bubuit năprasnic de tunet explodă parcă exact deasupra grajdului. Cei trei cai din boxe rânchezară îngroziţi. Unul se ridică pe picioarele dindărăt şi, în coborâre, spulberă cu copitele peretele ţarcului. Aşchiile zburară în toate părţile, doborând felinarul pus pe jos. Într-o clipită, fânul uscat de dedesubt se aprinse vâlvătaie.

— S-o întindem de aici! zbieră Robert şi o ţâşni spre ieşire fără a încerca măcar, la cât era de beat, să stingă focul înainte de a se răspândi.

Fata îl urmă afară prin ploaie şi vânt, alergând spre casă, cu poalele rochiei ridicate peste faţă.

— Caii! strigă Mose, sărind în picioare. Seffie, tu du-te... du-te d-acilea!

Peste două-trei minute, la conac şi în satul sclavilor deopotrivă, toată lumea striga: „Foc! Foc!”

Până să apuce bărbaţii să-l stingă, vântul, care se dovedi a fi mult mai puternic decât ploaia torenţială, prefăcuse grajdul într-un adevărat infern.

Cu un trosnet năprasnic, o porţiune mare din acoperiş se desprinse, rămase o clipă pradă rafalelor,

azvârlind scântei şi văpăi spre înaltul cerului, după care se prăbuşi înapoi în mijlocul clădirii. Aproape simultan, un alt trosnet întoarse toate privirile spre falnicul stejar ce trona arcuit peste casă tocmai când una dintre cele mai lungi ramuri ale copacului se rupse, căzând peste acoperişul solariului şi făcând ţăndări sub greutatea sa o duzină de ferestre.

Se auziră ţipete în toată casa şi, preţ de o clipă, cât alergară toţi într-un suflet să vadă dacă nu se rănise careva, incendiul fu dat uitării. În depărtare, se rupeau una după alta crengile mai multor arbori, cu vaierul unei detunături. Scânduri din grajdul cel mare cădeau primejdios în toate direcţiile, iar ţiglele zburau de parc-ar fi fost nişte bucăţele de hârtie. Mai era puţin şi vântul avea să sufle cu totul acoperişul de pe două-trei colibe de-ale sclavilor.

Pe când se întoarse într-un suflet la incendiu, deşi nu trecuseră decât vreo două minute de când se surpase acoperişul solariului, vechilul McCarty înţelese numaidecât că grajdul nu mai putea fi salvat. Flăcările aţâţate de vânt îl înghiţiseră în întregime şi, după prăbuşirea acoperişului, fusese mistuită mai toată clădirea. În pofida vântului, ploaia cădea destul de puternic cât să nu ia foc vreun copac şi să stingă în cele din urmă şi incendiul. Aşa că grajdul n-avea decât să ardă. Să fi ştiut că beţivanul de fiu-său se făcea vinovat de pornirea incendiului, poate că alta i-ar fi fost atitudinea.

În vreme ce stătea acolo, biciuit de ploaie şi de vânt, privind cum micul grajd se preface încet-încet în scrum, vechilul nu ştia nici că înspăimântătorul spectacol este urmărit de încă o pereche de ochi. La cincizeci de paşi distanţă, Seffie stătea năucă, înmărmurită, mută, cu ochii măriţi de groaza celor văzute, incapabilă să strige măcar după ajutor.

O oră mai târziu se afla tot acolo, udă până la piele, tremurând, dar paralizată într-o agonie mută care o împiedica să se urnească din loc. La conac, văzând că fata nu se mai întoarce, Mammy începuse să se îngrijoreze. Când furtuna se domoli niţel, bucătăreasa se duse aşadar s-o caute în satul sclavilor şi o găsi stană de piatră, singură în întunericul nopţii.

— Seffie, copilă, ce faci acilea – vrei să te-mbolnăveşti? exclamă ea. Hai, vin cu mine!

Zicând acestea, pe cât de uşurată că o găsise teafără, pe atât de iritată de situaţie, Mammy înşfăcă mâna fetei şi o trase spre casă. Era cât pe ce s-o ia pe Seffie la trei-păzeşte, dar când îi simţi mâna rece ca gheaţa se opri, îngrijorată sincer pentru sănătatea copilei. După ce ajunseră în cămăruţa lor, cu toată agitaţia creată de cohorta de oaspeţi nevoită să petreacă noaptea adăpostindu-se de uragan în casa gazdelor, Mammy izbuti să îi dea fetei un pahar cu lapte cald şi apoi o băgă în pat şi o înveli cu şase pături.

9
Misterioasa cale ferată

După ce dormi puţin – e o adevărată minune că izbuti să închidă ochii în noaptea aceea – Seffie se trezi slăbită, dârdâind, delirând şi aparent incapabilă să scoată o vorbă.

Totuşi, era îndeajuns de lucidă cât să audă conversaţia purtată de două sclave ceva mai vârstnice în încăperea alăturată.

—...auzit-ai de foc...

—...făcut zob, din câte-auzit-am io... Cică a căzut acoperişu' pe el, aşa zice stăpânu'.

— Cin'...?

— Nu ştiu sigur... ars rău de tot... Cred că-i băietu cela, Mose.

— Copilu' cela fără neamuri?

— El, da.

— Ce căuta el acol'... în mijlocu focului...

— Cin' ştie?... Tăţi caii or scăpat...

— S-o fi surpat acoperişu' 'nainte s-apuce a ieşi şi el.

—...mare păcat... băiat bun...

Ochii lui Seffie se umplură de lacrimi. Ştiuse încă din ajun adevărul, dar cumva şocul şi somnul de peste noapte îi şterse«ră temporar din creier sfâşietoarea amintire. Acum îi reveniră însă toate în minte... cum a stat acolo... şi a stat... şi a stat... şi n-a făcut nimic să-l ajute.

Plânse amarnic în agonia ei mută, până adormi pe perna Uitată de propriile-i lacrimi.

Se trezi cu speranţa că fusese doar un coşmar, după care îşi aminti, vărsă iar lacrimi amare... apoi adormi din nou.

Seffie zăcu cinci zile la pat, începu încet-încet să mănânce şi să bea apă, dar de vorbit, nu vorbi săptămâni

întregi. Ce rost aveau cuvintele acum că prietenul ei nu mai era? Despre ce să vorbească? Cu cine să vorbească? Puţina bucurie pe care o mai avusese în viaţă se dusese.

Lunile trecură ca prin vis. Seffie pierdu din greutate, dar cum singurul ei interes rămânea acum munca de la bucătărie, în cele din urmă puse la loc kilogramele pierdute şi mai puse câteva în plus pe pântece. În doi ani, datorită priceperii ei la gătit, deveni mâna dreaptă a lui Mammy. Peste alţi doi ani, Seffie, în vârstă de 16 ani, răspundea deja de mai toate mesele stăpânilor, iar aceştia îi apreciau cum nu se poate mai mult talentele de bucătăreasă. Tânăra negresă era pe cât de harnică, pe atât de tăcută – pentru că nu simţea pur şi simplu nevoia să vorbească. Totuşi, când stăpânul începu să facă aluzii cum că venise vremea ca Seffie să îşi găsească un soţ, tânăra îşi căpătă în sfârşit glasul şi îi spuse clar şi răspicat că, dacă doreşte să mai mănânce pesmeţi albi, pâine neagră, plăcintă cu mere şi cu carne, prăjituri asortate şi toate celelalte preferate ale lui, preparate aşa cum numai ea ştia să le prepare, atunci ar face bine să nu mai aducă vorba de asta şi s-o lase să hotărască singură când şi dacă o vrea să se mărite. Că nu i-ar veni bunăoară greu să-i scape, *din greşeală*, prea multă sare în mâncare. Nu avea de gând să se mărite doar ca să-i sporească lui numărul de sclavi. Chit că stăpânului nu-i convenea să-i vorbească nimeni cu asemenea îndrăzneală, şi cu atât mai puţin o sclavă, adevărul e că nu se mai găsea bucătăreasă ca Seffie. O ştiau prea bine şi el, şi ea. Aşa că aceea fu prima şi ultima discuţie despre măritiş.

În adâncul sufletului, Seffie ştia că nu avea să se mărite niciodată. Încă din noaptea nenorocirii îşi spusese că nu îşi va mai îngădui niciodată să se ataşeze de cineva. Iubirea nu aducea decât suferinţă. Or ea nu mai voia să simtă vreodată durerea aceea. Mose fusese prietenul ei,

cel mai bun şi singurul său prieten.

Îl iubise cu devotamentul unei copile pentru un băiat care îi purta de grijă şi o trata cu bunătate.

Acum că Mose nu mai era, n-avea să mai iubească niciodată. Durea prea tare să iubeşti pe cineva.

Când şi cum i s-a înfiripat prima oară gândul acesta în minte, n-o ştia nici ea. Poate se întâmplase din pricină că n-avea pe nimeni drag şi niciun loc în care să se simtă cu adevărat acasă. Orişicum, pe lângă hotărârea de a rămâne nemăritată, Seffie începu să nutrească şi dorul de libertate. Nu ştia cum se scapă de sclavie. Dar ştia că unii scăpaseră. Ştia că, în Nord, negrii sunt slobozi. Atunci de ce n-ar fi şi ea slobodă?

La o adică, Seffie nu ezita să spună verde-n faţă ce gândeşte. N-o făcea însă prea des. Ştia că ceilalţi sclavi de pe plantaţie şi albii de la conac o credeau mai toţi cam într-o doagă. Dar, atâta vreme cât era în bucătărie, făcând ceea ce îi plăcea să facă, îi păsa prea puţin ce gândeşte lumea. Maturizându-se, ajunse să înţeleagă că era oarecum o binecuvântare să fii trecut cu vederea. Aşa auzise bunăoară lucruri care ştia că nu erau menite urechilor ei, şi asta din simplul motiv că, nedându-i atenţie, oamenii nu se opreau din vorbă când era ea prin preajmă.

Şi uite aşa a aflat pentru prima dată despre misterioasa cale ferată.

La început, nu înţelesese despre ce vorbeau, fiindcă pe acolo nu existau nicăieri şine de tren. Încet-încet îşi dădu însă seama că vorbeau despre un alt soi de cale ferată, una nevăzută, o cale pe care o urmau nu trenurile, ci oamenii – negrii fugari.

Era o cale ferată ce ducea spre libertate!

Cum, n-o ştia, dar ştia că despre asta vorbeau – despre o rută secretă. O dată, când o trimise Mammy să

culeagă nişte napi din grădina lui Mabel, îi auzi pe doi dintre sclavii de parte bărbătească şuşotind între ei.

—...îi primejdios... îs o mulţime de albi cari te vânează...

—...ascunzători sigure...

—...dacă-i găseşti... că conductorii nu-s mereu acol’...

—...un risc pe care tre’ să ţi-l asumi... libertatea se plăteşte scump...

Peste două săptămâni, Rufus dispăru, de parcă l-ar fi înghiţit pur şi simplu pământul. Ci printre câţiva sclavi circula zvonul cum că îşi cumpărase un bilet pe „a bătrână cale ferată de duce spre slobozenie” şi era în drum spre Nord.

Seffie nu ştia cât costă un bilet, dar era chitită să îşi ţină urechile ciulite!

10
Răbdare şi curaj

Răbdarea nu-i doar o virtute creştină, ea este de asemenea o importantă parte a curajului. Uneori a fi curajos înseamnă să aştepţi momentul potrivit pentru a trece la acţiune.

La cei 18 ani ai săi, sclava de la bucătărie Seffie Black nu se considera nici pe departe curajoasă. Ba dimpotrivă, se socotea a fi o laşă şi jumătate. Nu trecea zi sau noapte în care să n-o bântuie încremenirea ei din noaptea incendiului. Trăia constant cu gândul chinuitor că Mose ar mai fi poate în viaţă dacă ea ar fi fugit după ajutor sau dacă ar fi făcut *ceva*, orice, să încerce a-l salva.

Focul o băga însă în sperieţi, încă din noaptea în urma căreia ea şi Mose fuseseră smulşi pentru totdeauna de lângă familiile lor şi scoşi la mezat. De atunci, flăcările o paralizau de fiece dată.

Aşa că rămăsese încremenită când Mose fugise în grajdul incendiat să salveze caii şi va trebui să trăiască toată viaţa cu acea amintire cumplită.

Acum că i se înfiripa în inimă dorul de libertate însă, odată cu el i se trezea în adâncul fiinţei un nou şi misterios curaj. Ea n-o ştia, dar sămânţa, odată sădită, prinse rădăcină şi crescu, iar Seffie începu să se gândească la ce va face când se va întoarce „trenul”. Până atunci, avea să aştepte răbdătoare.

În mod straniu şi profund, gândul de a purcede pe drumul spre libertate deveni visul prin care îşi ispăşea laşitatea. La singurele încercări pe care i le scosese viaţa în faţă eşuase.

Acum poate că nu va da greş. Poate că va reuşi să realizeze ceva important. Era datoare s-o facă... pentru Mose. Mose îi fusese prieten. Iar, într-o bună zi, ea va fi

liberă pentru a onora prietenia şi amintirea lui. Nu putea să schimbe vreodată ceea ce făcuse sau ce nu făcuse, dar poate că tot răul avea să ducă la ceva bun. Amintirea lui Mose îi va da tăria să fie curajoasă.

La drept vorbind, Seffie o ducea mai bine decât mulţi sclavi de pe plantaţie, datorită darului ei de a face mâncare gustoasă. Stăpânul şi soţia acestuia o tratau cu respect. Pe măsură ce Mammy se mişca din ce în ce mai greoi, conducerea bucătăriei cădea tot mai mult pe umerii lui Seffie, deşi aceasta nici măcar nu împlinise 20 de ani. Nu s-a mai adus vorba de măritiş. Stăpânul se considera norocos să aibă o bucătăreasă aşa de iscusită, nebănuind că nu se va mai bucura prea mult timp de bucatele gătite de ea.

În vreme ce Seffie aştepta şi asculta ce zicea unul, altul, răbdarea şi curajul creşteau în ea mână în mână. Trecu un an, trecură doi, trecu şi al treilea. Nimeni nu ştia ce gândeşte tăcuta negresă sau ce oportunitate aştepta cuminte. Seffie îşi făcea conştiincioasă treaba şi, în măsura în care se poate spune că o sclavă iubea ceea ce face, găsea satisfacţie în a-i face pe oameni fericiţi gătindu-le bucate delicioase.

Când şi când, satul de sclavi adăpostea câte un grup de necunoscuţi care, după o zi, două plecau mai departe, fără să aibă habar de atenţia cu care îi urmărea Seffie. Dar tinerei nu îi scăpa nimic. Ştia prea bine că sclavii fugari ce soseau în miez de noapte aveau de a face cu calea ferată şi că toţi străinii care treceau pe acolo se îndreptau în aceeaşi direcţie – spre Nord.

Trecură încă patru-cinci ani până să se ivească şi şansa ei. De acum Seffie era o tânără pe la 25 de ani, voinică şi puternică, inteligentă, cu ochi ageri şi mai hotărâtă ca niciodată să îşi ţină promisiunea făcută sieşi şi memoriei lui Mose.

Într-o noapte se iscă freamăt în satul sclavilor. Răbdarea cu care aşteptase ani de zile îi era în sfârşit răsplătită. Seffie află vestea ascultând vorbele şoptite pe care le schimbau pe întuneric două surori care lucrau şi ele la bucătărie şi cu care împărţea odaia de dormit de la conac. Una era nevasta unui sclav de câmp. Se întorsese târziu de la întâlnirea cu bărbatu-său şi se strecurase pe întuneric în pat lângă soră-sa. Ambele femei credeau că Seffie doarme.

—...doi bărbaţi ş-o femeie c-un prunc, de-astă dată...

— Da un i-or adăposti pe tăţi?!

— În colibe... vechilu n-a mai dat p-acol' de zile-ntregi.

— Când...?

— Or sosit ieri, hămesiţi de foame, nu alta. Ş-acu' pot purcede mai departe.

— Un' se duc?

— Nu ştiu... în Alabama ,au în Carolina. Undeva în Nord, orişicum.

—...plecat-au deja?

— Aşteaptă să se-ntunece bine. După ce-or adormi dulăii lu' stăpânu', unchiu' Fred i-o trece dealu ş-acol' s-or întâlni cu unu de-i zic conductor, care i-o duce pân' la gara următoare.

— Ptiu, că tare înfricoşător mai sună!

— Pe fugarii de-s prinşi nu-i aşteaptă nemica bun, asta-i sigur.

Trează pe rogojina ei de pe podea, Seffie ciuli urechile, să nu piardă niciun cuvânt. Peste zece minute, când sforăiturile ce se auzeau din pat îi dădură de înţeles că surorile dormeau deja buştean, se ridică uşurel în picioare, îşi înşfăcă grăbită puţinele lucruri pe care le socotea de trebuinţă şi niscaiva haine, apoi se strecură fără să facă zgomot afară pe uşă, trecu prin bucătărie să

îşi ia ceva de-ale gurii, după care ieşi în aerul umed şi rece al nopţii. Afară era întuneric beznă. După cum era de aşteptat, câinii dormeau, dar asta nu însemna mare lucru, căci nasul unui dulău nu doarme niciodată.

Privi în jur, apoi traversă peluza şi porni spre satul sclavilor. Nu ştia exact ce caută, dar avea să aştepte lângă cocioaba unchiului Fred să vadă ce s-o întâmpla.

Se aşeză pe pământul rece şi aşteptă – cu răbdare şi curaj.

Peste o oră şi jumătate numai ce apucase a picoti când se auzi un zgomot – unchiul Fred ieşi tiptil din colibă, urmat de doi bărbaţi şi de o femeie cu un copil în braţe. Nu scoaseră niciun sunet, nu schimbară niciun cuvânt. Dacă un dulău ar fi dormit la picioarele lor, nu i-ar fi simţit mişcându-se – asta de nu i-ar fi trădat cumva mirosul.

Seffie îi pândea de la vreo douăzeci de paşi distanţă, unde stătea pitită după trunchiul unui copac. În doar câteva secunde, grupul se făcu nevăzut în spatele colibei, îndreptându-se cu paşi atenţi spre pădurea de lângă lanul de bumbac.

Seffie se ridică... şi se luă după ei.

Deşi unchiul Fred şi mica trupă de fugari mai aruncară câteva priviri îndărăt, noaptea era neagră ca smoala, iar distanţa dintre ei şi neaşteptata lor urmăritoare era prea mare ca s-o zărească vreunul. Cu unchiul Fred în frunte, cufundaţi într-o beznă desăvârşită, traversară pădurea şi ieşiră la o răspântie. Acolo o luară la dreapta, pe un drum ce urca abrupt cale de vreo trei kilometri spre soare-răsare, după care coborâră cale de încă un kilometru, doi, până ajunseră la o platformă de lemn ridicată pe malul râului.

Acolo Fred îi adună pe toţi la un loc, scoase din buzunar o cremene şi îşi aprinse felinarul.

— Aista-i locu un’ ne despărţim, spuse el.

Conductoru’ v-aşteaptă p-ălalalt mal. Râu’ îi lat tare, da’ l-oţi putea trece ţinându-vă de cablu’ cela. Ş-acu’, daţi-vă la o parte... Oi da ţignalu’ să fim siguri că nu v-aşteaptă niciun vânător de capete de ailaltă parte.

Ridică felinarul, apoi acoperi lumina cu haina de pe el, după care repetă semnalul de trei ori. În depărtare, pâlpâi o luminiţă, apoi dispăru, ca după aceea să reapară de încă trei ori.

— Aista-i conductoru’ vost, zise unchiul Fred. El are să vă ducă pân’ la următoarea gară, un’ oţi fi în siguranţă vreme de două-trei zile. Aşa că urcaţi în luntrea ceea şi purcedeţi a vâsli, încă nu sunteţi slobozi, da’ sunteţi, bag seama, cu un pas mai aproape de slobozenie.

Cei doi bărbaţi, împreună cu femeia şi copilul, urmară lumina felinarului spre barja improvizată. Ambarcaţiunea, şubredă ca vai de ea, nu părea deloc sigură, dar această cale ferată se baza pe încredere şi în acest stadiu al călătoriei lor, fugarii nu puneau nimic sub semnul întrebării.

Deodată, un al cincilea pasager se desprinse din întunericul nopţii şi urcă la bord, făcând barja să se încline periculos într-o parte vreme de câteva clipe.

— Seffie! exclamă unchiul Fred. Ce, Doamne iartă-mă, cauţi tu acilea?!

— M-am luat după voi, răspunse tânăra. Plec şi io.

— N-ai cum să pleci. Am trimis vorbă c-or fi numa’ trei pasageri în toată firea ş-un prunc.

— N-a fi bai dac-o mai veni un pasager.

— Tu faci cât doi inşi la un loc, mă Seffie!

— Asta aşa o fi. Da de n-oţi vrea să-mi dau drumul la gură, m-oţi lăsa să merg şi io.

— Îi prea departe. N-ai să poţi ţine pasu cu ei.

— De n-oi putea, atunci n-au decât să mă lase-n urmă. Da de-ntors, io nu mă-ntorc. Iară cu ţâncu ăsta de

fată tot oi putea ţine, bag seama, pasu. Şi socotesc, adăugă ea, întorcându-se spre mama copilei, că ţi-aş putea da o mână de-ajutor cu a mică.

Tânăra mamă încuviinţă din cap, zâmbind cu toată faţa, mai mult decât încântată să nu fie singura femeie din grup.

— Dumnezeule mare, Seffie! pufni unchiul Fred. Ce le-oi zice ălor de pe plantaţie?

— N-o să le zici nemica, fiindcă, din câte ştiu io, calea asta ferată îi o taină de care n-are orişicum habar nimenea. Aşa că mata întoarnă-te frumuşel acas', iară io şi oamenii ăştia ne-om vedea de drum.

Bombănind mai departe uluit, unchiul Fred dezlegă barja şi ceilalţi doi bărbaţi începură să tragă de cablu. Cele două femei şi fetiţa se aşezară în mijloc, iar ambarcaţiunea se desprinse de mal, înaintând încet prin undele negre ale râului.

Peste câteva minute, unchiul Fred se îndrepta deja spre culcuşul său, cu mai multe secrete de ascuns decât se aşteptase, iar cei d-na negri fugari pluteau în noapte pe râul Pearl spre Mississippi.

— Io mi-s Seffie, se prezentă tânăra negresă după ce porniră la drum. Ăsta nu mi-i numele întreg, da aşa mi se zice de când mă ştiu. N-am adus cu mine decât niscaiva lucruşoare pe care mi le-am putut îndesa în buzunare. Da' de vă e foame, să ştiţi că am şase mere, niscaiva pesmeţi, câţiva biscuiţi cu ovăz, brânză ş-o felie groasă de slănină afumată.

11
Fugarii

Până să ajungă pe malul opus, cei cinci fugari – sau, mă rog, cei patru inşi în toată firea, căci fetiţa în vârstă de cinci ani dormise mai tot drumul în braţele maică-sii, înfăşurată într-o păturică – zici că erau prieteni de când lumea şi pământul. Căci nimic nu poate câştiga mai repede simpatia unui bărbat decât mâncarea or, înfriguraţi cum erau, merindele aduse de Seffie fură o adevărată mană cerească.

Tânăra mamă era sora unuia dintre bărbaţi. După mai multe zile de călătorie li se alăturase, singur, şi celălalt bărbat. Toţi erau din New Orleans. Cei doi fraţi mai aveau o soră în Georgia care cunoştea pe cineva în Carolina de Sud care, ziceau ei, avea legături oriunde ar vrea să se ducă un sclav fugar. De-or izbuti să ajungă la „gara" aceea, s-or afla deja la jumătatea drumului până în Nord!

Oricât de mari ar fi fost speranţele lor, viaţa unui fugar era însă una înşelătoare, plină de riscuri, înţesată de primejdii şi chiar trădări şi bântuită constant de frica dulăilor dresaţi să simtă mirosul de negru de la kilometri distanţă – dihănii cu fălci de oţel ce-ţi puteau smulge piciorul cu totul. Aşa spuneau, cel puţin, legendele. Sclavilor li se spuneau asemenea poveşti din fragedă pruncie ca să li se taie cheful de evadare. Iar cei care îndrăzneau totuşi să fugă trăiau zi şi noapte cu frica mai multor pericole decât existau de fapt. Totuşi, pericolul era unul cât se poate de real, căci fugarii prinşi riscau să fie omorâţi pe loc sau, dacă nu, biciuiţi până ajungeau să îşi dorească ei înşişi moartea.

Cu toţii ştiau că sunt vânaţi, uşor de detectat şi că

două femei şi un copil îi va încetini mai mult decât şi-o doreau cei doi bărbaţi.

La început, subita dispariţie a lui Seffie a fost tratată ca o simplă ciudăţenie. Nimeni nu bănuia adevărul despre blajina bucătăreasă şi nici prin cap nu le-ar fi trecut că aceasta îşi plănuise fuga de ani de zile.

Domnul Meisner a fost iniţial doar uşor mirat, dar a doua zi, când îşi primi ouăle prea moi, şunca nerumenită şi cafeaua amară, începu să se îngrijoreze, gândindu-se că Seffie o fi păţit ceva. În cea de-a treia zi, amintindu-şi vag de fugarii despre care se zvonea că ar fi adăpostiţi în ţinut, începu să cadă la bănuieli, în ziua a patra, emise un mandat de arestare pe numele unei anumite Seffie Black – chit că numele adevărat nu i-l ştia, pentru că o cumpărase când negresa avea deja şapte ani – cu următoarea descriere: *sclavă de casă pe la douăzeci şi cinci de ani*, *grasă*, *blajină*. Celui care avea să i-o aducă înapoi – vie – urma să-i plătească două sute de dolari, o recompensă mare pentru o singură sclavă. Socoti că-i mai cuminte să nu menţioneze faptul că negresa era cea mai bună bucătăreasă pe care o avusese vreodată. Nu de alta, dar era foarte dificil să găseşti sclave pentru bucătărie de calibrul ei. Făcându-i cunoscut darul de a găti, sigur n-ar mai fi văzut-o în veci. Totuşi, unui vânător de capete, recompensa uriaşă în sine i-ar fi dat de înţeles acest lucru – şi că negresa valora probabil chiar mai mult de-atât.

Seffie n-a aflat nimic din toate acestea. Până să fie dată oficial în urmărire, punându-se pe capul ei un preţ pe care ea l-ar fi socotit o adevărată avere, Seffie se afla deja la trei comitate distanţă.

Ea şi tovarăşii săi de drum, călăuziţi de conductorul lor nocturn, traversară comitatul Stone, apoi comitatul George şi, în scurtă vreme, înaintau deja în ritm susţinut prin Alabama pe acea misterioasă reţea de itinerarii

cunoscută sclavilor aflaţi în căutarea libertăţii drept Calea Ferată Subterană.

Până în Georgia nu mai aveau de trecut decât două râuri – Tombigbee şi Alabama.

Drumul lor spre necunoscut era marcat de teamă şi nesiguranţă. În fiecare zi, dormeau pe o altă podea sau pe un alt culcuş de paie sau într-un alt grajd sau pe un alt câmp ori luminiş. De regulă nu ştiau numele celor care îi călăuzeau de la o gară la alta – iar până acum întâlniseră deja vreo duzină. Majoritatea călăuzelor erau de culoare, dar – spre marea mirare a fugarilor – nu puţini dintre ei erau albi. Ba chiar dormiseră în casele unor albi de-a lungul călătoriei. Sclavia era o instituţie cu mai mulţi opozanţi decât bănuiau negrii de pe plantaţiile din Sud.

După săptămâni de călătorie, cei cinci erau toţi mai slabi şi tălpile pline de băşici. Li s-au alăturat şi alţii de-a lungul drumului, apoi au plecat, componenţa trupei de fugari schimbându-se constant. Seffie şi bărbaţii o ajutau pe tânăra mamă, purtându-i pe rând fetiţa în braţe atunci când, sleită de puteri, aceasta nu se mai putea ţine pe picioruşe.

Ziua dormeau, iar noaptea mergeau... tot mai departe, printr-un şir nesfârşit şi confuz de câmpuri, şuri, poduri, beciuri, râuri şi pâraie, ocolind aşezările omeneşti, cu urechile ciulite şi ochii în patru, punându-şi vieţile în mâinile unor străini. Frigul, foamea şi oboseala le erau tovarăşi constanţi.

Seffie se întreba adesea dacă fuga ei de pe plantaţie nu fusese cumva o greşeală. N-ar fi fost însă în stare să găsească drumul înapoi nici să fi vrut. Aşa că, neavând încotro, mergea înainte, deşi habar n-avea încotro sau ce i-o rezerva viitorul. Totuşi, de la o vreme începea să simtă când şi când câte un fior de satisfacţie şi chiar entuziasm. Orice s-o întâmpla, va şti în adâncul sufletului că fă*cuse*

ceva, că nu rămăsese toată viaţa într-un singur loc.

Între cele două râuri, rămaseră blocaţi de o furtună năprasnică şi, vreme de o lună, cât aşteptară să se retragă îndeajuns apele cât să poată trece râul în siguranţă, fură nevoiţi să se adăpostească în şura unui fermier negru liber. Când veni timpul să pornească mai departe, bărbatul care îi însoţise hotărî să îşi ia soarta în mâini şi purcese singur întins spre Nord, dar li se alăturară alţi trei fugari – un tată împreună cu fiul lui adolescent şi o femeie de 30 şi ceva de ani a cărei poveste, judecând după expresia chipului ei, trebuie să fi fost una tragică, de care aceasta nu pomeni însă niciun cuvânt.

Trecură cu bine râul Alabama cu barca fermierului. Acesta făcu două drumuri ca să îi treacă pe toţi, după care îi însoţi cale de încă două ceasuri pe uscat. În miez de noapte îi predă următoarei călăuze, iar el se întoarse în sfârşit la ferma lui.

Trecu o săptămână lipsită de incidente.

Într-o zi moţăiau întinşi sub un pod, pe povârnişul de pe malul unui râuleţ. O seamă de căruţe şi călăreţi trecură pe deasupra de-a lungul zilei, dar nimeni nu se opri. Un câine le-ar fi detectat prezenţa într-o clipită. După toate aparenţele însă, se aflau în mijlocul pustietăţii, la kilometri depărtare de orişice casă ori plantaţie.

— Tare frumoasă-i păturica în care o-nveleşti pe a mică, îi spuse Seffie tovarăşei sale de drum. Mă minunez de ea de la bun început, da încă tot nu m-am dumirit ce tighel îi acesta.

— Ia uită-te mai bine, o îndemnă tânăra, luând pledul de pe umerii fiică-sii şi întinzându-i-l lui Seffie. Da vezi să te uiţi bine de tot.

Seffie ridică păturica în mâini şi o cercetă cu atenţie de sus în jos, apoi clătină din cap.

— Îi tare drăguţă şi colorată, da’ nu-mi dau nicicum

seama ce-i cu toate liniile, buclele şi firele aistea răsucite. N-am văzut de când îs aşa pătură.

— E o hartă.

— O hartă?! exclamă Seffie. Ce fel de hartă?

— O hartă care ne arată drumu' dacă ne rătăcim.

Seffie examină încă o dată ţesătura.

— Acu' cred că pricep. Şi zici că harta asta îţi spune un' să mergi?

— Da – uite, aistea-s râuri şi alea-s oraşe... Acilea-i râu' Alabama de l-am trecut acu'-i o săptămână... ş-acol' Il Carolina de Sud, spre care ne-ndreptăm noi.

— Aha. Da făr' de călăuze, pătura ceea n-ar fi pasămite de niciun folos.

— Sper că n-a trebui s-ajungem la asta. Orişicum, mi-or dat-o ca s-o am la mine. La o adică, ar trebui să găsim niscaiva negri car' să ne spuie încotro s-o luăm.

— Aia ce-i? întrebă Seffie, arătând spre o căsuţă minusculă brodată în material.

— Acol' tre' noi s-ajungem. Acol' stă călăuza Amaritta, şefa de gară, care cică ştie mai multe decât oricine despre calea aista ferată. După ce-om ajunge la ea, n-om mai avea trebuinţă de pătura asta veche – aşa mi-or spus.

— Cine-i Amaritta asta?

— O simplă sclavă care-i ajută pe fugari s-ajungă-n Nord.

— Şi dânsa de ce nu pleacă?

— Nu ştiu. Auzit-am de ea, da de-ntâlnit, n-am întâlnit-o niciodat.

La asfinţit, începură a se întreba dacă nu cumva înţeleseseră greşit instrucţiunile primite dimineaţa trecută. În taină, Seffie se temea că vor fi poate nevoiţi să recurgă la harta de pe pătură mai repede decât şi-ar fi dorit-o.

Încet-încet se lăsă întunericul.

Trecu încă un ceas. Un pătrar de lună se înălţă pe cer. Tuturor le chiorăiau maţele de foame.

Deodată, o voce răsună chiar lângă urechea lui Seffie, făcând-o să tresară de spaimă:

— Îi vremea să vă-mbarcaţi. Haideţi, pe acilea.

Cum izbutise călăuza lor din noaptea aceea să se apropie fără să facă vreun zgomot, Seffie n-a aflat-o niciodată. De acum învăţaseră însă să se încreadă pur şi simplu, fără a pune întrebări. Se ridicară în picioare şi îl urmară prin beznă pe conductor, în vreme ce acesta le explica de ce întârziase: fusese nevoit să ocolească nişte vânători de capete.

Urcară pe dig, trecură podeţul, iar apoi merseră cam un sfert de ceas pe un drum de pământ. Drumeagul înainta şerpuit în câmp deschis, aşa că lumina lunii, cât de plăpândă o fi fost ea, era de ajuns ca să vadă pe unde calcă.

Abia ce începuseră să îşi intre în ritm când bărbatul se opri şi ciuli urechile. Peste încă o clipă auziră cu toţii vuietul de copite.

— Urmaţi-mă iute! strigă călăuza, sărind în şanţul de lângă drum, după care aşteptă, înşfăcă fetiţa în braţe şi o luă la goană spre păduricea aflată la vreo 50 de metri distanţă, cu restul grupului alergând după el.

Odată ajunşi la adăpostul copacilor, bărbatul se opri, aşeză copila jos şi se trânti pe burtă.

— Culcaţi-vă toţi la pământ şi staţi nemişcaţi! îi instrui el pe ceilalţi.

Peste câteva secunde, copitele tropăiau deja pe podeţul de lemn sub care se adăpostiseră peste zi, apoi se auziră din ce în ce mai tare, venind înspre ei.

Din locul în care stăteau întinşi, desluşiră vag la lumina palidă a lunii siluetele a patru-cinci călăreţi.

Încet-încet, zgomotul de copite se pierdu în

depărtare.

Unul dintre bărbaţi se ridică şi dădu s-o pornească înapoi spre drum.

— Treci ’napoi şi rămâi culcat! îi strigă cu glas şoptit călăuza. Om mai zăbovi aci o seamă de vreme.

— Da’ de ce să mai zăbovim?

— Pen’ c-ăia erau vânători de capete. îmi tot dau de furcă de câteva luni încoace. Le-o fi ajuns cumva la ureche c-ăţi trece p-acilea.

— Da’ de-acu’ dusu-s-au.

— Ba nu s-or dus. Trimes-or niscaiva călăreţi ’nainte ca să facă zarvă, după care un altu’ a să vie pe jos, nădăjduind că fugarii or face întocmai cum avusăşi tu de gând să faci ş-or ieşi din ascunziş, socotind că trecut-a primejdia. A să s-apropie tiptil şi, cân’ te-aştepţi mai puţin, numa’ ce-l vezi venind pe drum, cu puşca-n mână, şi nu mai ai scăpare. Aşa că d-aia om mai rămâne, vezi bine, aci o bucată de vreme.

Fără să mai protesteze, bărbatul se culcă iar la pământ. Aşteptară în tăcere.

Trecură douăzeci de minute, apoi patruzeci.

Cum stăteau ei cu ochii pe drum, într-un târziu o siluetă singuratică se contură vag în depărtare, înaintând silenţios prin noapte. Când trecu încet pe lângă pădurice, îşi ţinură cu toţii răsuflarea, înţelegând mai clar ca oricând pericolul în care se aflau.

— Ăilalţi îl aşteaptă-n susu drumului, spuse conductorul. Şi aşijderea or face cale de câţiva kilometri şi d-aci-ncol, cătând să v-ademenească afar’ din ascunziş. Mă-ndoiesc c-ar face atâtea strădanii de nu s-ar fi pus un preţ baban pe capetele voastre. îi careva dintre voi oarece faţă importantă?

Nu răspunse nimeni. În cele din urmă, clătinară cu toţii din cap.

— Io sigur nu-s, spuse unul dintre bărbaţi. Nu-s decât un biet sclav ce-a dat tătă viaţa cu sapa-n lanu de bumbac şi, din câte ştiu io, nu fac multe parale.

— Ei bine, nu ştiu pe cin' cată, da' cert îi că-s aci. Aşa c-a trebui să fim cu mare băgare de seamă tătă noaptea şi să vă adăpostim undeva vreme de câteva zile.

Peste o oră, îşi părăsiră în sfârşit ascunzătoarea şi porniră tiptil mai departe, tăind-o peste câmpurile şi prin desişurile de lângă drum. Cu puţin înainte de mijitul zorilor, fură întâmpinaţi de un glas de femeie.

— Pă un' umblaşi?! M-am perpelit tătă când auzit-am caii ceia!

— Erau vânători de capete, mămucă, ş-a trebuit să stăm pitiţi o vreme, zise bărbatul, după care le-o prezentă celorlalţi: Ea îi nevastă-mea. V-a adus ceva de-ale gurii, aşa c-om poposi acilea pân' v-aţi potoli oleacă foamea.

La cât erau de lihniţi şi de storşi de puteri, vestea fu primită cu bucurie de întregul grup.

— A fi mai cuminte, mămucă, să-i adăpostim la noi câteva zile. Nu-s în siguranţă câtă vreme dau târcoale p-aci vânătorii ceia de capete. Când om ajunge-acas', tre' să-i trimit vorbă lui Isaac să vestească de-a lungul căii că trenu' aista tre' să tragă niţel în haltă pentru reparaţii.

12
Peştera

Venirea iernii îi încetini în mod simţitor. Din pricina frigului şi a ploilor erau nevoiţi să rămână săptămâni întregi în acelaşi loc. Nu de alta, dar a călători în asemenea condiţii ar fi fost boală curată. În cele din urmă, veni însă primăvara, treptat vremea se încălzi, iar trenul prinse iar viteză pe şinele-i nevăzute.

Urmară iarăşi zile şi nopţi de mers, schimbare, frică, speranţă, foame şi sfârşeală.

Într-o noapte, cu puţin înainte de răsăritul soarelui, fură conduşi într-o mină părăsită. Departe, în fundul peşterii, pâlpâia, vag, o lumină.

— Mergeţi aplecaţi să nu daţi cu capu’ de tavan, îi îndrumă cel care îi călăuzise de câteva ceasuri încoace, un tânăr ce nu părea trecut de vârsta adolescenţei.

Peştera se lărgi treptat până ce, la un moment dat, bolta se înălţa subit. În mijlocul podelei ardea un foc mare şi luminos. Fumul se ridica spre tavanul grotei şi găsea cumva scăpare printr-o serie de crăpături nevăzute ce dădeau în afară.

Lângă foc se afla un coş cu merinde.

— Aci aveţi apă şi de-ale gurii, zise băiatul. Acol’ îs lemne de pus pe foc şi niscaiva pături. Hodiniţi-vă şi îmbucaţi oarece. Staţi făr’ de grijă, că niciun alb nu urcă acilea sus pă munte. În scurtă vreme are să vie cineva, o femeie, da s-ar putea să treacă două-trei zile pân’ a găsi prileju să purceadă încoa făr’ să fie văzută, aşa că nu mâncaţi toată mâncarea odată. Ea o să vă spuie ce-aveţi de făcut.

După ce băiatul părăsi peştera, intrigată de vorbele lui, Seffie se întrebă cine o fi *femeia* de care pomenise el.

Nu trebuiră să aştepte trei zile, ci doar o zi şi

jumătate. În cea de-a doua seară petrecută în mica şi plăcuta gară subterană, proviziile le erau deja pe sfârşite când numai ce auziră mişcare, întorcând capetele, dădură cu ochii de o negresă trupeşă ce intră, ferindu-şi capul, pe gura peşterii şi se apropie de ei.

— Are careva oarece pentru mine? întrebă ea, oprindu-se în dreptul lor.

Fugarii se priviră unii pe alţii.

— Dacă mata eşti femeia la care fost-am trimisă, spuse tânăra mamă, atunci poate că am io.

— Dă-mi să văz ce ai ş-apoi ţi-oi spune io dacă la mine fost-ai trimisă.

Tânăra luă pătura de pe umerii fetiţei sale şi i-o întinse. Chipul voinicei negrese se destinse încet într-un zâmbet.

— Iacătă că pătura libertăţii găsitu-şi-a iar drumu' acas'! exclamă aceasta încântată. Da, copilă, asta voiam io să văz.

— Înseamnă că mata eşti vestita Amaritta? întrebă tânăra mamă.

— Io, da, răspunse negresa, plimbându-şi privirea peste feţele ostenite ale celor adunaţi în jurul focului, după care întrebă: Ci un' vreţi voi s-ajungeţi?

13
Halta

Şefa de gară pe nume Amaritta era menajeră pe plantaţia soţilor Crawford din Carolina de Sud. Domnul şi doamna Crawford însă habar n-aveau de numărul tot mai mare de sclavi fugari care veneau şi plecau chiar pe sub nasul lor şi nici că tocmai slujnica de la conac era cea care îi ajuta pe mulţi dintre ei să ajungă în Nord. Fără ştirea lor, pe plantaţie era un du-te-vino continuu. Stăpânii nu ştiau nici măcar că girueta de pe şura lor, în formă de cap de cal, fusese adoptată drept un indicator secret al căii ferate şi că hambarele şi casele cu acelaşi model de acolo şi până în Nord erau căutate de către fugari drept refugii.

Peste alte trei zile, doi bărbaţi din grup erau deja în drum spre Ohio, o pereche căsătorită porni spre Kentucky, unde avea să se alăture unui grup ce călătorea spre Indiana, iar Seffie, împreună cu tânăra mamă, fetiţa şi fratele acesteia, rămaseră singuri pe plantaţia Crawford. Între timp, fuseseră mutaţi din peşteră în satul sclavilor unde s-au luat măsuri să nu fie văzuţi de vreun muncitor alb sau de copiii sclavilor care, prea mici să-şi pună frâu la limbă, nu prezentau încredere.

Amaritta făcea aranjamente ca bărbatul şi tânăra femeie împreună cu copila ei să se alăture trenului ce se îndrepta către estul statului Ohio, tren pe care nădăjduiau să se găsească şi sora lor din Georgia. Cu două zile înainte de sosirea trenului, menajera se duse în coliba unde erau adăpostiţi fugarii să stea de vorbă cu Seffie.

— E vremea, copilă, să te hotărăşti şi tu un’ vrei să mergi. Acilea nu mai poţi zăbovi mult, să nu cadă stăpânu’ la bănuieli.

— N-am un să mă duc, răspunse Seffie. Zisu-ţi-am că n-am pe nime’ în Nord. Voiam să merg acol’ ca să fiu

slobodă. Nu ştiu ce să fac.

— S-ajungi în Nord nu-i totu'. Tre' să-ţi găsim şi un loc nu să stai odat ce-ajungi acol'. Aşa că...

Doi copii – o fetiţă de vreo patru-cinci ani şi un băiat ceva mai măricel – dădură buzna în colibă, întrerupând-o.

— Lucindy... Caleb, exclamă ea, ce căutaţi voi acilea?! Hai, ţuşti afar'!

La văzul străinei, fetiţa se opri şi făcu ochii mari.

— Ea ţine-i?

— Nu striga aşa, copilă. Nu-i nime'... Ş-acu' hai, roiţi-o!

Cei doi copii o zbughiră afară.

Amaritta clătină din cap.

— Mda, tre' s-o iei cât mai iute din loc. Nu de alta, da pezevenghiu cela de Caleb are limba lungă ş-acu' că te-a văzut... Mda, tre' să te punem repejor pe-un alt tren.

În mai puţin de o săptămână, Seffie purcese iar la drum, de astă dată împreună cu alte două femei şi soţul uneia dintre ele. Se îndreptau spre sudul statului New York, unde bărbatul avea un frate care nu stătuse degeaba în cei trei ani de când se refugiase la rându-i din Sud, iar acum era mândrul proprietar al unei case frumoase şi al unei mici tipografii unde Seffie era bine-venită. Dacă puteau s-o pună la treabă, prea bine. Dacă nu, aveau s-o ajute să-şi găsească de lucru în altă parte.

Până să treacă hotarul în Carolina de Nord, ascultând ceea ce povesteau noii săi tovarăşi de drum despre viaţa în Nord, unde pare-se că toţi – albii şi negrii deopotrivă – erau liberi, Seffie începu să tragă nădejde pentru prima oară că visul ei chiar va deveni realitate. Libertatea fusese un vis îndepărtat, iar călătoria din Louisiana, lungă şi istovitoare. Dar acum se apropia tot mai mult de ţintă pe zi ce trecea.

Înaintând încet spre Nord vreme de o lună,

schimbând călăuze în miez de noapte şi străbătând câte zece – doisprezece kilometri pe zi, ajunseră, fără ca măcar s-o ştie, în Carolina de Nord.

Totul părea să meargă bine. Apoi veni, însă, o noapte care schimbă viitorul lui Seffie pentru totdeauna.

De la o vreme, se auzea vag din depărtare lătrat de câini. Faptul în sine nu era ieşit din comun, dar în noaptea cu pricina lătratul persista, devenind din ce în ce mai puternic.

Călăuza iuţi pasul. Din două în două minute, se oprea să ciulească urechile, mormăia îngrijorat în barbă, după care îi zorea iar să iuţească pasul. Conştienţi cu toţii de pericol, nimeni altcineva nu spunea un cuvânt.

Ore în şir înaintară înfiguraţi prin noapte, cât de repede şi de silenţios puteau, pe un teren accidentat şi anevoios, trecând prin păduri, pâraie, lanuri şi ocolind o aşezare sau două. Efortul începu să-şi spună cuvântul până când, sleită de puteri, Seffie rămase în urma celorlalţi.

— Haide, vino! o îmboldi călăuza. Nu mai îi mult de mers, da încă tot se mai aud blestemaţii ceia de câini. Tre’ să-i dăm zor!

Se opri şi ciuli iar urechile, după care adăugă:

— Frate-meu ne-aşteaptă c-o luntre mai încol, la râu. Nu mai avem decât un kilometru juma de mers ş-odată ajunşi la el, om fi în siguranţă. Apele râului îs repezi şi nu-s poduri nicăierea prin preajmă, aşa c-om ajunge iute pe malu ălalalt, la kilometri întregi depărtare de ăi de ne-or hăituit toată noaptea cu dulăii.

— Nu ştiu dacă mai pot merge încă un kilometru juma, gemu Seffie. Aşa-s de istovită c-abia mă mai ţin picioarele.

— Tre’ să poţi. Încă o jumătate de ceas ş-om şede cu toţii-n barcă, plutind spre gara următoare.

Peste douăzeci de minute ajunseră la un luminiş, unde aveau de trecut un drumeag. Se opriră şi ciuliră urechile. Nu se auzea niciun zgomot suspect.

— P-acilea, spuse călăuza, luând-o iute înainte, în vreme ce restul se străduiau să ţină pasul cu el.

Seffie îi urmă târşâind, simţindu-şi picioarele grele ca plumbul. Chiar dacă istovitoarea călătorie din ultimul an o făcuse să piardă niscaiva kilograme, nu era nici pe departe subţirică. Rămânea un munte de femeie, iar efortul susţinut depus peste noapte mai că depăşise limita rezistenţei sale fizice.

— Haideţi... p-aci! îi zori iar călăuza.

Seffie însă nu mai putea ţine pasul.

Brusc, se auzi vuiet de copite. Călăreţii galopau în direcţia lor.

— Iute... să ne-adăpostim între copaci! strigă călăuza. Pân' la barcă nu mai e decât o aruncătură de băţ. Dac-ajungem acol', suntem scăpaţi!

Peste câteva secunde, el şi ceilalţi trei goneau deja prin pădure spre râu.

Seffie încercă din răsputeri să îl ajungă din urmă. În spatele ei, tropotul de copite se auzea tot mai puternic.

Negresa numai ce coti de pe drum spre locul în care se făcuse nevăzut restul grupului, când auzi un strigăt în urma sa.

— Uite-o pe una dintre ei!

Un foc de armă despică noaptea. Ţipând îngrozită, Seffie îşi adună ultimele puteri şi se năpusti în pădure. Nu putea decât să spere că se îndrepta în aceeaşi direcţie ca tovarăşii ei de drum. Dar picioarele nu voiau să-i dea ascultare şi plămânii stăteau parcă să-i explodeze.

Doi-trei cai se apropiară în galop şi opriră undeva în spatele ei. Călăreţii descălecară iute şi, împrăştiindu-se pe marginea drumului, ciuliră urechile.

— Aici sunt! strigă unul dintre ei.

Răsună încă un foc de armă.

— Opriţi-vă! se auzi o voce de alb. Nu mai aveţi scăpare. Ai noştri sunteţi!

Dar Seffie nici că auzi cuvintele. Cu rochia udă leoarcă şi stropi mari de sudoare picurându-i de pe faţă, se sforţă să înainteze.

Ieşind din pădure, văzu râul. La o sută de metri în faţa ei, ceilalţi se suiau deja în barcă.

— Aleargă, Seffie... hai că poţi! se auzi un strigăt, urmat de încurajări frenetice.

Terenul era însă foarte accidentat, iar panta spre râu, abruptă. Malul, înţesat de pietre şi bolovani, era înşelător din cale afară.

Deodată, strigătele dinspre râu se împletiră cu răcnete şi bocănit de cizme ce veneau alergând din spate. Se auzi încă o detunătură.

Cuprinsă de panică, Seffie încercă să iuţească pasul când numai ce se poticni de un bolovan ce îi ajungea aproape până la genunchi. Căzând peste el, îşi suci glezna şi se duse de-a berbeleacul pe povârniş în jos.

Ţipând de durere, încercă să se scoale. Dar nu putu.

Peste câteva secunde, doi bărbaţi trecură în goană pe lângă ea. Unul dintre ei se opri şi îi aruncă o privire, apoi se grăbi să-l ajungă din urmă pe celălalt.

— Opriţi-vă, cioroilor, strigă acesta, că de nu, o să vă împuşcăm pe toţi!

Tovarăşii lui Seffie o văzuseră însă căzând şi ştiau că nu mai au cum s-o ajute. Riscul de a fi capturat era unul pe care şi-l asumau cu toţii, iar capturarea a cinci sclavi şi descoperirea liniei locale de cale ferată ar fi fost un preţ prea mare de plătit pentru salvarea unui singur individ de o ceată furioasă de urmăritori înarmaţi.

O ştiau şi ei, o ştia şi Seffie.

Luntrea o luă din loc, plutind pe curenţii repezi ai râului. Până să ajungă urmăritorii pe malul apei, luntrea se afla deja la treizeci de metri depărtare, unde râul făcea un cot.

Se auziră înjurături şi o salvă de gloanţe. Era însă prea târziu – luntrea se făcuse deja nevăzută.

Făcând cale întoarsă, cei doi se opriră în dreptul lui Seffie, care zăcea gemând la pământ.

— Ei bine, tot nu-i o pierdere totală, spuse unul dintre ei. Măcar am prins-o pe asta.

— Mie nu mi se pare cine ştie ce captură. Ce să facem cu ea?

— O luăm cu noi şi-om vedea ce spune şefu’.

O smuciră brutal, forţând-o să se ridice în picioare.

Seffie simţi că îi explodează glezna de durere. Cei doi o trăgeau după ei, răcnindu-i să meargă. Când fu cât pe ce să se prăbuşească, o apucară fiecare dintr-o parte s-o ţină în picioare. Apoi i se înnegri totul în faţa ochilor.

14
un nou sălaş

Seffie se trezi cu glezna dreaptă pulsându-i de durere.

Era încă întuneric. Stătea întinsă pe spate, direct pe pământ, şi era aproape îngheţată de frig.

Venindu-şi în fire şi amintindu-şi ce se întâmplase, o cuprinse panica. Trebuia să îi ajungă din urmă pe ceilalţi!

Se rostogoli într-o rână şi încercă din răsputeri să se scoale, dar îşi dădu repede seama că orice strădanie ar fi fost în zadar. O durea cumplit întregul corp din pricina căzăturii şi ştia că n-ar fi fost în stare să facă nici măcar un pas.

Se întoarse iar pe spate şi încercă să se gândească la ce era de făcut. Nu ştia nici măcar unde se află, dacă ajunsese aici pe picioarele ei sau fusese adusă. Nu-şi amintea nimic. Şi unde erau bărbaţii care îi urmăriseră?

N-apucă să cumpănească mult la asta, căci huruitul unei căruţe îi curmă gândurile, auzindu-se din ce în ce mai desluşit. Se dumiri că se afla pe marginea drumului pe care îl trecuseră în ajun. Îngrozită, încercă iar să se ridice. Văzând că nu-i chip, se sforţă – zadarnic – să se târască spre tufărişul ce mărginea drumul.

Caii înhămaţi la căruţă se apropiară în galop, iar căruţaşul trase de hăţuri, oprind chiar lângă ea.

— Aici e, strigă el.

Doi bărbaţi săriră numaidecât din spatele căruţei.

— Staţi că vin şi eu, spuse cel de pe şa, coborând la rându-i. O să fie nevoie de tustrei ca să cărăm huiduma asta de femeie.

Când o înşfăcară de picioare, de umeri şi de braţe, Seffie începu să se zbată, dar un dos de palmă peste faţă o potoli. Cei trei o ridicară şi o azvârliră pe platforma

căruţei ca pe un sac de cartofi, după care se suiră şi ei. Peste câteva clipe, căruţa făcea deja cale întoarsă. Hurducată cum era, fără vreun strat de paie sau orice altceva care să îi fi ferit umerii, şoldurile şi picioarele învineţite de contactul cu platforma tare de lemn, lui Seffie îi venea să urle de durere.

Până să ajungă la următoarea destinaţie, îşi pierdu iar cunoştinţa.

Când îşi reveni în fire, chiar mai buimacă decât prima oară, o chinuiau încă durerile. Zăcea în semiîntuneric, dar era limpede că se făcuse deja dimineaţă. Undeva în apropiere se auzeau vaci şi păsări de curte. Seffie deschise ochii, dar nu făcu nicio mişcare, ca să nu atragă atenţia asupra sa. Grinzile de deasupra capului, dârele piezişe de lumină ce pătrundeau prin pereţi şi mirosul din jur îi dădeau de înţeles că se afla într-o şură, întinsă şi acum pe platforma căruţei. Trei bărbaţi stăteau de vorbă în apropiere.

—...cred că-i rănită... A gemut când am încercat s-o mişcăm...

—...nu putea să se ţină pe picioare... glezna sau laba piciorului...

— Era cu fugarii de care-am prins veste. Ce ne facem cu ea?

— O s-o ducem în coliba lui Hazel. O avea Hazel grijă de ea.

—...să vadă cât de grave-i sunt rănile.

—...anunţat şeriful?

— Nu-i nevoie de asta... om vedea dacă se iveşte ceva... dacă s-a emis vreun mandat pe numele ei...

—...o huidumă ca ea... nu valorează mare lucru...

— Atunci n-avem la ce s-o ţinem...

— Ş-atunci ce o să facem cu ea?

— O vindem pentru câţiva biştari la Charlotte.

— Bine, atunci... câţiva băieţi să te-ajute s-o cobori... într-o cotigă... şi s-o lăsaţi la Wayne şi Hazel până ce hotărâm ce om face cu ea.

Peste câteva minute, veniră nişte bărbaţi s-o dea jos din căruţă. Seffie se prefăcu că doarme, dar ţipătul de durere ce îi scăpă când piciorul i se lovi de pământ o dădu de gol, făcându-i pe indivizi să o trateze cu şi mai multă brutalitate. Ea n-o ştia încă, dar glezna îi era înfiorător de umflată şi n-avea să poată călca normal pe ea luni de-a rândul.

Până să fie cărată şi lepădată pe podeaua a ceea ce aducea cu o colibă de sclavi, durerea deveni din nou atroce.

— Bag seama că te doare straşnic, se auzi un glas de femeie.

— Da, gemu Seffie cu lacrimi în ochi.

— Cum te numeşti, maică?

— Seffie.

— Şi de un’ vii?

— Nu ştiu sigur... Cred că din Louisiana, da’ bătut-am drum lung.

— Cum ajuns-ai acilea?

— Pe calea ferată.

— Pe calea ferată a libertăţii!

— Da, bag seama că i se mai zice ş-aşa.

— Doar n-oi fi fugară?

— Ba da.

— Văleu, maică, eşti norocoasă că mai trăieşti! Din câte auzit-am eu, nu mulţi fugari scapă cu viaţă din mâinile lor.

— Or tras cu armele azi-noapte, zise Seffie.

— Cine-o tras?

— Albii de m-or prins pe mine. Trăgeau după tovarăşii mei de drum, da ei or izbutit să scape cu barca în

josu râului. Ci eu căzut-am şi nu i-am putut ajunge din urmă. Aşa că albii m-or înhăţat şi m-or adus aci.

— Ptiu, că răi mai îs slujbaşii ceia a lu' stăpânu', mormăi bătrâna, clătinând din cap. Zi bogdaproste că nu te-or împuşcat numa' aşa, de dragu distracţiei. Ci las', c-o să am io grijă de tine. Da' un lucru-i sigur – nu te-i putea înturna în grabă pe calea ceea ferată.

— Ce-o să se întâmple cu mine? întrebă Seffie.

— Nu ştiu, maică. Poate te-or trimite 'napoi, poate te-or vinde, poate te-or omorî sau poate te-or ţine acilea.

Seffie se cutremură la auzul unor asemenea perspective.

— Până una, alta, ia să mă uit io la picioru' cela a tău să văz ce-i de făcut.

15
Puterea biscuiţilor

Seffie zăcu la pat zile întregi în coliba cu o singură odăiţă în care trăiau Hazel şi bărbatul ei, Wayne Jukes. La cât de zbârcită era faţa celei care o îngrijea, Seffie se gândi că bătrâna o fi având peste optzeci de ani. De fapt, Hazel nu avea decât şaizeci şi nouă. Acei ani o învăţaseră însă mai multe decât învaţă majo-ritatea oamenilor în trei vieţi, acesta fiind unul dintre motivele pentru care stăpânul îşi îndrumase slujbaşii să o lase pe rănită în grija ei.

Hazel trimise după urzici şi nămol. Când bărbatu-său şi cel-lalţi sclavi se întoarseră de pe câmp să prânzească, îi spuse lui Wayne ce fel de scândură îi trebuia ca să încropească o atelă, cât să fie de lungă şi cât de groasă. Acesta şi fiul lor, Hank, un bărbat pe la patruzeci de ani, a cărui soţie murise de pneumonie cu câteva ierni în urmă, lăsându-l văduv şi fără copii, purceseră numaidecât la treabă. După ce îi puse comprese reci suferindei şi glezna acesteia se dezumflă îndeajuns, Hazel îi aşeză, cu ajutorul lui Hank, atela – de la laba piciorului până sub genunchi – şi o înfăşură strâns cu fâşii de pânză curată. O cizmă bărbătească uriaşă fu crestată astfel încât să încapă în ea atât baza atelei, cât şi piciorul lui Seffie, apoi cizma fu înfăşurată cu încă un rând de bandaje în jurul gleznei şi labei piciorului, ca Seffie să poată călca pe ea. Şi uite aşa, în mai puţin de o săptămână durerea i se atenuă simţitor şi Seffie ajunse să se poată deplasa cu oarecare uşurinţă în cârje. Nici stăpânul, nici slujbaşii acestuia nu veniseră să întrebe de ea sau să dea vreo îndrumare în privinţa ei.

Hank, care împărţea coliba cu părinţii săi, era atent şi amabil cu invalida. Din respect pentru starea şi intimitatea ei, pe durata convalescenţei acesteia, el se

mută în casa în care locuiau mai toţi sclavii necăsătoriţi.

Seffie stătea toată ziulica în colibă cu Hazel, la început fără a se putea face utilă în vreun fel, dar după nici două săptămâni începu să dea o mână de ajutor la pregătitul mesei. Petrecând atâta timp împreună, treptat, ea şi bătrâna ajunseră a râde şi a tăifăsui între ele de parcă ar fi fost prietene de-o viaţă. Seffie încă tot nu ştia ce îi rezerva viitorul. Nu se punea însă problema să îşi continue călătoria sau să se întoarcă prea curând pe calea ferată a libertăţii. În starea în care se afla, ar fi fost nevoie de un tren *propriu-zis* care s-o ducă până acolo. Or nu era nici urmă de cale ferată prin preajmă şi, chiar de ar fi fost, ea n-avea niciun ban în buzunar. Ş-apoi, habar n-avea cum să ia din nou legătura cu nevăzuta cale ferată care o adusese până aici. Iar Hazel, spre deosebire de negresa pe nume Amaritta, nu părea să ştie nimic despre reţeaua secretă.

Ce s-o alege de ea când glezna i se va fi vindecat complet, habar n-avea. Între timp încerca să ajute, atât cât putea, la gătit. Treptat preluă mai toate sarcinile de la bucătărie, Hazel – care era prea bătrână ca să mai muncească pe câmp – putând petrece astfel mai mult timp spălând sau gătind pentru sclavii burlaci ori văzând de pruncii altor sclave.

În cele din urmă, veni şi ziua pe care o aşteptaseră cu toţii. Când stăpânul fu văzut apropiindu-se de satul sclavilor, toată lumea ştiu că pricina vizitei era nou-venita. Sosirea lui era de obicei legată de veşti rele, adesea însemnând că un sclav avea să fie vândut. Aceasta se aşteptau să fie şi soarta lui Seffie.

Stăpânul se duse întins la coliba lui Wayne şi Hazel şi păşi înăuntru de parcă ar fi fost la el acasă – şi la drept vorbind, chiar era. Hazel şi Seffie trebăluiau lângă soba de lemn, în vreme ce Wayne stătea aşezat la singura masă

din odaie, cu o farfurie cu biscuiţi calzi în faţă.

La auzul paşilor, întoarseră tustrei privirea. Stăpânul dădu placid din cap, după care îşi aţinti ochii spre glezna lui Seffie. Wayne se ridică în picioare.

— Văd că eşti deja în stare să mergi, spuse stăpânul.

— Da, domnu', îngână Seffie, privindu-l cu ochii măriţi de teama a ce avea să urmeze.

— Tu i-ai dres piciorul? o întrebă bărbatul pe Hazel.

— Da, stăpâne... Io, împreună cu Wayne şi cu Hank.

— Pare-se că aţi făcut o treabă bună.

Stăpânul îşi trase un scaun, la fel de şubred ca toate celelalte, şi îi făcu semn lui Wayne să se aşeze.

— Cum te cheamă?

— Seffie, domnu'.

— Şi de unde eşti?

— Ăă... cred că din Louisiana, domnu', da' nu-s sigură.

— Ai bătut cale lungă.

— Da, domnu'.

— Ai fugit de la stăpân?

— Bag seama că da, domnu'.

— De ce? Se purta urât cu tine?

— Nu, domnu'.

— Atunci de ce-ai fugit?

— N-aveam pe nimeni acol'. Şi-mi doream, pasămite, să fiu slobodă.

Stăpânul dădu din cap, apoi îşi scărpină gânditor bărbia. Fie că l-o fi ademenit aroma, fie că i-o fi fost foame, întinse încet mâna şi luă un biscuit de pe farfurie. Tăcerea mai dăinui vreme de câteva secunde.

— Ce crezi că ar trebui să fac cu tine? o întrebă el pe Seffie, muşcând din biscuit.

— Nu ştiu, domnu', răspunse negresa.

— Dar ştii că-i o fărădelege să fugi de la stăpân.

— Da, domnu', ştiu.

— Dac-ar fi să te trimit înapoi, e mai mult ca sigur că or să te biciuiască. Poate chiar or să te omoare.

Seffie făcu ochii mari şi începu să tremure.

— Sau aş putea să te iau cu mine la Charlotte şi să te vând. Ai fost vreodată măritată?

— Nu, domnu'.

— Cum aşa?

— Nu ştiu, domnu'.

— Credeam că toate fetele vor să se mărite.

Seffie îi susţinu privirea fără să spună nimic.

— Hazel şi Wayne au un fecior care are nevoie de o nouă nevastă. L-ai cunoscut pe Hank?

— Da, domnu'.

— E un băiat de treabă.

— Da, domnu'.

— Plantatorii îşi doresc ca sclavii lor să facă o mulţime de copii.

— Da, domnu'.

Brusc, o expresie stranie apăru pe chipul bărbatului, de parcă tocmai i-ar fi venit o idee. Se uită lung la biscuitul pe care îl ţinea în mână, muşcă încă o dată din el şi mestecă încet, savurându-l.

— Cine a făcut biscuiţii ăştia? întrebă el după ce înghiţi, uitându-se la cele două femei. Tu i-ai făcut, Hazel?

— Nu, stăpâne. Seffie i-a făcut. De la o vreme, mă ajută la pregătitu bucatelor.

Stăpânul îşi vârî în gură dumicatul rămas, apoi dădu iar gânditor din cap.

— I-auzi... Hm, foarte interesant.

Înşfăcând încă un biscuit de pe farfurie, se ridică de la masă şi porni spre uşă.

— Îmbăiaz-o, o instrui el pe Hazel, iar în după-masa asta s-o aduci la conac cu toate lucrurile ei.

— N-a venit decât cu hainele de pe ea, stăpâne, răspunse bătrâna.

— O... da, desigur. Ei bine, fă-i orişicum o baie, apoi adu-o. îmbrac-o într-o rochie curată, dacă găseşti una pe măsura ei. Dacă nu, i-om găsi noi ceva la conac.

Zicând acestea, bărbatul părăsi coliba, lăsându-i pe cei trei sclavi cu gurile căscate.

16
Înapoi în bucătărie

Fie că era pusă la încercare, fie că stăpânul şi stăpâna se plictisiseră sau ajunseseră de-a dreptul nemulţumiţi de bucatele actualei lor bucătărese, în aceeaşi zi Seffie fu pusă numaidecât la treabă în bucătăria de la conac.

— Cum te numeşti? o întrebă stăpâna de îndată ce negresa îşi făcu apariţia.

— Seffie, coniţă, răspunse ea, intimidată să se afle în casa stăpânilor, înconjurată de oameni pe care nu îi mai văzuse niciodată şi neavând încă habar de ce fusese chemată acolo.

— Asta sună a poreclă.

— Da, coniţă.

— Eu nu folosesc porecle când mă adresez sclavilor mei din casă şi de la bucătărie. Care este numele tău întreg?

— Josepha, coniţă... Josepha Black.

— Prea bine, Josepha – pentru cina din seara aceasta vreau să ne pregăteşti o porţie din biscuiţii aceia despre care tot vorbeşte soţul meu.

— Da, coniţă, răspunse Seffie, într-atât de uşurată că aproape schiţă un zâmbet.

— Plăcintă ştii să faci?

— Ştiu, coniţă. Cu orişice fructe aveţi în casă.

— Minunat. Atunci, pe lângă biscuiţi, fă şi două plăcinte cu mere – că mere ar trebui să avem berechet – şi apoi mai vedem.

— Am priceput, coniţă.

În seara aceea, doamna McSimmons îşi dădu seama la fel de repede cum îşi dăduse soţul ei, de îndată ce gustă biscuiţii făcuţi de Seffie, că negresa cu piciorul rupt trebuie

să fi slujit ca bucătăreasă la conacul de unde fugise. După felul principal urmară plăcintele cu mere, a doua zi, la micul dejun, ouă, slănină prăjită, crupe fierte în lapte şi prima cafea cu adevărat delicioasă pe care o gustase stăpânul în ultimele luni, iar la cină mâncare de fasole cu şuncă, şi uite aşa, în douăzeci şi patru de ore, hotărârea fu luată.

Seffie se mută la conac, unde i se dădură haine noi şi un loc de dormit, laolaltă cu celelalte sclave de casă, iar în săptămânile ce urmară, pe măsură ce glezna i se vindeca şi negresa îşi recăpăta puterile, începură a i se da din ce în ce mai multe sarcini. În mai puţin de un an, fosta bucătăreasă fu vândută, iar Seffie preluă conducerea bucătăriei de la conacul McSimmons. Stăpânul nu mai aduse vorba de măritiş şi nici nu se strădui să afle de unde fugise negresa. Louisiana era departe de Carolina de Nord, îşi spuse el. Din moment ce n-avea cum să afle mai multe despre ea, de ce să nu profite pur şi simplu de situaţie, oferindu-i totodată un trai mai bun decât ar fi avut probabil în altă parte? Trebuia să stea cu ochii pe ea, fireşte, în caz că o apuca iar dorul libertăţii. Dar asta, socotea el, n-avea să fie prea greu.

Cât despre Seffie, ea era aşa de fericită să se afle iar într-o bucătărie, singurul loc unde era cu adevărat în elementul ei, şi mai ales undeva unde eforturile ei păreau a fi apreciate, încât nici prin cap nu-i trecea să fugă din nou. Lungul drum pe Calea Ferată Subterană, deşi se gândea cu oarecare drag la acea experienţă, considerând-o marea aventură a vieţii sale, fusese mai solicitant decât credea că ar mai putea îndura vreodată. Capturarea sa şi rana gravă pe care o suferise o zdruncinaseră zdravăn, făcând-o să înţeleagă cât de real era pericolul şi cât de norocoasă fusese să ajungă aşa de departe.

Şi adevărul fie spus, nicăieri nu se simţea mai bine

decât într-o bucătărie. Chiar de ar ajunge în Nord, unde s-ar duce? Ce ar face? Poate că n-avea nevoie să fie liberă. Până una, alta, să fii bucătăreasă la conac nu era un lucru aşa de rău. La ce altceva să poată năzui una ca ea?

Trecură trei ani. Seffie, căreia acum i se spunea pe numele întreg – Josepha – era, la cei 30 de ani ai săi, relativ mulţumită de traiul pe care îl ducea. Feciorii soţilor McSimmons, doi băieţi neastâmpăraţi şi puşi pe rele, la fel ca toată noua generaţie din Sud, nu arătau, spre deosebire de părinţii lor, pic de respect rasei negre. În vârstă de doar şase ani, băiatul cel mare, care purta prenumele tatălui său, le vorbea deja sclavilor cu un dispreţ şi o brutalitate care îi făcea pe negrii mai vârstnici să se întrebe îngrijoraţi cum avea să fie când acesta va prelua cârma plantaţiei.

Într-o zi fu adusă pe plantaţie o sclavă tânără, neobişnuit de frumoasă şi de rafinată. Nimeni nu ştia de unde vine, iar ea, retrasă, abătută şi aparent suferindă, nu făcu nicio destăinuire. Părea diferită de toţi ceilalţi şi prea puţin obişnuită cu munca grea. Abia mai târziu s-a aflat că era o negresă liberă şi educată, născută în Nord, care fusese vândută în secret, fără ca ea să îşi dea măcar seama ce se petrece. Se trezise pur şi simplu prizonieră, fără să ştie măcar unde se află şi fără cale de scăpare.

După câteva săptămâni, unul dintre motivele tristeţii şi ale slăbiciunii sale trupeşti deveni vizibil. Pântecul fetei creştea şi asta nicidecum din pricină că ar fi mâncat prea mult. Tânăra era, în mod vădit, însărcinată şi fusese pesemne smulsă de lângă bărbatul iubit. Ea însă nu suflă un cuvânt despre trecutul său şi nimeni nu află vreodată împrejurările stranii care duseseră la vânzarea sa şi nici despre bărbatul pe care fusese silită să îl părăsească, de la care nu-i mai rămânea drept amintire decât pruncul pe care îl purta sub sân.

La două luni după sosirea ei, când sarcina deveni

evidentă, tânăra fu adusă la conac. Stăpâna se arătă mirată, dar soţul ei primi vestea liniştit, de parcă s-ar fi aşteptat la asta.

Josephei i se rupse inima de mila fetei, care era probabil cu vreo nouă, zece ani mai tânără ca ea, când în ochii acesteia citi aceeaşi singurătate, nesiguranţă şi teamă pe care le încercase, fără doar şi poate, la rându-i când fusese adusă acolo ca fugară.

Ştia cum e să fii luat de lângă cei dragi şi să te trezeşti brusc printre străini. Chiar dacă avusese doar şapte ani când fusese vândută, n-avea s-o uite niciodată.

Îşi jurase cu ani în urmă că nu se va mai ataşa vreodată de cineva. Ce rost are să iubeşti? Iubirea nu aduce decât durere. De când fusese smulsă de lângă mamă-sa, o pierduse pe Grace şi apoi pe Mose, se ferise de suferinţa provocată de iubire. Durea prea tare să iubeşti, iar ea era hotărâtă să nu îşi mai deschidă nicicând inima.

Dar fata aceasta cu un prunc nenăscut în pântec *avea nevoie* de o prietenă.

Poate că avea nevoie de *ea*. Poate că nu era momentul să se gândească la propria-i suferinţă. Nu ea era cea care suferea acum. O privire a fost de ajuns ca să-şi dea seama că sărmana fată fusese smulsă la rându-i de lângă cineva drag – de lângă bărbatul pe care îl iubea, de lângă tatăl pruncului ei. *Eu n-oi avea niciodată un bărbat pe care să-l iubesc*, se gândi Josepha. Era prea târziu – ce bărbat să se uite la una ca ea? Nu, vremea dragostei pentru un bărbat trecuse. Dar încă tot îi putea fi prietenă acestei tinere neajutorate.

— Ce vrei să fac cu ea, coniţă? întrebă Hazel.

— Ceea ce faceţi voi cu tinerele însărcinate, răspunse doamna McSimmons. Ai grijă de ea până se naşte copilul. Pare prea slăbită ca să fie pusă la treabă. Tu

ce zici, William? întrebă ea, întorcându-se spre soţul său.

— Ai dreptate, pare prea plăpândă să fie pusă la muncă. Ne-om scoate banii cu ea mai încolo, nicio grijă.

— Poate că ar trebui s-o ţinem la conac.

— Nu, avem ş-aşa prea multe negrese în casă. Va rămâne mai departe în coliba sclavelor nemăritate, dar va fi scutită de muncile câmpului. Până îi vine sorocul, pune-o să te ajute la gătit, la spălat şi la îngrijitul copiilor, o îndrumă el pe Hazel.

Când cele două sclave porniră spre ieşire, Josepha se uită în ochii tinerei şi îi zâmbi. Fata îi răspunse cu un surâs stins.

Ceva mai târziu, Josepha porni spre satul sclavilor cu un coş cu pâine proaspătă. Întâi se opri la coliba în care fusese găzduită după sosirea pe plantaţie. Hazel şi noua ei ucenică şedeau înăuntru la masă.

— Ce vânt te-aduce p-acilea, Josepha dragă? o întâmpină cu căldură bătrâna.

— Iaca, adus-am nişte pâine caldă. M-am gândit că i-o plăcea fetei să guste.

Puse coşul pe masă şi se aşează lângă celelalte două femei.

— Io mi-s Josepha, se prezentă ea, zâmbindu-i iar nou-venitei. Câteodat am impresia că-s aci de-o viaţă-ntreagă, da adevăru-i că nu trecut-a atâta vreme de când am sosit cât să nu-mi amintesc ce singură mă simţeam şi io pe-atunci. Hazel avut-a grijă de mine şi ştiu c-a avea şi de tine. Nu-i aşa, Hazel?

— Aşa-i, da, încuviinţă bătrâna, a cărei piele se zbârcise între timp şi mai abitir.

— Da’ de-i avea vreodat trebuinţă de ceva şi Hazel n-a fi acol’ să te-ajute, vin liniştită de mă caută la conac.

— Mulţumesc, surâse fata. Eşti foarte amabilă.

— Ş-acu’ ia de mănâncă nişte pâine cât îi caldă, că

tre’ să rămâi în putere pentru pruncu cela de stai să-l aduci pe lume. Tre’ să ne-ngrijim să fiţi amândoi puternici. N-am dreptate, Hazel?

Bătrâna aprobă din cap.

În mai puţin de un ceas, cele două tinere, deşi una era cu zece ani mai vârstnică şi sosise pe plantaţia McSimmons cu cinci-şase ani înaintea celeilalte, descoperiră că au multe lucruri în comun – unul dintre ele, deşi niciuna nu i-o destăinui celeilalte, fiind faptul că amândouă puteau vorbi ca albii, dacă ar fi vrut – şi înaintau deja vertiginos pe calea spre o prietenie adevărată.

17
O nouă viaţă

Trecură lunile.

Într-o noapte de august, un negrişor de vreo şase-şapte ani dădu fuga la conac şi bătu la uşă.

— M-or trimis după Josepha, începu el cu răsuflarea tăiată. Hazel zice că tre’ să vie degrabă, că sosit-a sorocu’.

Peste nici două minute, Josepha gonea deja gâfâind spre satul sclavilor.

O găsi pe Hazel împreună cu alte şase femei în coliba sclavelor nemăritate, unde pe tânără o apucaseră deja durerile facerii. Când Josepha păşi înăuntru, un ţipăt de durere despică încăperea.

— Unde-i Josepha? se auzi un geamăt.

— Aci, maică. Numa’ ce-a sosit.

În odaia întunecoasă, scânteiau plăpând şase lumânări.

— Cum te simţi, Lemuela? întrebă ea, ducându-se la căpătâiul fetei.

— Nu prea bine, Josepha. Mă doare! şopti aceasta.

— Îi firesc să te doară, din câte auzit-am io.

Josepha se aşează lângă pat, unde câteva dintre femeile mai tinere tamponau cu bureţi umezi faţa şi fruntea viitoarei mame. Hazel şi celelalte bătrâne forfoteau de colo colo, aducând cârpe şi prosoape fierbinţi menite să calmeze durerea şi să facă mai uşoară aducerea pruncului pe lume.

Dar travaliul a fost lent şi dificil şi a durat ore în şir. Pe chipul sărmanei fete se citea clar epuizarea. Majoritatea femeilor prezente aduseseră copii pe lume, dar naşterea aceasta se prelungea mai mult ca oricare alta. Câteva dintre ele începeau să se teamă pentru viaţa mamei.

Lemuela însăşi se gândea pesemne la acelaşi lucru. Cu fruntea îmbrobonată şi stropi mari de sudoare prelingându-i-se pe obraji, îi făcu vlăguită semn Josephei.

Când se apropie Josepha, Lemuela îi şopti la ureche:

— Spune-le să ne lase singure – doar preţ de-un minut...

Întrebându-se despre ce o fi vorba, Josepha se ridică şi le transmise celorlalte doleanţa tinerei. Nedumerite din cale afară, acestea se retraseră toate şi rămaseră să aştepte dincolo de uşă.

— Mi-e frică, Josepha, spuse fata. Făgăduieşte-mi că, dac-o fi să păţesc ceva...

— N-ai să păţeşti nemica, drăguţă... începu Josepha.

— Dar dacă, totuşi, oi păţi, îi tăie vorba Lemuela, promite-mi că o să ai grijă de fetiţa mea.

— Îţi promit.

— Ştiu că-i fată... O simte sufletul meu de mamă... Făgăduieşte-mi că-i avea mare grijă de ea.

— Oi avea, drăguţă, cum să n-am?

— Hazel e minunată, dar e prea bătrână ca să aibă grijă de un copil.

— Stai pe pace... Om avea toate grijă de tine şi de pruncul tău.

— Dar dacă mor...

— Vai, scumpa mea, n-ai să...

— Vezi, te rog... să aibă o viaţă frumoasă – atât cât poate fi viaţa unei sclave.

— M-oi strădui. Şi – mai ştii? – poate că n-a fi toată viaţa sclavă.

Fără să mai audă declaraţia aproape profetică, Lemuela îşi lăsă zâmbind capul înapoi pe pernă, împăcată pentru moment, orice ar fi fost să urmeze. În cele din urmă, femeile se întoarseră.

Peste o oră, Lemuela îşi aduse fetiţa pe lume. De

îndată ce văzu copila, Josepha bănui motivul tăcerii prietenei sale – tatăl fiicei sale era fără doar şi poate alb.

Şi, chiar dacă viaţa Lemuelei nu fusese, de fapt, nicio clipă în pericol şi aceasta îşi reveni complet, Josepha nu dădu niciodată uitării promisiunea făcută. Pe măsură ce fetiţa creştea, la fel creştea şi devotamentul tainic al Josephei faţă de mamă şi fiică.

Spre marea bucurie a lui Hazel şi a lui Wayne, peste doi ani tânăra mamă se mărită cu fiul lor, devenind Lemuela Jukes, şi le dărui bătrânilor patru nepoţi înainte ca, într-o iarnă geroasă, Hazel să fie răpusă de gripă. Familia tot mai numeroasă rămase mai departe în coliba lui moş Wayne, în vreme ce Josepha continua să lucreze la bucătăria conacului. Copiii Lemuelei fură trimişi de mici la muncile câmpului şi astfel, spre mâhnirea Josephei, apuca să-i vadă mai rar decât şi-ar fi dorit-o.

În ceea ce-i priveşte pe fiii stăpânului, temerile bucătăresei se adeveriră. Aceştia, spre deosebire de tatăl lor, care era un om drept şi bun la inimă, deveneau tot mai răi pe an ce trecea.

Într-o zi, pe la mijlocul anilor 1850, se auzi o bătaie în uşa din faţă. Atât stăpânul, cât şi stăpâna ieşiseră. Când se duse să deschidă, Josepha dădu cu ochii de un negru înalt şi uscăţiv pe care nu îl mai văzuse niciodată.

— ’Neaţa, doamnă, o salută el, ridicându-şi zâmbitor pălăria.

Josepha rămase cu gura căscată. Era prima oară când cineva îi spunea „doamnă”!

— Numa’ ce-ajuns-am în ţinut, continuă el, şi caut de lucru.

În depărtare, Josepha îl văzu pe stăpân îndreptându-se împreună cu fiu-său în vârstă de treisprezece ani spre grajd.

— Dom’ McSimmons, îl strigă ea, coborând treptele

verandei, omu’ ăsta zice că vrea să se tocmească slujbaş.

Stăpânul McSimmons întoarse capul şi o porni spre ei.

— Cum adică vrea să se „tocmească slujbaş”? se răţoi feciorul lui McSimmons. E un amărât de negrotei, la fel ca tine. Noi nu plătim simbrie cioroilor. Le spunem pur şi simplu ce să facă şi ei trebuie să se supună.

— Nu mai face pe deşteptul, William, îi tăie vorba taică-său, după care se întoarse spre negru. Eşti un sclav eliberat?

— Da, domnu’.

— Te tragi din Nord?

— Nu, domnu’, îs din Sud, din statu Mississippi. Mi-am câştigat slobozia, domnu’.

— Aşa care vasăzică. Ei bine, regret, dar în momentul de faţă nu mai avem nevoie de alţi simbriaşi.

— Mă pricep la cai, domnu’.

McSimmons dădu din cap şi îşi scărpină gânditor bărbia.

— Hm... atunci uite cum facem: dă-mi un răgaz de gândire şi peste o săptămână întoarce-te să-ţi zic ce hotărâre am luat. De promis, nu-ţi promit nimic. Tot ce-ţi spun e să te întorci peste o săptămână.

— Da, domnu’, aşa oi face.

Stăpânul şi fiul său se răsuciră şi porniră înapoi spre grajd. Josepha îi petrecu din ochi şi, de îndată ce se pierdură în depărtare, îi făcu semn negrului s-o urmeze. Ocoliră casa, intrând pe uşa de la bucătărie.

— Aşază-te col la masă, îl îndemnă ea, apucându-se numaidecât să umple o farfurie cu fel şi fel de bucate. Se vede de cât colo că nu ţi-ar strica să pui ceva în gură.

Bărbatul râse încetişor.

— Asta aşa-i. De când tot bat drumurile, n-apuc să-mi ostoiesc foamea prea des.

— Păi atuncea ia de mănâncă pe săturate, spuse Josepha, aşezându-i în faţă pâine, unt, brânză, lapte şi o felie generoasă de plăcintă cu mere.

— Eşti tare amabilă.

— Ştiu cum îi să baţi drumurile şi să faci foamea.

— Cum aşa? întrebă el, ungând untul pe pâine.

Josepha îi istorisi pe scurt povestea ei şi în scurtă vreme se încinseră, râzând, la vorbă ca doi prieteni vechi. După vreo 20 – 30 de minute, negresa ciuli urechile.

— Ăsta-i glasu' stăpânei. Socotesc c-ar fi mai cuminte s-o iei din loc.

— Îţi mulţămesc frumos de ospătare, zise negrul, ridicându-se de la masă. Până una, alta, io mi-s Henry Patterson.

— Iară io mi-s Josepha Black.

— Încântat de cunoştinţă. Păi, atunci ne-om revedea pasămite peste-o săptămână când m-oi întoarce să văz de s-a găsi oarece slujbă pentru mine.

— Nu s-a găsi. Aşa zice mereu stăpânu' ca să scape de oameni, socotind că nimeni n-a aştepta o săptămână-ntreagă. Da ia stai aşa... Zici că te pricepi la cai?

— Mă pricep, da.

— Atunci du-te-n târgu megieş – în Greens Crossing. Acol' trăiesc doi albi care-s cică din cale-afară de omenoşi cu negrii. Unu-i dom' Watson de la depozit, iar ăllalt îi ăl de ţine grajdu cu chirie... uitat-am cum îl cheamă. Nu-s sigură, da poate-i găsi oarece de lucru la unu dintre dânşii.

— Mulţam de povaţă, donşoară Black.

— O zi bună, dom' Patterson.

18
Teroare

Sclavul eliberat nu se mai întoarse săptămâna următoare. Dacă i-o fi ascultat povaţa şi care o fi fost rezultatul, Josepha n-avea cum s-o ştie.

Când o nouă faţă de culoare îşi făcu apariţia pe plantaţie, tânărul William McSimmons avu o cu totul altă reacţie. De acum în vârstă de 22 de ani şi aflat acasă în convalescenţă după ce fusese rănit în război, iar rana de la picior i se infectase, acesta se puse numaidecât a-i face ochi dulci noii sclave de casă, o tânără de o frumuseţe ieşită din comun. Unde că şi el era destul de arătos, fata îi căzu repede în mreje.

Intuind pericolul de la bun început şi ştiind cum e să fii singură pe lume, Josepha încercă a se împrieteni cu nou-venita, dar zăpăcita de fată, la cei doar 17 ani ai săi, nu era încă pregătită să se maturizeze şi să se schimbe. Josepha făcu tot ce putu pentru ea, dar n-o putea împiedica să se furişeze noaptea afară din odaie.

Doamna McSimmons murise, doborâtă de o formă rar întâlnită de malarie, iar stăpânul îi dădea fiului său mai mare tot mai multă libertate – prea multă. Pierderea soţiei şi apoi moartea celuilalt fiu pe front îl afectaseră puternic pe domnul McSimmons şi majoritatea sclavilor îl compătimeau, temându-se totodată că, îndurerat cum era, ar putea preda fiului său mai mare frâiele plantaţiei când avea să se sfârşească războiul cu Nordul – asta dacă avea să se sfârşească vreodată.

După cum se dovedi ulterior, temerile lor nu fuseseră complet nefondate. Tânărul McSimmons îi făcea curte fiicei unui plantator bogat din Charlotte, care îşi botezase fata cu numele mândrului oraş. În vreme ce băiatul se vedea pe ascuns cu noua sclavă de casă pe nume Emma,

vestea logodnei lui cu Charlotte fu făcută publică.

De la prima întâlnire cu viitoarea doamnă McSimmons, Josepha ştiu că noua stăpână nu va nutri pic de afecţiune faţă de sclavi.

Într-o zi, în drum spre salon, unde li se pregătise o selecţie somptuoasă de gustări pentru ceai, tânărul moştenitor îşi conduse logodnica prin bucătărie, unde aceasta se opri şi îşi roti sfidătoare privirea peste personalul de culoare adunat în faţa ei.

— Ştiu ciorile astea să gătească? întrebă ea pe un ton plin de dispreţ.

— La fel de bine ca oricare altele, presupun, râse viitorul ei soţ.

— Ei bine, se vede de cât colo că se vor impune anumite schimbări. Şorţurile, bunăoară, trebuie să fie curate şi toate trebuie să poarte aceeaşi uniformă. Aşa, îmbrăcată fiecare cu altă rochie, prea arată pestriţ. Eu mă mândresc cu bucătăria mea. Şi ce-i cu maldărul acela de cratiţe – de ce n-au fost spălate?

Sclavele se uitară una la alta, prea intimidate de agresivitatea femeii ca să îndrăznească a răspunde.

— Fost-am prinse cu gătitu', coniţă, spuse Josepha într-un sfârşit. După ce-om isprăvi, le-om spăla.

— Ei bine, eu nu suport să văd dezordine în bucătărie, ripostă ţâfnoasă tânăra, măsurând-o pe Josepha din cap până în picioare. Şi nici nu-mi surâde să am o sclavă mare cât casa. Când voi avea oaspeţi, va trebui să-ţi găseşti altceva de făcut, că de servit, nu-i va putea servi o huidumă ca tine.

— Da, coniţă, murmură Josepha, umilită până în adâncul inimii de vorbele aspre ale femeii.

Viitorii însurăţei porniră spre salon. Josepha îi petrecu cu privirea, cu gândul la vremurile grele care îi aşteptau pe ea şi pe toţi ceilalţi sclavi de pe plantaţia McSimmons.

Până să aibă loc nunta, veni însă o zi pe care niciunul dintre supravieţuitori n-avea s-o uite vreodată.

Războiul se sfârşise şi, în săptămânile care au urmat capitulării Sudului, bande furioase de soldaţi sudişti bântuiau pretutindeni.

Josepha era în bucătărie, pregătind cina împreună cu celelalte sclave de casă, când numai ce le ajunse la urechi un vuiet năprasnic de copite. O duzină de cai păreau să se apropie vijelios de plantaţie. Josepha se opri şi ascultă, după care se înnegură la faţă.

Stăpânul era plecat în oraş şi în casă nu se afla niciun bărbat. Tropotul înspăimântător o făcu să se cutremure.

Peste câteva clipe răsunară focuri de armă. Ce se petrecea??

La auzul răcnetelor şi al detunăturilor ce răzbeau din satul sclavilor, negresele de la bucătărie încremeniră, ascultând îngrozite vacarmul.

— Haideţi cu mine! strigă Josepha, năpustindu-se spre uşa pivniţei şi ridicând chepengul. Treceţi toate-n pivniţă! Nu ştiu ce se petrece, da’ nu-i a bună. Hai, daţi-i zor pe treptele celea!

Sclavele coborâră repede în bezna din beci, înfiorate acum şi mai abitir de teama din glasul Josephei.

Josepha aruncă o privire înapoi, spre Emma, singura fată care rămăsese nemişcată în bucătărie.

— Treci încoa, năroado, îi strigă Josepha, ,au vrei să te lăsăm acilea, de una singură? Treci încoa!

De acum Emma era însărcinată în luna a şasea sau a şaptea cu pruncul tânărului William şi, cum era încă tot slabă cât un ţâr, sarcina era uşor de observat. Într-un târziu, fata se urni din loc şi începu să coboare cu stângăcie treptele înguste, plângând şi bolborosind vorbe fără şir.

Josepha coborî ultima. Treptele scârţâiră sub greutatea ei. *Numai de nu s-ar rupe sub mine!* se rugă în sinea ei. După ce închise chepengul la loc, nădăjduind că nimeni nu avea să le caute jos în beci, rămaseră în beznă. Câteva fete scânceau de frică, Emma vorbea singură.

Stătură mai bine de un ceas în întuneric şi tăcere până când Josepha conchise că orice s-o fi petrecut pe plantaţie trebuie să se fi isprăvit. Mai că se temea a urca să vadă, dar n-avea încotro.

Se ridică în picioare, căută bâjbâind treptele, apoi le urcă încetişor şi, pipăind cu mâna chepengul, îl deschise.

Lumina năvăli înăuntru. Josepha îşi iţi capul afară, după care păşi cu grijă în bucătărie, ascultând cu atenţie.

În toată casa domnea o tăcere de mormânt.

Aproape în vârful picioarelor, Josepha se furişă până la uşa din dos şi, cu inima cât un purice, o deschise. Afară, totul părea cufundat în aceeaşi tăcere nefirească. Josepha se cutremură din nou. Totul părea normal. Din depărtare se auzeau când şi când lătrături, mugete sau cotcodăceli, dar parcă sunau nelalocul lor. De ce nu se amestecau cu nicio voce omenească? Cum de nu cânta nimeni, cum de nu se auzeau râsete de copii sau măcar un „hăis” strigat boilor la arat?...

Ceva nu era deloc în regulă. O *simţea*.

— Acu’ putem ieşi afar’? se auzi o voce în spatele ei.

Tresărind, Josepha întoarse capul spre cea care vorbise. Era Emma, care îşi iţise înfricoşată capul prin deschizătura chepengului. Aceea era prima, dar nicidecum ultima dată când tânăra negresă avea să fie nevoită a se ascunde într-o pivniţă întunecoasă.

Josepha se întoarse repede la chepeng.

— Da, puteţi ieşi, spuse ea, întinzându-i mâna fetei însărcinate. Da om rămâne adăpostite-n casă pân’ ce-om afla ce s-a-ntâmplat.

— De ce, Josepha – ce crezi mata că s-a-ntâmplat? întrebă Emma.

— Nu ştiu, copilă, da ceva-mi spune că nu-i deloc a bună. Aşa că om sta frumuşel acilea.

Mai târziu în ziua aceea, William McSimmons, tatăl, fu cel care descoperi primul oroarea şi prăpădul lăsate în urmă de Banda lui Bilsby, o ceată de dezertori confederaţi, a căror acţiune sângeroasă avea să rămână consemnată în istorie drept Masacrul din comitatul Shenandoah.

După înfrângerea Confederaţiei, deşi mulţi dintre ei n-o ştiau încă, sclavii de pe plantaţia McSimmons erau acum oameni liberi. Iar asta avea să schimbe pentru totdeauna modul de viaţă din Sud.

Priveliştea înfiorătoare ce i se deschidea în faţa ochilor îl zdruncină pe William McSimmons până în adâncul fiinţei.

Înconjurat de moarte şi devastare, chiar dacă el nu fusese niciodată un partizan al eliberării sclavilor, realizând că negrii de pe plantaţia lui n-aveau să se poată bucura niciodată de îndelung râvnita libertate, îl cuprinse o tristeţe adâncă, nu pentru el, ci pentru ei – pentru că nu apucaseră a cunoaşte libertatea.

Cum stătea el aşa, privind năucit cadavrele ce împânzeau satul sclavilor, ochii i se umplură încet de lacrimi şi plânse amarnic pentru pierderea oamenilor săi. Pentru prima oară în viaţă, îşi dădea seama cât de mult ţinuse la ei, chiar dacă aveau pielea neagră. Într-o oarecare măsură, poate chiar îi *iubise*. Ce oameni ar fi în stare de o asemenea ticăloşie?!

La început nici nu observă că, dintre toţi sclavii, singurii care fuseseră îngropaţi – în grabă şi fără pricepere – erau cei din familia Jukes şi nici nu stătu să se gândească ce însemna asta – că *cineva* fie scăpase cu viaţă, fie ajunsese la locul prăpădului înaintea lui.

Fiul lui şi logodnica acestuia nu au fost la fel de mişcaţi.

De fapt, tânărul William McSimmons regreta că negresa aia zăpăcită pe care o lăsase grea nu se număra printre cei ucişi. Asta însemna că trebuia să găsească o altă cale de a se descotorosi de ea. Într-un mod sau altul, negresa trebuia să dispară înainte ca mireasa lui să se mute la conac.

Toţi cei de pe plantaţie ştiau prea bine cine este tatăl pruncului. Peste două luni, când Emma intră parcă în pământ, nimeni nu se îndoi aşadar că în spatele dispariţiei sale se afla tânărul McSimmons.

Toată lumea credea că negresa fusese ucisă.

19
Revedere neaşteptată

Josepha îşi jeli toţi prietenii care fuseseră masacraţi. Amintindu-şi zilele în care ea era nou-venită, parcă nici nu-i venea a crede că acum era negresa cu cea mai mare vechime la conac.

Cel mai mult jelea pierderea scumpei sale prietene, Lemuela, care fusese unul dintre motivele pentru care rămăsese aici şi nu mai încercase să fugă în Nord. Acum Lemuela şi copiii ei se ridicaseră la ceruri, să i se alăture soţului ei, Hank, care murise cu câţiva ani înainte. Acum erau liberi. Dar asta nu mai părea să conteze. Ce rost are libertatea, dacă n-ai cu cine să te bucuri de ea?

Libertatea venise prea târziu în viaţa ei. îi pierduse, la fel ca odinioară, pe toţi cei care îi erau dragi.

Nu stătu să se întrebe cum de mormintele în care se odihneau Lemuela, împreună cu copiii şi cu socrul ei, Wayne – căci aceasta era concluzia la care se ajunsese din moment ce numai trupurile lor nu fuseseră găsite – erau doar şase la număr. Nici cu gândul nu gândea că fata cea mare a prietenei sale, la a cărei naştere asistase şi ea, s-ar putea să fie încă în viaţă. Şi nici nu bănuia că veni-va ea ziua în care va trebui să-şi amintească promisiunea făcută în noaptea aceea – şi asta nu aşa cum credea ea.

Trecură lunile.

Plantaţia McSimmons, precum toate celelalte plantaţii care fuseseră călcate de Banda lui Bilsby, reveni încet-încet la normal, chit că nimic nu avea să mai fie vreodată aşa cum a fost. Pentru a ţine plantaţia pe picioare fură angajaţi câţiva simbriaşi, atât albi, cât şi de culoare. Servitoarele din casă care scăpaseră cu viaţă fură eliberate. Câteva părăsiră plantaţia. Alegând să rămână, Josepha începu să primească o leafă modică pentru munca

sa. Cât o putea însă a mai răbda tirania noii stăpâne, n-o ştia. Charlotte McSimmons era genul de femeie care îşi făcea simţită prezenţa, iar socrul ei, neavând o nevastă care să se ocupe de mersul şi personalul conacului, o lăsa să le trateze pe negrese după bunul ei plac. Or bunăvoinţa faţă de negri nu făcea parte din crezul personal al nurorii sale.

Apoi veni ziua în care Josepha făcu o descoperire uluitoare.

Ducându-se după apă, zări în depărtare, pitită după fântână, o fată pe la vreo 15–16 ani. Fata stătea ghemuită, cu spatele la ea. Întrebându-se cine o fi, Josepha se apropie încet până când numai ce o recunoscu.

Era chiar fata Lemuelei!

— Mayme! exclamă ea. Dumnezeule mare, copilă... chiar tu să fii?

Fata se întoarse şi îi zâmbi cu oarecare sfiiciune.

— Da, Josepha, eu sunt.

— Credeam că te prăpădişi şi tu odat' cu ăilalţi... Cum Dumnezeu... Un' fusăşi, maică, pân-acu'?

— Am fugit.

— Hai, copilă, 'năuntru! o îndemnă trupeşa bucătăreasă, făcând un pas înapoi şi măsurând-o pe fată din cap până-n picioare. Fost-ai tu slăbănoagă de când te ştiu, da acu' te suflă vântu, nu alta! Hai să-ţi dau să-mbuci oarece.

— Nu pot zăbovi, Josepha.

— Da' de ce să nu poţi?... Doar n-oi avea de gând să fugi iară?

— Nu pot să mă-ntorc, Josepha. Acum că ai mei s-au dus, locul meu nu mai este aici.

— Stai liniştită, copilă, c-o să am io grijă de tine. Că doar te ştiu de când venit-ai pe lume...

Josepha făcu o pauză, privind-o cu nespusă duioşie.

— Ce vreau io a zice e că fostu-mi-ai mereu dragă. Ş-apoi, de-acu’ albii nu mai au nicio putere asupra noastră.

— Cum aşa? întrebă Mayme uimită.

— Păi, n-auzişi?... S-a zis cu sclavia. Acu’ suntem cutăţii oameni liberi.

— Liberi?... murmură fata, nevenindu-i parcă să creadă.

— Aşa cum auzişi, copilă – acu’ eşti liberă. Unu de-i zice Lincoln scos-a, vezi bine, o proclamaţiune care spune că nime’ nu mai are voie să aibă sclavi. Aşa că acu’ eşti o negresă liberă, fata mea, şi albii nu-ţi mai pot face nemica.

— Şi războiul?

— Războiu’ s-a-ncheiat, maică. Tocmai pentru asta se luptară, bag seama. Nordiştii ieşit-or biruitori şi sudiştii n-or avut încotro ş-or trebuit să ne sloboază. Sau, mă rog, aşa mi-a zis mie stăpânu’.

Cu asta, Josepha îşi petrecu braţul vânjos pe după mijlocul fetei şi o conduse înăuntru.

Peste câteva clipe, fiica prietenei sale stătea deja aşezată la masa din bucătărie, iar Josepha îi aşează în faţă o farfurie cu pâine şi brânză.

— Ş-acu’, copilă, ce-ai de gând să faci? Stăpânu’ n-ar avea, bag seama, nimic împotrivă să rămâi, aşa cum rămas-am şi io.

— Să rămân aici, pe plantaţie?

— Întocmai. Da’ nu ca sclavă, ci pe simbrie. Ai putea rămâne acilea cu mine, ca fată-n casă, să m-ajuţi la treburile gospodăriei.

— Cum adică „pe simbrie”? întrebă Mayme nedumerită.

— Aşa cum auzişi. Acu’ că nu mai suntem sclavi, tre’ să ne plătească. Io bunăoară capăt 5 cenţi pe zi. Da’ nu ştiu, zău, ce s-o alege de mine, că stăpâna a noua nu mă are defel la inimă. Orişicum, până una, alta, am ş-acu’

odaia mea şi, după cum bine vezi, nici de foame nu sufăr.

— Şi... şi tu chiar *vrei* să rămâi aici?

— Un' să se ducă, maică, o negresă bătrână şi grasă ca mine? Oi fi io slobodă, da' n-am un' altundeva să mă duc. Acilea trăit-am mai toată viaţa, ş-acilea oi rămâne pasămite pân' la sfârşitu zilelor mele.

— Eu nu cred că aş putea, Josepha. Aşa că socotesc că-i vremea să plec, adăugă Mayme, ridicându-se de la masă.

— Şi un' te-i duce – dacă acilea nu vrei să rămâi?

— Mi-am găsit un nou cămin.

Josepha se făcu nevăzută în încăperea alăturată. Peste câteva clipe, se întoarse cu un şervet alb în care pusese toţi bănuţii pe care îi avea, apoi mai aşează înăuntru nişte pâine şi brânză şi îi întinse fetei bocceluţa.

— Să desfaci şervetu după ce-i purcede la drum. Ştiu că ţi-e greu acu' că mămuca ta s-a dus, aşa că ţi-am pus 'năuntru ceva ce socotesc că ţi-a fi de folos, mai adăugă Josepha, după care o luă pe Mayme în braţe şi o strânse îndelung la pieptul ei, ca pe propria-i copilă.

Într-un târziu se desprinseră din îmbrăţişare.

— Mulţumesc, Josepha, spuse Mayme. Tare mă bucur că te-am întâlnit.

— Domnu' să te aibă-n paza Sa, maică, suspină trupeşa negresă şi lacrimi mari începură să i se rostogolească pe obraji. Acu' că ştiu că trăieşti, oi sta tăt timpul cu gându la tine. Vin să mă vezi oricând pofteşti, m-auzişi?

Mayme zâmbi.

— Oi veni, Josepha, oi veni.

Mayme coborî încet treptele verandei şi, pe când se îndepărta, mai întoarse încă o dată privirea. Josepha era încă tot acolo, pe prispă. Cu o mână îşi ştergea lacrimile, iar pe cealaltă o flutura în chip de rămas-bun.

Dintr-odată, de după casă numai ce se ivi stăpânul. Venea direct spre Mayme.

Când o văzu, încetini pasul, apoi se opri.

Fata încremeni.

Era o vorbă în rândul sclavilor cum că, în ochii albilor, toţi negrii arată la fel. Şi într-adevăr, la început McSimmons se arătă nedumerit, întrebându-se probabil ce căuta acolo tânăra negresă. Apoi îşi îngustă ochii şi îşi încreţi fruntea, scormonindu-şi parcă memoria. O recunoştea vag, dar nu ştia exact de unde s-o ia.

Într-un târziu se lumină la faţă.

— Văd că te-ai întors, spuse el. Tu eşti fata lui Hank şi a Lemuelei Jukes, nu-i aşa?

Mayme încuviinţă din cap.

— Ai scăpat cu viaţă vasăzică.

— Da, domnule McSimmons.

— Şi unde ai fost până acum?

Fata arătă vag în depărtare.

— Eh, dar ce mai importă? continuă fostul ei stăpân. Acum nu-mi mai aparţii, aşa că e treaba ta ce faci. Ei bine... vorbeşte cu Josepha – o să-ţi dea ea ceva de lucru.

Zicând acestea, McSimmons o luă iar din loc, făcându-se nevăzut după celălalt colţ al casei.

Josepha se uita la Mayme cu ochii încărcaţi de speranţă, socotind că vorbele bărbatului or fi înduplecat-o. Dar fata îi făcu încă odată cu mâna şi îşi văzu de drum.

20
Din nou împreună

Aceea a fost prima oară când o vedeam pe Josepha de când îmi murise familia şi trăiam la Rosewood împreună cu Katie şi mai apoi cu tatăl meu, Templeton Daniels.

În ziua aceea nu mi-am dat seama câte gânduri şi simţăminte i-a stârnit Josephei întâlnirea noastră – cu privire la promisiunea pe care i-o făcuse mamei mele în noaptea în care m-am născut. Unde mă crezuse moartă, nu-i de mirare că a izbucnit în lacrimi când m-a văzut, amintindu-şi fără doar şi poate de mămuca şi de făgăduinţa pe care i-o făcuse, cum că va avea grijă de mine.

Eu şi Josepha eram mai legate una de cealaltă decât ne dădeam seama. Ea, bunăoară, nu avea neamuri, iar eu îmi pierdusem mama. Pe lângă Katie şi tata, Josepha era printre cele mai apropiate fiinţe care îmi rămâneau pe lumea asta. Iar ea, chit că nu mă prea gândisem la asta până să-i aflu întreaga poveste, nu avea altă familie în afară de mine.

Printr-o năstruşnică şi neaşteptată întorsătură a vieţii, cu toate că Josepha îi promisese mamei că va avea grijă de mine, peste un an şi jumătate, când n-o mai putu scoate la capăt cu noua stăpână, ea fu cea care veni să ne ceară ajutor nouă – mie şi lui Katie. Şi astfel se poate zice, dară, că noi avut-am onoarea şi norocul să putem avea grijă de ea.

*

Zvonurile, răspândite îndeosebi de o anumită doamnă Hammond, jupâneasa clevetitoare care ţinea magazinul universal din Greens Crossing, îi făcură pe toţi cei de pe plantaţia McSimmons să realizeze că poate s-au

înşelat şi, contrar convingerii lor, Emma era încă în viaţă.

Proaspăta soţie a mai tânărului William McSimmons ştia de Emma, dar încercase să uite, spunându-şi că necazurile cauzate de desfrânarea bărbatului ei erau de domeniul trecutului. Când îi ajunse la urechi zvonul cum că un prunc de culoare, zămislit cu un bărbat alb, era adăpostit undeva într-o casă plină de haimanale, Charlotte McSimmons se făcu foc şi pară şi îşi vărsă năduful pe prima fiinţă neajutorată ce îi ieşi în cale, despre care încă mai bănuia că ştie mai multe decât lasă de înţeles – pe bucătăreasa de la conac.

Luată pe nepregătite, la început sărmana Josepha rămase buimăcită de tirada stăpânei. Auzise la rându-i zvonurile despre sugaci şi fireşte că ştia, *într-adevăr*, mai multe decât mărturisea. Dar nu înţelegea în ruptul capului ce o apucase pe coana McSimmons de se zborşea astfel la ea.

— De ce te iei de mine, coniţă? întrebă Josepha cu iritare în glas. Io nu ştiu nimica. Ce treabă am io cu tăte acestea?

— Cum îndrăzneşti să îmi răspunzi aşa, scroafă bătrână ce eşti?! zbieră femeia. Las', c-am să te învăţ eu minte! Poate că biciul o să te pună la respect şi o să-ţi dezlege limba aia mincinoasă!

Zicând acestea, femeia se repezi la perete, smulse din cui cravaşa bărbatului ei şi tăbărî pe Josepha.

Negresa nu mai simţise biciul pe spinare de ani de zile. Iar acum că era femeie liberă, durea parcă şi mai tare.

Cele trei, patru lovituri pe care i le dădu doamna McSimmons peste braţe, umeri şi spate stârniră în sufletul ei mândria şi indignarea întregii rase negre împotriva asupritorilor săi.

Ridică mâna, încercând să se ferească şi să apuce cravaşa.

— Cum te încumeţi să ridici mâna asupra mea?! ţipă doamna McSimmons, pregătindu-se s-o biciuiască şi mai abitir.

Dintr-odată, însă, Josepha numai ce se proţăpi în faţa ei, cu ochii scăpărând de mânie, şi îi înhăţă încheietura, strângând-o ca într-o menghină. Luată pe nepregătite, stăpâna amuţi, cu biciuşca suspendată în aer.

— Nu mai tre’ să-nghit tăte nedreptăţile astea! pufni Josepha. Ăi fi dumneata albă şi slabă, iară io neagră şi grasă, cum tot spui mata, da şi pe mine tăt Dumnezeu m-a făcut, la fel ca pe matale, şi n-ai niciun drept să...

— Cum *îndrăzneşti* să îmi vorbeşti pe tonul ăsta?! strigă doamna McSimmons, spumegând de furie, căznindu-se din răsputeri să îşi elibereze braţul din mâna Josephei.

— Şi dumneata cum îndrăzneşti să mă biciuieşti ca pe-un câine?! ripostă negresa, fără să-i dea drumul, căci era, vezi bine, cel puţin de două ori mai vânjoasă ca stăpâna. Io-s femeie liberă, nu sclavă. Pot să vin şi să plec în voie şi mata n-ai niciun drept să mă loveşti cu cravaşa ceea numa’ pen’ că te-ai măritat cu un om de nimic cui îi sfârâie călcâiele după orice fetişcană. Oi găsi io de lucru şi la donşoara Mayme, aşa că nu văz de ce-aş mai rămâne acilea. Chiar de ea n-a putea să-mi dea simbrie, de foame tăt nu m-a lăsa, bag seama, să mor şi tăt mi-a fi de zece ori mai bine decât să rămân aci şi să-nghit toate răutăţile matale. Aşa că te-aş ruga respectuos să-mi dai leafa pe săptămâna muncită şi...

— Nesimţita! şuieră femeia printre dinţi. N-ai să vezi nici măcar o centimă de la mine dacă îndrăzneşti să pleci aşa, pe nepusă masă!

— Chiar şi aşa, io tăt plec, ripostă Josepha.

Strângând mai departe încheietura doamnei McSimmons, cu cealaltă mână negresa îi smulse cravaşa,

după care îi dădu drumul femeii şi, ducându-se la uşă, aruncă biciuşca afară, în colb. Apoi se duse, tremurând toată, dar cu fruntea sus, în odaia ei, îşi strânse cele câteva lucruşoare şi le îndesă într-o faţă de pernă. Peste trei minute, părăsea pentru totdeauna casa McSimmons, lăsându-şi fosta stăpână amuţită de stupoare.

Simţindu-se curajoasă şi, în mod straniu, mândră de sine, se îndepărtă semeaţă, cu inima tresăltând de bucurie.

Nu avea habar unde trăia fata Lemuelei, dar şi-l amintea pe Henry Patterson şi, cu prilejul celor câteva livrări făcute de el la plantaţia McSimmons, aflase că acesta îi urmase povaţa şi de atunci lucra la grajdul cu chirie din Greens Crossing. El n-avea cum să nu fi auzit de o fată de culoare pe nume *Mayme*.

La trei ceasuri după plecarea ei furtunoasă de la conacul care îi fusese cămin vreme de douăzeci de ani, Henry îşi ridică privirea şi numai ce o văzu venind înspre el. După atâta amar de drum, sleită de puteri, voinica negresă abia îşi mai târa picioarele. Henry lăsă furca din mână şi aşteptă.

— Dumneata ăi fi Henry, de nu mă-nşel, spuse ea, gâfâind de osteneală.

— Nu te-nşeli, nu, răspunse negrul.

— Io mi-s Josepha, de la conacu McSimmons.

— Ştiu prea bine cine eşti, mustăci Henry. N-oi uita-n veci prima noastră întâlnire. Ţie-ţi datorez, doar, slujba asta!... Da ce caţi aşa departe de casă, că te văz ostenită tare?

— Aia nu mai îi casa mea, răspunse Josepha. îs liberă, aşa că m-am luat frumuşel ş-am plecat, că nu mai are nime' dreptu' să mă calce-n picioare-n chipu cela. Ş-acu' o caut pe donşoara Mayme şi nădăjduiam că dumneata ăi fi cunoscând-o şi mi-i putea zice un' să dau

de ea.

Henry râse iar încetişor.

— Ţi-oi zice, cum nu! Ba chiar aş putea să te duc chiar io pân' acol', de nu te grăbeşti prea tare. Nu de alta, da la cum te văz, nu cred c-ai dori să mai baţi atâta cale pe jos. De poţi aştepta pân' ce-oi isprăvi io treaba acilea, om merge cu şareta ceea arătoasă de-acol' de mi-a lăsat-o dom' Thurston să i-o dreg. E aproape gata şi i-o pot duce, iar Rosewood e chiar în drum. Şi la cum îl ştiu io, nu cred că dom' Thurston s-a supăra dacă mai iau un suflet cu mine.

Soarele tocmai stătea să apună când cei de la plantaţia Rosewood auziră uruit de roţi şi tropot de copite.

Când Henry trase de hăţuri, Mayme o luă numaidecât la fugă spre ei. Cu ajutorul însoţitorului său, Josepha izbuti cu chiu, cu vai, să se dea jos din brişcă. Se vedea de cât colo că e sleită de puteri.

— Mayme, maică! exclamă ea, luând-o în braţe pe fiica Lemuelei.

Peste câteva clipe, când se desprinseră din îmbrăţişare, Mayme observă că Josepha plânge.

— Ce-i, Josepha? De ce plângi?

— Plecat-am de la conac, răspunse negresa printre lacrimi. Coniţa McSimmons e o femeie rea şi pân' la urmă n-am mai putut îndura şi mi-am luat lumea-n cap. Şi venit-am la tine, că altundeva nu ştiu, zău, un' să mă duc.

— Vai, Josepha... îmi pare tare rău, murmură Mayme, îmbrăţişând-o iar.

— Oare stăpâna ta o avea colo, un locşor şi pentru mine? Tocmai atunci o fată albă, cu un an, doi mai mică decât

Mayme, ieşi din casă şi porni grăbită spre ele.

— Pentru tine, Josepha, fără doar şi poate! exclamă Mayme. Nu-i aşa, Katie?

— Desigur! încuviinţă entuziasmată fata albă. Eşti bine-venită, Josepha. Mă duc numaidecât să îţi pregătesc o odaie.

Zicând acestea, Katie o şi luă din loc.

— Ce-a zis? făcu Josepha, petrecând-o năucită cu privirea. Cum, Doamne iartă-mă, să-mi pregătească ea mie o odaie? Că doar ea-i stăpâna!

— Aici nu-i ca-n alte părţi, Josepha, râse Mayme. La Rosewood nu sunt albi şi negri, şi nici stăpâni şi sclavi. Şi pentru că nu sunt nici bani, noi, negresele, nu suntem simbriaşe. îmi pare rău, Josepha, dar Katie n-o să-ţi poată da simbrie, aşa cum nu-mi poate da nici mie. Dar suntem o familie şi avem cu toţii ce mânca. Am învăţat că avuţia cea mai de preţ e să fim împreună, Iar lucrul cel mai important e să fim o familie. Socotesc că asta face mai mult ca toţi banii din lume. Te-om găzdui bucuroase.

— Atunci hai fuguţa s-o ajutăm pe donşoara Katie, că io una tot nu mă-mpac în ruptu’ capului cu gându’ că îşi osteneşte mânuţele celea albe ale ei pentru o amărâtă de negresă ca mine!

*

Şi uite aşa a ajuns Josepha pe plantaţia lui Katie, unde mă refugiasem eu după masacru, şi a devenit un membru al familiei de la Rosewood.

Iar de atunci nu ne-am mai despărţit niciodată.

Încă mă mai întrista gândul la mămuca, dar după ce am aflat povestea Josephei, ori de câte ori mă gândeam la ea, îmi închipuiam că este fericită în ceruri ştiind că eu şi Josepha suntem împreună.

21
Renovare

— Fii bună, Josepha, şi-mi mai toarnă nişte cafea, că tare-i bună, spuse tatăl lui Mayme, Templeton Daniels, care şedea la masa din bucătărie împreună cu fratele său, Ward.

Vocea lui curmă reveria negresei.

— Acuşica, dom' Daniels, murmură ea, după care zâmbi, îşi şterse ochii şi se duse să ia ibricul aburind de pe sobă.

Templeton o urmări cu privirea.

— Te simţi bine, Josepha? o întrebă el. După expresia de pe chipul tău, s-ar zice că ai... hm... că ai...

— Mă gândeam numa', dom' Templeton. Mă gândeam la vremurile de demult şi la cum m-adus-a Domnu' acilea.

— N-ai vrea să ne povesteşti şi nouă?

— Poate v-oi povesti într-o bună zi. Da bag seama că ziua ceea încă n-a venit.

Zicând acestea, Josepha îi umplu iar cana, apoi se apucă de pregătitul cinei. Fraţii Daniels rămaseră aşezaţi la masă şi îşi reluară conversaţia.

— Ar trebui să ne gândim la viitor, Ward, spuse Templeton. Micah şi Emma au plecat, iar Mayme şi Jeremiah n-or mai aştepta nici ei multă vreme. Trebuie să ne apucăm de lucru, ca să fie totul gata pe când se vor hotărî să facă pasul.

— Vrei să le ridicăm o casă nouă? întrebă Ward.

— Am putea, dar ar fi pesemne mai simplu, mai rapid şi mai ieftin să punem la punct una dintre casele existente, cum ar fi bunăoară coliba aceea din fostul sat al sclavilor care se află ceva mai departe de celelalte. E dărăpănată şi are acoperişul spart, dar e solidă. Dacă

schimbăm acoperişul şi ferestrele şi adăugăm încă o cameră şi o bucătărie drăguţă, cu apă curentă, am putea-o transforma într-o căsuţă pe cinste. În jurul casei e loc pentru o grădină de zarzavaturi şi le-am putea construi şi o mică şură.

— Şi crezi că asta ar fi mai uşor decât să le construim o casă nouă?

— Da. Nu-mi prea surâde ideea ca fetiţa mea să trăiască iar într-o colibă de sclavi şi mi-ar plăcea, nu zic nu, ca într-o bună zi să le putem construi, aşa cum am discutat, o casă nou-nouţă, dincolo de şură. Dar pentru început aşa ne-ar fi cel mai uşor şi mai la îndemână. Ne-om gândi la o casă mai mare mai apoi, când or avea copii. Orişicum, având în vedere că Henry se pricepe la toate, îl vom ruga pe el să ne dea o mână de ajutor şi să ne îndrume când n-are de lucru la grajdul cu chirie. Nu de alta, dar eu unul n-am mai construit niciodată o casă.

— Nici eu, replică Ward. E o idee bună să îi cerem ajutorul lui Henry. El o să ştie ce-i de făcut.

*

Când am intrat în bucătărie, tata şi unchiul Ward tăcură numaidecât.

— Despre ce vorbeaţi? întrebai eu curioasă.

— Ei, vorbeam şi noi despre una, despre alta, fetiţă dragă, răspunse tata, zâmbind pe sub mustaţă.

— Tată, am 20 de ani. Când ai să încetezi să-mi mai spui „fetiţă”?

— Când ai să înveţi să nu-ţi mai bagi nasul unde nu-ţi fierbe oala! ripostă el, făcându-mi şăgalnic cu ochiul.

Chiar dacă el nu îmi destăinui nimic, expresia de pe faţa sa, aceeaşi de fiecare dată când vorbea despre „fetiţa” lui, îmi dădu de înţeles că, şi de astă dată, tot eu eram subiectul discuţiei.

Tata avea dreptate în ceea ce ne privea pe mine şi

Jeremiah. Jeremiah, fiul lui Henry, mă ceruse de nevastă, iar eu îi acceptasem bucuroasă cererea. Aşteptam doar să se mai domolească niţel spiritele. Evenimentele petrecute de curând arătau bunăoară cât de periculoasă devenise situaţia de la război încoace. Câţiva localnici nu priveau defel cu ochi buni felul armonios în care convieţuiau albii cu negrii la Rosewood. Primiserăm ameninţări, Jeremiah mai că o sfârşise în ştreang, iar copilaşul Emmei, William, fusese ucis. Pericolul era aşadar unul cât se poate de real, şi acesta era motivul pentru care hotărâserăm să mai aşteptăm.

Tata şi unchiul Ward, pe de altă parte, nu mai stătură pe gânduri şi îi împărtăşiră numaidecât lui Henry ideea lor cu privire la renovarea uneia dintre colibe, iar după ce stabiliră tustrei ce şi cum, se şi puseră pe treabă.

*

Peste vreo două săptămâni, după prânz, Josepha tocmai isprăvise de spălat vasele când auzi, dinspre fostul sat al sclavilor, un zgomot straniu – ca nişte bătăi de ciocan. Nedumerită, se duse în prag şi îşi iţi capul afară. În depărtare, pe acoperişul unei colibe, desluşi conturându-se în lumina soarelui silueta unui bărbat. Intrigată, Josepha străbătu curtea şi o porni gâfâind spre colibe. Ajunsă la coliba cu pricina, văzu că bărbatul era Henry.

— Henry Patterson, ce caţi mata acol'? îl luă ea la întrebări, uitându-se în sus cu mâna streaşină deasupra ochilor.

— Nu ţi-or spus? Dau jos acoperişu' aista vechi.

— Mie nu mi se spune niciodată nemica, ripostă ea îmbufnată, făcându-l pe Henry să izbucnească în râs.

— Las', că ştii mata mai multe decât laşi să se crează!

— Şi ce te face, mă rog, să zici una ca asta?

— Am, doar, doi ochi să văz, ripostă Henry

mustăcind. îţi place să te faci că nu ştii ce se petrece-n jur când, de fapt, mata ştii mai multe ca oricine.

— I-auzi! exclamă Josepha, chipurile revoltată.

Henry râse încetişor.

— Ştii c-am dreptate.

— Ba nu ştiu io nemica! se oţărî Josepha. Şi încă tot nu mi-ai răspuns la-ntrebare: ce faci mata cocoţat colea sus?

— Ţi-am zis, doar, că dau jos acoperişu' ăsta putred.

— Bine, da' io vreau să ştiu de ce.

— Pentru c-om pune altu' nou ş-om face din coliba asta o căsuţă trainică şi frumoasă.

— Pen' ce?

— Pentru Jeremiah şi Mayme, bag seama, chit că dom' Templeton nu mi-a zis-o răspicat. Nu-mi spune că nu ştiai!

— Păi... poate că ştiam, da vrut-am oricum s-o văz cu ochii mei, răspunse Josepha, după care se întoarse şi porni înapoi spre casă.

Henry o petrecu din ochi, mustăcind mai departe în sinea lui, apoi se întoarse la lucru.

Peste patruzeci de minute, când ridică privirea, o văzu pe Josepha întorcându-se cu ceva în mână. Negresa se opri lângă colibă şi aşeză jos un coş acoperit cu un ştergar în carouri.

— Adusu-ţi-am niscaiva pâine şi cafea, în caz că ţi se face foame, spuse ea, ridicând privirea, după care se răsuci şi făcu iar cale întoarsă.

Henry se uită după ea, zâmbind în sinea lui. Mai lucră vreo zece minute, apoi coborî de pe acoperiş să cerceteze coşul. Ceea ce găsi sub ştergar îl lăsă mut. Era acolo cafea şi demâncare cât pentru trei inşi!

Fluieră încetişor a uimire.

— Măi să fie! îşi zise el chicotind. Oare ce-oi fi făcut

să merit un asemenea ospăţ?

Oricum, începeau deja să-i chiorăie maţele, aşa că, fără a mai pierde vremea, se aşeză frumuşel şi se puse pe mâncat. Că deh, ştia cât de mândră era Josepha de bucatele ce ieşeau din mâinile ei şi nu voia, vezi bine, s-o mâhnească în vreun fel!

22
Limonadă şi sandviciuri

Vremea rămase caldă, iar Henry lucra mai departe la casă ori de câte ori n-avea de lucru la grajdul cu chirie, ceea ce mai nou se întâmpla tot mai des. Chiar dacă de spus, n-o spusese niciodată răspicat, Henry avea impresia că asupra şefului său se fac presiuni să se descotorosească de el – şi asta pentru că era de culoare.

Tata şi unchiul Ward nu au zis nimănui de ce renovează coliba, ca eu şi Jeremiah să nu ne simţim stânjeniţi sau presaţi să ne căsătorim înainte de a fi pregătiţi. Chiar şi aşa, judecând după expresia de pe chipul tatii când îl întrebasem despre ce vorbea cu unchiul Ward, bănuiam motivul. Jeremiah şi cu mine discutam când şi când despre cum va fi după ce ne vom căsători. Totuşi, ceva ne zicea amândurora că încă nu venise momentul. Era ca şi cum am fi aşteptat ceva... fără să ştim ce anume.

Când lucra la Rosewood, Henry lua întotdeauna prânzul împreună cu toţi ceilalţi. Cu toate astea, după discuţia avută în prima zi la colibă, Josepha nu pierdea niciun prilej să-i ducă ba cafea, ba limonadă, ba pâine, ba prăjitură, ba niscaiva biscuiţi. Uneori mergea chiar şi de două, trei ori pe zi şi zăbovea acolo din ce în ce mai mult. La vremea cinei, nu-i de mirare că, după atâtea gustări, Henry era deja sătul!

— Tare mă bucur să te văz! îi strigă Henry într-o dimineaţă când Josepha sosi, punctuală ca de obicei, cu merindele. Aşază coşu jos şi fii bună de-mi dă o mână de ajutor.

Negresa puse coşul jos, apoi îşi ridică privirea spre Henry, care stătea cocoţat pe căpriorii colibei.

— Ce vrei să fac?

— Ia bârna ceea rezemată de zid şi vezi de-o poţi înălţa pân' la mine.

Josepha se aplecă atât cât putu şi, apucând din partea de jos lemnul lung şi gros, încercă să-l ridice.

— Tare-i grea grinda asta!

— Nu mă mir, spuse Henry. De-ai izbuti s-o ridici niţel...

Negresa se opinti şi mai abitir.

— Aşa, Josepha, aşa! strigă Henry, aplecându-se spre bârnă, încă oleacă... Olecuţă...

Reuşi să apuce capătul grinzii.

— Iar acu' mata mai împinge o *dat* şi io oi trage-n sus...

Bârna se înălţă de data asta mai mult.

— Gata, d-aci m-oi descurca io! strigă Henry.

Josepha dădu drumul grinzii şi făcu un pas înapoi. Manevrând bârna cu dibăcie, lui Henry nu-i trebui decât un minut ca s-o fixeze pe acoperiş.

— Mulţam, Josepha! îi strigă el negresei. De nu erai mata, trebuia să mă scobor io după ea.

— Ci acu' fă bine de te scoboară oricum să guşti din merindele ce ţi le-am adus.

— Viu acuşi... numa' să bat în cuie bârna asta.

Peste trei minute, Henry se dădu jos pe scara de lemn şi se aşeză pe treptele colibei, unde Josepha pregătise un veritabil picnic.

— Măi, da bine arată! exclamă el.

Josepha îi întinse un pahar înalt cu limonadă.

Henry dădu pe gât jumătate din conţinut dintr-o singură înghiţitură, apoi îşi şterse cu dosul mâinii sudoarea de pe frunte.

— Ce bună e! oftă el satisfăcut. Nici nu mi-am dat seama cât mi-era de sete.

— Casa asta chiar crezi că-i pentru Mayme şi

Jeremiah? îl întrebă Josepha.

— După cum ţi-am mai zis, nu ştiu sigur, da’ io unu aşa socotesc.

— De un’ ştii cum să ridici o casă? întrebă Josepha, umplându-i iar paharul şi întinzându-i un sandvici.

Henry râse încetişor.

— Omu învaţă multe de-a lungul vieţii. Io, bag seama, învăţat-am privindu-i pe alţii cum fac. Mata cum ai învăţat să găteşti?

— Aşa cum zici – din mers. De când mă ştiu mi-a plăcut tot ce-i legat de mâncare – s-o pregătesc... şi s-o mănânc, vezi bine, râse ea, bătându-se pe pântece. Şi dintotdeauna bucătăria mi s-a părut a fi locu’ ăl mai însufleţit din casă. Mi-a plăcut de mică să stau în bucătărie. Ş-apoi, încet-încet descoperit-am că am un dar al meu în ale gătitului – aşa ziceau, cel puţin, albii de mâncau bucatele făcute de mine. Şi uite-aşa, cu timpul mi-am dat seama că bucătăria e cea care mă poate scăpa de munca câmpului.

— Eşti fără doar şi poate o bucătăreasă iscusită! exclamă Henry. Aşa cum ţie ţi-a plăcut să stai în bucătărie, tot aşa unui băiet îi place bunăoară să stea pe lângă bărbaţii care ştiu să facă şi să dreagă fel şi fel de lucruri. Iar un sclav n-avea-ncotro: când stăpânu’ te punea la oarece treabă, trebuia să duci cumva treaba ceea la bun sfârşit. Pe plantaţia din Mississippi un’ am crescut, odat’ fost-am trimis cu apă la un bărbat de punea acoperiş pe una din colibele sclavilor. N-aveam decât vreo 5–6 ani la vremea ceea. Am stat io şi m-am uitat ce face, după care numa’ ce m-am cocoţat pe scară şi m-am apucat a-l ajuta, dându-i ba cuie, ba sculele de care avea trebuinţă. Aşa se-nvaţă, bag seama orişice lucru – privindu-i pe alţii ş-apoi încercând să faci aşijderea.

— Da mata s-ar zice că te pricepi la mai toate,

comentă Josepha.

— După ce plecat-am din Mississippi, să-i caut pe Jeremiah şi pe mamă-sa, nu m-am dat îndărăt de la nicio treabă. Ca să am ce pune-n gură, făceam orice. Aşa că învăţat-am pasămite o grămadă de lucruri.

— Când fost-aţi despărţiţi?

Henry schiţă un zâmbet trist.

— Fost-au vânduţi cu puţin ’nainte de slobozirea mea şi, de îndată ce-am devenit om liber, pornit-am în căutarea lor.

— Şi pân-atunci trăit-ai toată viaţa col’, în Mississippi?

Ochii lui Henry se umplură de melancolie.

— Da, răspunse el într-un târziu cu un surâs plăpând. Tata era un munte de om, vânjos şi lat în umeri. Io, slab cum îs, nu-i seamăn defel. Taică-său era un negru liber venit din Franţa ca simbriaş la un franţuz – asta pân’ ce franţujii n-or vândut statu’ Mississippi la americani.

— Vasăzică părinţii matale fost-au oameni slobozi?

— Tata a fost slobod, la fel ca taică-său. Lucra pe râu – avea un vaporaş cu care ducea marfă între New Orleans şi Memphis. Vaporaşu cela se poate să fi fost chiar al lui, nu ştiu sigur.

— Şi mama matale?

— Mama era sclavă la o fermă de pe malu’ fluviului Mississippi. Cum fermieru’ era frate cu ăl de la care tocmise au cumpărase el vaporu, tata trăgea la ferma ceea de fiece dată când trecea pe-acol’, chit că nu se număra printre sclavii fermierului. Acol’ a cunoscut-o pe mămuca, acol’ s-or căsătorit ş-acol’ văzut-am io lumina zilei. Cum mămuca era sclavă, şi io tăt sclav m-am născut. Tata stătea acas’ cu noi de câte ori n-avea de lucru pe râu. Strângea, vezi bine, bani să ne răscumpere. Ci într-o zi explodat-a cazanu cu abur şi vaporu’ s-a scufundat pe

fundu’ râului, cu tata la bord.

— Câţi ani aveai pe-atunci?

— Vreo unşpe. Da îndrăgit-am mereu râu’, că-mi amintea de tătuca. În apele bătrânului Mississippi fost-am şi botezat, la vârsta de nouă ani.

— Da ce păcate aveai, Doamne iartă-mă, de spălat la vârsta ceea? se miră Josepha.

— Io nu spus-am nemica de spălatu păcatelor. Spus-am numa’ c-am fost botezat.

— Păi nu-s unu şi acelaşi lucru?

— Nu neapărat. Pentru ăi mai mulţi, botezu’ se-ntâmplă o singură dată. Or, să umbli cu Domnu’ nu-nveţi colo... în câteva clipe. Socotit-am dintotdeauna că pentru asta îţi trebuie o viaţă întreagă.

— Câteodat grăieşti cam în dodii, Henry Patterson! exclamă Josepha.

— Nu eşti prima care-mi spune asta! râse el.

Josepha căzu câteva clipe pe gânduri.

— De fapt, poate că ai dreptate, spuse ea în cele din urmă. Fost-a bine când a venit reverendu Smithers, sau cum i-o fi zicând, să boteze lumea. M-am bucurat pentru ăi botezaţi, da’ socotesc că în ochii lu’ Iisus, mai însemnat decât tăte acestea îi cum ne trăim noi viaţa la Rosewood.

— Aşa-i, încuviinţă Henry, zâmbind cu toată faţa, important nu-i să-ţi fluturi mâinile-n aer, să cânţi şi să zbieri. Astea nu te fac un om mai bun după ce se încheie predica şi pleci de la râu. Important e ce fel de om eşti în adâncu sufletului.

— Ai, pasămite, dreptate, aprobă Josepha.

— Mai ţii minte ce tămbălău era ori de câte ori venea vreun predicator? S-adunau tăţi negrii să-l asculte, iară el îi ameninţa vârtos cu focu’ iadului şi-apoi îi întreba care vrea să fie mântuit.

— Cum să nu ţiu minte? râse Josepha. Şi tăţi strigau

într-un glas „*Amin*, *frate*”.

— Io nu mă duceam niciodat’ la adunările astea. Socoteam că izbăvirea cere mult mai mult. Una-i să te rogi şi să spui „*amin*”, şi alta-i să-ncepi a umbla cu Iisus şi a trăi precum El – şi să trăieşti aşa toată viaţa. La vârsta asta, io încă tot nu-s sigur bunăoară că-s ceea ce vrea Domnu’ să fiu.

— Păi cum aşa – nu eşti creştin?

— Ba îs. Cred în Dumnezeu cu toată fiinţa mea. Da’ încă tot nu m-am lepădat pe de-a-ntregu de păcate. Domnu’ mai are încă mult de lucrat în sufletu’ meu. Da, cu călăuzirea Lui, într-o bună zi nădăjduiesc c-am să fiu izbăvit.

Josepha clătină nedumerită din cap.

— Cum vine treaba asta? La cum vorbeşti, s-ar zice că nu eşti decât pe *jumate* izbăvit. Or, după moarte, fiecare tre’ s-ajungă ori în rai, ori în iad. Vasăzică omu’ fie-i izbăvit, fie nu-i – cale de mijloc bag seama nu se află.

— Ei bine, câteodat’ mă-ntreb dacă lucrurile nu-s cumva niţel mai complicate, răspunse Henry. Ce se-ntâmplă bunăoară cu ăi de-s pe cale, da’ n-or ajuns încă la El? Eşti sigură că Dumnezeu i-a azvârli în iad numa’ pen’ că n-or avut răgazu’ s-ajungă a crede în El?

— Habar n-am. Tăt ce vreau io să ştiu îi când ajuns-ai mata a crede în El.

— La asta mi-e mai uşor să-ţi răspund. Crezut-am dintotdeauna. Mămuca fost-a, vezi bine, o femeie destoinică şi m-a-nvăţat despre Dumnezeu şi să-i dau ascultare lui Iisus de când eram de-o şchioapă. Cu timpul, însă, credinţa m-a băgat într-o grămadă de belele.

— Cum aşa?

— Câteodat’ trece vreme lungă pân’ să-nţelegi că credinţa e-n suflet şi nu se strigă-n gura mare. Or io tocmai asta făceam. îi înfuriam la culme pe albi.

— Cum?

— Încercat-am mereu să dau ascultare Scripturilor, aşa cum m-a-nvăţat măicuţa mea. Cum stăpân pe lumea asta e doar unu, nu s-a aflat bunăoară alb la care i-o să-i zic „stăpân”. Şi asta-i scotea din sărite.

— Pricep că nu vrut-ai să zici la nimenea „stăpân”, da ce rost avea să te iei la harţă cu albii?

— Omu’ tre’ să-şi apere crezurile, cât ar fi de greu. Da aş fi putut fi supus Domnului, bag seama, şi făr’ să mă semeţesc cu asta.

— Ce tot vorbeşti, Henry Patterson? N-am întâlnit de când îs om mai smerit ca mata!

— Aci te-nşeli, Josepha. Tata se mândrea cu libertatea lui, iară mămuca era mândră tare să fie măritată c-un om slobod. Mândria de-o simţeau ei era pasămite una curată. Io moştenit-am mândria lor, da la mine ea s-a prefăcut în semeţie. Ştiu, vezi bine, multe despre mândrie, că însoţitu-m-a ani în şir, ş-o recunosc numaidecât la ăi din jur. Tăţi o purtăm în suflet şi tre’ să-nvăţăm să ne lepădăm de ea. Ia spune-mi, ce-i mai rău – să spui la altu’ „stăpân” ori să fii trufaş şi să te uiţi de sus la semenii tăi? Mie pare-mi-se că trufia-i rău’ ăl mai mare.

— Nu m-am gândit niciodat’ la asta, răspunse Josepha. Una-i să fii credincios, da’ cine-a spus că tre’ să fim cutăţii făr’ de cusur?

— Domnu’ însuşi.

— Da nimenea nu poate face întocmai cum zice El, ripostă Josepha. Domnu-i Domnu’.

— Chiar şi aşa, noi tre’ să-ncercăm a-i da ascultare. Asta-i tăt ce tre’ să facem noi în viaţă – să-nvăţăm a-l urma porunca.

— Asta-i pasămite prea de tăt, răspunse negresa, clătinând din cap.

— Ce rost are să credem dacă nu urmăm porunca

Domnului până la capăt?

— Mulţi n-o urmează.

— Ai dreptate, oftă Henry. Mulţi n-o urmează.

Se lăsă tăcerea preţ de câteva clipe. Henry dădu pe gât limonada rămasă în pahar, apoi se ridică în picioare.

— Îi vremea să mă-ntorc la treabă. Mulţam de gustare.

Urcă iar pe acoperiş, după care adăugă:

— Ci mata de ce voit-ai să fii liberă?

— Nu ştiu, răspunse Josepha. Într-o zi auzit-am de Calea Ferată Subterană şi mi-am zis c-aş putea să iau şi io trenu cela spre libertate, aşa cum o făceau ăilalţi negri. N-ajuns-am io, ce-i drept, până-n Nord, da pân-aci tot am ajuns.

Henry bătu câteva cuie, apoi se opri iar, puse încă o întrebare, două, după care se opri de-a binelea şi o ascultă cu interes pe josepha istorisind despre călătoriile sale pline de peripeţii şi felul în care ajunsese pe plantaţia McSimmons.

— Asta da, aventură! exclamă Henry când negresa isprăvi de povestit. Auzit-am de Calea Ferată, da pân-acu' n-am cunoscut pe nimenea care s-o fi urmat. Fost-ai tare curajoasă să te-ncumeţi a lua trenu cela.

— Io, curajoasă? Ei aş! ripostă Josepha. Vrut-am pur şi simplu să plec, aşa c-am plecat.

— Şi bine-ai făcut că ne bucurăm cutăţii să te-avem acilea cu noi.

23
La pescuit

În două săptămâni, acoperişul fu gata, iar Henry trecu la ridicarea noilor pereţi interiori.

Într-o zi zăpuşitoare, numai ce păşi afară din colibă, ştergându-şi faţa asudată, când se ivi Josepha cu merindele.

— Adusu-ţi-am ceva de-ale gurii, spuse ea.

— Asta o văz, da ştii la ce mă gândeam io? Mă gândeam la râu şi la soarele aista fierbinte. Ce-ar fi să mergem noi doi la pescuit? Ia gândeşte-te ce bun ar fi diseară nişte peşte proaspăt, gătit aşa cum ştii mata!

— Nu-s io pescar! râse Josepha.

— Atuncea poţi veni să-mi ţii de urât. Ne-om aşeza pe malu râului şi ne-om înfrupta cu bucatele din coşu' cela, cu picioarele-n apă şi cu undiţa-n mână!

Zicând acestea, niciuna, nici două Henry dădu fuga până la coliba sa, iar peste câteva minute se întoarse cu două vergi, o punguţă cu scule de pescuit şi un zâmbet mare pe faţă.

— Haide, Josepha, ţi-oi arăta unde-i a mai bună copcă de pescuit de prin părţile astea.

La râu, Henry îşi lepădă calabalâcul şi, după ce îşi scoase ghetele şi şosetele, coborî în fugă panta lină a malului până ce ajunse cu picioarele în apă.

— Ah, că bine mai îi!

— Ăsta-i locu' de care ziceai? întrebă Josepha.

— Nu, da abia aşteptam să-mi vâr picioarele-n apă. Ci lasă coşu cela şi vin şi mata de te răcoreşte. Haide, vino!

Josepha nu şovăi decât o clipă, după care puse coşul jos, îşi scoase ghetele şi o luă cătinel pe pantă în jos. În scurtă vreme, ea şi Henry se stropeau deja cu apă, râzând

ca doi copii şi udându-şi hainele.

— N-om spăria peştii? întrebă Josepha.

— Nu, îi cale lungă pân-acol'. Peştii or şti că suntem prin preajmă abia când s-or prinde în cârligele noastre. Hai, să ne strângem catrafusele şi s-o pornim în susu apei. Avem cam juma de kilometru de mers.

Josepha luă încălţările amândurora şi îl urmă de-a lungul malului. Mergea tăcută, cu gândul la ultima oară când se simţise atât de bine la râu cu un prieten. Atunci nu fusese la pescuit, ci intrase călare în apă. Brusc, i se umplură ochii de lacrimi. îi era şi acum dor de Mose şi de zâmbetul lui luminos. Tovărăşia lui Henry îi trezea amintiri pe care încercase să le ţină ascunse în adâncul sufletului.

Peste vreo zece minute, când ajunseră la locul de pescuit, Josepha gâfâia de mama focului şi amândoi erau lac de sudoare.

— Pţi, ce zăpuşeală! suspină ea. Tre' să-mi vâr iar picioarele-n apă.

— De astă dat' ne-om apropia cătinel de mal ca să nu-nvolburăm apa. Om azvârli două cârlige-n ochiu' cela verde ş-adânc, ş-apoi ne-om înfrupta din bucatele aduse de mata.

Se aşezară pe mal, cu picioarele în apa rece şi răcoritoare.

Josepha oftă satisfăcută. Plimbările lungi precum aceasta nu se numărau printre activităţile ei preferate. Henry pregăti undiţele şi momeala, iar peste câteva minute lansă cele două fire în mijlocul râului unde curentul slab şerpuia pe după un bolovan uriaş, formând un ochi adânc şi umbros care – o ştia din experienţă – atrăgea straşnic peştii într-o zi zăpuşitoare ca aceasta.

— Acu' hai să mâncăm oarece, spuse el, după care ţi-oi da undiţa asta.

— Ce să fac io cu undiţa?

— Să prinzi colo un peşte, doi! râse Henry.

— De-ncercat, pot încerca, da’ n-am prins în viaţa mea peşte.

— Nu tre’ decât să ţii de băţ şi să stai cu ochii pe fir.

— De ce să stau cu ochii pe el?

— Ca să vezi dacă se mişcă.

— Şi după aia ce tre’ să fac?

— Nu te pierde cu firea la primele ciupituri. Ci de muşcă unu baban momeala şi simţi o smucitură, trage vârtos de undiţă şi înhaţă-l în cârlig.

*

După-amiază, când m-am dus să strâng rufele de pe sfoară, mi-am dat seama că n-o văzusem pe Josepha de vreo două-trei ceasuri. Katie stătea pe verandă, citind scrisoarea primită în ziua aceea de la Rob Paxton. Unchiul Ward numai ce se întorsese din târg.

— Ce zice Rob? întrebă el.

— Se confruntă cu o dilemă, răspunse Katie. Şeful lui, şeriful Heyes, se mută în Pennsylvania şi l-a rugat să-l însoţească.

— Şi Rob are să accepte?

— Probabil că da. Cred că avea doar nevoie să aştearnă totul în scris şi să discute chestiunea cu einem.

— Cu einem special, adăugai eu zâmbind.

Katie îmi întoarse zâmbetul şi încuviinţă din cap, după care îi apăru pe chip o expresie năstruşnică.

O privii întrebătoare.

— Este o scrisoare aşa de interesantă… răspunse ea întrebării mele nerostite. E prima oară când mi se dezvăluie o latură mai profundă a lui Rob.

— În ce sens?

— Credinţa lui în Dumnezeu, să zicem aşa. Rob spune că nu încearcă să ia o hotărâre după pofta inimii lui, ci să descopere care este planul Domnului în ceea ce îl

priveşte. Or presupun că asta mi s-a părut ciudat având în vedere meseria lui – de ajutor de şerif. Gândeşte-te şi tu. Câţi bărbaţi care umblă cu arma la brâu se gândesc să facă voia lui Dumnezeu? Nu crezi că e de-a dreptul ieşit din comun?

— Hm... înţeleg ce vrei să zici.

— Se vede treaba că Rob Paxton e un bărbat mai profund decât s-ar crede.

— Pentru care tu rămâi o fată foarte specială, adăugai eu, zâmbind iar.

Katie zâmbi la rându-i, după care se adânci din nou în citit.

— N-am mai văzut-o pe Josepha de la prânz, comentai eu. Ştii cumva pe unde e?

— Nu, nici eu n-am văzut-o, răspunse Katie, ridicându-şi privirea. Poate s-o fi culcat.

— Nu, nu e în casă.

— S-o fi dus în târg cu unul dintre bărbaţi?

— Sunt sigură că ne-ar fi spus.

— Parcă am văzut-o pregătind un coş cu merinde pentru Henry, îşi aminti Katie.

— Da, să ştii că ai dreptate. Dar asta a fost acum câteva ceasuri.

— Şi nici de la colibe nu se aude nimic. De obicei îl auzim pe Henry tăind lemne cu fierăstrăul, cântând sau bocănind de zor. Or acum e o linişte nefirească, dacă stau bine să mă gândesc.

Katie se uită la mine, apoi faţa i se destinse încet într-un zâmbet.

— Hm, năstruşnică treabă... murmură ea mucalită. Bucătăreasa a fugit cu meşterul casei!

— Ei, zău aşa, Katie! râsei eu.

— De ce? N-ai observat cât timp petrec împreună de la o vreme încoace... şi cât de voioasă e Josepha când

pregăteşte coşul cu merinde pentru Henry?

— Ba da. Mi se pare tare drăguţ.

— Şi mie. Cred că e de-a dreptul minunat. Şi nu voiam să zic decât că... ei bine, poate...

Până să apucăm noi a specula mai departe pe seama misterului, numai ce se auziră din depărtare două voci bine cunoscute... cântând!

Jimmy macină porumbu, hop ş-aşa.

Jimmy macină porumbu, hop ş-aşa.

Jimmy macină porumbu, hop ş-aşa...

Stăpânu' dusu – s-a!

Inconfundabila voce de soprană a Josephei, înaltă şi răsunătoare, şi vocea joasă, de bas, a lui Henry se îmbinau perfect, creând un duet pe cinste.

Când Katie şi cu mine îi văzurăm ivindu-se în depărtare, mai că nu ne veni să ne credem ochilor. Erau amândoi desculţi, cu încălţările şi coşul de picnic în mână; Josepha ducea pe umăr cele două undiţe, iar Henry, cu pantalonii suflecaţi până la genunchi, căra vreo opt-zece peşti înşiraţi pe sfoară.

Arătau ca doi copii. Era de ajuns să te uiţi la chipurile lor cum veneau ei aşa, cântând şi râzând, ca să-ţi dai seama că se distrează de minune.

Jimmy macină porumbu, hop ş-aşa.

Jimmy macină porumbu, hop ş-aşa.

Jimmy macină porumbu, hop ş-aşa...

Stăpânu' dusu – s-a!

— Stăpânu' nu se duse nicăierea, râse Henry. Noi ne dusărăm şi el nu ştie un să ne cate!

Josepha hohoti de parcă ar fi fost cel mai amuzant lucru pe care-l auzise vreodată.

— Asta pen' că suntem slobozi şi nu ne mai e nimenea stăpân! exclamă ea.

— Că bine zici!

Eu şi Katie îi priveam cu gurile căscate.

— Voi doi pe unde aţi umblat?! exclamă Katie, ieşindu-le în întâmpinare.

— Furăm la râu, răspunse Josepha. Mă dus-a Henry la pescuit şi, ia uitaţi, prinsărăm o grămadă de peşti pentru masa din seara asta!

— Josepha prins-a jumătate din ei! spuse Henry cu vădită mândrie. Nu-i aşa, fetiţo?

— Aşa-i, da! Nu credeam c-am să pot, da băietu ăsta din Mississippi arătatu-mi-a cum se face... ş-am izbutit.

Şi, uite aşa, la cina din seara aceea am mâncat peşte proaspăt, şi asta într-o atmosferă de zile mari. După ce s-au întors de la râu, Henry şi Josepha au ţinut-o tot într-o cântare şi-ntr-un râs, iar voioşia lor ne-a molipsit pe toţi. Nespus de mândră de isprava sa, Josepha abia aştepta să se întoarcă la râu să îşi mai încerce norocul la pescuit.

După ce isprăvirăm de mâncat şi vasele fură spălate, ne mutarăm cu toţii în salon. Unchiul Ward stătea în fotoliul său preferat, încercând să-şi aprindă pipa, iar tata se aşeză să citească gazeta. Henry se ridică să plece.

— Mai stai niţel cu noi, Henry, îl îndemnă tata. Unde fugi aşa?

— Mai îs niscaiva lucruri pe care n-apucat-am să le isprăvesc azi la colibă.

— Ai tras chiulul vasăzică! râse tata, făcându-i cu ochiul. Lasă, că lucrul la colibă mai poate aştepta. Nu-i nicio grabă. Şi apoi, datorită ţie, în seara asta ne-am bucurat cu toţii de o cină pe cinste.

Între timp, Katie se aşezase la pian şi încerca să reproducă acordurile cântecului „Jimmy macină porumbu”.

— Cum de-ţi veni să cânţi asta?! exclamă, râzând, Henry.

— Te-am auzit mai devreme cântând împreună cu Josepha.

— Ce cântec e ăsta? întrebă tata.

— Îl cântau ei azi şi mi-a plăcut tare mult cum sună, răspunse Katie.

Vocea Josephei răsuna deja din bucătărie. Intră cântând în salon şi, în scurtă vreme, ne alăturarăm şi noi. Katie trecu de la o melodie populară la alta, în vreme ce noi o acompaniam cu vocea, râzând şi bătând din palme.

Cum se întâmpla adesea, după o seamă de cântece săltăreţe, încet-încet ne potolirăm cu toţii, iar Katie continuă cu cântări mai domoale. E uimitor cum putea schimba atmosfera întregii case prin acordurile muzicii pe care o cânta la pian. De astă dată, muzica îi îmbia pe ascultători la visare. Într-un târziu, ajunse să cânte menuetul ei preferat. Stăteam cu toţii aşezaţi, ascultând-o într-o atmosferă plină de pace, când numai ce, spre mirarea tuturor, Henry se ridică în picioare, se duse la Josepha şi îi întinse mâna. Ea îl luă de mână, se ridică şi, cu o graţie de-a dreptul uluitoare dacă te gândeşti cât era de voinică, începu a face nişte paşi mărunţi, în vârful picioarelor, în perfectă cadenţă cu muzica. Henry, neştiind ce să facă, se bâţâia pur şi simplu înainte şi înapoi. Josepha, pe de altă parte, se vedea de cât colo că nu dansa menuet pentru prima oară. Dansa surâzând amintirii de demult, iar Katie cânta înainte, nevrând să strice momentul.

Într-un sfârşit, dându-şi seama că toate privirile erau aţintite asupra ei, Josepha se opri fâstâcită.

— Când ai mai dansat menuet?? exclamai eu.

— Dansat-am o singură dat, răspunse ea, şi ş-atuncea numa’ preţ de câteva minute.

— Povesteşte-ne cum a fost.

— Era o noapte furtunoasă, începu Josepha, aşezându-se la loc pe fotoliu, şi albii ţineau o petrecere în grădina de la conac. Io ş-un băiet pe nume Mose, cum

trăgeam cu ochiu’ pitiţi în ailaltă parte a grădinii, încercat-am a dănţui precum ei.

Dintr-odată, îi scăpă un suspin. Aşteptarăm cu toţii într-o tăcere respectuoasă.

Aceea a fost prima oară când Josepha ne vorbi despre Mose.

După ce ne povesti despre menuetul dansat cu el, rămase tăcută, cugetând la ceea ce încă nu ne mărturisise – că în aceeaşi noapte Mose se prăpădise în incendiu şi că moartea lui o mai bântuia şi acum. În cele din urmă, Henry fu cel care curmă tăcerea apăsătoare.

— Zi-le şi lor de păţaniile de le avusăşi pe calea ferată a tainică a negrilor şi cum sfârşit-ai acilea-n Carolina.

— Da, Josepha, interveni Katie, te rugăm să ne povesteşti...

Josepha trase adânc aer în piept şi îi mulţumi din priviri lui Henry că schimbase subiectul.

În scurtă vreme, îşi recăpătă obişnuita-i vioiciune şi se puse a ne depăna poveste după poveste, făcându-ne să râdem în hohote până aproape de miezul nopţii.

24
Scrisoarea

A doua zi, Katie reciti scrisoarea primită de la Rob.

Dragă Katie, scria el, nădăjduiesc să nu mi-o iei în nume de rău că îţi scriu în încercarea de a-mi face ordine în gânduri. Am de luat o hotărâre şi nu sunt sigur cum ar trebui să procedez. Şerifului Heyes, pe care l-ai cunoscut când ai fost cu unchiul tău în Ellicott City, i s-a oferit un post în Hanover, un oraş din comitatul Lancaster, în statul Pennsylvania. Oportunitatea i-a fost adusă la cunoştinţă de către domnul Evans, un bun prieten de-al său care este proprietarul unei mari ferme din apropiere şi conduce totodată oficiul telegrafic din oraş. Pe scurt, dat fiind că actualul şerif din Hanover se pensionează anticipat, postul i-a fost oferit şefului meu, iar acesta mi-a cerut să îl însoţesc în calitate de ajutor de şerif. Aceasta este, aşadar, hotărârea cu care mă confrunt.

Distanţa până acolo nu e mare – doar vreo 50–65 de kilometri. Când am fost înrolat în armata unionistă am petrecut o vreme în Pennsylvania. Totuşi, faptul că am trăit toată viaţa în Maryland face probabil ca mutarea să pară un pas mai mare decât este în realitate. Aş fi şi mai departe de ai mei, care trăiesc în Baltimore, şi nu aş avea prilejul să îi văd atât de des. Acesta este, consider eu, un aspect important al deciziei. Pe lângă asta, sora mea Rachel urmează să se căsătorească peste câteva luni.

Nu-mi amintesc dacă ţi-am spus că am avut o soră geamănă, care din păcate nu mai este printre noi. S-a ridicat la ceruri când aveam amândoi 17 ani – o despărţire grea şi tragică pentru întreaga noastră familie. Moartea ei – şi circumstanţele acesteia – a constituit marele moment de cotitură din viaţa mea, atât din punct de vedere spiritual, cât şi în ceea ce priveşte profesia pe care am

îmbrăţişat-o. Sper că într-o bună zi voi avea prilejul să îţi povestesc amănunţit despre asta.

Acum că Rachel va părăsi casa în care am crescut, părinţii mei vor rămâne pentru prima oară singuri, iar eu simt că e de datoria mea să stau cât mai aproape de ei. Amândoi sunt, slavă Domnului, sănătoşi, iar până acum tata n-a adus niciodată vorba de pensionare de faţă cu mine. Totuşi, sunt trecuţi de 50 de ani şi, acum că Rachel se căsătoreşte, fiind singurul lor fiu, trebuie să mă gândesc la trecerea anilor şi la datoria filială pe care o am faţă de ei. Iată, deci, de ce este atât de grea hotărârea pe care o am de luat.

Principala mea preocupare, firește, este să fac ce vrea Dumnezeu. Fii bună şi roagă-te să îi pot discerne voia în această privinţă. Înainte de moartea surorii mele aveam de gând să calc pe urmele tatii şi să slujesc în biserică. Hotărârea de a alege o altă profesie a fost dictată de un moment de criză din viaţa mea care, în loc de a-mi zdruncina credinţa, mi-a adâncit-o. Ştiu că ar putea suna paradoxal, dar aşa s-au petrecut lucrurile în viaţa mea. Chiar dacă acum sunt ajutor de şerif, şi nu pastor, asta nu înseamnă că sunt mai puţin credincios şi că nu am aceeaşi obligaţie ca orice alt creştin de a pune voia Domnului mai presus de propriile-mi dorinţe. Înţelepciunea tatălui meu m-a călăuzit mereu pe calea creşterii şi a cunoaşterii spirituale. Iar acum încerc încă o dată să îi urmez exemplul, căutând să aflu, aşa cum ne-a învăţat el dintotdeauna, care este voia lui Dumnezeu în ceea ce mă priveşte.

Ei, dar nu vreau să te mai bat la cap cu dilema mea. Tot ce îţi cer este să te rogi pentru mine şi să îmi împărtăşeşti eventualele gânduri pe care le ai în privinţa asta. Chiar dacă nu ştii ce povaţă să îmi dai, este întotdeauna o plăcere să primesc veşti de la tine. Nu mă

mai satur să citesc despre viaţa ta la Rosewood care, deşi uneori periculoasă, din câte mi-ai povestit până acum, pare a fi mult mai interesantă decât a mea. Cu toţii însă trebuie să ne străduim a trăi cu credincioşie acolo unde ne aşază Domnul şi deci sunt nespus de recunoscător pentru orice prilej de a-i săvârşi lucrarea oriunde m-aş afla.

Al tău prieten credincios, Rob Paxton

Katie puse jos scrisoarea şi făcu aşa cum îi ceruse Rob. îl rugă pe Dumnezeu să îi arate tânărului calea pe care trebuia s-o ia.

25
O sperietură zdravănă

Într-o duminică, eu şi Jeremiah am dat o raită călare prin pădure, pe drumul ce ducea spre plantaţia domnului Thurston, în arşiţa dogoritoare a zilei, la întoarcere atât caii, cât şi noi eram lac de sudoare.

Am spălat caii cu mai multe căldări de apă, frecându-i şi ţesălându-i vârtos, după care, aşa cum părea să se întâmple de fiece dată când ne aflam lângă cişmea într-o zi zăpuşitoare, ne-am luat cu joaca, ţopăind prin apă şi stropindu-ne unul pe altul.

În curând ni se alătură şi Katie şi dă-i şi fugi de colo colo, râzând şi ţipând în gura mare. Nu eram noi la fel de dezlănţuiţi şi de copilăroşi ca pe vremea când o aveam şi pe Emma alături – că Emma era de neoprit, nu alta! – dar joaca se înteţi până ce Josepha ieşi pe verandă, cu şervetul de vase în mână, să vadă ce ne apucase de făceam atâta hărmălaie.

Lui Jeremiah îi era cel mai lesne, căci alerga, vezi bine, mai iute ca noi două, şi asta mai cu seamă că rochiile, de acum ude leoarcă, ni se lipeau grele de trup. Ei, dar era aşa de răcoritor!

Cu Jeremiah pe urmele mele, înarmat cu o găleată pe jumătate plină cu apă, fugii chicotind spre coliba la care lucra Henry.

— Henry... Henry! ţipai eu, năpustindu-mă voioasă înăuntru. Henry însă nu era acolo.

Străbătui casa în goană şi ieşii pe uşa din dos. Jeremiah urca deja în fugă treptele prispei. Râzând şi dându-mă astfel de gol, mă repezii pe după colibă, între peretele unei noi odăi anexate de Henry şi un maldăr de cherestea. Prinsă cum eram cu joaca, nu băgai de seamă că de sub lemnărie se iţea coada unui şarpe, care se

vârâse acolo ca să se adăpostească de soare. Când mă lovii din greşeală de marginea unei grinzi, deranjându-l, şarpele atacă numaidecât.

Muşcătura mă făcu să ţip de durere şi căzui ca secerată la pământ. Aproape că nu-mi mai simţeam piciorul.

Într-o clipită, Jeremiah fu lângă mine. Înşfăcă o grindă din grămadă şi se puse a izbi şarpele cu o furie nemaiîntâlnită, până îl ßcu terci. Apoi mă luă în braţe şi porni în goană spre casă, strigând înnebunit:

— Mayme a fost muşcată de-un şarpe mocasin!

Eu mă simţeam deja sfârşită. Auzeam voci, strigăte şi paşi ce se apropiau în fugă, dar totul era confuz în mintea mea. Nu ştiam dacă mi-e frică ori ba. Jeremiah mă întinse pe verandă şi bine că n-am văzut ce urma să se întâmple, căci asta cu siguranţă că m-ar fi băgat în sperieţi. Unchiul Ward îşi scoase numaidecât cuţitul de la brâu, un cuţit lung cu lama ascuţită, îmi crestă adânc piciorul şi se puse a suge vârtos sângele şi a-l scuipa afară.

— Dumnezăule mare! exclamă Josepha. Da cum de sângele cela-i tăt galben?!

— Acela, Josepha, nu-i sânge, ci venin, spuse tata. Kathleen, Jeremiah... daţi fuga la gheţărie şi aduceţi toată gheaţa pe care o găsiţi! Trebuie să îi răcim piciorul.

Eu nu simţeam durerea, fiindcă piciorul mi-era complet amorţit. Unchiul Ward mai supse de câteva ori din rană, după care o crestă şi mai adânc şi o luă de la capăt.

— Templeton, umpleţi covata cea mare cu apă! strigă el. După ce-oi isprăvi, trebuie s-o băgăm în apă rece ca să nu i se răspândească veninul în corp. Aşa am văzut că se face în California. Câteodată funcţionează. Şi ţineţi câinii departe!

Atât am auzit înainte să-mi pierd cunoştinţa.

Când m-am trezit iar, mă aflam în propriul meu pat. Aveam mintea înceţoşată, iar piciorul mi-era cuprins de o amorţeală rece. Şi era greu ca plumbul. Aşa de greu, că nu l-aş fi putut mişca nici să fi încercat. Întregul corp îmi era rece ca gheaţa, deşi stăteam întinsă în pat. îmi scăpă un geamăt şi cineva dădu fuga la căpătâiul meu. Cred că era Katie. Se aplecă, zise ceva şi mă sărută, dar eu nu ştiu nici ce a zis, şi nici măcar dacă era ea. Mai gemui de câteva ori şi îmi pierdui iar cunoştinţa.

Data următoare când mă trezii, era întuneric beznă. Primul meu gând a fost că murisem. Apoi se auzi din depărtare cântecul greierilor şi lătratul unui câine şi înţelesei că era noapte. Nu-mi mai era frig. Mă mânca piciorul. Am încercat să mă scarpin, dar era ca şi cum aş fi scărpinat un picior de lemn.

Apoi totul se înceţoşă iar.

Mă deşteptă zvonul de voci şi forfotă.

Era iar lumină, dar eu vedeam totul ca prin ceaţă. Încercai să spun ceva, dar nu se auzi niciun sunet.

Ca prin vis, îmi ajunseră la urechi câteva glasuri.

—...numai timpul o va hotărî, auzii o voce bărbătească necunoscută. Daţi-i să bea apă... trebuie să bea multă apă...

— Cât mai putem aştepta până să...? întrebă un alt bărbat.

— Nu vă pot spune cu siguranţă... Orişicum... amputarea piciorului... decât să moară...

Cineva izbucni în plâns, iar eu căzui din nou în nesimţire.

Când îmi venii iar în fire, în loc de rece, simţii o fierbinţeală înnebunitoare – în picior şi în tot corpul. De ce eram acoperită cu un maldăr de pături?!

Încercai să spun ceva, dar nu izbutii să scot decât un geamăt.

Glasuri... cineva veni la căpătâiul meu... îmi puse o cană la buze şi mă ridică îndeajuns cât să pot bea. Apa mă răcori. Ardeam toată!

— Bea... bea cât poţi de mult, Mayme.

Jumătate din apă mi se scurse însă pe bărbie şi pe gât. Mă lăsai vlăguită înapoi pe pernă. Cineva îmi aşează o cârpă rece pe faţă şi pe frunte. Era plăcut.

Mă trezii în lumina scăpătândă a asfinţitului.

Fierbinţeala se mai domolise niţel. Lângă patul meu şedeau două persoane. Le recunoscui după glas.

—...mă uit la ea cum zace acilea şi-mi zboară gându la ziua când s-a născut, spuse femeia.

— Ai fost de faţă la naşterea ei? întrebă bărbatul.

— Fost-am, da. Mămuca ei nu ajunsese de mult pe plantaţie şi-i era teamă să nu se-ntâmple ceva cu odoru ei. Ştia c-are să fie fetiţă. Mi-a spus-o cu gura ei.

Îi auzeam limpede, dar nu puteam să mă mişc sau să spun ceva. Ştiam că vorbesc despre mine.

— Cum era mama ei? întrebă bărbatul.

— Frumoasă foc; şi cultivată pe deasupra. Nu se ştia de un' venise, iar ea era retrasă şi n-a zis la nimenea. Da' se vedea că-i tristă. Io, iară, mi-am dat seama că-i plângea inima după bărbatu de lângă care or smuls-o. Ştiam cum îi să fii singură, aşa c-am încercat să-i fiu prietenă.

— Ţi-a... ţi-a vorbit vreodată despre... ceea ce a lăsat în urmă?

— Se gândea mult la bărbatu' cela – se citea pe chipu ei că n-a încetat niciodat' să-l iubească – da de vorbit, n-a vorbit deloc despre asta.

— Povesteşte-mi despre ziua când a venit Mayme pe lume.

— În ziua ceea mă puse mamă-sa să-i făgăduiesc că...

Începea să mi se înceţoşeze iar mintea şi abia dacă-i

mai auzeam.

După o vreme, se făcu linişte. Cineva mă mângâie plângând. Apoi palida lumină a lucidităţii se stinse, lăsându-mă în întuneric.

Când mintea mi se deşteptă iar, visam – chit că nu puteam face deosebirea între visare şi trezie. Pentru mine, toate se petreceau ca prin vis.

De astă dată, stăteam de vorbă cu mămuca. Nu ştiam dacă eram copilă sau aveam vârsta de acum, nici dacă mama îmi vorbea înainte să mă nasc sau din ceruri.

— Într-o bună zi vom fi din nou împreună cu toţii, îmi spunea ea. Atunci ai să-l cunoşti pe tăticul tău şi ai să vezi ce om minunat este. Ne vom recăpăta Lacrima şi vom fi iar împreună cu toţii. Dar s-ar putea să mai avem puţin de aşteptat pentru că nu ştim unde s-a dus tăticul tău...

Mama avea chipul surâzător şi râdea. Nu puteam scoate un sunet, dar inima mea, prea plină de dragoste pentru ea, voia să plângă. Acum se făcea că plânge mămuca. Şi, văzând-o cum plânge, mă copleşi o durere fără margini, dar tot nu puteam să plâng, oricât de fierbinte mi-aşti dorit-o, căci tristeţea care părea să fi cuprins întreaga suflare era atât de covârşitoare că L-ar fi făcut şi pe Dumnezeu din ceruri să plângă.

Treptat, chipul trist al mamei, râzând printre lacrimi, se estompă.

Poate că plânge Dumnezeu, mi-am zis. Şi apoi am simţit că se afla cineva lângă patul meu. Am încercat să deschid ochii, dar n-am văzut decât un cap rezemat de braţul meu şi plete lungi bălaie. Fata – oricine o fi fost ea – plângea şi se ruga. Nu ştiu dacă visam sau se întâmpla aievea.

— O, Doamne, am auzit-o zicând, n-o lăsa, Te rog, să moară.

Apoi vărsă lacrimi fierbinţi. Nu ştiam dacă visez sau

dacă sunt pe moarte. Oare aşa te simţi când mori... ca într-un vis, în care se perindă chipuri şi imagini fără ca tu să poţi scoate un sunet, fără să poţi vărsa măcar o lacrimă pentru suferinţa ta şi a lor?

Apoi am auzit ploaia... lovind năprasnic în acoperiş, undeva deasupra. Plângea Dumnezeu, întocmai cum crezusem. Toată lumea plângea. Întreaga suflare era întristată de durerea şi singurătatea lumii.

Şi inima mea din vis era încărcată de tristeţe, dar nu puteam vărsa o lacrimă.

Oare Dumnezeu plângea pentru că nu putea să mă ţină în viaţă – cum se rugase fata? Alunecam oare undeva între viaţă şi moarte, între împărăţia cerurilor şi cea a oamenilor, cu paturile de suferinţă, lacrimile, rugăciunile şi tristeţea lor?

Lacrimile cădeau mai departe din cer, revărsând durerea divină... şi Dumnezeu continua să plângă pentru tristeţea lumii şi pentru că nici măcar El nu mă putea trezi.

Peste o zi – sau poate numai un ceas? – mă deşteptai iar.

Deschisei ochii. Orbită de raza de soare ce se răsfrângea de pe peretele din faţa ferestrei, îi închisei iute la loc. Ceaţa mi se ridicase din minte şi desluşeam clar lumina, întunericul, umbrele şi formele.

Îmi scăpă un geamăt, apoi, spre marea mea mirare, izbutii să murmur:

—...sete... apă...

— Mayme! exclamă Katie şi, venind într-un suflet la mine, mă copleşi cu sărutări. Ţi-ai... ţi-ai revenit cu adevărat??

— Ce... mă sforţai eu să vorbesc, cuvântul sunând ca un croncănit de cioară, ce... vrei să... zici cu asta?

— O, ce bine – nu mai aiurezi! Mă duc să-ţi aduc nişte apă!

Într-o clipă se întoarse cu apa, îmi înălţă capul şi îmi duse paharul la buze.

— Bea, Mayme... bea cât de mult poţi. Ai nevoie de apă.

Gâtlejul mi-era uscat şi mă durea să înghit, dar i-am dat ascultare şi am izbutit să beau aproape toată apa din pahar.

— Ai stat să mă veghezi toată noaptea? Credeam c-am auzit şi glasul Josephei... A plouat?

— Am vegheat cu toţii la căpătâiul tău, Mayme, răspunse Katie. Am vegheat şi ne-am rugat şi am încercat să îţi dăm să bei apă în somn. Medicul a spus că ai nevoie de apă, dar abia dacă erai în stare să bei câte un strop. Delirai. Şi da, a fost o furtună năprasnică azi-noapte.

— A fost şi medicul aici?

— Da, a venit de trei ori.

— Cât am dormit?

— Mayme, zaci în pat de nouă zile.

— De nouă zile?!

— Credeam că ai să te prăpădeşti. Vai, Mayme, mi-era atât de teamă că am să te pierd!

Auzindu-ne pesemne glasurile, ceilalţi, care se aflau la parter, o luară la fugă în sus pe scară. Peste doar câteva clipe, se năpustiră cu toţii în odaie – tata, Jeremiah, unchiul Ward, Henry şi, la câteva secunde după ei, gâfâind din pricina urcuşului grăbit, Josepha.

— Bine ai revenit printre cei vii, fetiţă dragă! exclamă tata. Mai că ne pierduserăm orice speranţă!

26
Convalescenţă

Pe măsură ce treceau orele şi îmi reveneam în fire, îmi dădeam tot mai mult seama cât sunt de slăbită şi de deshidratată – aşa-i zicea medicul, că nu băusem destulă apă. Jeremiah şi Katie au rămas la căpătâiul meu toată ziua, iar Katie mi-a rămas alături chiar şi noaptea, dormind pe podea lângă patul meu. Şi m-au vegheat, ca doi îngeri păzitori, şi a doua zi, dându-mi să beau o cantitate uriaşă de apă şi ceai. Iar, o dată la câteva ore, Josepha îmi trimitea, punctuală, câte o porţie de supă.

Cineva se duse călare să anunţe medicul, iar acesta veni să îmi examineze piciorul.

— Îl poate păstra, domnule doctor? râse tata, dar aruncând o privire în jur îşi dădu repede seama că nimeni nu îi găsea remarca amuzantă, şi cu atât mai puţin medicul.

— Aşa se pare, răspunse acesta pe un ton serios. Dar a fost cât pe ce. Gheaţa pesemne că nu i-a salvat doar piciorul, ci şi viaţa.

A doua zi, Josepha urcă ea însăşi la mine cu nişte supă proaspătă de legume. Mă ridicai în capul oaselor şi luai castronul.

— Mulţumesc, Josepha.

După ce luai prima înghiţitură, ea se întoarse să plece.

— Josepha, o oprii eu, parcă am visat că vorbeai cu cineva despre mine sau poate despre mămuca. Sau chiar erai cu adevărat aici?

— Da, stăteam de vorbă cu tătucu’ tău, răspunse ea. Şedeam amândoi acilea cu tine şi-i istoriseam cum am cunoscut-o pe mămuca ta şi despre ziua când venit-ai pe lume.

— Mai povesteşte-mi o dată şi mie, o rugai eu.

Josepha se aşează şi începu istorisirea.

— Vezi tu, copilă dragă, când sosit-a mămuca ta, io eram deja bucătăreasă pe plantaţia McSimmons de vreo doi ani de zile. Mi-aminteam cum îi să te simţi singură şi înfricoşată şi citit-am pe chipu ei că fusese smulsă de lângă omu' drag. Văzând cât suferă, încercat-am, dar, s-o ajut şi uite aşa ne împrietenirăm.

— Şi ce făgăduinţă i-ai făcut?

— În noaptea când i-a venit sorocu, mamă-ta trimis-a pe cineva la conac după mine şi mă dusăi fuguţa în sat, un' era ea, împreună cu sclavele bătrâne şi cu câteva dintre femeile nemăritate. „Unde-i Josepha?"-alea fost-au primele cuvinte ce le-auzii de îndată ce pusăi picioru' 'năuntru. Măicuţa ta le rostise. O apucaseră deja durerile facerii. Dădui fuga la ea şi-o întrebai cum se simte. îmi zise c-o doare rău. Mă aşezai lângă pat. Câteva dintre femeile mai tinere îi tamponau faţa şi fruntea cu bureţi umezi, iar Hazel şi ălelalte bătrâne se duseră după cârpe şi prosoape fierbinţi.

Naşterea fost-a lungă şi anevoioasă. Mamă-ta era secătuită de puteri şi ne temeam că n-o să scape cu viaţă. Şi ea gândea pasămite aşijderea. Cu fruntea-mbrobonată şi sudoarea şiroindu-i pe-obraji, îmißcu semn să mă apropii şi-mi şopti la ureche:

— Spune-le să ne lase singure – doar preţ de-un minut...

Nedumerită, mă ridicai şi îi spusăi lu' Hazel ce-mi ceruse Lemuela, după care ieşiră toate din colibă.

— Mi-e frică, Josepha, spuse mămuca ta. Făgăduieşte-mi că, dac-o fi să păţesc ceva...

— N-ai să păţeşti nemica... încercai io s-o liniştesc, da ea – mi tăie vorba.

— Dar dacă, totuşi, oi păţi, promite-mi că o să ai grijă

de fetiţa mea.

Îi promisei, de bună seamă, că oi avea.

— Ştiu că-i fată... zise ea. O simte sufletul meu de mamă... Făgăduieşte-mi că-i avea mare grijă de ea.

Îi spusăi să stea pe pace, c-om avea tăte grijă şi de ea, şi de pruncu ei.

— Dar dacă mor... vezi, rogu-te... să aibă o viaţă frumoasă – cât de frumoasă poate fi viaţa unei sclave.

Îi făgăduii că mi-oi da silinţa şi ţiu minte că zisei, făr' să-mi dau io seama la vremea ceea ce adevăr grăiam:

— Şi – mai ştii? – poate că n-a fi toată viaţa sclavă.

Ş-apoi o întrebai:

— Dacă ştii că-i fată, ce nume vrei să-i dai?

— Mari Ann, răspunse măicuţa ta. Are s-o cheme Mari Ann.

De acum, ascultând-o pe Josepha, aveam deja ochii plini de lacrimi.

— Peste un ceas, venit-ai pe lume. Şi, chiar de viaţa măicuţei tale n-a fost nicio clipă în primejdie şi Lemuela şi-a revenit pe de-a-ntregul, io n-am dat niciodată uitării făgăduinţa pe care i-o făcusem. După vreo doi ani, mamă-ta s-a măritat cu fecioru' lu' Hazel şi d-aia tătă familia voastră se chema Jukes. Cum io lucram la conac, apucam să vă văd mai rar decât mi-aş fi dorit, da prietenia dintre mine şi mămuca ta rămas-a mereu la fel de adâncă.

După ce plecă Josepha, m-am întins în pat plină de pace. Încet-încet, tot mai multe întrebări legate de copilăria mea îşi găseau răspunsul.

27
Rafturi pentru cărţi

Într-o după-masă, în vreme ce Ward şi Templeton erau afară pe câmp, iar Mayme era ocupată cu călcatul hainelor, Josepha se strecură afară din casă şi o porni spre colibe.

Henry era afară, rindeluind o scândură. Negresa se opri să îşi tragă sufletul la umbra unui stejar bătrân, îl privi cum lucrează preţ de un minut, două, după care se duse la el.

— Ziua bună, Henry. Cu ce te-ndeletniceşti?

— Iacă, făţuiesc niscaiva scânduri pe care le-oi pune-n bucătărie, răspunse el, arătând spre casa ce se înnoia văzând cu ochii.

Josepha se apropie şi îşi trecu degetele peste scândură.

— Tare-i netedă, comentă ea. Ce-i face cu ea?

— O tejghea colo-n bucătărie.

— A, păi atuncea tre’ să fie netedă şi frumoasă. Şi-i din lemn masiv de stejar, pe deasupra, ca să fie trainică. Mda, a fi o tejghea straşnică. Da’... ştii la ce mă gândesc io acu’ că văz scândura asta?

— La ce? întrebă Henry.

— Dacă nu mă-nşel, Mayme ar vrea să aibă ş-un dulap pentru cărţi în casa ceea. O bibliotecă mare şi frumoasă, plină cu cărţi.

— Hm... bună idee. Mayme citeşte mult?

— Pare-mi-se că ea şi donşoara Katie îs mai tot timpul cu nasu-n câte-o carte. Nu că Mayme ar avea multe cărţi ale ei, da într-o bună zi socotesc c-o să aibă.

— Păi, atunci oi mai lua nişte cherestea îngustă din târg ş-oi vedea ce poci face. Pţi... ce idee grozavă! Tu, Josepha, ştii să citeşti?

— Ştiu, cum să nu, da cât am fost la conacu' McSimmons am avut grijă să nu spun la nimenea.

Henry râse încetişor.

— Ai dreptate, mulţi albi nu-i privesc cu ochi buni pe negrii care-s *prea* învăţaţi.

— După părerea lor, negrii n-ar trebui nici măcar să gândească, încuviinţă Josepha. Ar vrea să fim tăţi proşti ca noaptea.

De astă dată, Henry hohoti de-a dreptul.

— Tu ştii să citeşti? îl întrebă Josepha.

— Mda, ştiu. Nu prea bine, da îndeajuns. Da fostu meu stăpân, dom' Clarkson, tare mă mai pizmuia din pricina asta. I se părea că-s fudul. Şi bag seama că eram niţel, şi tocmai asta a făcut să fiu despărţit de fedor şi de nevastă. De atunci n-am mai spus la nimenea că ştiu să citesc.

— Citit-ai vreodat' *Coliba unchiului Tom*?

— Nu, da auzit-am vorbindu-se de cartea ceea.

— E o porcărie, spuse Josepha. Viaţa de sclav nu era uşoară, o ştim cutăţii, da nici aşa de-ngrozitoare cum zice femeia ceea de-a scris cartea.

— Unii s-ar putea să nu-ţi dea dreptate.

Josepha trase din umeri.

— Mie mi-a fost, bag seama, mai uşor decât altora.

— Ei bine, Josepha, acu' că eşti liberă, dac-ar fi să ai cândva o casă a ta, ş-ai avea o bibliotecă, ce fel de cărţi ai pune-n ea? o întrebă Henry.

— Păi, ia să mă gândesc... Aş vrea să am bunăoară *Călătoria pelerinului*. Asta era cartea din care mi se citea când eram copilă şi luam lecţii împreună cu donşoara Grace. Are nişte ilustraţii tare drăguţe. Ş-apoi Biblia, de bună seamă. Şi tare mi-ar plăcea să am o carte de poezii numa' a mea, că tare-mi plac poeziile. Da' tu, Henry, ce cărţi ai vrea să ai?

— Ştiu şi eu?... Nu m-am gândit niciodat’ la asta. Nu-i bărbătesc să ai cărţi.

— Ce vorbă mai e şi asta, Henry Patterson?! Cărţile-s pentru tăţi ăi de ştiu să citească!

Pretinsa revoltă din glasul ei îl făcu să chicotească.

— Ai pasămite dreptate, încuviinţă el. Tovărăşia lu’ Micah i-a stârnit lu’ Jeremiah pofta pentru nvăţat, ş-acu’ îl învăţ bunăoară să citească folosindu-mă de un îndrumar „*McGuffy*” de mi l-a-mprumutat donşoara Katie. Aşa că şi noi, bărbaţii, avem, vezi bine, trebuinţă de oarece cărţi.

Rămaseră câteva clipe tăcuţi, Henry dând la rindea, iar Josepha privindu-l cum lucrează.

— Tu n-ai visat niciodat să ai o casă a ta? o întrebă el la un moment dat.

— Io? murmură Josepha.

— Da, tu.

— Cum să visez la o casă... a mea, când io eram sclavă?

— Vreau a zice după ce fost-ai slobozită.

— Ce rost ar fi avut? Eram prea bătrână şi n-aveam orişicum niciun bănuţ.

— Nu te-ai gândit niciodat’ să te măriţi?

— Nu, răspunse Josepha. Cin’ să ia pe una ca mine? Unu dintre stăpâni încercat-a să mă mărite, da’ i-am spus clar şi răspicat că, de mai doreşte să mănânce pâinea şi plăcintele mele, să facă bine să nu mai aducă vorba de măritiş.

— De ce i-ai spus una ca asta?

Josepha căzu pe gânduri vreme de câteva secunde.

— La drept vorbind, nu-s nici io sigură. La vremea ceea nu credeam că mai vreau să iubesc vreodat’ pe cineva. Fusesem îndurerată de prea multe ori. Aşa că mi-am zis, bag seama, că mi-oi putea purta io singură de grijă.

Făcu o pauză şi ochii i se umplură de melancolie.

— Iar acu' trecut-au anii peste mine şi, chiar de-s femeie liberă, îi prea târziu pentru tăte acestea. Şi uite-aşa, stau câteodat' şi mă-ntreb dacă nu fost-a cumva o greşeală să aleg calea pe care-am ales-o, adăugă ea cu vocea tremurândă.

Îşi întoarse repede capul, ştergându-şi o lacrimă, după care inspiră adânc şi îşi ridică ochii spre Henry. Bărbatul se oprise din lucru şi o asculta cu mare atenţie.

— Da' în viaţă nu putem da timpul 'napoi, nu-i aşa?

— Ăă... nu, nu putem, bolborosi el.

— Ei, da' din moment ce mi-ai pus asemenea întrebare, se vede treaba că tu cugetat-ai ceva la asta. Când început-ai să visezi la o casă a ta? Pe vremea când erai însurat, pasămite.

— Nu, răspunse Henry. Pe atunci eram şi noi sclavi şi nici cu gându nu gândeam că-ntr-o zi om fi slobozi. După ce mi-am câştigat libertatea şi mai apoi, când domnu' Lincoln ne-a slobozit pe tăţi, atunci început-am a visa să-i găsesc pe Jeremiah şi pe mămuca lui şi să pun câţiva bănuţi deoparte ca să îmi ridic cândva o casă a mea. La asta visează orice bărbat. Ăsta fost-a şi visu lu' tata şi mi-am zis că io chiar aş putea să-mi văd visu cu ochii. Da după ce-am aflat că nevastă-mea s-a prăpădit, totu' s-a năruit...

Se lăsă iar tăcerea. Cu gândurile departe, Henry îşi coborî privirea spre scândura din mâinile sale şi se apucă iar de şlefuit.

— Îmi pare rău pentru soaţa ta, spuse Josepha într-un târziu. Tre' să fie tare greu să iubeşti o femeie şi s-o pierzi în chipu' acesta.

Henry aprobă din cap.

— Da aşa cum zici, cale de întoarcere nu-i. Tot ce putem face e să privim şi să mergem 'nainte.

Josepha îi cumpăni gânditoare vorbele, apoi o porni înapoi spre casă. Henry o petrecu tăcut cu privirea. Amândoi erau năpădiţi de un noian de gânduri, dar pentru moment îşi spuseseră tot ce era de spus.

În noaptea aceea, Josepha stătu trează în pat, cugetând.

Discuţiile cu Henry din ultimele săptămâni, şi mai cu seamă aceasta din urmă, îi stârniseră amintiri la care nu se mai gândise de ani de zile.

Oare Mose ar fi ajuns vreodată a o iubi... ca femeie? Sau ar fi rămas un prieten din copilărie şi nimic mai mult?

N-avea s-o ştie niciodată. Anii se scurseseră cu repeziciune, iar acum...

N-avea rost să se întrebe ce ar fi putut să fie. De-a lungul anilor, destinul i-a fost modelat de alţii... şi de propriile-i alegeri. Acum era prea târziu pentru regrete. Viaţa ei a fost aşa cum a fost. Cu rele şi cu bune. Aşa cum îi zisese lui Henry, timpul nu poate fi dat înapoi.

Henry medita la rându-i la conversaţia purtată cu Josepha. Dar, în vreme ce ea se gândea la cele de care nu avusese *niciodată* parte şi era prea târziu să mai aibă vreodată, el se gândea la cele de care *avusese* parte – la părinţii lui, şi îndeosebi la Lacina, mama lui Jeremiah. Nu trecea zi în care să nu se gândească la ea. Ea fusese iubirea vieţii lui şi nu crezuse că avea să mai iubească vreodată pe alta.

Totuşi, în aceste ultime săptămâni îi făcuse o reală plăcere să se afle în compania unei femei de vârsta lui. Toţi ceilalţi se purtau minunat cu el. Templeton şi Ward îi deveniseră prieteni buni. Ei, dar era diferit să stea de vorbă şi să râdă cu o femeie din propria-i rasă, care fusese la rându-i sclavă, trecuse cam prin aceleaşi încercări şi se afla în acelaşi punct pe drumul vieţii. Nu era genul de prietenie pe care s-o poţi avea cu un alt bărbat sau pe

care un negru să o aibă cu un alb.

Pe nesimţite, fără să se fi aşteptat la una ca asta, începuse să nutrească în adâncul inimii o afecţiune caldă pentru Josepha.

Nădăjduia că Lacina nu se supără. De fapt, era sigur că îl înţelege.

Cum stătea el întins în pat, cugetând la ziua ce tocmai trecuse, gândul la Josepha îi trasă un zâmbet larg pe chip. Nici că putea fi mai diferită de Lacina. Cele două doamne se deosebeau ca de la cer la pământ. Ei, dar nici nu şi-ar fi dorit să fie la fel.

Să fie oare prea târziu, se întrebă el, prea târziu pentru aceste simţăminte ciudate ce i se înfiripau în inimă pentru prima oară în mai bine de douăzeci de ani?

Dar e vreodată prea târziu să iubeşti?

28
Povestea fraţilor Daniels

Într-o zi mă aflam la mine în odaie. De când mă muşcase şarpele, oboseam parcă mai repede şi de multe ori simţeam nevoia să mă întind în pat şi să trag un pui de somn.

În depărtare, Henry bocănea de zor. Uitându-mă pe fereastră, am văzut-o pe Josepha îndreptându-se spre colibă. Când ajunse la el, Henry lăsă jos ciocanul şi, în scurtă vreme, îmi ajunseră vag la urechi râsetele lor. Eram tare bucuroasă s-o aud pe Josepha râzând.

Dădui să mă întorc la parter când desluşii dedesubt zvon de voci.

Katie stătea de vorbă cu cei doi unchi ai ei.

Nevrând să-i deranjez, m-am aşezat pe trepte să ascult. Nu aveam impresia că aş trage cu urechea – în fond şi la urma urmei, eram cu toţii o familie.

*

— De ce te-ai dus în California, unchiule Ward? numai ce întrebase Katie.

— Ca să caut aur, fireşte!

— Şi chiar ai găsit! râse Katie. Dar ce te-a mânat să te duci acolo? Doar aurul?

Se lăsă tăcerea preţ de o clipă.

— Nu ştiu. Am fost dintotdeauna oaia neagră a familiei, bag seama, răspunse Ward în cele din urmă.

— Şi eu care credeam că această onoare îmi revine mie! râse Templeton.

— Poate că amândoi eram, spuse fratele lui. Fetele – mamă-ta şi mătuşă-ta, Nelida – erau cuminţi şi ascultătoare, pe când noi, băieţii, ne vâram mai mereu în belele. Mamă, ce bătăi ne mai dădea tata cu cureaua şi cu făcăleţul!

— Parcă o simt şi-acum! i se alătură Templeton.

— Încerca, sărmanul de el, să ne îndrume pe calea cea dreaptă. Tu însă, bun de gură cum erai, izbuteai să scapi mai mereu basma curată.

— Ei, dar pe tata nu-l puteam duce niciodată cu vorba! râse Templeton. El mă citea ca pe o carte deschisă.

— Mda, dar reuşeai să duci de nas pe restul.

— Şi asta te deranja? întrebă Templeton.

Ward căzu câteva clipe pe gânduri.

— Nu cred. Aşa erai tu, nu te-am învinovăţit niciodată pentru asta. Ştiam că nu-mi vrei răul. Totuşi, mă înfuria câteodată faptul că, în afară de tata, toţi ceilalţi te credeau şi toată vina cădea asupra mea.

Templeton râse trist.

— Îmi pare rău, Ward. Nu eram decât un puşti pus pe şotii care nu ştia ce face. Presupun că mi-am dat de mic seama că pot vrăji lumea cu vorba dulce, cu un zâmbet, două şi n-am stat niciodată să mă gândesc ce ţi s-ar putea întâmpla ţie.

Făcu o pauză, apoi exclamă:

— Ei aş! Pe cine încerc eu să păcălesc? Ştiam prea bine ce fac. Ştiam că greşesc. Dar, când eşti tânăr, nu îţi dai seama că răul, oricât de mărunt ar fi, tot rău se numeşte.

— Mda, mă rog... ce-a fost a fost. Nu-ţi port pică. Tu erai fratele şi prietenul meu cel mai bun. Cu tine nu mă plictiseam niciodată. Totuşi, pe la 17–18 ani, mi-am spus că ar fi poate mai bine să pun puţină distanţă între noi. Cred că voiam pur şi simplu să fiu pe picioarele mele, nu ştiu. Aveam impresia că trăiesc în umbra ta şi simţeam poate nevoia să aflu cine este Ward Daniels fără fratele său.

— Şi ce ai făcut, unchiule Ward? întrebă Katie.

— Am plecat de acasă şi am pribegit câţiva ani de

colo colo, muncind ce şi pe unde apucam...

Ward făcu o pauză şi se întoarse spre fratele său.

— Mama şi tata au suferit mult, nu-i aşa?

— O, da, plecarea ta a fost o adevărată lovitură pentru ei, răspunse Templeton. Mama a plâns zile în şir, iar tata s-a închis în el. Pe vremea aceea, credeam că atunci când tace înseamnă că este furios. Abia mai apoi am înţeles că era doar îndurerat. îşi ţinea iubirea ascunsă în adâncul sufletului. Aşa era tata.

— Ţinea la noi mai mult decât am fi bănuit-o vreodată.

— Aşa este. Dar pe vremea aceea eram doar nişte băieţandri neştiutori. De înţeles, am înţeles-o prea târziu, când el nu mai era.

— Şi pe unde ai pribegit, unchiule Ward? întrebă Katie.

— Am cutreierat de colo colo – St. Louis, Chicago, Memphis. Dacă te îndreptai spre vest, găseai mereu ceva de lucru – ba să baţi cuie, ba să sapi şanţuri. Ţara se extindea spre vest şi erau o mulţime de lucruri de făcut. Fireşte, pe vremea aceea St. Louis era un oraş de frontieră cu vestul. Ehei, multe s-au schimbat de atunci! Munceam atât cât să pot călători mai departe. Am văzut mai toată ţara, dar acum regret că nu am păstrat o legătură mai strânsă cu familia. Nu le-am scris nici măcar o dată alor mei – mama şi tata habar nu aveau unde mă aflu. Iar când m-am întors în sfârşit acasă, tata deja se prăpădise.

Oftă adânc şi se lăsă tăcerea.

— Să ştii, Templeton, că mi-e dor de tata, continuă el într-un târziu. Credeam că e aspru cu noi doi, dar de fapt voia doar să ne înveţe ce înseamnă bunul simţ şi respectul faţă de ceilalţi. A fost un om bun. La drept vorbind, noi trei am fost foarte apropiaţi. Mai ţii minte cum râdeam tustrei şi cum ne jucam împreună? Dar... după ce am plecat de

acasă, nu l-am mai văzut niciodată. Mi-am dat seama prea târziu ce tată minunat ne-a dat Dumnezeu.

Iar, când m-am întors, mama îmbătrânise şi, după durerea pe care i-am pricinuit-o plecând de acasă fără niciun cuvânt, legătura noastră se şubrezise prea tare ca să mai poată fi dreasă. Nu spun că mama nu m-a iertat. La cum o ştiu eu pe ea, m-a iertat cu siguranţă. Doar că am rănit-o prea adânc. Ea le avea pe cele două fete şi ne-am despărţit parcă în două familii – fetele şi băieţii.

— Nu m-am gândit niciodată la asta, dar acum că zici, să ştii că ai dreptate, încuviinţă Templeton. Chiar aşa s-a întâmplat.

— Apoi a început goana după aur şi la nicio săptămână după ce am aflat vestea, am şi pornit spre California. Era aventura pe care o aşteptasem toată viaţa! mai ţii minte, Templeton, cum te-am convins să vii cu mine?

Templeton pufni în râs.

— Cum aş putea să uit? în lunile acelea lungi de călătorie, credeam că n-am să ţi-o iert niciodată! Indieni, soare, ploaie, secetă, şerpi... săptămâni întregi petrecute în şa! Nu eram făcut pentru aşa ceva. Viaţa de pribeag nu era nicidecum pe gustul meu. Ei, dar odată ce am ajuns în California... Ehei, ce forfotă mai era în San Francisco pe vremurile acelea! Nu-i aşa, Ward?

— Un loc întins cât vezi cu ochii, plin de lume pestriţă! râse fratele lui. Mă întreb cum o fi acum. Poate că ar trebui să ne întoarcem cândva la San Francisco. Acum putem călători până acolo cu trenul.

— Ştiu şi eu, frate? Nu crezi că suntem cam bătrâni pentru asemenea aventuri?

— Probabil, dar mie tot mi-ar plăcea să revăd oraşul acela.

— Şi ce aţi făcut acolo? întrebă Katie.

— Ceea ce făceau alţi mii de bărbaţi ca noi – am cutreierat în lung şi-n lat ţinutul aurului, căutând un loc de prospectare care să nu fi fost încă revendicat.

— Şi aţi găsit vreunul?

— Ne-am mutat dintr-un loc într-altul, cercetând râuri şi pâraie. Aur se găsea, dar era muncă grea. Am prospectat o seamă de vreme într-o mică aşezare numită Miracle Springs – îl mai ţii minte, Templeton, pe bătrânul care ne-a ajutat să pornim căutările... cum îl chema?

— Jones, pare-mi-se.

— Asta era – Alkali Jones! Ce mai personaj! Orişicum, datorită îndrumărilor sale, în scurtă vreme am început să mă descurc binişor.

— Da, am cunoscut niscaiva oameni cumsecade acolo. Nu uita de Drum Hollister, de Parish Mine şi de Freight.

— Şi tu, unchiule Templeton, ce ai făcut? întrebă Katie.

— Munca de prospectare era prea grea pentru mine! râse acesta. Spre deosebire de Ward, pe mine nu mă entuziasma colo, niscaiva praf de aur rămas pe fundul tingirii. Aşa că m-am dus în Sacramento şi acolo mi-am descoperit talentul la pocher. Cred că am câştigat la jocul de cărţi aproape cât a câştigat Ward din prospecţiuni.

— Dacă nu mai mult! exclamă fratele său. Doar că ai pierdut mai toţi banii.

— E adevărat, unchiule Templeton?

— Mă tem că aşa-i jocul de pocher, Katie. Pe când Ward era furnica harnică şi strângătoare, eu eram greierul leneş şi risipitor. Nu cred să fi trişat vreodată, dar uneori jucam în chip nechibzuit. Şi uite aşa, în cele din urmă, Ward a ajuns să strângă praf şi pepite de aur în valoare de vreo două mii de biştari, iar mie nu mi-a rămas nicio sută de dolari în buzunar.

— Şi atunci v-aţi întors în est?

— Eu m-am întors primul, când am simţit că pericolul pluteşte în aer, răspunse Templeton.

— Ce fel de pericol?

— Câmpurile aurifere erau mereu pline de primejdii, Kathleen, oftă Ward. Banii îi atrag de regulă pe indivizii de cea mai joasă speţă. Ispita bogăţiei e adesea mai puternică asupra celor necinstiţi. Nu ştiu de ce. Acum că stau să mă gândesc, nu are nicio logică. Dar asta-i realitatea. Cu cât e omul mai lipsit de scrupule, cu atât îşi va dori mai mulţi bani şi va face orice ca să-i obţină. Aşa că se găseau tot felul de netrebnici pe acolo care, pentru a pune mâna pe aur, nu se dădeau în lături de la bătăi, minciuni, înşelăciune... nici chiar de la omor.

Inspiră adânc.

— M-am luat la harţă cu doi-trei indivizi care încercau să îşi revendice cu forţa drepturile asupra locului în care lucram. Socoteau că nimeni nu va avea curajul să îi înfrunte, deoarece eram doar o mână de oameni şi fiecare dintre noi muncea singur pe râul Yuba, la nord de Nevada City. Într-o noapte, au venit să îl alunge de acolo pe bătrânul irlandez care prospecta parcela de lângă a mea. Trezit de focurile de armă, mi-am înşfăcat puşca şi am dat fuga afară. Apropiindu-mă tiptil de coliba bătrânului, l-am auzit implorându-i să-i cruţe viaţa. L-au împuşcat în cap. Şi asta pentru o licenţă de prospectare ce nu făcea probabil nici 500 de dolari. În momentul acela am luat-o razna şi m-am apucat să trag ca bezmeticul pe fereastră. Când mi-am venit în fire, unul dintre indivizi zăcea mort pe podea, iar ceilalţi se îndepărtau călare, strigând că odată şi odată tot or să-mi vină de hac. îi gonisem înainte să găsească aurul vecinului meu.

Nu-mi venea să cred că omorâsem un om. Stăteam năuc cu puşca în mână, fixând cele două cadavre din

colibă. Eram un ţintaş bun, dar acum o regretam amarnic. Ştiam că se vor întoarce. Unul dintre ei era un individ pe nume Bilsby care, deşi abia trecuse de vârsta adolescenţei, avea deja o reputaţie de ucigaş cu sânge rece.

— Bilsby! şopti Katie, cutremurându-se la auzul numelui.

— Am lepădat scârbit puşca, continuă Ward, şi mi-am jurat că n-am să mai pun mâna pe o armă cât oi trăi. Ştiam că Bilsby va căuta răzbunare, aşa că în aceeaşi noapte mi-am luat tălpăşiţa. L-am îngropat pe bătrânul Mac, apoi i-am strâns aurul şi l-am luat cu mine, laolaltă cu niscaiva scrisori aflate în colibă, sperând că am să găsesc adresa vreunei rubedenii de-ale lui căreia să-i trimit banii. După aceea mi-am adunat catrafusele şi propriul aur şi dus am fost. În zori mă aflam deja departe de locul acela.

N-am privit niciodată înapoi. M-am întors în est şi atunci am venit, Kathleen, la mamă-ta şi i-am dat aurul. După aceea mi-am văzut de drum, având grijă să fiu mereu cu un pas înaintea bandei lui Bilsby. Individul m-a urmărit ani de-a rândul. Socotesc că nu îl mâna atât dorinţa de a pune mâna pe aur – era prea puţin ca să merite efortul – cât setea de răzbunare.

— S-o fi gândit că ai mai mult aur, interveni Templeton. Mi-e greu să cred că ne-a hăituit atâta amar de vreme pentru câteva sute amărâte de dolari. Ei, dar de aflat, presupun că n-o s-o mai putem afla niciodată.

— Puţin probabil, oftă Ward.

Urmă o tăcere îndelungată.

— Şi tu, unchiule Templeton? întrebă într-un târziu Katie. Nu ziceai că ai plecat din California înaintea unchiului Ward?

— Ba da. Am câştigat destui bani cât să mă întorc în est cu vaporul. Era mult mai uşor decât să străbaţi trei mii

de kilometri călare.

— Şi apoi ce ai făcut?

— Ce făcusem şi în California – am continuat să joc cărţi. Am cutreierat dintr-un oraş într-altul, jucând în saloanele marilor hoteluri, şi am petrecut o seamă de vreme vânturându-mă prin Mississippi. Pe atunci aveam impresia că trăiesc în huzur, dar privind acum înapoi îmi dau seama că nu era decât o viaţă deşartă. Nu ştiu, zău, ce era în capul meu.

29
Doamna Hammond

Renovarea colibei începuse cu luni în urmă. Henry lucra mai departe la grajdul cu chirie din Greens Crossing câte trei, patru sau uneori chiar cinci zile pe săptămână, dar în afara drumului călare până acolo, pe care îl făcea mai mereu împreună cu Jeremiah, ceea ce îi bucura pe amândoi, mersul în târg nu părea să îi mai facă la fel de multă plăcere ca odinioară.

De acum, lucrurile se schimbaseră în Greens Crossing. Nu era uşor să fii negru şi ştiu că atât Henry, cât şi Jeremiah o simţeau la fiece pas. La drept vorbind, nu fusese niciodată uşor să fii negru într-o lume a albilor. Dar acum situaţia se înrăutăţise. Albii ne aruncau priviri urâte şi înfricoşătoare. Josepha nu mergea mai niciodată în oraş, iar eu mă duceam doar însoţită de Katie, de tata sau de unchiul Ward. Jeremiah trebuia să fie cu mare băgare de seamă, căci un negru tânăr şi puternic ca el era ţinta preferată a puşlamalelor albe care căutau cu lumânarea un pretext ca să sară la bătaie. Jeremiah nu ne însoţea niciodată pe mine sau pe Katie, ştiind că asta ar fi înfuriat pe oricine l-ar fi văzut. Luându-se la harţă cu Deke Steeves sau oricare alt zurbagiu alb, ne-ar fi pus pe toţi în pericol, şi o ştia prea bine.

Totuşi, cineva trebuia să se ducă în oraş măcar o dată pe săptămână ca să ridice corespondenţa şi să facă niscaiva cumpărături.

Şi cum tata şi unchiul Ward voiau să fie la curent cu mersul lucrurilor, luam întotdeauna şi o gazetă.

Într-o zi, tata rămase să stea de vorbă cu domnul Watson la depozit, iar eu şi Katie ne duserăm la magazinul universal. Coana Hammond era singură în spatele tejghelei. Când ridică ochii spre noi, o expresie ciudată îi

apăru pe chip şi schiţă un zâmbet. Era prima oară când o vedeam zâmbind – de faţă cu mine!

— Bună ziua, domnişoarelor, ne salută ea cu vocea mai puţin răsunătoare decât de obicei – de parcă nu s-ar fi simţit bine.

— Bună ziua, doamnă Hammond, spuse Katie. Am venit după corespondenţă şi câteva provizii.

Jupâneasa scoase corespondenţa noastră din sertar şi o aşeză pe tejghea.

— Pare-se că una dintre scrisori e din Nord... din Pennsylvania, murmură ea.

Katie luă plicul şi citi ce era scris pe el.

— E de la mătuşa Nelida, sora mamei şi a unchilor Templeton şi Ward.

— A... asta înseamnă că voi sunteţi din Nord?

— Mama şi unchii mei s-au născut în Pennsylvania, răspunse Katie. Presupun că singurul motiv pentru care ne aflăm aici, în Carolina de Nord, este că mama s-a măritat cu tata şi s-a mutat aici la el.

— Măicuţa ta a fost o femeie deosebită – puternică, muncitoare şi mereu amabilă.

Doamna Hammond făcu o pauză şi acea expresie năstruşnică îi reapăru pe chip.

— Îmi amintesc ziua când a venit pentru prima oară la prăvălie, spuse ea. Nu cred că era mult mai vârstnică decât eşti tu acum, Kathleen. Cât de ciudat mi se părea accentul ei nordic... Dar apoi încet-încet m-am obişnuit cu el. O adusese cu ea pe fata aia de culoare...

Aruncă o privire spre mine, apoi se întoarse iar spre Katie şi continuă:

— Veneau mereu împreună – aşa cum veniţi voi două. Nu ştiu cum o chema pe fata aceea...

— Lemuela, spusei eu.

— A... mă rog, făcu doamna Hammond, dând din

cap. Erau mereu nedespărţite – la fel cum sunteţi voi două. Acum, când v-am văzut intrând pe uşă, mi-am adus aminte de ele – mai ales de mama ta, Kathleen. Semeni tot mai mult cu ea pe zi ce trece.

Mă măsură iar iscoditoare, dar în următoarea clipă numai ce se albi la faţă şi se clătină. Cu mâna nesigură, îşi trase un scăunel şi se aşeză.

— Ce s-a întâmplat, doamnă Hammond? întrebă Katie alarmată. Nu vă simţiţi bine?

Femeia se sforţă să schiţeze un zâmbet.

— De câteva zile mă simt cam slăbită.

— Şi aţi fost la medic?

— Nu, nu am când să mă duc. Trebuie să ţin prăvălia deschisă.

— Dar dacă sunteţi bolnavă...

— Am să mă descurc eu cumva. Nu pot... închide prăvălia. Dacă lumea...

I se frânse vocea şi îşi întoarse privirea.

— Ce voiaţi să ziceţi, doamnă Hammond? întrebă Katie.

— Ştii cum e... dacă n-ar fi deschis, lumea s-ar duce la magazinul universal din Oakwood...

— Oamenii ar înţelege. Cu toţii ne îmbolnăvim din când în când.

— Nu-mi pot asuma riscul. Nimeni din târg nu mă place – o ştii prea bine, Kathleen. Nimănui nu i-ar păsa... şi nu pot spune că i-aş învinovăţi. Nu, adăugă ea, trăgând hotărâtă aer în piept şi ridicându-se iar în picioare, prăvălia trebuie să rămână deschisă. Am s-o scot eu la capăt. Şi acum spune-mi, Kathleen, de ce altceva mai aveţi trebuinţă?

Katie şi cu mine schimbarăm îngrijorate o privire, dar de spus, niciuna dintre noi nu spuse nimic. În doar câteva clipe, doamna Hammond îşi veni în fire. Peste un minut,

când intră un nou muşteriu, era morocănoasă ca întotdeauna, de nici prin cap nu ţi-ar fi trecut că ar fi putut fi vreodată altfel.

În drum spre casă, nu ne puteam lua gândul de la ea. Cine s-ar fi gândit că într-o bună zi voi ajunge să o compătimesc pe coana Hammond? Dar chiar îmi era milă de ea. Şi lui Katie aşijderea. Unde că era suferindă, părea şi tristă – mai tristă decât o văzuserăm vreodată.

De cum ajunserăm acasă, Katie se duse întins la bucătărie. Josepha şi Henry stăteau la masă, tăifăsuind.

— Josepha, eşti bună să pregăteşti nişte supă de pui în după-masa asta?

— Cum să nu, donşoară Katie, răspunse Josepha. Ţi-e poftă de supă?

— Nu, dar doamna Hammond nu se simte bine şi m-am gândit că ar fi frumos să îi duc nişte supă de pui. La cât îi este de greu să ţină prăvălia deschisă, măcar să nu-şi mai bată capul cu gătitul.

— Vrei să-i duci supa făcută de mine lu’ coana Hammond?

— De ce nu?

— Pen’ c-o s-o arunce – d-aia!

— Ei bine, eu zic că încercarea moarte n-are. Mâine dimineaţă mă duc în târg. Chiar de nu vrea nimeni să mă însoţească, eu merg oricum să-i duc nişte supă.

— Bine, oi face supa ceea, se învoi reticentă Josepha. Da numa’ de dragu dumitale. Că, la ce urât se poartă femeia ceea cu ăi de culoare, de ea nu mi-e drag defel.

Katie se uită zâmbind la mine, fără să spună nimic.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, pornirăm iar amândouă spre Greens Crossing.

Ajunserăm cu puţin înainte de ora 9, când magazinul universal trebuia să fie deja deschis. Da uşa prăvăliei era încuiată, şi dinăuntru nu răzbea niciun zgomot.

— Să mergem în spate, spuse Katie.

Uşa din dos, care dădea spre apartamentul jupânesei, aflat deasupra prăvăliei, nu avea zăvorul tras.

Katie bătu, apoi crăpă uşor uşa şi strigă:

— Doamnă Hammond... doamnă Hammond, sunt eu – Kathleen Clairbome.

Tăcere.

— Doamnă Hammond, strigă Katie din nou. Sunt eu, Katie Clairbome.

Neprimind nici de astă dată răspuns, Katie deschise larg uşa şi se strecură înăuntru. O urmai şovăielnică. N-aş fi îndrăznit să fac una ca asta fără Katie. Ea era mult mai curajoasă decât mine. Şi albă, pe deasupra, ceea ce schimba cu totul lucrurile.

Chit că niciuna dintre noi nu călcase până atunci în locuinţa doamnei Hammond, Katie se duse întins la scară şi urcă tiptil treptele. În jur domnea o tăcere care îmi dădea fiori. Chiar şi aşa, am urmat-o, înarmată cu oala cu supă.

La etaj uşa era întredeschisă.

— Doamnă Hammond, spuse Katie, intrând în camera de zi. Doamnă Hammond, sunt eu, Kathleen Clairbome.

Nimic.

— Doamnă Hammond...

Un geamăt stins se auzi în sfârşit din odaia alăturată.

Katie dădu fuga înăuntru. Eu am rămas să aştept afară.

Se auzi încă un geamăt.

— E întinsă pe podea, îmi strigă Katie. Vai, doamnă Hammond, ce aţi păţit?

— Am căzut... şi nu m-am mai putut ridica.

— Vom avea noi grijă de dumneavoastră, doamnă Hammond. V-am adus nişte supă de pui. Nu-i aşa, Mayme?

Hai şi ajută-mă să o punem în pat!

Coana Hammond îşi ridică privirea spre mine şi schiţă un surâs.

— Mulţumesc, fetelor. Nu merit atâta bunătate. O hoaşcă nesuferită ca mine...

— Nu vorbiţi aşa, doamnă Hammond, o întrerupse Katie. Acesta e rostul prietenilor şi al vecinilor. Mayme, vezi dacă poţi aprinde focul în sobă şi pune supa la încălzit. Doamnă Hammond, cu ce vă mai putem ajuta?

— Prăvălia... Câte ceasul?

— Cred că e aproape ora nouă.

— Aoleu... trebuie să deschid prăvălia!

Se sforţă să se ridice în capul oaselor, dar era trasă la faţă şi vădit slăbită.

— Staţi şi vă odihniţi, doamnă Hammond, o îndemnă Katie. Spuneţi-mi ce să fac şi am să mă duc eu să deschid prăvălia. Între timp, Mayme va încălzi supa. Dacă voi avea vreo nelămurire, am să vin să vă întreb.

— Eşti tare drăguţă, Kathleen. Nici nu ştiu... Păi, ia să vedem... Cheia de la prăvălie e agăţată în cui în spatele tejghelei... Corespondenţa e sub tejghea. Dacă cineva vrea să cumpere ceva, trece-i în caiet numele şi ce a cumpărat şi spune-i că am să-i dau eu recipisa mai târziu. Nu cred că se va supăra careva.

— N-are să se supere nimeni, doamnă Hammond. Dacă voi avea nelămuriri, am să vin să vă întreb sau am s-o trimit pe Mayme. Între timp, dumneavoastră odihniţi-vă liniştită. Dacă nu vă reveniţi în câteva ore, vom trimite după medic.

Zicând acestea, Katie coborî la parter, lăsându-mă singură cu coana Hammond. Când mă dusei în bucătărie să pornesc soba, nu găsii niciun cărbune. Asta explica, vezi bine, frigul care era în casă. Totuşi, cu câteva ambalaje şi ziare vechi, aprinsei lesne focul şi, în scurtă

vreme, oala cu supă se încălzea deja pe sobă. Apoi făcui focul în camera de zi. Numai ce aprinsesem o mână de surcele când se ivi Katie în capul scării.

— Cum se simte?

— Nu ştiu, răspunsei eu. Abia ce am isprăvit de aprins focul în sobe.

Katie intră în dormitor. Doamna Hammond se ridicase în fund şi încerca să îşi scoată cămaşa de noapte.

— Nu vreţi să vă ajut? întrebă Katie.

— Vai, ţi-aş fi tare recunoscătoare, draga mea. îmi pare rău că îţi dau atâtea bătăi de cap.

— Nu vă faceţi griji, doamnă Hammond, răspunse Katie, luând rochia pe care jupâneasa o lăsase în ajun întinsă pe scrin. Din când în când, oricine are nevoie de puţin ajutor.

O ajută să îşi tragă rochia peste cap, apoi adăugă:

— A trecut pe aici domnul Thurston. Spunea că urma să îi pregătiţi o comandă.

— O, da... Am... am uitat de ea.

— Spuneţi-mi mie ce să fac.

— Aşteaptă în prăvălie?

— Nu, mai avea câteva drumuri de făcut în oraş şi a zis că se va întoarce după aceea. Vă salută şi vă urează însănătoşire grabnică.

Îi încheie ultimii nasturi de la rochie şi o ajută să se întindă la loc.

— Foarte amabil din partea dânsului. E un om cu suflet bun.

Doamna Hammond slobozi un oftat plăpând, parcă prea sleită ca să mai poată vorbi.

— Cum rămâne cu comanda dumnealui? întrebă Katie.

— Începusem deja să o pregătesc. În stânga tejghelei e o grămăjoară cu diverse lucruri...

— Da, am văzut-o.

— Pe grămăjoară e şi lista lăsată de el... cred. Dacă vrei, Kathleen... poţi încerca să cauţi restul articolelor pe care le-a comandat. Dacă nu găseşti ceva, vino să-ţi spun unde se află.

Katie o înveli iar cu pătura şi dădu să plece. Doamna Hammond îi prinse mâna.

— Mulţumesc, Kathleen, spuse ea, zâmbind din nou. Nici nu ştii cât de mult înseamnă asta pentru mine.

Katie îi întoarse zâmbetul, după care coborî înapoi în prăvălie.

Pe mine mă cam stingherea să fiu singură cu coana Hammond, mai ales că ştiam ce părere are despre negri. Aşa că am rămas în camera alăturată, îngrijind de foc şi învârtind în supă până ce începură în sfârşit să se înalţe aburi din oală.

Când am socotit că supa-i gata, am aruncat o privire în jur şi am găsit un polonic, un castron şi o lingură. Am pus două polonice de supă în castron, după care m-am apropiat de dormitor şi mi-am iţit capul pe uşă, întrebând cu jumătate de gură:

— Doamnă Hammond?

Stătea întinsă în pat, în aceeaşi poziţie în care o lăsase Katie, îşi întoarse ochii spre mine.

— Da... ăă... Mayme – aşa pare-mi-se că te numeşti?

— Da, doamnă. Doriţi să gustaţi din supa făcută de Josepha? Cred că e destul de fierbinte.

— Miroase tare bine, oftă ea. De cinci minute încoace nici că mă pot gândi la altceva.

Am traversat odaia, oprindu-mă lângă pat.

— Ia loc aici, lângă mine, mă invită ea.

Mă aşezai pe marginea patului, cu castronul şi lingura în mână.

— Vreţi să... ăă... vreţi să vi le pun pe noptieră?

— Nu cred că aş fi în stare să mănânc în picioare în momentul ăsta.

— Nu aţi vrea... hm... nu aţi vrea să vă ajut?

— Ţi-aşti recunoscătoare – nude alta, dar miroase aşa de bine!

Pusei castronul pe noptieră.

— Ajută-mă, te rog, să mă ridic în şezut.

Sfielnică, am apucat-o pe după umeri şi am ajutat-o uşurel să se ridice. Nu-mi venea să cred că fac asta! Şi că stau pe patul coanei Hammond! Dar nu părea s-o deranjeze.

— Uite... aşază-mi pernele astea în spate să mă reazem de ele... Aşa... O, acum e mult mai bine! Mulţumesc, Mayme. Iar acum dă-mi să gust din supa asta grozavă. Nu vreau să ţin eu castronul... mi-e frică să nu-l scap.

Am luat iar castronul în mână şi, cu şi mai mare băgare de seamă, i-am dus la buze o lingură de supă. Înghiţi supa, apoi închise ochii şi oftă satisfăcută.

— Mm... e delicioasă! Nici nu mi-am dat seama cât mi-era de foame. Azi-noapte m-am băgat direct în pat fără să pun nimic în gură.

I-am mai dat o lingură, apoi încă una şi, în scurtă vreme, castronul se goli.

Când i-am luat lingura de la buze, întinse cu blândeţe două degete şi îmi atinse, aproape curioasă, dosul palmei.

— Ai pielea cafenie.

— Sunt negresă.

— Da, ştiu, zise ea zâmbind. N-am mai atins până acum pielea unei fiinţe de culoare. La pipăit se simte întocmai ca pielea unui alb.

Cuvintele ei îmi amintiră de primele zile petrecute la Rosewood.

— Şi pentru mine a fost ciudat când am atins prima

oară pielea lui Katie.

— Când s-a întâmplat asta? întrebă ea.

— Când am ajuns la Rosewood, după ce familia mea şi a ei au fost masacrate.

— Voi două îmi amintiţi aşa de mult de mama lui Katie şi prietena ei de culoare! Cum ziceai că o chema?

— Lemuela.

Doamna Hammond dădu din cap.

— Erau nespus de apropiate, la fel ca tine şi Kathleen. Eu n-am avut niciodată o prietenă atât de bună.

— Eu n-am avût niciodată o prietenă precum Katie.

— Straniu... murmură doamna Hammond. Kathleen seamănă fără doar şi poate cu mamă-sa, iar tu... Ştiu că se spune că în ochii albilor toţi cei de culoare arată la fel, dar – chit că n-am văzut-o decât de câteva ori-tu... dacă nu cumva mi-o fi jucând feste memoria... tu pari să aduci cu mica sclavă a lui Rosalind.

— Era mama mea. Şi nu era sclavă. Era o negresă liberă din Nord.

Doamna Hammond făcu ochii mari.

— Nu mai spune!

Încuviinţai din cap.

— Tatăl lui Katie a vândut-o domnului McSimmons când a aflat că e însărcinată cu mine.

— Măi să fie! Şi tatăl tău...

— Tatăl meu este Templeton Daniels. Eu şi Katie suntem verişoare.

— I-auzi!... Ei bine, asta explică multe.

I-am istorisit restul poveştii noastre, despre familia mea şi familia lui Katie. După ce am isprăvit istorisirea, doamna Hammond rămase îndelung tăcută. Nu ştiam la ce s-o fi gândind.

— Doamne, ce tragedie... murmură ea într-un sfârşit. Trebuie să vă fi fost foarte greu amândurora.

— Ne-a fost, nu zic nu. Dar greutăţile ne-au unit şi împreună am trecut peste durere. Dumnezeu a fost milostiv cu noi şi ne-a dăruit o nouă familie. Altfel poate că n-aş fi ajuns să îmi cunosc tatăl.

— Templeton Daniels este într-adevăr tatăl tău?

— Da, doamnă.

— Pare un om cumsecade.

— Chiar este.

— Mă tem că m-am purtat mai urât cu el decât s-ar fi cuvenit, spuse ea cu o uşoară tristeţe. Dar el e mereu amabil cu mine... Mayme este numele tău adevărat?

— Numele meu întreg este Mary Ann.

— O... Mary Ann – ce nume frumos! Eşti bună să îmi mai aduci puţină supă, Mary Ann? Deja mă simt mai bine.

— Sigur, doamnă, vă aduc numaidecât.

Am dat să mă ridic. La fel cum făcuse cu Katie, doamna Hammond mă apucă de braţ. Mi-am coborât privirea spre ea. Se uita la mâna mea cafenie, cu degetele ei albe încleştate pe ea. Apoi îşi ridică ochii spre mine, zâmbi şi îmi dădu drumul. Mă ridicai şi mă dusei la bucătărie.

30
Katie, vânzătoarea

Văzând că nu ne mai întoarcem, tata, unchiul Ward şi Josepha începuseră a se perpeli de grija noastră. Şi Jeremiah rămase surprins în seara aceea când, întorcându-se călare de la depozitul domnului Watson, ne ajunse din urmă la jumătatea distanţei până la Rosewood. Am străbătut restul drumului împreună.

— Voi două pe unde, oare, aţi umblat? ne luă tata în primire de îndată ce traserăm brişca în curte. Mă pregăteam să merg să vă caut.

— Am fost la doamna Hammond, răspunse Katie.

— Asta o ştiu... dar ce aţi făcut acolo o zi întreagă??

— Am găsit-o zăcând pe podea şi, cum era prea slăbită să se poată ţină pe picioare, azi eu m-am ocupat de prăvălie, iar Mayme a rămas la etaj s-o îngrijească.

— Poftim?? râse tata, uitându-se la mine. Tu ai avut grijă de... doamna Hammond??

— A fost distractiv, spuse Katie, coborând din şaretă. Spre surprinderea mea, mai toţi cei care au intrat azi în prăvălie ştiau cine sunt. Şi marea majoritate au fost nespus de amabili.

— Şi te-a lăsat s-o îngrijeşti? mă întrebă tata.

— Spre mirarea mea, a fost cât se poate de drăguţă cu mine. Iar apoi m-am dus la medic să-l rog să-i facă o vizită.

Doamna Hammond părea să ne fie cu adevărat recunoscătoare. Nu-i aşa, Katie?

— Aşa-i. N-aş fi crezut niciodată că e cu putinţă aşa ceva.

— Se vede treaba că aţi cucerit-o. Se simte mai bine?

— Da, dar încă e tot palidă. Doctorul a spus că trebuie să se odihnească la pat vreme de câteva zile şi să

bea cât mai multe lichide – şi să isprăvească supa făcută de Josepha. Mâine ne întoarcem iar s-o ajutăm cu prăvălia. Acum că ştiu ce e de făcut, are să-mi facă şi mai multă plăcere!

— Nepoata mea, vânzătoarea! râse tata. Şi tu, Mary Ann?

— Am să mă duc şi eu în târg cu Katie. Totuşi, bănuiesc că nici cei din Greens Crossing, şi nici măcar doamna Hammond, la o adică, nu sunt încă pregătiţi pentru o vânzătoare de culoare. Nu că nu mi-ar plăcea să ajut la prăvălie. Katie s-a distrat de minune. Numai despre asta a vorbit în drum spre casă.

Katie pufni în râs. La masa de seară, le-am istorisit întreaga tărăşenie şi celorlalţi. Cum şi Jeremiah avusese o zi bună la depozit, eram cu toţii bine dispuşi.

— Josepha, spuse Katie în timp ce mâncam, ştiu că e târziu, dar ai fi bună să mai pregăteşti în seara asta nişte supă pentru doamna Hammond? I-a plăcut tare mult supa făcută de tine şi m-a rugat să-ţi mulţumesc.

Josepha dădu încruntată din cap fără să zică nimic.

— Te văd cam morocănoasă, Josepha, comentă unchiul Ward. S-a întâmplat azi ceva care te-a supărat?

— Nu, nu s-a-ntâmplat nemica, mormăi ea. Da’ nu-mi surâde defel gându de-a asuda col, la sobă, pentru una precum coana Hammond, atâta tot.

— Dar e bolnavă, Josepha, şi are nevoie de ajutorul nostru, spuse Katie.

— Aşa se ajută vecinii între ei, interveni tata.

— Da’ noi nu suntem vecini cu ea.

— Suntem vecini cu toată lumea, ripostă Katie. Sau, mă rog, cu toţi cei cărora dorim să le fim vecini. Şi apoi, poate că propriii ei vecini sunt mai puţin săritori decât s-ar cuveni.

— Ei bine, mie nu mi-e vecină şi cu mine nu fost-a

nicicând săritoare, se oţărî Josepha.

— Ştim cu toţii că până acum doamna Hammond nu s-a arătat prea săritoare cu nimeni! râse tata. Dar oamenii se mai şi schimbă.

— Femeia asta nu cred io că poa’ să se schimbe, bombăni Josepha.

— Oricine se poate schimba! râse tata. Uită-te, bunăoară, la mine. Odinioară eram un netrebnic şi jumătate. Întreab-o pe Kathleen. Odată, când am venit la mama ei în vizită, i-am furat banii dintr-un borcan de fursecuri.

— Era o cutie de cafea, unchiule Templeton, îl corectă Katie zâmbind.

— Poftim, dintr-o cutie de cafea! Totuşi, cu timpul m-am schimbat şi Kathleen m-a iertat, iar acum iată-mă aici.

— Cu toţii ne-am schimbat, murmurai eu. Nici nu-mi vine să cred cât de diferită eram când am ajuns la Rosewood.

— Cu toţii am crescut spiritual, interveni Katie. Asta înseamnă să creşti spiritual, nu-i aşa? Să înveţi să te schimbi, să convieţuieşti cu ceilalţi şi poate chiar să-i ierţi.

— Tăt ce ştiu io e că cucoana ceea îi mereu ţâfnoasă şi rea cu mine şi cu donşoara Mayme, aşa că de ce-aş fi io drăguţă cu dânsa?

— Pentru că, aşa cum zice Kathleen, poate că doamna Hammond încearcă să se schimbe, spuse unchiul Ward.

— Atuncea n-are decât să se schimbe şi după aia oi mai vedea.

— Dar poate că oamenii trebuie să se schimbe împreună, Josepha, stărui Katie. Dacă doamna Hammond are nevoie de ajutorul nostru ca să crească spiritual?

— Asta cum mai vine?

— Ei bine, poate că, folosindu-ne de scânteia

spirituală din sufletul nostru, trebuie să aprindem o scânteie şi în alţii, ca sufletul lor să nu se scufunde în întuneric. Probabil că nu e o explicaţie prea clară, dar eu asta simt. Poate că ceva dinlăuntrul nostru stârneşte în celălalt dorinţa de a creşte spiritual, iar atunci noi trebuie să ne schimbăm la rându-ne un pic. Şi uite aşa devin doi oameni tot mai apropiaţi, pentru că amândoi sunt dispuşi să se schimbe puţin câte puţin. Nimic nu creşte dintr-odată, ci încetul cu încetul – nu-i aşa, unchiule Templeton? Fiecare trebuie să fie dispus a se schimba, pentru că altfel, în loc să creştem, putrezim pe dinăuntru.

— Bine spus, Kathleen, încuviinţă tata. La început, mie şi lui Mary Ann bunăoară ne-a fost niţel greu să ne obişnuim unul cu altul. Nu-i aşa, fetiţa tatii? adăugă el, întorcându-se spre mine. Dar apoi, întocmai cum ai spus tu, Kathleen, ne-am schimbat împreună.

— Ei bine, dumneata şi Mayme furăţi la ea şi io făcut-am supa ceea şi i-oi mai face, aşa cum zici, şi-n seara asta.

— Dar poate că doamna Hammond are nevoie de ceva mai mult de la tine, spuse Katie.

— De ce să aibă ea nevoie de la mine? Nici n-o cunosc bine. Abia de-am fost o dată sau de două ori în prăvălia ei ş-atuncea s-a uitat chiondorâş la mine, de parc-aş fi fost cine ştie ce scârnăvenie.

— Te-ai gândit vreodată că tu îi poţi dărui ceva ce nu poate primi de la nimeni altcineva? insistă Katie.

— Ce, Doamne iartă-mă, aş avea io să-i dau?

— Iertarea ta, Josepha, răspunse Katie. Nimeni în afară de tine nu i-o poate dărui. Şi poate că de asta are trebuinţă ca să crească mai departe lăuntric – de iertarea noastră, a tuturor. Dacă încearcă să se schimbe, iar noi o iertăm şi creştem şi ne schimbăm la rându-ne, atunci ea va putea creşte şi mai mult spiritual.

Se lăsă tăcerea în jurul mesei. Cugetam cu toţii la

cele spuse de Katie. Chiar mai mult decât vorbele pe care le rostise, cred că ne uimea înţelepciunea ei. Se maturizase cu adevărat, iar acum era o tânără femeie care înţelegea viaţa şi oamenii. Măicuţa sa ar fi fost, fără doar şi poate, mândră de ea! Expresia de pe chipul lui Henry lăsa limpede de înţeles că el intuise de la bun început înţelepciunea care se ascundea în Katie. Când întoarse însă capul spre Josepha, se înnegură la faţă. Era vădit îngrijorat de spusele negresei.

A doua zi dimineaţă, cam pe la aceeaşi oră, am pornit iar spre Greens Crossing, cu încă o porţie de supă, o pâine proaspătă şi nişte unt. În ajun, Katie pusese un anunţ în vitrină cum că magazinul universal se va deschide abia la ora nouă – ca să fim sigure că vom ajunge la timp – iar doamnei Hammond îi spusese să stea în pat până sosim noi. Nu de alta, dar medicul îi recomandase cel puţin două zile de repaus total.

Când am urcat la ea, ne-a primit ca pe două prietene dragi. Felul în care se schimbase după cele petrecute cu o zi în urmă era uluitor. Ceea ce spusese Katie la cina de aseară se adeverea chiar în faţa ochilor mei.

O privire a fost de ajuns ca să ne dăm seama că doamna Hammond se simte mult mai bine. Totuşi, rămase în pat, aşa cum o povăţuise Katie, şi ne lăsă să avem grijă de ea la fel ca în ajun. Katie o ajută să se îmbrace, iar eu aprinsei din nou focul în cele două sobe şi îi pregătii ceva de mâncare. Apoi Katie coborî să deschidă prăvălia, iar eu mă luai cu treaba prin casă – măturai podelele, golii oala de noapte şi pusei apă curată în ligheanul de lângă pat. Doamna Hammond se înzdrăvenise îndeajuns cât să îşi poată ţine singură castronul cu supă, aşa că de astă dată nu a fost nevoie să o hrănesc eu. Totuşi, mă rugă să mă aşez lângă ea pe pat şi ne apucarăm a tăifăsui de parcă am fi fost prietene de când lumea şi pământul. Nu mai

aduse nici măcar o dată vorba de culoarea pielii mele. Cred că începea deja să i se pară un lucru firesc.

— Astăzi ar trebui să ne fie livrată corespondenţa săptămânală, spuse doamna Hammond când Katie urcă peste un ceas la ea. Va trebui să semnez de primire. Adu-mi, te rog, recipisa, când vine curierul.

Katie coborî la parter, iar eu şi doamna Hammond ne continuarăm discuţia în vreme ce mânca bucatele pe care i le pregătisem. Când fu livrată corespondenţa, Katie aduse recipisa la iscălit.

— Scoate plicurile din sac şi aranjează-le în ordine alfabetică, o îndrumă doamna Hammond. În felul acesta, dacă vine careva să îşi ridice corespondenţa, îţi va fi mai uşor să le găseşti.

Katie încuviinţă din cap şi se întoarse la parter.

— Tu şi Kathleen sunteţi prietene bune, nu-i aşa? mă întrebă doamna Hammond. Nu de alta, dar păreţi a fi nedespărţite.

— Katie este cea mai bună prietenă a mea şi eu, a ei. Amândouă suntem convinse că n-am fi putut supravieţui după război dacă nu ne-am fi avut una pe alta.

— Nimeni nu ştia că sunteţi singure la Rosewood, spuse doamna Hammond. Cu toţii credeam că Rosalind este încă în viaţă.

Zâmbii.

— N-a fost uşor să facem ca totul să pară normal. A fost ideea lui Katie. Socotea că, dacă s-ar afla, o să fim izgonite de la Rosewood. La drept vorbind, şi eu credeam acelaşi lucru. Fiecare dintre noi avea motivele ei să se teamă. Katie se temea de unchiul ei, iar eu mă temeam să nu fiu bătută, vândută sau chiar ucisă.

— Bănuiam eu ceva...

Doamna Hammond făcu o pauză, apoi se corectă:

— De fapt, mint. Adevărul fie spus, eram bănuitoare

faţă de toţi şi de toate. Tare păcătoasă am mai fost... Cu toate astea, chicoti ea, sfioasă ca o copilă, la început m-aţi păcălit şi pe mine! Când a ieşit totul la iveală, am pretins că eu o ştiusem de la bun început... când, de fapt, nu bănuisem nimic.

Izbucnii în râs şi doamna Hammond îmi ţinu isonul. Era prima oară când o auzeam râzând. Nu-mi venea să cred că stăteam pe patul ei, servindu-i supă, şi râdeam împreună!

— Mereu am încercat să dau impresia că ştiu mai multe decât ştiu de fapt, continuă ea. Este unul dintre cele mai mari defecte ale mele. Ştiu că nu e frumos să minţi, dar... încercând să dau bine în ochii oamenilor, în scurtă vreme nu m-am mai putut dezbăra de năravul. De convins, nu cred însă că am convins pe careva.

— E greu să dai bine în ochii oamenilor când eşti de culoare, în ochii albilor, vreau să zic.

Doamna Hammond îmi cumpăni îndelung vorbele, de parcă era prima dată când se gândea cum e să fii de culoare, apoi mă întrebă cu glas şoptit:

— Tu, Mayme, ai fost sclavă?

— Da, doamnă. În copilărie am fost sclavă pe plantaţia McSimmons.

— O, da... desigur. A fost... a fost cumplit, nu-i aşa?

— Eram mică pe atunci. Pentru sclavii în toată firea era mult mai greu. Chiar şi aşa, am fost biciuită în patru rânduri şi o dată au încercat chiar să mă spânzure. Aş fi murit, dacă nu m-ar fi salvat Katie împreună cu Emma şi Jeremiah.

— Doamne, ce groaznic!

— Aşa păţeau sclavii, doamnă Hammond.

Chibzui iar la vorbele mele, apoi întrebă:

— Tu cum de nu vorbeşti ca o negresă?

— Mămica a crescut împreună cu mama lui Katie,

aşa că a învăţat de mică să se exprime corect. Iar după ce am ajuns la Rosewood, Katie m-a ajutat să-mi şlefuiesc vorba, iar eu am exersat cu sârguinţă pentru că eram dornică să învăţ. Tot Katie m-a îndrumat şi într-ale cititului, iar acum citesc binişor.

— Eşti norocoasă să ai o asemenea prietenă.

— Şi verişoară.

— O, da, aproape că uitasem. Eu nu am avut niciodată o astfel de prietenă.

— N-aveţi fraţi sau surori?

— Nu, am fost singură la părinţi, răspunse doamna Hammond. Părinţii mei au murit când eram mică, iar eu m-am mutat la mătuşa mea din Charlotte. După moartea ei am primit o mică moştenire, atât cât să deschid prăvălia asta.

— Lace vârstă v-aţi măritat, doamnă Hammond?

Se înroşi puţin la faţă.

— N-am fost niciodată măritată, răspunse ea stânjenită. Atunci când am venit aici m-am prezentat drept „doamna” Hammond ca lumea să nu creadă că sunt singură... şi poate ca să nu mă simt singură eu însămi.

Conversaţia ne fu întreruptă brusc de Katie, care se năpusti înăuntru, strigând însufleţită:

— Am primit o scrisoare de la Emma şi Micah!

Dându-şi seama că numai ce dăduse buzna în dormitorul femeii de parcă ar fi fost la ea acasă, se scuză sfielnică:

— Mă iertaţi, doamnă Hammond. Nu s-ar fi cuvenit să strig, doar că eram foarte entuziasmată.

— Stai liniştită, Kathleen, e plăcut să aud strigăte de bucurie. Casa mea e mereu scufundată în tăcere. De la cine e scrisoarea?

— De la Emma – negresa care trăia cu noi la Rosewood, cea al cărei copilaş a fost înecat... Fugise de pe

plantaţia McSimmons imediat după război.

— O... o, da, îmi amintesc povestea aceea groaznică...

— Emma s-a măritat cu Micah Duff, soldatul acela nordist de culoare care a venit în Greens Crossing cu ceva vreme în urmă. Cred că dumneavoastră sunteţi prima persoană din târg cu care a vorbit. L-aţi trimis la Henry, iar Henry l-a adus la Rosewood, unde Micah şi Emma s-au îndrăgostit unul de celălalt şi, în cele din urmă, s-au căsătorit. Acum sunt în drum spre Oregon.

— Desfă odată plicul! o îmboldii eu nerăbdătoare. Mă întreb unde s-or fi aflând acum.

Katie rupse plicul, scoase foaia de hârtie şi începu să citească:

„Dragii noştri Katie, Mayme, Templeton, Ward, Josepha, Henry şi Jeremiah.

Emma şi cu mine suntem fericiţi şi sănătoşi. Am ajuns cu bine în oraşul Independence din statul Missouri, iar de acolo am luat trenul spre California. Emma vă duce cumplit dorul tuturor şi vă transmite cele mai călduroase salutări. Uneori nu ştie dacă să plângă de bucurie că trăim împreună o asemenea aventură sau să plângă de dorul vostru şi al micului William. Aşa că râde, dar şi plânge mult!”

Mă luptam deja la rându-mi cu lacrimile. Aruncând o privire spre Katie, am văzut că nu eram singura. Katie se şterse la ochi şi clipi de câteva ori ca să poată citi înainte.

„Acum ne aflăm în ţinutul sării, în Ogden, oraş colonizat de mormonii din teritoriul Utah. Ne-am întrerupt călătoria cu trenul şi am ales să poposim aici câteva zile ca să ne tragem sufletul. Acum trebuie să hotărâm dacă să luăm următorul tren spre California sau să cumpărăm provizii şi să ne alăturăm unei caravane cu destinaţia Oregon. De aici, calea ferată se îndreaptă spre sud-vest, în

vreme ce Drumul Oregonului o ia spre nord, către fluviul Columbia. Călătoria cu trenul ar fi mai uşoară şi mai rapidă, dar ştiţi că visul meu era să ajung în Oregon.

Orice am hotărî, va trebui să trecem munţii şi să ajungem la Pacific înainte de venirea iernii. O seamă de ninsori timpurii în Munţii Stâncoşi, cât de frumos ar fi când ninge, ne amintesc că suntem la mila stihiilor şi că trebuie să purcedem repejor mai departe.

Nădăjduiesc că scrisoarea aceasta va ajunge cu bine la voi şi că doamna Hammond va avea grijă să v-o înmâneze. Ştiu că dumneaei...”

Katie se opri şi aruncă şovăielnică o privire spre pat.

— Citeşte mai departe, draga mea, o îndemnă doamna McHammond. N-am să mă supăr orice ar spune.

„Ştiu că dumneaei nu m-a avut niciodată la inimă, „, reluă Katie, „dar eu unul îi sunt recunoscător pentru că, dacă n-ar fi fost ea să mă îndrume când am sosit în Greens Crossing, cine ştie, poate că n-aş fi ajuns niciodată să vă cunosc pe voi toţi... şi pe scumpa mea Emma”.

Fără să vreau, am întors capul spre doamna Hammond. îşi ţinea ochii plecaţi, tristă şi parcă ruşinată.

„Tânjim să primim veşti de la voi, dar ştim că ne veţi putea scrie abia când ne vom statornici undeva în Vest.

Vă iubim”.

În momentul acela, se auzi clopoţelul de la uşa prăvăliei.

— Aoleo, un muşteriu! exclamă Katie. Mai e puţin şi termin.

„Vă iubim”, citi ea din nou. „Ne este dor de voi şi vă mulţumim pentru tot.

Dumnezeu să vă ţină în paza Lui.

Micah Duff”.

Încheind, Katie dădu fuga jos, în prăvălie, lăsându-mă iar singură cu doamna Hammond.

31
Vizita

Până după-masă, doamna Hammond se întrema într-atât încât îmi spuse că se simte pregătită să reia lucrul. Am ajutat-o să coboare la parter.

— Mă simt mult mai bine, drăguţă, o anunţă ea pe Katie, iar voi ar trebui să porniţi către casă până nu se face prea târziu. Mă pot ocupa eu de prăvălie încă un ceas, două, până la ora închiderii.

Îi revenise culoarea în obraji şi părea să îşi fi recăpătat aproape pe de-a-ntregul puterile. Era joi. Ne asigură că în zilele următoare se va descurca singură, apoi ne mulţumi încă o dată, iar noi o pornirăm spre Rosewood.

M-am gândit să îl aştept pe Jeremiah şi să mă întorc călare cu el, dar mi-am dat numaidecât seama că nu era probabil o idee prea bună să rămân singură în oraş.

Veştile primite de la Micah şi Emma îi entuziasmară pe toţi cei de acasă la fel de straşnic cum ne entuziasmaseră pe noi. Scrisoarea fu citită de două-trei ori şi dă-i şi plângi de bucurie şi de dor. Până şi bărbaţii vărsară pe furiş o lacrimă!

Duminică după-amiază, la câteva ceasuri după ce Katie, eu şi tata ne-am întors de la biserică, o brişcă trasă de un cal se apropie de casă. Unchiul Ward, singurul care se afla afară, fu surprins când văzu cine conduce şareta.

— Bună ziua, doamnă Hammond, o întâmpină el, luându-i hăţurile din mână şi ajutând-o să coboare.

— Mulţumesc, domnule Daniels.

— Nu sunteţi prea slăbită ca să mergeţi cu şareta? o întrebă el, legând hăţurile de pripon.

Femeia zâmbi.

— Aveam nevoie de puţin aer curat şi... ei bine, mi-am dorit pur şi simplu să...

— Poftiţi înăuntru, o întrerupse el, toată lumea e în casă.

Îl urmă, cu o sacoşă în mână, până în bucătărie, unde eu şi Josepha tocam nişte zarzavaturi pentru tocană.

— Ia uitaţi-vă cine-i aici! spuse unchiul Ward. Avem un musafir!

— Doamnă Hammond! exclamai eu.

— Bine te-am găsit, ăă... Mary Ann, murmură ea, după care aruncă înfrigurată o privire spre Josepha. Am venit doar ca să... ca să vă mulţumesc încă o dată pentru tot ce aţi făcut pentru mine.

— Mă duc s-o chem pe Katie, sării eu, dând fuga spre scară. Katie! A venit la noi doamna Hammond!

Katie păşi în bucătărie tocmai când tata şi Henry se întorceau de afară.

— Unchiule Templeton, spuse Katie, doamna Hammond a venit să ne facă o vizită.

— Bună ziua, stimată doamnă, o salută tata volubil, ducându-se zâmbitor la ea cu mâna întinsă. Bine aţi venit la Rosewood!

— Vă mulţumesc, domnule Daniels, spuse femeia, mai emoţionată ca niciodată să se trezească brusc în centrul atenţiei. Auzise atâtea zvonuri despre felul ciudat în care convieţuiau la Rosewood albii şi negrii, de parcă ar fi fost toţi pe picior de egalitate... iar acum iat-o aici, chiar în mijlocul lor!

— Josepha, spuse tata, fii bună şi fă nişte cafea proaspătă. Să mergem în salon.

Cu toţii, în afară de Josepha, l-am urmat până în camera de zi şi am luat loc.

— Tocmai îi spuneam lui Mary Ann, începu doamna Hammond, că am venit să vă mulţumesc, fetelor, pentru...

Îşi întoarse capul spre Katie.

—...pentru atenţia şi grija pe care mi le-aţi arătat.

— Ne-a făcut plăcere, doamnă Hammond, răspunse Katie. Şi a fost distractiv să lucrăm la prăvălie.

— Numai despre asta vorbeau când s-au întors acasă! râse tata.

— Sunteţi amabil, domnule Daniels, spuse femeia, dar nu ştiu cum am să mă pot revanşa vreodată. N-am făcut nimic să merit atâta bunătate.

Se uită la mine şi la Katie şi zâmbi.

— Ceea ce... murmură ea şovăitoare, dar parcă şi hotărâtă să dea rostire cuvintelor, ceea ce încerc eu să spun, deşi nu mi-euşor...

Trase aer în piept şi îşi aţinti ochii în poală, unde ţinea mica sacoşă cu care venise.

—...este că... regret sincer felul în care m-am purtat cu voi toţi.

— O, doamnă Hammond! suspină Katie, aşezându-se lângă ea şi lăsându-şi mâna pe braţul ei.

Femeia începu să plângă încetişor, iar Katie rămase alături de ea.

În cele din urmă, doamna Hammond inspiră adânc de câteva ori, îşi trase nasul, apoi ridică privirea şi se sforţă să zâmbească.

— Şi mai voiam să...

Îşi roti ochii prin încăpere.

— Unde este doamna de culoare?

— Josepha? întrebă Katie.

— Da... Josepha – nu lucra şi ea pe plantaţia McSimmons? adăugă doamna Hammond, uitându-se la mine.

— Ba da, încuviinţai eu. Dar ea a venit la Rosewood când eu eram deja aici.

— Înţeleg. Ei bine... voiam să îi mulţumesc pentru supa aceea delicioasă şi pentru pâine.

— Josepha, lasă puţin cafeaua şi vino până aici,

strigă tata.

Peste câteva secunde, Josepha apăru îmbufnată în prag.

— Doamna Hammond doreşte să îţi spună ceva, zise unchiul Ward.

— Da... ei bine... începu femeia întorcându-se spre Josepha, tocmai le spuneam celorlalţi că îmi pare rău pentru felul în care m-am purtat de-a lungul anilor. Toată viaţa am trăit singură cuc şi asta mă tem că m-a făcut cam arţăgoasă... Odată, când ai venit la prăvălie cu răposata doamnă McSimmons, fie-i ţărâna uşoară, ţin minte că ţi-am vorbit urât. îţi cer iertare pentru asprimea pe care ţi-am arătat-o atunci... şi îţi mulţumesc pentru supa aceea minunată şi pentru pâinea pe care mi le-au adus fetele săptămâna aceasta. Eu... ăă...

Îşi deschise sacoşa şi scoase o cutie.

— Ţi-am adus nişte bomboane de ciocolată, spuse ea cu un zâmbet timid, ridicându-şi privirea spre Josepha. Sper să-ţi placă.

Se lăsă o tăcere ca de mormânt. După tot ceea ce spusese negresa în ultimele zile, importanţa momentului era clară pentru noi toţi-pasămite chiar şi pentru Josepha.

Doamna Hammond se ridică în picioare, se duse la Josepha şi îi întinse cutia cu bomboane.

— Îţi mulţumesc, spuse ea din nou. Supa şi pâinea făcute de dumneata au fost cu adevărat cele mai bune pe care le-am gustat vreodată. Şi ştiu că nu le-am meritat.

Josepha luă cutia, mormăi câteva cuvinte de mulţumire, după care se făcu nevăzută în bucătărie, pretextând cum că trebuie să vadă de cafea. Doamna Hammond se întoarse la canapea şi luă iar loc lângă Katie.

Ca să spargă gheaţa, tata, volubil cum era, intră în vorbă cu ea şi, în scurtă vreme, ne alăturarăm cu toţii conversaţiei. Simţindu-se tot mai în largul său, doamna

Hammond începu a ne pune fel şi fel de întrebări despre Rosewood şi despre fiecare în parte şi, uite aşa, până să se întoarcă Josepha cu cafelele, discutam deja râzând cu toţii, de parcă jupâneasa ar fi făcut parte din familie, nu alta. Până şi Henry şi Jeremiah avură prilejul să-i istorisească un pic din poveştile lor, iar ea îi ascultă cu interes şi atenţie, aşa cum ne ascultase pe toţi ceilalţi.

Henry îi vorbea cu nespusă bunătate. Pe chipul lui se citea o compasiune sinceră, ce răzbea şi din tonul vocii, de parcă ar fi simţit el însuşi durerea singurătăţii ei, iar asta l-ar fi făcut să ţină şi mai mult la sărmana femeie. Cred că o simţea şi ea. Chiar dacă îl privise întotdeauna de sus pe Henry, din momentul acela între ei s-a înfiripat o legătură aparte, pe care nici chiar doamna Hammond n-o înţelegea probabil pe de-a-ntregul.

Aşa este, vezi bine, iubirea. Nu ştii niciodată în ce chip are să te schimbe pe dinăuntru.

Peste un ceas, când doamna Hammond plecă, era deja vădit pentru toată lumea că Rosewood are o nouă prietenă.

32
O discuţie dificilă

După aceea, Josepha rămase o zi, două tăcută şi cam îmbufnată, mi s-a părut mie. Nu eram sigură, dar aveam impresia că îmbufnarea ei are de-a face cu vizita doamnei Hammond.

Amintindu-mi cele povestite de ea despre promisiunea pe care o făcuse mămucăi, m-am gândit că poate făgăduinţa aceea mă făcea şi pe mine răspunzătoare faţă de Josepha.

Aşa că a doua zi mi-am luat inima în dinţi pentru o discuţie serioasă cu ea.

— Josepha, putem sta puţin de vorbă?

— Sigur că da, maică, răspunse ea. Despre ce vrei să vorbim?

— Mai ţii minte făgăduinţa pe care i-ai făcut-o mămucăi?

— N-am s-o uit niciodat’.

— Aşa-i că ştii cât îţi sunt de recunoscătoare pentru tot ce ai făcut pentru mine şi pentru că i-ai fost o prietenă atât de bună mămucăi?

Josepha încuviinţă din cap.

— Dar de acum am ajuns şi eu la vârsta pe care o avea mama când v-aţi cunoscut. Sunt aproape femeie în toată firea.

— Şi-ncă una frumoasă şi dăşteaptă foc. Mamă-ta ar fi tare mândră de tine.

— Ce încerc eu să spun e că... hm... Acum că mă aflu în pragul maturităţii, mă întreb dacă promisiunea aceea nu ne-o fi privind cumva pe amândouă.

— Cum adicătelea... pe amândouă?

— Poate că şi eu sunt răspunzătoare pentru tine, Josepha.

— Adică... zici că tre’ să ai grijă de mine, aşa cum făgăduit-am că oi avea io grijă de tine?

— Cam aşa ceva.

— Păi, avut-ai, copilă dragă, avut-ai cu vârf şi-ndesat. Tu şi donşoara Katie m-aţi primit, doar, la voi şi mi-aţi dăruit un cămin cum n-avut-am de când îs. Nici nu ştii tu cât îţi sunt de recunoscătoare! Nu ştiu, zău, dac-am să te pot răsplăti vreodat’ pentru toate câte le făcuşi pentru mine.

— Mă bucur că ţi-am fost de ajutor, Josepha, dar eu la altceva mă refeream...

— La ce?

— Păi, vezi tu... am ceva să-ţi spun... şi asta doar pentru că te iubesc nespus şi... şi sper să nu mi-o iei în nume de rău, dar...

— Zi, copilă, orice-ai avea de zis.

— Ei bine, e vorba de doamna Hammond. Cred că ai judecat-o cam aspru. Ea încerca să se apropie de noi toţi... iar tu, Josepha... hm... socotesc că ai fost cam distantă cu ea.

Răsuflai prelung. Ptiu, dar greu mai fusese să rostesc cuvintele acelea!

Se lăsă o tăcere apăsătoare.

— Ar fi trebuit să fiu mai drăguţă cu ea, asta vrei a zice? mormăi Josepha în cele din urmă.

— Da, asta.

— Ei bine, se vede treaba că eşti prea tânără să ştii cum stau lucrurile între albi şi ăi de culoare, se oţărî ea, cu ochii scânteind de mânie. Câţi anifost-ai tu sclavă? Erai doar o copilăpe-atunci – ce ştii tu? câţi oameni dragi fost-au smulşi de lângă tine? Tu avut-ai o familie, iar acu’ îi ai pe Katie şi pe tătâne-tău şi pe Jeremiah. Io pe cine-am avut în afar’ de-un prieten ce s-a prăpădit ’nainte de vreme? Cum poţi tu şti ce-i în sufletu’ meu şi cum îi să fii

singură pe lume, fără nimeni care să te iubească şi să îţi poarte de grijă? N-ai niciun drept să-mi vorbeşti aşa!

Spunând acestea, se răsuci pe călcâie şi ieşi cu pas apăsat din casă. Am rămas pironită locului, privind-o mâhnită cum se îndepărtează. Mi se rupea inima de durere!

Zdruncinată de rezultatul dezastruos al discuţiei noastre, mă aşezai pe un scaun şi începui să plâng.

Acolo mă găsi Henry peste cinci minute. Ridicai privirea spre el. Nu ştiam unde se dusese Josepha. Cert e că încă nu se întorsese.

Henry se aşează lângă mine.

— Vrei să stai de vorbă cu un prieten?

Mă apucă iar plânsul şi, printre lacrimi, îi povestii ce se întâmplase.

Henry chibzui îndelung la vorbele mele.

— Câteodat' creşterea spirituală îi un lucru înfricoşător, spuse el într-un târziu. Unii bunăoară nu-s obişnuiţi să crească sufletu într-înşii. Când trunchiu din sufletu' lor prinde a creşte ramuri tăt mai întinse şi rădăcini tăt mai adânci, creşterea ceea doare, vezi bine, şi asta nu le place.

Uneori Henry avea un fel de a spune lucrurile pe cât de simplu, pe atât de profund.

— Ci când creşte trunchiu' copacului, scoarţa se-ntinde şi se crapă pe alocuri, continuă el. Uitatu-te-ai vreodat la pinii ceia din pădure?

Încuviinţai, zâmbind, din cap.

— Şi cum li-i scoarţa? Netedă şi frumoasă?

— Nu, răspunsei eu. E aspră şi crăpată.

— Asta-nseamnă creşterea. Crapă învelişu ca să facă loc pentru ce s-ascunde înăuntru. Copacu devine mai puternic, da pentru asta scoarţa tre' să se crape. Aşa şi oamenii. Ca să putem creşte pe dinăuntru, uneori învelişu

cela bătrân de pe suflet tre’ să se crape. Şi când crapă, doare. Ci altă cale nu se află, de vrem să creştem.

— Dar eu n-am vrut s-o necăjesc pe Josepha.

— Sigur că nu. Da poate că venit-a vremea să crească şi ea oleacă. Poate că venit-a vremea ca sufletu’ ei să se facă mai mare. Şi asta nu-i cu putinţă făr’ să crăpi pe ici şi colo învelişu’.

— Dar am jignit-o, Henry, şi acum e supărată pe mine.

— I-a trece repejor, stai liniştită. Josepha te iubeşte prea mult ca să-ţi poarte pică. Da’ multora nu le place când li se arată că trunchiu copacului lor creşte strâmb pe alocuri. Năstruşnică treabă – am vrea să fim ajutaţi de ăilalţi, că deh, avem nevoie unii de alţii, da’ cân’ vine vorba de creşterea noastră lăuntrică, nu vrem să ne ajute nimenea.

— Ce ar trebui să fac, Henry?

— Lasă-mă să vorbesc eu cu Josepha – asta, de bună seamă, dacă te-nvoieşti să-i spun ce-mi zisăşi tu acuma.

— Fireşte. Fă cum socoteşti tu de cuviinţă.

33
O mantie pe măsura oricui

Henry o găsi pe Josepha în grădina de zarzavaturi, cu săpăliga în mână. După îndârjirea cu care ataca buruienile, se vedea de cât colo că încă nu îi trecuse supărarea.

— Am găsit-o pe donşoara Mayme plângând în bucătărie şi mi-a zis ce s-a-ntâmplat, spuse Henry.

— Zisu-ţi-a ce vorbe mi-a aruncat în faţă?

— Zisu-mi-a, da.

— Cum de avut-a obrazu' să-mi vorbească-n chipu cela?!

— Mie mi s-a părut că ţi-a zis ce ţi-ar fi zis Domnu' însuşi de-ar fi stat de vorbă cu tine.

— I-auzi! Adică, vrei a zice că Domnu' mi-ar vorbi cu aşa neobrăzare?!

— Io unu socotesc că Mayme n-a fost defel neobrăzată. Ba dimpotrivă. A-ncerca s-ajuţi un prieten să fie asemenea Domnului nu-i, oare, forma a mai 'naltă de respect?

— Nu aşa cum a făcut-o ea!

— Tot Domnu' ne-nvaţă şi să ne iertăm duşmanii. Or asta înseamnă că, dacă Mayme ţi-a greşit, tu tre' s-o ierţi.

Vorbele lui Henry usturară. Neştiind pe moment ce răspuns să-i dea, Josepha înfipse iar cu furie săpăliga în pământ.

— Şi cred că tre' s-o ierţi şi pe coana Hammond.

— Femeia ceea nu-i duşmanu' meu, se oţărî Josepha.

— Cu atât mai mult.

— Nu-mi place de ea, ş-atâta tot. Ş-apoi, asta nu mă priveşte decât pe mine. Nu-i treaba lu' Mayme, şi nici a mata!

— Femeia ceea e singură pe lume. N-are niciun prieten.

— Şi io-ţi zic înc-o dată: ce cred io despre ea nu te priveşte pe mata!

— Pe cin’ să privească dacă nu pe ăi de ţin la tine? Mayme te iubeşte, Josepha. Iar tu i-ai frânt inima.

— Ce a îndreptăţit-o să-mi vorbească aşa?

— Iubirea pe care ţi-o poartă.

— Ei, ce să zic! pufni negresa.

— Mayme te iubeşte şi vrea să fii un om cât mai bun. Şi ştie că nu-i spre binele tău să porţi în suflet asemenea încrâncenare. Tu poţi mai mult, şi Mayme o ştie. Ea vede binele din tine, Josepha, chiar de acu’ tu nu simţi decât ranchiună.

— Ci mai lasă-mă cu predicile astea, că nu mi-eşti părinte, şi nici stăpân! Cu ce drept te-amesteci în viaţa mea??

— Poate cu acelaşi drept precum Mayme.

— Mayme nu-i decât o copilă!

— Nu, Josepha, Mayme nu mai e copil. De acum e o donşoară-n toată legea, şi încă una foarte înţeleaptă, pe deasupra. Pare-mi-se şi mie că mândria asta de-o porţi în suflet nu-ţi face deloc bine.

Ochii Josephei scânteiară de mânie.

— Mândrie?! Ce mândrie??

— Aşa cum auzit-ai. Pare-mi-se că Mayme pus-a degetu’ pe rană.

Josepha izbi pământul cu sete.

— Necuratu’ are o mantie a mândriei pe măsura oricui, continuă Henry. Şi mantia ceea îi atâta de frumoasă şi ne vine-aşa de bine, c-ajunge să ne placă a o purta. La cât îi de plăcută şi de călduroasă, nici că ne dăm seama c-o purtăm. Aşa-i mândria. Ci mândria îi mantia diavolului.

— Cum de ştii mata atâtea despre mantia ceea?

— Pen’ că avut-am şi io una, de care trebuit-a să mă lepăd. Mi-am învăţat lecţia pe calea cea grea. Poate că

tocmai din pricina mândriei mi-am pierdut familia – n-am s-o ştiu niciodată.

Chiar de-ncercam să mă ridic în apărarea dreptăţii, adevăru e că mă mâna şi mândria – ţi-am mai spus-o io odat'. Aceea fost-a mantia mândriei croită pe măsura mea.

— Şi socoteşti că io-s prea mândră ca să fiu drăguţă cu coana Hammond?

— Nu ştiu, răspunse Henry. N-am cum să ştiu ce gândeşti. Dar am impresia că te crezi mai bună ca ea. Or asta-i curată mândrie.

— Ei, da văd c-o ţii tot una şi bună! se burzului şi mai abitir Josepha. Cu ce drept mă judeci?!

— Poate că n-oi fi având niciun drept, da socotit-am că tre' s-o spun.

Josepha îl mai pironi câteva clipe cu privirea, după care îi azvârli săpăliga la picioare şi se îndepărtă tunând şi fulgerând.

Descurajat şi chiar mai abătut decât Mayme, Henry se întoarse în coliba sa, se aşează pe pat şi îşi îngropă faţa în palme.

Între timp, năpădită de un vălmăşag de sentimente ce se războiau între ele, Josepha porni cu pas apăsat peste câmp, fără o ţintă anume. Când îşi veni în fire se afla pe malul râului, cu lacrimile şiroindu-i pe obraji.

Mânia i se potolise, înlocuită fiind de durerea vorbelor grele spuse celor mai dragi oameni pe care îi avea pe lume – lui Mayme şi lui Henry. Iar de astă dată avea să-i trebuiască de două ori mai multă smerenie şi mai mult curaj ca să se lepede de mantia mândriei, căci acum trebuia să îşi ceară iertare, or uneori cel mai greu e să-ţi ceri iertare de la cei la care ţii cel mai tare.

Amintirea răbufnirilor sale îi apăsa inima. Mayme şi Henry aveau amândoi dreptate. Mânia ei nu făcuse decât să dovedească adevărul spuselor lor – se lăsase mânată

de mândrie.

Se aşeză pe malul râului, amintindu-şi ce clipe fericite petrecuse în acelaşi loc împreună cu Henry, când se jucaseră în apă aidoma unor copii.

Ce iute se schimbaseră toate!

I se umplură iar ochii de lacrimi şi trupul începu încet să-i tremure, zguduit de suspine.

Henry o văzuse plecând şi ştia că nu avea cum să fi ajuns prea departe. Rămase în colibă, aşteptând-o să se întoarcă. Peste vreo jumătate de ceas, o zări în sfârşit îndreptându-se încet către casă.

În acele treizeci de minute, Henry cugetase şi se rugase mai fierbinte ca niciodată. Discuţia aprinsă cu Josepha îi stârnise gânduri şi simţăminte cu totul neaşteptate.

De fapt, realiză Henry, ele nu se înfiripaseră nicidecum în ultimele treizeci de minute. Nu, simţămintele acelea crescuseră nevăzute în adâncul lui de aproape un an de zile.

Iar acum că înţelegea ce erau, care era lucrul cuvenit?

Ieşi din colibă şi se îndreptă spre imaşul înverzit pe care păşteau câţiva cai.

Avea ceva de cules.

Peste o oră, Henry bătu în uşa de la bucătărie. Josepha veni să-i deschidă. Avea ochii roşii de la plâns. Aruncând o privire înăuntru, Henry răsuflă uşurat văzând că era singură. Nu de alta, dar ceea ce avea el de spus era doar pentru urechile ei.

— Adusu-ţi-am ceva, spuse el, întinzându-i un bucheţel de flori sălbatice, pe care numai ce le culesese de pe câmp.

Josepha îl privi nedumerită. Era prima oară când cineva îi dăruia flori!

— Vreau să-ţi cer iertare pentru c-am fost aşa de aspru cu tine, spuse Henry. Poate că n-aveam niciun drept să-ţi zic lucrurile celea.

— Ba aveai tot dreptu’, ripostă apăsat Josepha, că tot ce-ai spus a fost adevărat.

Ştergându-şi ochii, luă florile şi le duse la nări, inspiră adânc şi zâmbi.

Deodată, Henry făcu un pas spre ea, se aplecă şi o sărută pe buze. Josepha făcu ochii mari şi inima începu să-i bată mai-mai să-i iasă din piept.

Fără să mai spună un cuvânt, Henry se răsuci şi se făcu nevăzut.

34
Două inimi

Întins în patul său, Henry pironea tavanul, întrebându-se dacă nu făcuse cumva cel mai prostesc lucru din toată viaţa sa.

Căzut pe gânduri cum era, n-o auzi venind. Josepha urcă tiptil treptele prispei şi bătu timid la uşă. Nebănuind cine bate, Henry se dădu jos din pat şi se duse să deschidă.

În prag stătea Josepha, cu bucheţelul în mână şi un zâmbet sfielnic pe chip.

— Vrut-am să-ţi mulţumesc cum se cuvine, spuse ea. Nimeni nu mi-a mai dăruit flori pân' acu'. Când mi le-ai dat, mi-a pierit graiu şi n-am mai ştiut ce să zic.

Henry se uită adânc în ochii ei, apoi îşi deschise larg braţele şi, cuprinzându-i mijlocul atât cât putu, o trase spre el, strivind buchetul între ei.

— Văleu, Doamne, da asta ce-o mai fi vrând să-nsemneze? exclamă Josepha.

— Nu-s prea sigur, donşoară Black, răspunse Henry, da mă tem că bătrâna mea inimă îndrăgostitu-s-a pentru a doua oară-n viaţă. Nădăjduiesc că nu-i lua în nume de rău dragostea ăstui negru bătrân.

Treptat Josepha se relaxă şi răspunse îmbrăţişării lui.

— Poate că n-o fi, totuşi, prea târziu, murmură ea.

— Ce-ai zis? întrebă Henry.

— O, nemica... mă gândeam numa' cu voce tare.

— La lucruri frumoase, nădăjduiesc.

— O, da, Henry Patterson – la lucruri cât se poate de frumoase.

35
Mătuşa Nelida

Mătuşa Nelida din Philadelphia – de unde se trăgeau mama lui Katie, unchiul Ward şi părinţii mei – nu părea să fi avut cândva o părere prea bună despre fraţii săi care, considera ea, erau doi vântură-ţară ce îşi irosiseră vieţile. Cu toate astea, de doi ani încoace numărul scrisorilor dintre Pennsylvania şi Carolina de Nord crescuse, mătuşa începând să arate tot mai mult interes faţă de Katie. La început, cred că tata a fost cam deranjat de asta, socotind pesemne că soră-sa încerca să intre în graţiile lui Katie căci considera că tutela celor doi unchi rebeli şi necizelaţi ai acesteia nu ar fi îndeajuns pentru nepoata ei. De acum eram însă atât de uniţi că nimic şi nimeni – nici măcar o mătuşă – nu putea să ne mai despartă, aşa că faptul nu părea să-l mai deranjeze aşa de tare. Scrisorile mătuşii Nelida erau mereu adresate fie lui Katie, fie acesteia şi celor doi unchi ai ei, şi de obicei Katie era cea care îi răspundea. Nu ştiu dacă îi spuseseră de mine. Adică Nelida ştia că nepoata ei are o prietenă de culoare pe nume Mayme care o ajutase să răzbească prin greutăţi după masacru, dar dacă ştia ori ba că îmi este mătuşă şi mie, habar n-aveam. Tata încă se ferea să vorbească deschis despre relaţia lui cu mămuca.

Cu toată agitaţia legată de doamna Hammond şi apoi veştile primite de la Micah şi Emma, Katie uitase să ne spună de ultima scrisoare pe care i-o trimisese Nelida. Aşa că, peste o săptămână, ne luă pe toţi prin surprindere când la masa de seară anunţă:

— Mătuşa Nelida spune că ar dori să ne facă o vizită.

Tata, unchiul Ward şi cu mine ne uitarăm întrebători unii la alţii.

— Şi tu ce i-ai zis? o întrebă unchiul Ward.

— Încă nu i-am răspuns. Voiam să văd întâi ce ziceţi voi.

— Hm... păi, n-ai decât să-i spui că poate veni când pofteşte. Tu ce crezi, Templeton?

— Da... de ce nu? răspunse tata, fără mare tragere de inimă.

Aşa că, a doua zi, Katie îi scrise mătuşii, iar după trei săptămâni primirăm răspunsul acesteia cum că va sosi cu trenul la Charlotte peste două săptămâni.

Neştiind la ce să ne aşteptăm, stăteam cu toţii ca pe ace. La cât se perpelise Katie cu câţiva ani în urmă să nu fie descoperită de vreo rudă şi unde îmi mărturisise că mătuşă-sa Nelida nu fusese niciodată prea ataşată de restul familiei, nu puteam să nu mă întreb de ce venea şi ce impresie avea să îşi facă. Tata era şi el încordat, ceea ce nu-i stătea deloc în fire. El era prietenos cu toată lumea. Nu era fiinţă pe care s-o găsească antipatică. Ei, dar poate că altfel stau lucrurile când vine vorba de neamuri.

Pe măsură ce se apropia ziua sosirii ei, am devenit din ce în ce mai tăcuţi. Niciunul dintre noi nu ştia ce să zică. Stăteam cu toţii în aşteptare. Nici tata, nici unchiul Ward nu îşi mai văzuseră sora de ani de zile. Ce o mâna să vină acum în vizită? N-o ştia nimeni. Apoi, cuprinşi brusc de agitaţie, ne-am pus a forfoti de colo colo, făcând curat, gătind, spălând şi dereticând prin casă ca totul să fie fără cusur.

La data anunţată, ne-am dus tuspatru s-o aşteptăm la gara din Charlotte.

Trenul opri şi lumea începu să coboare. De îndată ce îşi văzu sora, tata care, afabil cum era, prelua mereu iniţiativa în astfel de situaţii, fu cel care îi ieşi în întâmpinare.

— Bine ai venit, Nelida!

— Bine te-am găsit, Templeton.

M-aş fi aşteptat să se îmbrăţişeze sau măcar să îşi strângă mâna, dar nu se întâmplă aşa. Tata îşi aşează mâna pe umărul ei şi o conduse până la noi. Unchiul Ward făcu un pas în faţă.

— Bine te-am găsit, Ward, spuse ea.

— Nelida... mă bucur să te revăd. Au trecut câţiva ani.

— Şi eu mă bucur să vă revăd. Ar fi o minciună să spun că aţi rămas neschimbaţi de când nu ne-am mai văzut. Aţi îmbătrânit desigur, – la fel ca mine, de altfel – dar trebuie să recunosc că arătaţi amândoi foarte bine.

— Vino s-o saluţi pe Kathleen, spuse tata, conducând-o spre noi două.

— Vai, Kathleen, exclamă ea, te-aş fi recunoscut într-o clipită! Eşti leită maică-ta!

— Bună ziua, mătuşă Nelida, spuse Katie. Mă bucur că ai putut veni. Eram nerăbdătoare să te întâlnesc.

— Iar ea trebuie să fie Mayme, zise Nelida, întorcându-se zâmbitoare spre mine.

— Ţi-o mai aminteşti pe Lemuela? întrebă tata.

— Desigur.

— Mayme este fiica ei.

— Minunat! înseamnă că e aproape înrudită cu noi.

Katie şi tata schimbară repede o privire. Când şi cum aveau să-i spună întregul adevăr – că nu sunt aproape înrudită cu ei, ci chiar fac parte din familie – era o hotărâre care le revenea lor, nu mie.

Mătuşa Nelida rămase la Rosewood o săptămână, iar vizita ei se dovedi a fi mai plăcută decât ne aşteptaserăm. Trecuse destul timp ca neînţelegerile din trecut să fie date uitării. Seara, Katie şi cu mine stăteam somnoroase în paturile noastre de la etaj, ascultând cum cei doi fraţi şi sora lor recuperau timpul pierdut, depanau râzând păţanii

din anii copilăriei şi îşi aminteau cu nostalgie de părinţii lor şi de mama lui Katie. Într-o noapte, începură a discuta despre bunicii lor.

— Voi vă mai aduceţi aminte de bunicii Daniels? întrebă la un moment dat Ward.

— Adică de bunicul William şi de bunica Sarah? întrebă Nelida. Eu una nu mi-i amintesc deloc. Abia de aveam doi, trei ani când au murit. Tu, Ward, chiar mai ţii minte cum erau?

— Vag. Nu-mi amintesc decât că erau credincioşi – mie, unde că eram un diavol împieliţat, mi se păreau de-a dreptul prea evlavioşi.

— Erau quakeri, nu-i aşa? întrebă Templeton.

— Aşa zicea mama, răspunse Nelida. Acum că stau şi mă gândesc, e ciudat că, după ce neamul Daniels a purtat făclia quakerilor generaţii de-a rândul, încă de când a emigrat bătrânul Elijah Daniels din Anglia împreună cu Woolmanii şi cu Bortonii, părinţii noştri n-au fost quakeri.

— Mda, păi, tata se trăgea din neamul Daniels, iar el nu se dădea în vânt după religie. Dintre ei doi, mama era cea credincioasă, chit că ea nu era nicidecum quakeră.

— Ţin minte, interveni Templeton, că ea ne-a povestit despre Woolmani şi Bortoni şi că ne tragem dintr-o linie de oameni iluştri, cum ar fi bunăoară faimosul John Woolman.

— E straniu că tata nu vorbea niciodată despre asta, spuse Nelida. Tot ce ştiu despre strămoşii noştri quakeri am aflat de la mama, nu de la el. Pesemne că ea a aflat toate astea de la părinţii tatii înainte de moartea lor. Tu ai fost vreodată la ferma bătrânilor, Ward?

— Mama ne-a dus o dată acolo pe mine şi pe Templeton. Dar asta a fost după ce se prăpădiseră bunicii şi ferma fusese vândută.

— Şi pe noi, fetele, ne-a dus s-o vedem când aveam

vreo zece, doisprezece ani.

— Trăia cineva acolo?

— Un bărbat cu soţia lui... dar s-ar putea să mă înşel. Ce ţin sigur minte e că gospodăria părea şi atunci veche şi dărăpănată.

— Mda, aşa era şi când am văzut-o noi.

— Nici nu-i de mirare, interveni Templeton, dacă te gândeşti că prima casă a fost construită pe la 1700, când au venit în

Pennsylvania primii quakeri din neamul Daniels în cadrul experimentului condus de William Penn – aşa zicea mama. Ce mă miră e că a mai rămas ceva din ea.

— De acum probabil că n-a mai rămas nimic, comentă Ward, deşi zău că mi-ar plăcea s-o mai văd o dată.

— Şi mie, i se alătură Templeton, chit că eu unul n-aş fi în stare s-o găsesc. Nelida, tu mai ştii unde se află? Nu de alta, dar tu ai fost acolo mai recent decât noi.

— Hm... parcă undeva în apropiere de hotarul cu Maryland, lângă un oraş... Cum se chema, oare, oraşul acela?... Gata, mi-am amintit! Hanover. Hanover, Pennsylvania.

— E straniu, zise Templeton, când stai să te gândeşti că, deşi noi doi trăim în Sud, iar Rosalind şi-a petrecut aici toată viaţa de femeie măritată, singura sudistă get-beget dintre noi este Kathleen. De fapt noi ne tragem din Pennsylvania.

— Din neam de quakeri, spuse Ward gânditor. Asta explică pasămite educaţia pe care am primit-o. Chiar dacă ea nu era quakeră, mama s-a străduit să ne înveţe cuvântul Bibliei. Acum regret că nu am fost mai atent la învăţăturile ei şi la ceea ce ne povestea despre istoria neamului nostru. Dar când eşti copil nu te gândeşti la asta.

*

— Ai auzit, Mayme? îmi şopti Katie.

Mă întinsesem lângă ea în pat, să citim împreună înainte de a mă întoarce în dormitorul meu. Ci de acum cărţile ne zăceau deschise pe piept, iar noi ascultam somnoroase discuţia ce avea loc la parter.

— Ce să aud? întrebai eu, toropită de somn.

— Vorbesc de casa în care trăiau bunicii lor, o fermă aflată undeva lângă Hanover. Acolo s-ar putea să se mute Rob!

— Nu-mi amintesc, răspunsei eu, prea adormită ca să înţeleg de ce era atât de entuziasmată.

— Ţi-am spus că Rob mi-a scris cum că şeful lui, şeriful Heyes, urmează să se transfere în Pennsylvania şi i-a cerut să îl însoţească în calitate de ajutor de şerif. Iar acum unchii Ward şi Templeton şi mătuşa Nelida discută tocmai despre oraşul acela. Nu-i aşa că e o coincidenţă uimitoare??

— Poate că nu-i o coincidenţă, răspunsei eu într-o doară – nici măcar nu ştiu ce m-a făcut să zic una ca asta. Mă duc la mine în odaie. Pic de somn.

Pe parcursul întregii vizite, aşa s-au scurs toate serile. Noi nu ne mai săturam să îi ascultăm povestind, iar ei o ţineau tot într-o poveste mult după ce pe noi ne dobora somnul. Era de-a dreptul minunat să îi vedem discutând şi râzând împreună. Ştiu că ne simţeam cu toţii uşuraţi şi fericiţi. O familie trebuie să fie unită, iar ceea ce se petrecea acum era întocmai cum zisese Katie despre apropierea dintre oameni şi creşterea spirituală. Înainte de a veni în vizită, mătuşa Nelida avusese pesemne la fel de multe emoţii cum avuseserăm şi noi. Dar, încetul cu încetul, am ajuns să creştem împreună cu toţii, devenind tot mai apropiaţi pe zi ce trecea.

Când tata îi mărturisi în cele din urmă că sunt fiica lui, mătuşa Nelida nu păru prea surprinsă.

— Bănuiam eu. Ştiam că tu şi Lemuela ţinuserăţi mult unul la altul şi mi s-a părut mie că recunosc niscaiva trăsături de-ale neamului Daniels pe chipul lui Mayme.

În ajunul plecării sale, mătuşa Nelida spuse că doreşte să discute despre ceva cu mine şi cu Katie. I-am chemat pe tata şi pe unchiul Ward, pentru că voiam să audă şi ei orice ar avea de spus sora lor, şi am luat cu toţii loc în salon.

— Dacă vă întrebaţi de ce am venit, începu ea, ei bine, am făcut-o din simpla dorinţă de a vă întâlni pe toţi şi de a vedea dacă tu, dragă Kathleen, nu ai cumva nevoie...

Făcu o pauză, căutându-şi cuvintele.

— De îndrumarea unei femei! îi sări tata în ajutor, zâmbind pe sub mustaţă.

— Şi nu e de înţeles? ripostă mătuşa Nelida. N-aveam cum să ştiu cât de mult v-aţi schimbat voi doi. Ultima oară când ne-am văzut, eraţi... altfel.

— Nărăvaşi, vrei să spui!

— Mă rog... eraţi altfel. Şi acum că Rosalind nu mai e... ei bine, mă întrebam de Kathleen nu are cumva nevoie de o mătuşă. Dar văd că o duceţi bine şi sunteţi fericiţi trăind cu toţii laolaltă aici, la Rosewood, iar eu n-am de gând să mă amestec în viaţa voastră. Totuşi, având în vedere că voi, fetelor, sunteţi de acum două domnişoare de-a dreptul remarcabile, mă gândeam că... Ei bine, în Nord sunt mai multe şcoli de elită pentru fete, două se află chiar în Philadelphia, iar mai nou, adăugă ea, uitându-se la mine, la unul dintre aceste pensioane sunt acceptate şi tinerele negrese. Acum că există atâtea noi oportunităţi de a primi o educaţie şi de a avansa în viaţă, cred că ar fi păcat să nu luaţi în considerare această posibilitate.

— Dar ce-i rău, mă rog, în felul în care trăim noi aici, la Rosewood? întrebă unchiul Ward.

— Nu-i nimic rău în asta, Ward. Trăind aici, fetele au

devenit două domnişoare pricepute şi cultivate. Doar că, dacă şi-ar dori să vadă lumea – să călătorească, să îşi aprofundeze studiile şi să cunoască mai mulţi oameni – ar fi păcat să li se refuze oportunitatea. După aceea fiecare va fi, de bună seamă, liberă să aleagă cum vrea să îşi trăiască viaţa mai departe. Odinioară, femeile nu aveau oportunităţile care există în ziua de azi şi ar fi păcat ca fetele să nu profite de câteva dintre ele.

Făcu o pauză, apoi se întoarse spre tata şi unchiul Ward.

— Cu toată nesăbuinţa voastră, adevărul e că voi doi aţi călătorit mult mai mult decât mine. Că a fost un lucru bun sau rău, n-am cum s-o ştiu. Deşi mi-egreu s-o mărturisesc... hm... cert e că Rosalind şi cu mine vă invidiam un pic pentru asta. Noi nu am călătorit nicăieri.

Inspiră adânc şi, sforţându-se să surâdă, continuă:

— Fetele sunt tinere şi acum trăim alte vremuri, pline de oportunităţi pe care noi nu le-am avut – niciunul dintre noi. Tot ce vă cer e să vă gândiţi la asta... de dragul fetelor.

Zicând acestea, îşi întoarse capul spre noi două. Tata ne privi la rându-i, apoi încuviinţă din cap.

— O să ne gândim.

Katie şi cu mine ne uitarăm una la alta şi aprobarăm şi noi din cap.

A doua zi, am condus-o pe mătuşa Nelida la gară. Subiectul plecării noastre în Nord n-a mai fost readus – momentan – în discuţie.

36
Ziua fatidică

De la vizita doamnei Hammond, drumurile noastre în târg decurgeau cu totul altfel. De acum, abia aşteptam să ne oprim la prăvălie ca s-o vedem. Lucrurile se schimbaseră ca de la cer la pământ. Acum jupâneasa era din cale afară de prietenoasă cu noi şi sunt sigură că şi atitudinea noastră era cu totul alta. Când relaţiile dintre oameni se îmbunătăţesc, de regulă schimbarea se petrece de ambele părţi. Mi-am dat seama că şi eu trebuia să îmi dau mai tare silinţa, întocmai cum o îndemnasem pe Josepha. Cele întâmplate ne schimbaseră pe toţi.

Josepha a avut oarece emoţii prima oară când a intrat în magazin. Totuşi, era hotărâtă să discute cu doamna Hammond faţă în faţă şi să îşi îndrepte greşeala.

Intrarăm împreună tustrele-Katie, Josepha şi cu mine. Când o văzu pe Josepha, doamna Hammond se arătă niţel şovăielnică, dar negresa luă numaidecât taurul de coarne. Se duse întins la tejghea şi o privi pe jupâneasă în ochi.

— Vreau să-ţi mulţămesc, coană Hammond, pentru bomboanele celea de ciocolată. Fost-au, fără doar şi poate, a mai gustoase bomboane pe care le-am mâncat vreodat'.

— Păi, mă bucur... ăă, Josepha, bolborosi femeia, luată niţel prin surprindere de neaşteptata amabilitate a negresei. Nu... nu pot decât să sper că ţi-au plăcut la fel de mult cum mi-a plăcut mie supa dumitale.

— Şi mai am ceva să-ţi zic, coană Hammond, continuă Josepha. Te rog să mă ierţi că fost-am oleacă ursuză când venit-ai la noi în vizită. Bag seama că albii şi negrii deopotrivă tre' să-nveţe că pe dinăuntru suntem cutăţii la fel – nu unu de-o culoare, şi ăllalt de-o alta. Încerc şi io să m-obişnuiesc cu gându' ăsta. Aşa că fii bună şi mă

iartă. Fost-a tare frumos din partea matale să vii să ne faci o vizită.

— Ăă... îţi mulţumesc, Josepha, murmură doamna Hammond, schiţând un zâmbet forţat. Pentru una ca ea, presupun că a primi scuzele cuiva era la fel de greu ca a-şi cere ea însăşi iertare. Ce-a fost a fost. De-acum încolo hai să ne considerăm prietene.

Katie o întrebă de corespondenţă şi bănuiesc că atât doamna Hammond, cât şi Josepha găsiră întreruperea de-a dreptul bine-venită. În vreme ce Katie aştepta, Josepha şi cu mine ne învârtirăm un pic prin magazin.

Chiar dacă relaţia cu doamna Hammond se schimbase în bine, în Greens Crossing vrajba se adâncea însă văzând cu ochii. Henry auzise nu o dată ameninţări scrâşnite printre dinţi la grajdul cu chirie, iar Jeremiah spunea că, în afară de domnul Watson, mai toţi ceilalţi bărbaţi de la depozit refuzau să-i vorbească.

Săptămâna următoare, în acea zi fatidică, Henry se trezi, ca de obicei, la revărsatul zorilor. Când ni se alătură la micul dejun, ne puserăm de acord să mergem cu toţii la Greens Crossing – trecuse, vezi bine, aproape o săptămână de când n-o mai văzuserăm pe doamna Hammond. Totuşi, cum Henry şi Jeremiah trebuiau să ajungă la lucru devreme, ei fură primii care părăsiră călare plantaţia pe la şapte şi jumătate.

Noi, ceilalţi, am ajuns în oraş pe la ora unsprezece şi ne-am împrăştiat care pe unde. Tata şi unchiul Ward aveau treabă la bancă, Josepha se afla în prăvălia coanei Hammond să ridice corespondenţa şi oarece provizii, iar eu şi Katie ne duseserăm la cizmărie.

La început, vuietul de copite ce răzbea din capătul oraşului, unde se afla grajdul cu chirie, ultima clădire de pe stradă, nu atrase atenţia nimănui.

În interiorul grajdului, de cum le auzi însă răcnetele,

Henry intui numaidecât primejdia. Dădu să păşească afară, dar o salvă de gloanţe îi aterizară cu ropot la picioare, tăindu-i calea.

— Înapoi, Patterson, că de nu, eşti un om mort! îi strigă unul dintre atacatorii mascaţi.

Cât ai clipi, călăreţii înveşmântaţi în alb împresurară grajdul. Prima torţă ateriză pe acoperiş înainte ca ecoul ultimei detunături să se stingă, iar alte zece îi urmară rapid, incendiind pereţii. Peste doar câteva secunde, clădirea era deja înconjurată de un cerc de foc.

Henry se repezi să scoată din boxe cei trei-patru cai care, simţind în nări mirosul de fum, începuseră deja a necheza şi a se cabra speriaţi.

Cu chiu, cu vai, Henry scoase patrupedele din boxe, după care ridică zăvorul uşii din dos şi izbi uşa cu piciorul, deschizând-o larg. Afară, limbile de foc se înălţau, dogoritoare, cât un stat de om. Henry făcu şocat câţiva paşi înapoi şi, strigând din străfundul bojocilor, se apucă a plesni înnebunit caii cu cravaşa până ce, într-un sfârşit, forăind îngroziţi şi buimaci, aceştia se năpustiră afară prin perdeaua de flăcări şi fum.

— Păzea! ţipară o seamă de călăreţi, dându-şi repede la o parte propriii cai.

— Nu-l lăsaţi să scape! strigă un altul. Strângeţi rândurile... iar de încearcă să fugă, împuşcaţi-l!

De îndată ce caii din grajd trecură în galop nebun pe lângă ei, călăreţii îşi reluară locurile, formând iarăşi un cerc impenetrabil în jurul clădirii.

La auzul împuşcăturilor, urmate rapid de fuiorul de fum ce se înălţa deasupra grajdului cu chirie – un butoi cu pulbere încropit din paie şi lemn uscat – toată lumea se repezi afară din prăvălii şi din case să vadă care era pricina zarvei. Unul dintre primii bărbaţi care dădură fuga în stradă fu domnul Watson. Aruncând o privire spre grajd,

acesta strigă numaidecât după brigada de pompieri. Peste doar câteva secunde, o duzină de bărbaţi alergau deja spre locul incendiului.

— A luat foc grajdul cu chirie! strigă cineva la bancă.

Tata şi unchiul Ward schimbară repede o privire, după care se năpustiră afară.

Auzind la rându-i ţipetele, Jeremiah, care lucra în depozit, ieşi în stradă imediat după şeful său. Ward şi Templeton veneau în fugă spre el dinspre bancă. Jeremiah nu stătu însă să-i aştepte.

De cum văzu de unde venea fumul, o luă la goană spre grajd.

Înăuntrul clădirii incendiate, Henry nu vedea nimic prin fumul gros şi înecăcios. Totul în jur era negru. Înşfăcă o găleată pe jumătate plină de lângă nicovală şi îşi turnă apa în cap şi pe cămaşă, după care se trânti la podea, cât mai departe de fum, încercând să inspire puţinul aer care reuşea să pătrundă pe sub flăcări. Nu mai exista nicio cale de scăpare.

Vâlvătăile se înălţau deja trosnind spre cer. Incendiul era prea avansat ca brigada de pompieri amatori să mai spere că ar mai putea salva clădirea. Când se apropiară şi dădură cu ochii de călăreţii mascaţi ce încercuiau pârjolul, mai toţi încetiniră intimidaţi pasul. Tot ce puteau face acum era să încerce a împiedica răspândirea incendiului.

Oamenii continuau să vină din toate direcţiile, dar niciunul dintre ei nu nutrea mari speranţe că, după stingerea focului, se va mai găsi chiar şi o urmă de viaţă înăuntru.

*

Josepha stătea de vorbă cu doamna Hammond la magazinul universal când răsunară primele strigăte şi focuri de armă. Speriate, cele două femei ieşiră afară pe verandă să vadă ce se petrece. La văzul fuiorului de fum

ce se înălţa în zare, cuprinsă de o presimţire sumbră, Josepha se întoarse repede înăuntru şi îşi roti grăbită privirea prin prăvălie.

— Unde ţii puştile?

— De ce? Ce ai de gând să faci? o întrebă alarmată doamna Hammond.

— Ai să vezi. Ţi-oi plăti pentru tăt mai târziu... Unde-s cartuşele?!

Peste câteva clipe, doamna Hammond înainta cu inima bubuindu-i în piept de-a lungul trotuarului de lemn, încercând să ţină pasul cu Josepha, în vreme ce negresa vâra cartuşe într-unul dintre cele mai scumpe articole din depozitul magazinului.

Când ajunseră, domnul Watson tocmai îl trăgea pe Jeremiah de picioare de la marginea clădirii incendiate. Tânărul se năpustise înnebunit în flăcări să îşi salveze tatăl, dar fumul i-a venit repede de hac şi hainele i-au luat foc. Doi bărbaţi săriră să-l ajute pe domnul Watson, trăgându-l pe Jeremiah departe de incendiu şi stingându-i hainele arzânde. Tânărul zăcea inconştient la pământ, cu faţa şi braţele pârjolite.

Nici cu gândul nu gândeau călăreţii cu glugi albe ce înconjurau clădirea incendiată că singura fiinţă care va îndrăzni să îi înfrunte avea să fie o femeie, şi încă una de culoare. Dacă ar fi văzut-o venind, hotărâtă şi înarmată cum era, oricare dintre ei ar fi ucis-o cu un glonţ fără să clipească din ochi. Cum însă ei erau absorbiţi de pârjol şi amuzaţi de soarta mai tânărului Patterson, de care îşi râdeau cu cruzime, niciunul nu o observă apropiindu-se din spate, iar cele două focuri pe care le trase negresa cu puşca pe care o ţinea în mână îi luă cu totul pe nepregătite. Până să se întoarcă ei în şa, ţeava armei din prăvălia doamnei Hammond era deja aţintită, de la o distanţă de nici trei metri, spre pieptul unuia dintre ei. Iar

hotărârea din ochii negresei dădea clar de înţeles că, la o adică, nu va pregeta să tragă.

— Gata, ştergeţi-o d-acilea! le strigă ea. Luaţi şi vă duceţi cutăţii, că de nu m-oi pune să trag. Oi începe cu aista, continuă ea cu puşca la ochi, pironindu-l pe cel din faţa ei, după care o să vă iau pe rând.

Ward şi Templeton numai ce ajunseseră la faţa locului împreună cu o mână de slujbaşi de la depozit. Fără a mai sta pe gânduri, Templeton se năpusti la călăreţ, îi smulse arma din mână şi o aţinti spre ceilalţi.

— Aţi auzit ce a zis doamna. Întindeţi-o de aici!

Josepha îşi descărcă arma, iar proiectilul trecu la un fir de păr de capul călăreţului. Dacă negresa o făcuse dinadins sau din greşeală, e greu de spus. În orice caz, bărbatul n-avea niciun chef să aştepte până va afla răspunsul.

Afurisind de mama focului, se jură că îi va omorî pe toţi. Toată lumea recunoscu vocea şerifului Seim Jenkins. Sam însă nu era încă, vezi bine, pregătit să moară, aşa că îşi plesni calul şi părăsi în galop oraşul, urmat de restul poterei.

*

Atunci am ajuns gâfâind la faţa locului Katie şi cu mine. Când l-am văzut pe Jeremiah zăcând pe jos, mă năpădi groaza. Lucrurile se petreceau însă prea repede ca să stau să mă gândesc ce înseamnă asta.

Josepha azvârli puşca din mână şi o luă la goană direct spre vâlvătaie.

— Josepha... opreşte-te! strigă tata după ea.

— Stat-am şi nu făcut-am nemica data trecută, când eram copilă, îi răspunse ea peste umăr. De astă dată, nu mai am de gând să stau cu braţele-ncrucişate!

— Aleargă direct către foc! strigă cineva.

— Aduceţi pompa de incendiu! răcni unchiul Ward,

repezindu-se spre cei care împinseseră cisterna de-a lungul străzii. Daţi-mi furtunul şi voi apucaţi-vă de pompat!

Câteva picături se prelinseră din duză. Bărbaţii împinseră cisterna la 9–12 metri de incendiu şi se puseră a pompa abitir. Deodată numai ce ţâşni din furtun un şuvoi de apă. Ţinând duza în mâini ca pe un cap de şarpe, unchiul Ward aţinti jetul deasupra Josephei. Apa udă capul, umerii şi spatele negresei şi, revărsându-se asupra lemnului mistuit de flăcări, stinse focul pe o porţiune din perete.

În timp ce unchiul Ward ţinea furtunul îndreptat într-acolo, eu înşfăcai o găleată cu apă de lângă adăpătoare şi, alergând într-un suflet la Jeremiah, îi udai cu grijă faţa şi braţele. El gemu, dar nu îşi deschise ochii. Când şi când, întorceam capul să văd ce se petrece în spatele meu.

Ce avea Josepha de gând, n-o ştia nimeni. Udată din cap până în picioare de jetul ce se revărsa mai departe deasupră-i, negresa luă o furcă de jos şi se puse a izbi cu furie în perete. Scândurile fumegânde cedară cu uşurinţă. După ce îşi croi cu furca o deschizătură potrivită, Josepha se lăsă în patru labe şi se târî pe brânci înăuntru, împresurată de flăcări.

— E moarte curată ce face ea! ţipă un glas din mulţime.

— Josepha! strigă Katie, încercând s-o oprească.

Înţelegând în sfârşit ce încerca Josepha să facă, tata se repezi după ea. Ci până să ajungă el, lemnul din jurul găurii luă iar foc. Surprins de vâlvătaia bruscă, tata făcu un salt îndărăt.

— Stropeşte peretele cu cât mai multă apă, îi strigă el fratelui său, şi aţinteşte jetul prin deschizătură, să nu ia Josepha foc!

— Pompaţi! le strigă unchiul Ward celorlalţi.

Şuvoiul lovi iar peretele cu putere. În doar câteva

secunde, flăcările din jurul găurii fură stinse, în vreme ce restul grajdului era mistuit mai departe de pârjol.

Apoi, unchiul Ward izbuti să aţintească jetul de apă prin deschizătura pe care dispăruse Josepha. Dacă avea vreun rost ori ba, n-o ştia niciunul dintre noi.

Mulţimea aştepta în tăcere. Nu se auzea decât vuietul vâlvătăilor, trosnetul lemnului ars şi şuvoiul de apă ce se revărsa asupra acestuia. Toate privirile erau aţintite asupra spărturii făcute de Josepha în perete, pe care unchiul Ward o stropea constant, să nu mai ia foc.

— Opreşte-te puţin, Ward! îi strigă la un moment dat tata. Cred că desluşesc ceva.

Dădu fuga la deschizătură, se aşează în genunchi şi îşi iţi capul înăuntru.

— E Josepha! Stropeşte mai departe, Ward... de jur-împrejurul găurii!

Se zări un cap negru. Era al Josephei. Negresa se târa pe burtă, întinzând în răstimpuri mâna în spate şi trăgând după ea trupul lipsit de vlagă al lui Henry.

De îndată ce fu cu putinţă, tata se vârî prin spărtură şi, întinzând mâna dincolo de Josepha, îl înşfăcă pe Henry de umerii cămăşii. Josepha îi dădu drumul lui Henry şi se târî afară, cu rochia fumegândă şi plină de noroi. îi fumega tot corpul, avea părul pârjolit şi rochia arsă pe ici, pe colo, dar era udă leoarcă. Strădaniile unchiului Ward îi salvaseră, fără doar şi poate, viaţa.

Când Josepha ieşi pe brânci, mulţimea izbucni în urale. Ea se căzni să se ridice în picioare, dar unchiul Ward o stropi, pentru orice eventualitate, cu încă un jet de apă, doborând-o iar în genunchi.

Apoi îşi făcu apariţia tata, trăgându-l după el pe Henry. Hainele lui Henry erau şi ele fumegânde, ude şi pline de noroi, dar spre deosebire de Josepha, acesta era căzut în nesimţire. Unchiul Ward îi stropi pe amândoi cu

furtunul să nu cumva să le ia foc îmbrăcămintea.

De îndată ce tata îl duse într-un loc sigur, departe de clădire, Josepha îngenunche lângă Henry şi îi sărută pleoapele, fruntea şi obrajii. Jeremiah începea să îşi vină în fire. Cât de uşurată eram că nu se rănise grav, tare mă temeam că tatăl lui nu fusese la fel de norocos.

— Nu care cumva să-mi mori, Henry Patterson, se rugă Josepha printre lacrimi. După cât m-am căznit să te scot d-acol', nici prin cap să nu-ţi treacă să mă părăsăşti acuma! Dacă io tre' să-ncerc a fi un om mai bun, tre' să-ncerci şi tu, şi încă n-apucatărăm să fim mai buni împreună.

Îl mai sărută de câteva ori, după care se auzi un geamăt. Henry scuipă şi îl înecă tusea, căci plămânii îi erau, vezi bine, încă plini de fum.

— Trăieşte! exclamă unul dintre privitori.

Încet-încet, Henry începu să respire mai uşor, apoi se răsuci într-o parte şi ridică ochii spre duzina de feţe, albe şi negre deopotrivă, aplecate asupra sa.

— Tare-i cald azi, murmură el, tuşind şi scuipând. Prea cald.

Toată lumea izbucni în râs. Totuşi, incendiul rămânea periculos.

— Să ducem pompa la depozitul lui Watson! strigă unul dintre bărbaţi. Trebuie udat acoperişul!

Mulţimea porni grăbită în josul străzii pentru a lua măsurile ce se impuneau ca incendiul să nu se răspândească. Henry rămase întins pe jos, încercând să îşi umple plămânii cu aer. Când ridică iar privirea, la câţiva paşi de el o văzu pe Josepha, radiind de fericire, cu lacrimile şiroind pe obraji.

— Cum scăpat-am d-acol'? întrebă Henry. Şi tu, Josepha, de ce arăţi aşa de răvăşită?

— Ea te-a salvat, Henry! exclamă Katie, apropiindu-

se de el împreună cu tata şi cu unchiul Ward. S-a năpustit direct în flăcări!

— Adevărat, Josepha? făcut-ai tu una ca asta pentru mine?

— Făcut-am, da. Făr' să stau pă gânduri.

— Atunci a trebui, bag seama, să găsesc o cale de a-ţi mulţămi cum se cuvine.

Eu stăteam în genunchi lângă Jeremiah. Când am întors capul, am văzut-o pe doamna Hammond apropiindu-se, singura persoană din târg care rămăsese alături de mica noastră familie de la Rosewood. Ceilalţi îi făcură loc lângă Henry, iar acesta se ridică în şezut pe pământul ud.

— Sunt... ăă... sunt nespus de bucuroasă că eşti teafăr, domnule Patterson, spuse femeia.

— Îţi mulţămesc frumos, coană Hammond, răspunse el, aşezându-se încet în genunchi şi ridicându-se în picioare.

Eu l-am ajutat pe Jeremiah să se scoale de jos şi ne-am alăturat şi noi grupului.

— Îmi pare rău că ţi-am furat puşca din prăvălie, se scuză Josepha. Ţi-oi plăti-o când oi putea.

— Ei, zău aşa, Josepha! protestă femeia. Cum poţi să spui că ai furat-o?? Tu n-ai făcut decât să-i alungi pe nemernicii aceia. N-am cunoscut de când sunt o femeie mai curajoasă ca dumneata.

— Mulţam, coană Hammond, da' io una nu m-am gândit că-s curajoasă. Singuru' meu gând a fost să-l scot d-acol' pe omu' ăsta.

Izbucnirăm cu toţii în râs, dar când ne întoarserăm spre clădirea mistuită de flăcări, realizând că Henry fusese la un pas de moarte, zâmbetul ne pieri numaidecât de pe buze.

Henry şi Josepha stăteau unul lângă altul, amândoi fumegând, uzi şi murdari, cu hainele pârjolite pe ici, pe

colo. Cu coada ochiului, văzui cum Henry îşi petrece încet braţul pe după mijlocul Josephei şi o trage spre el.

— Ce-ar fi să veniţi la mine să vă spălaţi? sugeră doamna Hammond. Kathleen... Mayme, voi conduceţi-i pe toţi la etaj, iar între timp eu am să merg să văd dacă se află vreun muşteriu în prăvălie. Ştiţi unde sunt toate cele... Simţiţi-vă ca acasă.

37
Urmări

Incendierea grajdului cu chirie din Greens Crossing zgudui întregul ţinut. Negrii erau înfricoşaţi. Membrii Klanului şi simpatizanţii lor prinseră curaj la gândul că puteau face orice fără să suporte vreo consecinţă, şi asta în plină zi. Toată lumea ştia că la atac participaseră şeriful din partea locului şi nu puţini plantatori de seamă din comitat. Cine să se pună cu ei?

Toate se schimbau şi timpul nu mai putea fi dat înapoi. Ceea ce pusese în mişcare Abraham Lincoln gonea cu toată viteza spre viitor şi se anunţau vremuri grele pentru foştii sclavi ai naţiunii.

La două zile după incendiu, domnul Watson se duse la Rosewood să discute cu fraţii Daniels. Chipul lui le dădu imediat de înţeles că era vorba de o problemă serioasă.

— Băieţi, ştiţi cât de mult vă admir pentru ceea ce faceţi voi aici, zise el. V-am ţinut partea de la bun început şi am să v-o ţin în continuare. Doar că, de la o vreme, din pricină că îl am de simbriaş pe feciorul lui Henry, am început să primesc şi eu tot felul de ameninţări. Băiatul e sârguincios şi se numără printre cei mai buni slujbaşi ai mei, dar nu îndrăznesc să risc. Trebuie să renunţ la el. Sper să mă înţelegeţi.

Templeton dădu din cap şi murmură:

— Mda, e de înţeles. Trăim vremuri periculoase şi suntem cu toţii nevoiţi să acţionăm în consecinţă. O s-o scoatem cumva la capăt. Vrei să vorbesc eu cu el? în fond şi la urma urmei, urmează să-i fiu tată-socru.

— Nu, răspunse Watson. E de datoria mea s-o fac. Voiam doar să ştiţi cum stau lucrurile, că nu e nicidecum o chestiune personală.

— Înţelegem, spuse Templeton.

— Aţi face bine să vă păziţi şi voi, adăugă domnul Watson. Ştii cine-i individul pe care l-ai dezarmat?

— Mda, ştiu. Sam nu ne privea nici până acum cu ochi prea buni.

— Asta nu va face decât să înrăutăţească lucrurile.

— O să fim cu băgare de seamă.

Se ridicară în picioare şi îşi strânseră mâinile.

— Unde-i flăcăul? întrebă domnul Watson.

Cei doi fraţi îl însoţiră până afară şi îl îndrumară spre coliba lui Henry.

În vreme ce domnul Watson se îndrepta spre căsuţă, o brişcă tocmai părăsea plantaţia, cotind pe un drum de ţară. Cel care ţinea hăţurile era tatăl lui Jeremiah, iar lângă el, gătită în cea mai frumoasă rochie a sa, şedea, radiind de fericire, Josepha.

De la etaj, unde o ajutaseră mai devreme să se pregătească pentru picnicul cu Henry, Katie şi Mayme îi urmăreau zâmbind cu gura până la urechi, aproape la fel de bucuroase pentru cei doi pe cât erau ei înşişi de bucuroşi.

— Ci, ia zi, donşoară Josepha, ce părere ai tu despre toată tărăşenia asta? întrebă Henry în timp ce înaintau cu brişca.

— Care tărăşenie, dom’ Patterson?

— Păi, uită-te şi tu la noi: doi negri bătrâni care se poartă ca doi copilandri – merg la picnic împreună, merg la râu împreună, merg la plimbare-mpreună şi bărbatu’ se duce cu flori la femeie. Lumea vorbeşte, vezi tu, şi se-ntreabă la ce-or duce tăte acestea! Aşa că te-ntreb: la ce-or duce, donşoară Josepha?

— Păi, io n-am cum să ştiu, dom’ Patterson, râse ea. Asta bag seama că tu o hotărăşti.

— Tare-s curioşi să afle ce-avem de gând, chicoti Henry.

Josepha pufni iar în râs.

— De la o vreme, fetele celea două nici că-mi mai dau pace cu-ntrebările lor! Vasăzică, adăugă ea chicotind pe înfundate, ce facem noi acilea, dom' Patterson?

— Păi, iaca: io mă duc la picnic cu doamna inimii mele, răspunse Henry.

— Ca doi albi. Cine-ar fi crezut că-ntr-o bună zi un bărbat ş-o femeie de culoare or fi slobozi să se plimbe în chipu' acesta? Io una nu m-am mai plimbat niciodat' cu o trăsurică aşa de mândră.

— Nici io. Da vremurile se schimbă, în bine şi-n rău deopotrivă. Da ce se petrece acuma îi fără doar şi poate, bine şi frumos. Odinioară nici cu gându n-am fi putut gândi bunăoară la una ca asta. Care stăpân să ne fi dat nouă pe mână aşa mândreţe de şaretă să facem ce-om pofti cu ea?

Peste câteva minute, Henry coti de pe drum, mânând calul pe o pajişte pe care creşteau margarete şi câteva floricele galbene de câmp.

În mijlocul pajiştii opri şareta, coborî, apoi îi întinse mâna Josephei. Negresa îl luă de mână şi se dădu jos cu o graţie de-a dreptul neaşteptată pentru o femeie de gabaritul ei.

— Ce-ai pus în coşu' cela? întrebă Henry.

— De eşti bun să-l iei din brişcă, ne-om aşeza undeva pe iarba asta frumoasă şi-i vedea, ripostă Josepha.

Henry se conformă bucuros. Peste două minute, se îndepărtau deja mână de mână, Henry ducând coşul de picnic.

După o jumătate de ceas, când îşi isprăviră prânzul în aer liber, se apucară a discuta tihnit, aşezaţi pe pătura adusă de Josepha.

— Nu ştiu ce gândeşti tu despre tăte acestea, spuse Henry, da' văzând că treaba-i niţel mai încurcată, socotesc că tre' să mă fac înţeles cât poci io de bine. Pe vremea

când eram sclavi bunăoară, lucrurile erau mai simple. Făceam, pur şi simplu, ce ne zicea stăpânu'. Da' de-acu' nu mai are cin' să ne zică ce să facem, în afar' de bunu Dumnezeu, fireşte, da' câteodat glasu Lui îi cam greu de-auzit. Aşa că omu' tre' să hotărască singur ce-i de făcut. Hm...

ce-ncerc io să spun îi că nu-s sigur *ce* s-ar cuveni să facem. Tu lucrezi pentru donşoara Kathleen la conac, da' io m-am trezit de la o zi la alta fără slujbă. N-am decât 50 de dolari puşi deoparte. Ştiu că nu-i puţin, da banii ăştia n-or ţine o veşnicie de alţii n-oi mai căpăta. Or mă-ndoiesc c-am să găsesc în grabă ceva de lucru prin părţile astea. Aşa că mă aflu, vezi bine, la mare ananghie.

Josepha îşi întoarse speriată capul spre el.

— Henry Patterson, doar n-oi avea de gând să pleci de la Rosewood?!

Tăcere.

— Aş minţi să zic că nu m-am gândit la asta, răspunse în cele din urmă Henry pe un ton grav. N-ar fi drept din partea mea să trăiesc pe spinarea ălor d-aci. Un bărbat tre' să muncească. Donşoara Kathleen şi unchii ei îs oameni tare mărinimoşi, da' nu vreau s-abuzez de bunătatea lor. Pân-acu' şi io, şi Jeremiah le dădeam jumate din simbriile noastre pentru căsuţa-n care ne-or dat găzduire şi bucatele gustoase din care ne-nfruptăm laolaltă cutăţii. Nu le place să ne ia banii, da' nu-i cine ştie cât şi aşa se cuvine, că asta-i o plantaţie mare, cu multe guri de hrănit, şi fiecare din noi tre' să dea o mână de ajutor, aşa cum faci tu bunăoară la bucătărie. Ş-apoi, de doi ani încoace nici recolta n-a fost prea bună ş-or câştigat prea puţin din vânzarea bumbacului. Ci acu', că şi io, şi fecioru' meu rămas-am fără slujbă, lucrurile n-or să mai fie ca 'nainte – aşa că tre' să hotărâm ce-i de făcut.

Josepha era din ce în ce mai îngrijorată de tonul lui.

— Dac-aş fi alb, ar fi pasămite cu totu’ altfel, continuă Henry. M-aş duce pur şi simplu şi m-aş tocmi slujbaş la altu’. Da’ un’ să găsească de lucru prin părţile astea un negru ca mine, trecut de 50 de ani?

Făcu o pauză şi trase adânc aer în piept.

— Aşa că stat-am de vorbă cu dom’ Ward şi cu dom’ Templeton şi i-am întrebat ce-ar trebui să fac acu’ că nici io, nici fecioru’ meu nu mai căpătăm simbrie. Jeremiah, bunăoară, se gândeşte să se ducă o vreme în Nord ca să vază de-a găsi de lucru acol’ – da asta tre’ să rămână-ntre noi, că vrea să i-o spună el lu’ donşoara Mayme în felu’ lui. D-aia ziceam că m-a bătut şi pe mine acelaşi gând.

Henry făcu iar o scurtă pauză, apoi continuă:

— Ca să n-o mai lungim, dom’ Templeton şi dom’ Ward mi-or zis să nu mă duc io nicăierea, că de-acu’ încol oi fi în slujba lor şi om scoate-o cu toţii la capăt fain frumos, că de-om munci laolaltă tustrei om avea iar recolte de bumbac ca ’nainte de război, după care or zis că n-or pregeta să mă lege fedeleş de mi-o mai trece prin cap să plec.

Vasăzică n-am să mă duc pasămite nicăierea în grabă şi uite aşa ajuns-am a cugeta îndelung la noi doi şi cum suntem amândoi acilea şi situaţia mea s-a lămurit, îs în sfârşit pregătit să te-ntreb dacă-mi faci onoarea să-mi fii soaţă şi să-mi stai alături câţi ani om mai avea noi de trăit.

Unde că, după toate cele spuse de el, nu se aşteptase nicidecum la una ca asta, Josepha rămase mută de uimire.

— Cum ştii tu să le-ntorci de fiece dată şi să-mi tai răsuflarea!

— Ce zici, dar? Dacă Jeremiah pleacă-n Nord, te-i putea muta în colibă cu mine. A trebui, de bună seamă, să mergi mai departe la conac ca să faci demâncare pentru tătă lumea, da’ a fi ca şi cum am avea o căsuţă a noastră.

— Păi, io credeam că... bolborosi Josepha.

Năucită cum era, vorbele îi ieşeau pe gură de-a valma.

— Nici... nici nu mai ştiu ce credeam. Io colo-n casa a mare... şi tu la colibă... Nici cu gându' n-am gândit vreodat' că... Tu... tu chiar vrei să te-nsori *cu mine*??...

Drept răspuns, Henry se aplecă spre ea şi o sărută.

— Mi-a luat, bag seama, oarece vreme să-nţeleg cât mi-eşti de dragă şi că, pentru a doua oară în viaţă, iubesc cu adevărat, spuse el după câteva clipe. Nădăjduiesc că nu te superi că eşti *a doua* femeie pe care am sărutat-o.

— N-am de ce să mă supăr, răspunse Josepha. Io n-am mai fost sărutată niciodat', aşa că n-am de ce s-o pizmuiesc pe mama lui Jeremiah că ai iubit-o 'nainte să mă iubeşti pe mine. Cum o chema?

— Lacina.

— Frumos nume. Tre' să fi fost o femeie tare bună.

— Aşa a şi fost. Da' acu', pe lângă amintirea ei, îi pasămite loc în inima mea şi pentru tine.

— Un bărbat care ţine două neveste odat' nu-i pasămite prea vrednic, da' n-am nimic împotrivă să trăiesc lângă unu care păstrează vie amintirea primei lui soaţe. Da' vreau să te rog ceva.

— Ce? întrebă Henry.

— Mi-ar plăcea să-mi zici Seffie. Mi-e drag numele ăsta şi nu mi s-a mai zis aşa de ani de zile.

— Vasăzică, donşoară Seffie, vrei să fii soaţa mea?

— Vreau, cum să nu, dom' Patterson!

*

În seara aceea, pe când stăteam împreună la masă, nici măcar discuţia purtată mai devreme de Jeremiah cu domnul Watson nu putu ştirbi bucuria pe care am simţit-o cu toţii la auzul veştii.

Când Henry ne împărtăşi hotărârea pe care o luaseră

în după-masa aceea, Katie şi cu mine am sărit chiuind în picioare şi am fugit s-o îmbrăţişăm pe Josepha. Tata, unchiul Ward şi Jeremiah se strânseră în jurul lui Henry să-i strângă mâna.

Nici nu îndrăzniserăm parcă a visa la una ca asta!

38
Trei conversaţii

Fiecare dintre conversaţiile purtate patru zile mai târziu avea să ne înrâurească vieţile în chipuri nebănuite. Prima a avut loc între mine şi Jeremiah.

Ştiam că nu mai lucra la depozitul domnului Watson, dar nu ştiam ce avea de gând să facă în privinţa asta.

După prânz, Jeremiah mă anunţă că are ceva să-mi spună. Mă luă de mână şi pornirăm tăcuţi spre pădure. Tot drumul până la tainicul refugiu al lui Katie nu scoase un cuvânt. Începeam deja să mă îngrijorez!

— Câtă vreme am lucrat la depozitu lu' dom' Watson, începu el când ajunserăm în mica dumbravă, ştii că eu şi tătuca le dădeam lu' dom' Ward şi dom' Templeton o parte din simbriile noastre. Nu era cine ştie cât, da tătuca zice că, acu' că suntem liberi, trebuie să muncim din greu ca să dovedim că suntem vrednici de libertate şi să nu ne aşteptăm să ne poarte alţii de grijă, aşa cum ne purtau odinioară stăpânii albi. Acu' trebuie să ne descurcăm singuri şi tata zice că trebuie s-arătăm că nu ne dăm în lături de la muncă. Dom' Lincoln a murit ş-acu' noi trebuie să dovedim că avut-a dreptate să ne sloboade din sclavie – aşa zice tătuca. Şi, ca s-o dovedim, trebuie să muncim din greu şi să n-aşteptăm pomană de la nimeni.

Dom' Templeton şi dom' Ward îs ăi mai cumsecade bărbaţi pe care i-am cunoscut vreodată – pe lângă tătuca şi Micah Duff. Şi ei mi-or zis şi mie ce i-or zis lu' tata, că pot rămâne aci cu dânsu şi că s-or găsi destule de făcut pentru amândoi. Da eu m-am tot gândit şi, unde că-i din ce în ce mai primejdios pentru ăi de culoare să trăiască aci, socotesc că nu-i corect să ne luăm, atâta vreme cât depindem în toate cele de ăilalţi, chiar dacă-i vorba de oameni mărinimoşi cum îs donşoara Katie, dom'

Templeton şi dom’ Ward. Ş-acu’ că tătuca are să se-nsoare cu Josepha şi niciunu din ei n-are o slujbă în altă parte, s-ar cuveni pasămite să vă ajut băneşte ca Rosewood să nu se ducă de râpă. I-am văzut pe dom’ Templeton şi pe dom’ Ward mergând la bancă în ziua incendiului şi, chiar dacă ei n-or spus nimic, odată i-am auzit vorbind de impozit. Se-ntrebau cum or să facă rost de bani ca să-l plătească.

Jeremiah făcu o pauză şi trase adânc aer în piept. Unde că era un băiat tăcut din fire, ţinuse ditai monologul!

— Trebuie să-mi găsesc de lucru, continuă el. Trebuie să câştig bani ca să ne putem căsători şi să nu stăm la mila altora. Şi se cuvine pasămite să-l ajut şi pe tata, ca să nu fie nevoit a da fuga la tătâne-tău ori de câte ori el şi Josepha or vrea să-şi cumpere oarece. Aşa că am hotărât să îmi găsesc o altă slujbă şi să pun nişte bănuţi deoparte pentru noi doi, pentru tătuca şi poate şi pentru dările celea. Ci cum n-are pasămite să mă tocmească nimeni prin părţile astea, am hotărât să mă duc în Nord şi să muncesc o vreme acolo.

— Poftim?... icnii eu şocată. Of, Jeremiah!

Simţind că mi se umplu, fără să vreau, ochii de lacrimi, îi strânsei mâna într-a mea şi mă uitai adânc în ochii lui.

— Gându’ de-a te lăsa aici îmi surâde la fel de puţin ca ţie, spuse el. Da’ n-are să fie pentru multă vreme. Zice-se că-i de lucru din belşug în porturi şi-n fabrici şi la căile ferate şi că acol’ până şi un negru câştigă mai bine decât câştigă orişice alb aci, în Sud. În scurtă vreme, om fi iar împreună şi pân-atunci poate c-am să izbutesc a strânge destui bănuţi cât s-o scoatem la capăt pân’ se-ndreaptă lucrurile pe-aici ş-oi putea găsi un alt loc de muncă. Şi după aia ne-om putea lua liniştiţi.

Mă aşezai, năucă, pe o buturugă. Mi se rupea inima de durere, dar eram şi mândră că Jeremiah vrea să

muncească şi să stea pe picioarele lui. Ceva din adâncul sufletului îmi spunea că era alegerea corectă.

Totuşi, nu îmi puteam zăgăzui lacrimile la gândul că va pleca de la Rosewood. Aşteptaserăm, ba dintr-un motiv, ba dintr-altul, atâta amar de vreme!

În timp ce noi discutam astfel în pădure – iar eu plângeam de mama focului! – tata şi unchiul Ward porniră călare spre Oakwood.

*

Chiar dacă localnicii se obişnuiseră de acum cu fraţii Daniels, aceştia încă mai întorceau câteva capete oriunde s-ar fi dus. Vestea incendiului din Greens Crossing şi a celor petrecute acolo făcuse deja înconjurul întregului ţinut. Marea majoritate nu încuviinţau tacticile folosite de Ku Klux Klan. Totuşi, să întorci arma împotriva unui alb în apărarea unui negru, oricare ar fi fost motivul, rămânea în ochii celor mai mulţi sudişti un păcat de neiertat. Faptul că Templeton Daniels avea o puşcă aşezată de-a curmezişul şeii când cei doi intrară călare în oraş atrase şi mai multe priviri ca de obicei.

La biroul şerifului, fraţii Daniels descălecară şi intrară în clădire. Când Sam Jenkins îşi ridică privirea, ochii i se umplură de venin.

— Cred că asta îţi aparţine, Sam, spuse Templeton, aşezând pe biroul şerifului arma pe care o adusese cu el. Ai uitat s-o iei deunăzi, când ai plecat în graba mare împreună cu şleahta ta de laşi.

— Cum îndrăzneşti să îmi vorbeşti aşa...?

— Taci din gură, Jenkins, şi cască bine urechile! îi tăie vorba Ward. Frate-meu are dreptate – sunteţi cu toţii nişte laşi de ultimă speţă, care nu au curajul să îşi asume bărbăteşte răspunderea pentru faptele lor şi umblă deghizaţi în cearşafuri, ca nişte ţângăi. Templeton a venit să îţi returneze puşca – el e puţin mai binevoitor cu vecinii

decât mine. Eu am venit să-ţi spun aşa: am făcut de câteva ori puşcărie la viaţa mea şi, la cei 50 de ani ai mei, probabil că am trăit deja mai mult decât mi se cuvine, aşa că nu prea mă mai tem de nimic. Nu mă tem de puşcărie, nu mă tem de moarte, nu cred că mă tem nici chiar de spânzurătoare – chit că nu-mi surâde gândul de a o sfârşi în felul ăsta. Şi în niciun caz nu mă tem de tine, Sam Jenkins. îmi pare rău că ţi s-a prăpădit băiatul. Niciun părinte n-ar trebui să îşi piardă astfel copilul. Asta ar fi trebuit să te înveţe câte ceva despre ură, dar se pare că nu te-a învăţat nimic. Socotesc că eşti un laş, Jenkins. Un laş şi un făţarnic... Te dai om al legii, dar de fapt, nu eşti decât un nelegiuit care ucide oameni nevinovaţi ascuns în spatele unei măşti. Niciun bărbat adevărat n-ar face aşa ceva, doar un individ josnic şi laş. Aşa că te previn – dacă te atingi chiar şi cu un deget de vreun membru al familiei noastre, fie el alb sau de culoare, ori de îndrăzneşti chiar şi numai să pui piciorul la Rosewood... îţi promit, Jenkins, că am să te omor cu mâna mea. Poate că or să mă spânzure pentru asta, dar tu n-ai să mai trăieşti s-o vezi. Nu mă stârni, Jenkins. Vorbesc cât se poate de serios. Dă-mi un motiv, şi am să te ucid.

Cu acestea, Ward se răsuci pe călcâie şi ieşi. Şeriful Jenkins se holbă amuţit după el, cu faţa zvâcnind de mânie. Templeton îşi urmă fratele după câteva secunde, aproape la fel de uluit de spusele acestuia precum era şeriful.

*

Cea de-a treia conversaţie din ziua aceea avu loc mai târziu, după ce tata şi unchiul Ward se întoarseră de la Oakwood. Pentru moment nu vorbiră nimănui de cele petrecute în biroul şerifului, chit că în lunile următoare acea discuţie avea să se întoarcă să ne bântuie.

După conversaţia cu Jeremiah, am rămas tristă şi

îngândurată tot restul zilei. Când i-am povestit lui Katie despre hotărârea luată de el m-a apucat iar plânsul. Mai târziu, în vreme ce Katie o ajuta pe Josepha la pregătitul mesei de seară, eu am urcat la mine în odaie să mă odihnesc. Voiam să pot afişa o faţă surâzătoare când voi coborî, la cină, de dragul lui Jeremiah. El era convins că luase hotărârea corectă, iar eu trebuia să îl susţin, arătându-mă la rându-mi încrezătoare.

După o vreme, când m-am dat jos din pat şi m-am dus la fereastră, i-am văzut pe tata şi pe unchiul Ward îndepărtându-se de casă împreună cu Henry.

*

— Ce-ar fi, Henry, să ne arăţi ce lucrări ai mai făcut la colibă? întrebă Templeton.

— Da' numa' ce fost-ai ieri acol', dom' Templeton! râse Henry. Ş-apoi, voi doi aţi lucrat la fel de mult ca mine la casa ceea.

— Vrem pur şi simplu să mai aruncăm o privire, spuse Ward. Oricum, mai avem timp până e gata masa. Că tot veni vorba, Henry, coliba ta e cam mică pentru un om însurat şi nu are bucătărie. Cum are să se descurce Josepha ca femeie măritată fără o bucătărie a ei?

— Păi, ne gândeam c-a găti mai departe pentru toată lumea la conac, răspunse Henry.

— Mă bucur să aud asta! râse Templeton. Dar dacă Josepha o să vrea să facă o prăjitură sau o porţie de pesmeţi numai pentru tine?

— La asta nu m-am gândit, dom' Templeton.

Ajunseră la casa cea nouă şi păşiră tustrei înăuntru.

— Eşti un meşter tare iscusit, Henry, comentă Ward. Ai transformat căsuţa asta modestă într-un mic palat. Când te uiţi la aceste două camere încăpătoare şi la bucătăria asta mare – cu tejghea nouă, chiuvetă cu pompă şi loc pentru o sobă de gătit – nici n-ai crede că asta a fost

cândva coliba unor sclavi.

— Mulţam, dom’ Ward, tare-mi place şi mie cum a ieşit, răspunse Henry, încă neputând să îşi explice rostul conversaţiei – lucraseră, doar, împreună la casă!

— Apropo, nu ştiu dacă ţi-a zis Templeton, dar ultima dată când am fost în târg am comandat şi soba, taman din Richmond – o sobă nou-nouţă, făcută pe măsură. Şi, pe deasupra, am mai comandat şi un pat nou, lung şi lat.

— Ne-am gândit că aşa ar fi cel mai potrivit pentru noii locatari, adăugă Templeton, făcând şugubăţ cu ochiul.

— Fără doar şi poate că le-a plăcea, încuviinţă Henry, neînţelegând ce era aşa de amuzant în asta.

— Şi am mai comandat câteva fotolii şi o canapea. Ne gândeam că ar arăta bine acolo, spuse Ward, arătând spre spaţiul gol de lângă bucătărie, lângă biblioteca asta frumoasă pe care ai meşterit-o. Bună treabă ai făcut, Henry – jos pălăria!

— Mulţam, dom’ Ward... da aşa-i că zisu-v-am că Jeremiah are de gând să plece o seamă de vreme?

— Ne-ai zis, da.

— Şi nu-i păcat să cheltuiţi acuma atâta bănet? El şi Mayme nu s-or căsători în grabă.

— Că veni vorba de ei, interveni Templeton, când am auzit că Jeremiah e hotărât să plece, ne-am schimbat planurile. La cât de bine arată acum casa, ne-am hotărât s-o vindem.

— S-o vindeţi?! exclamă Henry surprins, neputând să îşi ascundă entuziasmul din voce. Nu vă supăraţi că vă-ntreb... da găsit-aţi deja cumpărător?

— Nu, răspunse Templeton, clătinând din cap. Trăim vremuri grele. O fostă colibă pentru sclavi nu se vinde prea uşor.

— Şi nu vă fie cu supărare, da’... hm... cu cât o daţi?

Fraţii Daniels se uitară unul la altul.

— Noi ne gândeam să cerem în jur de 20–25 de dolari pe ea, spuse Ward.

— 25 de dolari?! făcu Henry. Nu-i cu putinţă aşa ceva! Păi numa' cheresteaua, şindrila şi geamurile noi de le-am luat io de la depozitu lu' dom' Watson fac vreo 10–12 dolari. fără soba a noua de-o comandarăţi face, pasămite, încă pe-atâta. Ca să nu mai vorbim de pat şi de fotoliile celea. Nu, 25 de dolari îi prea puţin.

— Probabil că ai dreptate, spuse Templeton, dar casa e aici şi, decât să rămână nefolosită, am prefera să ne recuperăm pur şi simplu banii investiţi în ea. Nu căutăm să scoatem vreun profit de pe urma ei. Tot ce încercăm noi să facem este să oferim cuiva posibilitatea de a avea o casă frumoasă – poate unei perechi de proaspeţi însurăţei, care ar fi fericiţi aici. Ştii pe cineva care ar fi interesat?

— Iertat să-mi fie că-ntreb, zise Henry, da'... hm... v-aţi învoi să vindeţi unor negri?

— Hm... iată o idee, făcu Templeton, dând chipurile gânditor din cap. De ce nu? în fond, casa fusese la început destinată unor tineri de culoare – lui Mayme şi Jeremiah. De ce... ai pe cineva în minte?

— Păi, cu tot respectu'... mă gândeam că, de n-oţi avea nemica împotrivă, poate că io şi viitoarea doamnă Patterson om strânge banii ceia să cumpărăm casa pentru noi.

— Tu şi Josepha? Ce idee grozavă! exclamă Templeton.

— Da ar mai fi ceva, zise Henry. Mă tem că nu vă pot da preţu' pe care-l cereţi. Nu de alta, da ştiu cât bănet băgat-aţi în casa asta. Aşa că pe mine nu mă lasă cugetu' să vă dau mai puţin de 40 de dolari pe ea, chit că, la drept vorbind, îs sigur că face mai mult de-atât. Spuneţi-mi, dară, cât vreţi pe ea, iară io oi vorbi cu Josepha ş-om vedea împreună dac-o putem cumpăra.

— Nu-i uşor să se tocmească omul cu tine, măi Henry! râse Templeton. Atunci hai să fie cum zici tu – 40 de dolari.

— Dacă sunteţi siguri că nu vreţi mai mult.

— Rămânem aşadar înţeleşi? întrebă Templeton, uitându-se la ceilalţi doi.

— Cred că întâi ar trebui să stăm de vorbă şi cu Kathleen, spuse Ward.

— Da... desigur. Aşadar, dacă nepoata noastră va fi de acord, preţul de vânzare rămâne 40 de dolari.

Îşi strânseră tustrei mâinile.

— Tare vă mulţămesc, spuse Henry. Când a auzi, Seffie a mea nu şi-a mai încăpea-n piele de bucurie!

39
Henry şi Josepha

Veni şi ziua cea mare.

Cununia urma să fie oficiată, precum fusese cea a Emmei cu Micah, la Rosewood, de către reverendul Hall. Cu toţii ne gândeam la Emma şi ne doream să fi fost şi ea acolo, cu noi. În afară de asta, singurul nor care înnegura bucuria zilei era faptul că, după nuntă, Jeremiah avea să plece. Mă încercau tot felul de emoţii amestecate, dar eram hotărâtă să nu îmi plâng de milă. Aceasta era o zi în care trebuia să fim cu toţii fericiţi pentru Henry şi Josepha.

La fel cum se întâmplase şi înainte de nunta Emmei, eu şi Katie am ajutat-o pe viitoarea mireasă să se îmbrace şi să îşi aranjeze părul. Josepha era emoţionată ca o copiliţă. Nu sperase să fie vreodată mireasă. Iar acum urma să devină doamna Patterson!

Rochia de mireasă fusese, de la bun început, cea mai mare problemă a noastră. Ne gândiserăm să mergem să cumpărăm una la Charlotte, dar acum că negrii şi albii nu mai aveau voie să stea împreună la acelaşi hotel, nu ne prea trăgea pe niciunul aţa într-acolo. În cele din urmă, doamna Hammond a fost cea care ne-a scos din încurcătură. Într-o zi, Katie şi cu mine am întrebat-o dacă ar putea comanda o rochie pentru Josepha.

— Ştiu şi eu... murmură ea, nu-i uşor să găseşti o rochie pe măsura unei femei atât de... hm... atât de trupeşe, iar dacă rochia comandată nu i se potriveşte, nu mai e nimic de făcut. Şi apoi, o rochie frumoasă costă multişor.

Căzu câteva clipe pe gânduri, apoi faţa i se destinse într-un zâmbet şi începu să dea încet din cap.

— Da... Cred că am găsit soluţia.

— Şi care ar fi aceea, doamnă Hammond? întrebă

Katie entuziasmată.

— Ei bine, mă gândeam că... am putea să îi facem noi o rochie frumoasă.

— Chiar ar fi cu putinţă??

— În tinereţe mai coseam una, alta... Da, sunt sigură că se poate.

Eu şi Katie am ales câteva eşantioane de pânzeturi din prăvălia doamnei Hammond şi le-am dus cu noi acasă ca să i le arătăm Josephei. În nicio săptămână, materialul ales de Josepha, o olandă fină de un vernil superb, fu comandat, iar viitoarea mireasă începu deja probele în croitoria improvizată deasupra magazinului universal.

În vreme ce rochia se contura încet-încet după formele ei generoase, ne-am distrat toate de minune, discutând şi râzând ca patru prietene vechi. Doamna Hammond se dovedi a fi o croitoreasă mult mai pricepută decât lăsa să se creadă. Rochia făcută de ea avea tot soiul de falduri şi pliuri elegante, iar, când fu gata, arăta mai bine ca orice rochie pe care am fi putut-o cumpăra de la magazin. Între timp, Josepha şi doamna Hammond deveniseră atât de apropiate, încât negresa o rugă pe aceasta să îi stea alături la cununie, împreună cu mine şi Katie.

În ziua cea mare, doamna Hammond sosi prima. Voia să facă ultimele retuşuri la panglica galbenă pe care avea s-o poarte mireasa în talie. Am dus-o repede la etaj, în odaia Josephei, şi acolo am continuat pregătirile, chicotind ca patru şcolăriţe – chit că eu şi Katie aveam 20 de ani, Josepha, 49, iar doamna Hammond probabil aşijderea.

După ce am ajutat-o pe Josepha să se îmbrace, i-am aranjat coafura, în vreme ce ea ţinea o oglindă să vadă ce facem.

Cu florile şi fundiţele pe care i le-am prins în păr, arăta de-a dreptul minunat.

Între timp, în coliba renovată-pe care de acum o numeam cu toţii „casa cea nouă” – tata, unchiul Ward şi Jeremiah îl pregăteau pe mire. Tot doamna Hammond fusese cea care ajustase pentru Henry un costum bleumarin elegant şi o cămaşă cu volane care rămăseseră de la tata de pe vremea când frecventa saloanele de joc. Cum Henry era mai înalt şi mai slab decât el, doamna Hammond desfăcuse tivul pantalonilor, lungind cracul cu câţiva centimetri şi îi strâmtase cam tot atât şi în talie. Rezultatul final, pe care l-am văzut ceva mai târziu, a fost de-a dreptul uimitor. Henry arăta mai fercheş ca niciodată!

Domnul Thurston, reverendul Hall şi soţia acestuia au ajuns la Rosewood pe la ora unsprezece, iar, la scurtă vreme după ei, au sosit Aleta şi tatăl său. Cum aceasta era a doua nuntă pe care o găzduiam, am făcut totul aproape la fel ca prima oară, când se căsătorise Emma. Reverendul Hall discută cu Katie despre felul în care avea să se desfăşoare ceremonia, după care ea se întoarse grăbită la noi. Întocmai ca Emma, Josepha îi rugase pe tata şi pe unchiul Ward să o conducă până la cel care avea să-i devină soţ.

— Totul e pregătit, ne anunţă Katie când intră în odaie. Dar tu, Josepha, eşti pregătită?

— Nu ştiu, maică, răspunse negresa. Aşa-s de fericită şi de emoţionată, că nu mai ştiu de mine!

Auzirăm deschizându-se la parter uşa de la bucătărie.

— Ei trebuie să fie, spuse Katie. E timpul să ne retragem, Josepha.

Zicând acestea, Katie făcu un pas în faţă, o îmbrăţişă cu grijă pe mireasă şi o sărută pe obraz.

— Te iubim, Josepha, şi ne bucurăm nespus pentru tine.

— Taci, copilă, că iar mă faci să plâng! exclamă

negresa, după care îşi aşează mâinile pe umerii mei şi mi se uită adânc în ochi.

— Îţi mulţumesc că mi-ai fost toată viaţa alături, murmurai eu printre lacrimi, strângând-o în braţe.

Mai mult n-am putut să spun, şi n-a putut nici ea. Nu aveam, oricum, nevoie de cuvinte.

În cele din urmă, făcu şi doamna Hammond un pas în faţă şi, şovăind doar preţ de o clipă, îşi petrecu braţele pe după mijlocul Josephei.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, Josepha. Eşti o femeie minunată şi norocoasă.

— Îţi mulţămesc din suflet pentru tăt, Elfrida, zise negresa. Eşti o prietenă de nădejde.

Când se desprinseră din îmbrăţişare, aveau amândouă ochii plini de lacrimi.

Bărbaţii urcau deja scara, semn că sosise vremea să plecăm.

I-am strâns pe rând mâna Josephei şi, zâmbind tustrele, ne-am îndreptat spre uşă.

— Gata, doamnelor, e timpul să vă retrageţi! exclamă tata, păşind înăuntru. De aici ne ocupăm noi de mireasă!

— La parter te aşteaptă un bărbat chipeş foc, i se alătură unchiul Ward.

— Vai, dom’ Ward, nu mă face să plâng!

— Lasă, că plânsul face bine. Lacrimile zice-se că răcoresc sufletul, chit că eu unul nu ştiu prea multe despre treburile astea. Aşadar... eşti pregătită să-ţi întâlneşti alesul?

— Cred... cred că da.

— Eu te văd cât se poate de pregătită, spuse tata. Eşti o mireasă superbă, Josepha. Suntem cu toţii foarte mândri de tine.

— Mulţămesc, dom’ Templeton. Amândoi fost-aţi tare

buni cu mine.

— Katie a început să cânte la pian! exclamă unchiul Ward. Pare-se că-i timpul să mergem.

Ieşiră pe uşă şi coborâră încet treptele, Josepha ţinându-i de braţ pe cei doi bărbaţi. Păşi în salon radiind toată, iar, când îl văzu pe Henry aşteptând-o cu faţa numai un zâmbet, dichisit la patru ace, mai că i se tăie răsuflarea.

Eu şi doamna Hammond stăteam de o parte a reverendului, iar Jeremiah de cealaltă. Când Henry o văzu pe Josepha coborând scara în rochia ei cea nouă, chipul i se umplu de mândrie. Era lesne să-ţi dai seama cât de mult o iubeşte.

Cei trei traversară salonul şi se opriră în faţa reverendului Hall. Ajungând la capătul partiturii, Katie se ridică de la pian şi veni să mi se alăture.

— Dragii noştri, începu preotul, ne-am adunat azi aici pentru a uni prin taina sfintei căsătorii pe acest bărbat şi pe această femeie. Dacă cineva se opune acestei uniuni, să vorbească acum sau să tacă pe veci.

Reverendul Hall aşteptă preţ de o clipă, apoi continuă:

— Cine o dă pe această femeie în căsătorie acestui bărbat?

— Noi o dăm, răspunseră într-un glas tata şi unchiul Ward, după care se duseră lângă Jeremiah.

Când Josepha făcu un pas în faţă, oprindu-se în dreapta alesului ei, gândurile îi zburară la ziua în care părăsise plantaţia McSimmons şi se dusese să îl caute pe Henry la Greens Crossing.

*

Se apropiase încet de grajdul cu chirie. După atâta amar de drum, sleită de puteri, abia îşi mai târa picioarele. îl recunoscuse imediat pe bărbatul din spatele gardului, cel

cu furca în mână, dar se întreba dacă el şi-o mai fi amintind de ea.

— Dumneata îi fi Henry, de nu mă-nşel.

— Nu te-nşeli, nu, răspunsese el.

— Io mi-s Josepha, de la conacu McSimmons.

— Ştiu prea bine cine eşti, mustăcise Henry. N-oi uita-n veci prima noastră întâlnire. Ţie-ţi datorez, doar, slujba asta!... Da ce caţi aşa departe de casă, că te văz ostenită tare?

— Aia nu mai îi casa mea, răspunsese ea. îs liberă, aşa că m-am luat frumuşel ş-am plecat, că nu mai are nime' dreptu' să mă calce-n picioare-n chipu' cela. Ş-acu' o caut pe donşoara Mayme şi nădăjduiam că dumneata îi fi cunoscând-o şi mi-i putea zice un' să dau de ea.

Henry râse iar încetişor.

— Ţi-oi zice, cum nu! Ba chiar aş putea să te duc chiar io pân-acol', de nu te grăbeşti prea tare. Nu de alta, da la cum te văz, nu cred c-ai dori să mai baţi atâta cale pe jos. De poţi aştepta pân' ce-oi isprăvi io treaba acilea, om merge cu şareta ceea arătoasă de-acol' de mi-a lăsat-o dom' Thurston să i-o dreg. E aproape gata şi i-o pot duce, iar Rosewood e chiar în drum. Şi, la cum îl ştiu io, nu cred că dom' Thurston s-a supăra dacă mai iau un suflet cu mine.

Henry fusese atât de bun cu ea, chiar şi atunci.

Cine s-ar fi gândit că într-o bună zi o să-i stea alături în chipul acesta?

*

— Henry Patterson, zise pastorul, o iei pe această femeie să-ţi fie soaţă, s-o ai alături şi să-i fii credincios de azi înainte, la bine şi la rău, în sărăcie şi în bogăţie, în boală şi în sănătate, s-o iubeşti şi s-o preţuieşti până ce moartea vă va despărţi, aşa cum e porunca Domnului?

— Sigur c-o iau! exclamă Henry.

— Josepha Black, urmă reverendul Hall, întorcându-se spre mireasă, îl iei pe acest bărbat să-ţi fie soţ şi să-i fii credincioasă de azi înainte, la bine şi la rău, în sărăcie şi în bogăţie, în boală şi în sănătate, să-l iubeşti şi să-l preţuieşti până ce moartea vă va despărţi, aşa cum e porunca Domnului?

— Îl iau, da, răspunse Josepha. Şi Dumnezeu să-l binecuvânteze că iubeşte pe una ca mine.

Am izbucnit cu toţii în râs. Pur şi simplu nu ne-am putut abţine!

*

După ce râsetele se domoliră, gândurile lui Henry zburară la ziua în care o văzuse pentru prima oară pe Josepha.

Chiar dacă la vremea aceea nici prin cap nu-i trecuse că bucătăreasa de la conacul McSimmons avea să-i devină într-o bună zi soaţă, prima lor discuţie i-a rămas întipărită în minte. Totuşi, dragostea adâncă pe care o simţea acum înflorise în sufletul lui de-a lungul clipelor petrecute împreună la Rosewood, atât de încet şi de lin încât nici n-o băgase de seamă până când într-o zi nu îşi mai putu tăgădui că o iubeşte. Ceea ce nu ştia el era când *începuse* s-o iubească. Ei, dar când e vorba de iubire, poate că începutul contează mai puţin decât sfârşitul.

Şi iată-l acum stând lângă Josepha în faţa preotului şi a lui Dumnezeu, la fel de uimit ca ea de turnura lucrurilor. Fericirea lui era diferită, căci el trebuia să facă loc şi unei amintiri – dar era la fel de adâncă.

*

— Dat fiind că tu, Henry, şi tu, Josepha, v-aţi exprimat în faţa Domnului şi a acestor martori dorinţa de a vă uni destinele, şi v-aţi jurat iubire şi devotament unul altuia, vă declar soţ şi soţie. Doamnelor şi domnilor, adăugă reverendul Hall, întorcându-se spre noi, am

onoarea să vi-i prezint pe domnul şi doamna Patterson!

Răsunară urale şi aplauze, după care dădurăm toate fuga să îi îmbrăţişăm pe proaspeţii însurăţei, iar bărbaţii îşi strânseră mâinile. Doamna Hammond o sărută pe Josepha şi îl felicită pe Henry, la fel de fericită şi de zâmbitoare ca toţi ceilalţi. Cred că de acum nici ei nu îi mai păsa câtuşi de puţin de culoarea pielii.

Îl căutai cu privirea pe Jeremiah şi mă dusei la el. îşi petrecu visător braţul pe după mijlocul meu. Ştiu că ne gândeam amândoi la acelaşi lucru – speram că va veni în curând şi vremea noastră.

Întrucât invitasem lumea la masă, în scurtă vreme, discuţia o coti spre mâncare, cafea şi tortul de nuntă.

Josephei nici că-i trebui mai mult. îşi puse numaidecât un şorţ curat peste rochia cea nouă de mireasă şi ţuşti! la bucătărie să continue pregătirile pentru ospăţ. Acolo, la bucătărie, se simţea, doar, mai fericită ca oriunde.

40
Despărţire

Nici nu se încheie bine ospăţul de nuntă, că Jeremiah se strecură afară din casă şi o luă spre grajd. Urmărindu-l de la fereastră, am simţit că mi se strânge inima. Ştiam ce face. Venise în sfârşit clipa de care îmi era groază. Ştiam că era hotărât să plece după nuntă, chit că nu vorbiserăm prea mult despre asta în ultima vreme. În adâncul sufletului nădăjduiam, bag seama, că între timp s-o fi răzgândit. Cred că ne întrista pe amândoi prea tare să discutăm despre despărţire.

Pe când făceam curat în bucătărie împreună cu celelalte femei, Jeremiah se întoarse în casă şi spuse că doreşte să-mi vorbească. Urmându-l afară, i-am văzut calul legat de pripon. Avea deja şaua pusă.

Jeremiah mă luă de mână şi pornirăm, cum obişnuiam adesea, spre pădure. Pe drum niciunul dintre noi n-a spus prea multe. Aveam amândoi inima grea. Într-un târziu, nu m-am mai putut stăpâni.

— Jeremiah, de ce trebuie să pleci?

Oftă prelung şi ne aşezarăm amândoi pe un buştean.

— Aşa socotesc eu că-i mai bine, zise el într-un târziu. Şi mie mi-e greu, da trebuie să fac ceva ca să câştig nişte bani. Domnu’ Watson mi-a dat o scrisoare de recomandaţiune şi mi-a zis de un loc din Delaware unde s-a găsi probabil de lucru pentru un flăcău vânjos ca mine. N-oi sta mult.

— Câtă vreme ai să fii plecat? murmurai eu.

— Nu ştiu, poate câteva luni-pân ce-oi strânge destui bani cât să nu fim o povară pentru alţii şi pân’ ce s-or mai linişti lucrurile prin părţile astea. Acu’ prea-i periculos. Afurisiţii ăia de zurbagii albi mă urăsc şi, dac-or afla c-am plecat, poate că nu s-or mai gândi atâta la Rosewood. Acu’

că tătuca nu mai munceşte în târg, nădăjduiesc c-or uita de noi cu totu’.

— Mie tot nu-mi convine.

— Nici mie. Da’ timpu a trece repede şi-n scurtă vreme om fi din nou împreună.

Începură să mi se prelingă lacrimile pe obraji.

— Dar de ce trebuie să pleci azi?

— De trebuit, nu trebuie, da cum tătuca s-a însurat şi ziua de azi îi un nou început pentru dânsu, socotesc c-ar putea fi şi pentru mine. Am stat de vorbă cu el. Nu m-aş duce dacă plecarea mea i-ar înnegura ziua nunţii. Da’ tata a zis că-i poate potrivit s-o luăm amândoi de la capăt în aceeaşi zi. Mi-a dat binecuvântarea lui şi mi-a spus să purced liniştit la drum; cu atât mai repede m-oi întoarce acasă.

Se lăsă tăcerea vreme de un minut, două.

— Am ceva pentru tine, spuse Jeremiah în cele din urmă, un cadou care să-ţi amintească de mine.

Îşi vârî mâna în buzunar. Nu observasem că avea ceva la el. Ce o fi fost?

— Ştiu că nu-i la fel de arătos ca ăl de-i ziceţi Lacrima, pe care-l avea mămuca ta, da’ m-am gândit că n-o aminti de mine şi că ne-o aminti la amândoi că n-a trece mult şi fi-vom iar împreună.

Zicând acestea, îmi întinse un buton mic de cămaşă, din argint, pe care erau gravate iniţialele JP.

— O, Jeremiah, ce frumos e!

— Am rugat-o pe coana Hammond să-i comande pentru mine. Nu-s prea sigur ce se face cu butonii ăştia, da îs mereu doi la număr şi m-am gândit că, de-om păstra unu fiecare, a fi ca o făgăduinţă pe care ne-o facem unu altuia.

— Lacrima a fost amintirea care-i rămăsese mămucăi de la tata. Butonul acela mi-e drag pentru că mă duce cu

gândul la ei doi. Dar acesta are să-mi fie şi mai drag, căci este al meu şi o să-mi amintească... de omul pe care îl iubesc.

— Şi care te iubeşte. Pentru că ăsta-i adevăru', Mayme. Te iubesc cum n-am iubit pe nimeni alta. Fost-ai mereu singura mea iubire.

— Mulţumesc, Jeremiah!

M-am tras mai aproape de el. Jeremiah mă cuprinse cu braţul şi am rămas aşa vreme îndelungată, fără să spunem un cuvânt.

Când ne-am întors acasă, bărbaţii discutau voioşi cu Henry afară, unii dintre ei fumând trabucuri, în vreme ce femeile tocmai isprăveau de dereticat înăuntru. Henry, tata şi unchiul Ward ne văzură venind mână de mână, dar ne lăsară în pace. Ştiau şi ei că Jeremiah urma să plece chiar în după-masa aceea.

Jeremiah se duse să îşi strângă ultimele lucruri.

După ce îşi aşeză în spatele şeii cele câteva haine pe care le lua cu el şi belşugul de merinde pe care i le pregătiserăm Josepha şi cu mine, ne adunarăm cu toţii în jurul lui.

— Să ai grijă de tine, auzişi? spuse tata, strângându-i mâna.

— Oi avea, dom' Templeton, oi avea, răspunse Jeremiah, după care se duse la unchiul Ward şi îi scutură şi lui mâna.

Katie îl strânse, lăcrimând, în braţe, după care Josepha mai că îl înghiţi în îmbrăţişarea ei, plângând la rându-i.

Când trupeşa negresă îi dădu drumul şi se retrase lângă proaspătul ei soţ, Jeremiah se uită zâmbind la amândoi.

— Vă şade bine împreună, spuse el. Felicitări înc-o dată. Nădăjduiesc că-ţi fi tare fericiţi.

Tatăl şi fiul se îmbrăţişară. Henry îi şopti ceva la ureche, cu ochii înlăcrimaţi, cum îi aveam cu toţii. Jeremiah îl privi zâmbind în ochi şi încuviinţă din cap, după care făcu un pas înapoi.

Apoi îmi veni, în sfârşit, rândul şi mie. De acum, jeleam deja de mama focului! Jeremiah mă cuprinse în braţe şi mă strânse la pieptul lui.

— Te iubesc, Mayme, îmi şopti el la ureche.

— Şi eu te iubesc, Jeremiah, suspinai eu. Şifă bine să ai grijă de tine, aşa cum a zis tata!

— Stai pe pace... oi avea.

Mă mai strânse o dată în braţe, apoi înclină din cap spre tata, care îşi petrecu braţul stâng pe după umerii mei şi îi strânse iar mâna. Jeremiah făcu un pas îndărăt şi îşi plimbă privirea peste toţi cu un ultim zâmbet de rămas-bun, după care încalecă în şa.

L-am petrecut cu toţii din ochi cum se îndepărtează călare spre plantaţia domnului Thurston. Când ajunse la cotitură, Jeremiah întoarse privirea, ne făcu încă odată cu mâna, apoi se făcu nevăzut.

Mă podidiră iar lacrimile. Tata mă luă în braţe, iar eu îmi îngropai faţa la pieptul lui, zguduită de suspine.

41
Un vis împlinit

Tata şi unchiul Ward încercaseră să îi convingă pe proaspeţii însurăţei să plece într-o lună de miere. Dar ţi-ai găsit! Pentru Henry şi Josepha, nu se afla pe faţa pământului călătorie care să-i entuziasmeze mai tare decât faptul că acum aveau o căsuţă a lor, pe care o cumpăraseră cu propriii lor bănuţi la preţul final de 50 de dolari.

Când aflase de negocieri, dacă se pot numi astfel nişte tratative în care vânzătorii încearcă să coboare preţul, iar cumpărătorii să-l urce, Josepha stăruise să îşi aducă şi ea aportul alături de Henry. Având în vedere că, de când era liberă, strânsese la rându-i aproape 30 de dolari-pe care îi ţinea vârâţi sub saltea în odaia ei de la etaj – insistă să contribuie şi ea cu măcar 10 dolari la cumpărarea casei.

Şi, uite aşa, preţul crescu de la 25 la 40 şi în cele din urmă la 50 de dolari, iar Henry şi Josepha nu numai că îşi începeau viaţa de oameni căsătoriţi în casă nouă, ci le mai rămâneau, pe deasupra, şi 30 de dolari – o adevărată avere pentru doi foşti sclavi! Nu ştiu, zău, dacă se găseau în toată ţara oameni mai fericiţi ca ei.

Iar proaspeţii însurăţei nici că-şi doreau ceva mai fierbinte decât să îşi petreacă primele zile de căsnicie la Rosewood, în propriul lor cămin.

După cununie, invitaţii au rămas mai toată după-masa la Rosewood şi au petrecut de minune. Dată fiind plecarea lui Jeremiah, fericirea mea era amestecată cu tristeţe. Seara ne-am adunat cu toţii şi i-am condus cu alai pe Henry şi Josepha la noua lor casă.

În săptămâna de dinaintea nunţii, căsuţa fusese amenajată astfel încât noilor soţi să nu le lipsească nimic.

Sosiseră patul şi alte piese de mobilier, se puseseră preşuri pe jos, se aduseseră ustensile şi vase de bucătărie, mâncare şi câte şi mai câte. Tata şi unchiul Ward procuraseră mai toate cele trebuincioase de la prăvălia doamnei Hammond, iar celelalte fuseseră aduse de la conac – mese, scaune, un bufet şi un dulap de haine, oale, tigăi, farfurii, tacâmuri. Şi uite aşa coliba, nefiind foarte mare, se umplu iute. Văzând-o pe Josepha la tejgheaua din bucătărie – propria ei tejghea! – şi pe Henry aşezat la masă... totul părea atât de firesc, că ai fi zis că trăiau acolo de o viaţă.

În drum spre noul lor cămin, discutam cu toţii voioşi, apoi cineva începu să cânte şi, în scurtă vreme, cântam deja cu toţii în gura mare „Jimmy macină porumbu”.

Când am ajuns în dreptul casei se făcu linişte.

— Ei bine, doamnă Patterson, zise Henry, bine ai venit în nou’ nost cămin.

I-am strâns pe rând mâna lui Henry şi i-am dat o ultimă îmbrăţişare Josephei, apoi am făcut cu toţii un pas înapoi.

Henry se întoarse spre noi.

— N-avem cuvinte să vă mulţămim. Sunteţi ăi mai buni prieteni pe care şi-i poate dori cineva.

Zicând acestea, se răsuci şi îşi conduse mireasa înăuntru.

Epilog

Peste vreo şapte-opt luni, când sosi un oaspete şi fraţii Daniels îl invitară în casă, cei trei bărbaţi purtară o discuţie serioasă ce avea să schimbe vieţile celor de la Rosewood pentru totdeauna.

Musafirul luă loc. Gazdele îi oferiră o cafea, dar după ce luă o înghiţitură, acesta se strâmbă uşor şi puse ceaşca deoparte.

— Vasăzică au plecat fetele alea două ale voastre, spuse el.

— Mda, şi parcă-i prea linişte pe-aici fără ele! râse Templeton.

Tocmai în momentul acela, uşa se deschise şi Josepha intră în bucătărie, urmată de Henry.

— Ce bine că ai venit, Josepha! exclamă Templeton. Avem nevoie de o porţie proaspătă de cafea. Nu de alta, dar bem din cafeaua rămasă de la micul dejun şi nu e prea gustoasă.

Oaspetele înclină din cap, salutându-l pe Henry.

— Doar nu i-oţi fi dat lu’ dom’ Watson să bea din cafeaua a rece de rămas-a de azi-dimineaţ?! pufni Josepha, aruncând în drum către sobă o privire spre ceaşca din faţa bărbatului.

— Mă tem că alta n-am avut să-i dăm, răspunse Ward.

— Ei las’, că vă fac io acuşica o cafea proaspătă şi bună, ripostă negresa. Ci, dom’ Watson, adăugă ea, întorcându-se spre musafir, nu ne-adusăşi cumva vreo scrisoare de la fetele alea a noastre?

— Nu, Josepha, răspunse bărbatul. îmi pare rău, dar nu mi-a dat prin cap să vă ridic corespondenţa.

— Trecut-a amar de vreme şi n-am primit încă nicio veste de la ele, murmură Josepha, ca pentru sine. De ce

nu ne scriu?

— Or fi probabil prea ocupate, răspunse Templeton, dar n-am nicio îndoială că sunt bine.

— Io tăt socotesc că trecut-a prea mult de când nu mai ştim nemica de ele şi nu-mi place defel treaba asta.

— Judecând după expresia de pe chipul tău, Herb, s-ar zice că te frământă o chestiune serioasă, comentă Ward.

Herb Watson se sforţă să râdă la rându-i, dar râsul îi sună trist.

— Ai pasămite dreptate, Ward.

— Orice ai avea de spus, poţi să vorbeşti deschis de faţă cu toţi.

Watson dădu din cap. N-avea oricum niciun rost să mai tergiverseze.

— Nădăjduisem că, renunţând la feciorul tău – oricât de greu mi-a fost s-o fac, începu el, uitându-se spre Henry, voi scăpa de probleme. Dar primesc mai departe ameninţări. Şi, din nefericire, cum legea e de partea lor...

Nu îşi duse vorba până la capăt. În afară de Josepha, care trebăluia pe lângă sobă, toţi ceilalţi se cufundară în tăcere.

— Haide, Herb, zi ce ai de zis, îl îndemnă în cele din urmă Templeton. Cât de grav poate fi?

— E grav, băieţi, foarte grav. Nici nu ştiu cum să v-o spun.

— Hai, spune-ne pe şleau ce ai de spus.

Watson oftă din rărunchi.

— Ce încerc eu să zic e că ar fi poate mai bine pentru toţi dacă v-aţi procura cheresteaua din altă parte – doar pentru o vreme, până se mai potolesc spiritele.

— Refuzi să ne mai vinzi lemne?

— Ei, ştiţi bine că nu aşa se pune problema. Dar se fac presiuni asupra mea şi... de ce să căutăm necazurile cu

lumânarea? Mai sunt, doar, şi alte depozite de la care vă puteţi aproviziona.

— Şi ce ne vom face cu recolta de bumbac? întrebă Ward.

— Nu ştiu – până atunci ne mai rămân câteva luni bune. Suntem abia în mai – să nu ne pierdem cu firea înainte de vreme.

— Dacă nu ne vindem la toamnă bumbacul, nu ne vom putea achita dările, interveni Templeton. Astă-toamnă n-am avut cu ce plăti impozitul şi ne-au mai păsuit un an. Dar, de astă dată, nu or să mai fie la fel de înţelegători.

— Mda, ştiu... Dar, aşa cum am zis, poate că lucrurile se vor mai linişti până atunci.

— Ticăloşii ăştia încearcă să ne îngenuncheze, oftă Ward, clătinând din cap. Şi pare-se că, după toate strădaniile noastre de a ţine plantaţia pe picioare, s-ar putea în sfârşit să reuşească.

— Îmi pare rău, băieţi, spuse Watson. Am să chibzuiesc şi eu la problemă să văd dacă nu-mi vine cumva vreo idee salvatoare.

Se ridică să plece.

— Nu doreşti să bei o cafea fierbinte, dom’ Watson? îl întrebă Josepha.

— Îţi mulţumesc, Josepha, dar trebuie să plec. Regret că a trebuit să vă dau o asemenea veste. Mă simt ca un netrebnic, dar sper să înţelegeţi că n-am avut încotro.

— Înţelegem, Herb, spuse Ward.

— Până una, alta, adăugă Watson, întorcându-se spre Henry, ce mai face feciorul tău?

— E bine, mulţam de întrebare, răspunse tatăl lui Jeremiah. Numa’ că nu se prea omoară cu scrisorile.

— Şi-a găsit de lucru în Delaware, spuse Templeton. Câştigă frumuşel şi strânge bani să se însoare cu fetiţa mea.

— Mă bucur s-o aud. Transmiteţi-i salutări din partea mea.

— Îi vom transmite.

— Uneori mă gândesc că poate ar fi mai bine să ne facem cu toţii bagajele şi să îi urmăm exemplul, oftă Ward. Probabil că asta ar scuti pe toată lumea de o mulţime de probleme.

— Nu ne putem lăsa păgubaşi, Ward, ripostă Templeton. Trebuie să ţinem piept situaţiei, aşa cum am ţinut piept şi celorlalte greutăţi cu care ne-am confruntat până acum.

— Până acum am scos-o la capăt datorită bumbacului. Şi nu-s sigur că merită lupta dacă se lasă cu vărsare de sânge.

— Ei bine, Herb, îţi mulţumim că ne-ai dat de ştire, spuse Templeton. îmi pare rău că problemele noastre îţi pricinuiesc necazuri.

— Încă nu am avut niciun necaz. Sper doar să putem găsi o cale de a ne feri cu toţii de belele.

După ce Herb Watson, Henry şi Josepha se retraseră, primul pornind înapoi spre Greens Crossing, iar ceilalţi doi spre propria lor căsuţă, fraţii Daniels se aşezară iar la masă, singuri în bucătăria ce fusese cândva plină de forfotă şi de viaţă. Acum că nu mai erau decât ei doi aici, casa părea mult prea mare, mult prea tăcută şi mult prea pustie. Părea de-a dreptul părăsită.

În Sud nu se schimbase doar atitudinea albilor faţă de cei de culoare. Se schimbase şi viaţa la Rosewood. Iar cei doi fraţi nu erau prea siguri că le surâde această schimbare.

Despre autor

Michael Phillips şi-a început distinsa carieră de scriitor în anii 1970. La începutul anilor 1980, eforturile sale de a readuce în atenţia publicului lucrările romancierului victorian George MacDonald i-au adus recunoaşterea internaţională. Phillips este considerat unul dintre cei mai competenţi experţi din lume în opera autorului scoţian, atribuindu-i-se totodată meritul de a fi reînnoit interesul cititorilor de pretutindeni faţă de scrierile acestuia. După redactarea şi republicarea lucrărilor lui MacDonald în colaborare cu editura Bethany House Publishers, Phillips şi-a început propria carieră de scriitor. Cărţile sale, care s-au bucurat de elogiile publicului şi ale criticilor literari deopotrivă, au fost traduse în opt limbi şi s-au vândut în peste şase milioane de exemplare. În prezent, mulţi recunosc în el pe urmaşul literar al scriitorului său preferat, George MacDonald. Michael Phillips este autorul celei mai citite biografii a acestuia, intitulată *George MacDonald*, *Scotland's Beloved Storyteller*, precum şi directorul revistei *Leben*, o publicaţie periodică dedicată gândirii creştine cutezătoare şi moştenirii literare lăsate de MacDonald. Michael trăieşte împreună cu soţia sa, Judy, în localitatea Eureka din statul California.

Soţii Phillips petrec mult timp şi în Scoţia, unde încearcă să redeschidă apetitul publicului larg pentru opera lui MacDonald.